

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde torsdagen den 18 november 2021****Tid:**

kl. 10:00-20:50

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-19

Justerat den 26 november 2021 Anslaget den 27 november 2021

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Hans Altsjö
Sekreterare

§ 1

Sammanträdet återupptas

Sammanträdet öppnas och budgetförhandlingarna återupptas.

§ 2 Anmälningar

Inga skrivelser finns att anmäla.

§ 3
Närvaro

Närvaro antecknas i **bilaga 1**.

**§ 4
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar protokollet tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 26 november 2021.

§ 5**Rotel VIII**

SDN: Stöd och service för personer med
funktionsnedsättning

SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

SDN: Ekonomiskt bistånd

Socialnämnden

Överförmyndarnämnden

Reservationer 10, 11, 13, 24 och 29

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Jönsson, Karin Gustafsson, Ole-Jörgen Persson, Alexandra Mattsson Åkerström, Mariana Moreira Duarte, Kristin Jacobsson, Martin Westmont, Michaela Hollis, Anna Rantala Bonnier, Linnea Joandi, Jackie Nylander, Rashid Mohammed, Abit Dundar, Anders Göransson, Maria Ljuslin, Johan Paccamonti, Fredrik Pettersson, borgarrådet Smedberg-Plamqvist, Rasmus Jonlund, Lisa Carlsson, Bo Arkelsten, Ulla Sjöbergh och Andrea Hedin.

Förslag till beslut

Ole-Jörgen Persson (M), borgarrådet Jönsson (L), Mariana Moreira Duarte (MP), Kristin Jacobsson (C) och Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Karin Gustafsson (S), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Martin Westmont (SD) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget,

dels enligt förslag framställda i reservationer 10, 11 ,13, 24 och 29 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 3**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 24:2

Med 91 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 24:12

Med 78 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 6**Rotel VII Äldre-och trygghetsroteln**

Äldrenämnden

SDN: Äldreomsorg

KS pensionärsråd

KS trygghetsutskott

Reservationer 28 och 9

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten ytrar sig borgarrådet Slottner, Mirja Räihä, Yvonne Fernell Ingelström, Robert Mjörnberg, Abit Dundar, Linnea Joandi, Caroline Blomberg, Peter Wallmark, Madeleine Kaharascho Fridh, Arvid Vikman, Fredrik Pettersson, Anders Göransson, Anette Hellström, Lisa Ahlstrand, Eva Risberg, Anna Rantala Bonnier, borgarrådet Boucher, Anna-Klara Müntzing, Ulla Sjöbergh, Andrea Hedin, Margareta Stavling och Maria Ljuslin.

Förslag till beslut

Yvonne Fernell-Ingelström (M), Abit Dundar (L), Linnea Joandi (MP), Caroline Blomberg (C) och borgarrådet Slottner (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mirja Räihä (S), Robert Mjörnberg (V), Peter Wallmark (SD) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 28 och 9 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 4**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 28:1

Med 91 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

§ 7**Rotel IV Skolroteln**

SDN: Förskoleverksamheten

Utbildningsnämnden

Grundskola och skolbarnomsorg

Gymnasieskola

Särskola

Reservationer 7 och 27

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Smedberg-Palmqvist, borgarrådet Kasirga, Sophia Granswed Baat, Tina Kratz, Richard Åkesson, Claes Nyberg, Martin Westmont, Nike Örbrink, Madeleine Kaharascho Fridh, Linnea Joandi, Fredrik Pettersson, Cecilia Herrström, Jonas Nilsson, Anna-Klara Müntzing, Eva Risberg, Peter Wallmark, Maria Ljuslin, Stefan Johansson, Johan Paccamonti, Nassir Abdullahi Ali, Ole-Jörgen Persson, Lisa Ahlstrand, Karin Lekberg, Johan Vesterlund, Tobias Johansson och Lisa Carlsson.

Förslag till beslut

Sophia Granswed Baat (M), borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Kasirga (S), Tina Kratz (V), Martin Westmont (SD) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 7 och 27 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 5**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 27:1

Med 53 ja-röster och 41 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 27:6

Med 57 ja-röster och 25 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 8**Rotel VI Arbetsmarknads-, integrations- och idrottsroteln**

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden

KS integrationsutskott

Stiftelsen Hotellhem

Reservationer 14, 15 och 50

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Ernlund, Salar Rashid, Andrea Hedin, Rashid Mohammed, Peter Öberg, Magnus Runsten, Martin Westmont, Ofelia Namazova, Lisa Palm, Jackie Nylander, Maria-Elsa Salvo, Johan Paccamonti, Karin Lekberg, Tiemon Okojevoh, Karin Gustafsson, Björn Ljung, Kristin Jacobsson, Alexandra Mattsson Åkerström och Anna Rantala Bonnnier.

Förslag till beslut

Andrea Hedin (M), Peter Öberg (L), Magnus Runsten (MP), borgarrådet Ernlund (C) och Ofelia Namazova (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Salar Rashid (S), Rashid Mohammed (V), Martin Westmont (SD) och Lisa Palm (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 14, 15 och 50 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 6**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 14:1

Med 57 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 15:1

Med 91 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

§ 9**Rotel VI Arbetsmarknads-, integrations- och idrottsroteln**

Idrottsnämnden

Reservation 19

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Ernlund, Alexander Ojanne, Bo Sundin, Hassan Jama, Peter Öberg, Martin Hansson, Peter Wallmark, Nike Öbrink, Madeleine Kaharascho Fridh, Rasmus Jonlund, Linn Bessner, Björn Ljung, Tobias Johansson och Suhur Salahyusuf.

Förslag till beslut

Bo Sundin (M), Peter Öberg (L), Martin Hansson (MP), borgarrådet Ernlund (C) och Nike Öbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Alexander Ojanne (S), Hassan Jama (V), Peter Wallmark (SD) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservation 19 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 7**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 19:1

Med 54 ja-röster och 16 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

§ 10**Rotel I Finansroteln Rotel VII Äldre- och trygghetsroteln****Rotel VIII Socialroteln**

Övergripande trygghetsfrågor inklusive kommunstyrelsens trygghetsutskott

Beslut

Yrkanden som framställs under denna del av debatten beslutas under berörda paragrafer.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet König Jerlmyr, borgarrådet Wanngård, Rashid Mohammed, borgarrådet Jönsson, Mariana Moreira Duarte, borgarrådet Ernlund, Peter Wallmark, borgarrådet Slottnér, Anna Rantala Bonnier, Johan Nilsson, Maria-Elsa Salvo, Arvid Vikman och Fredrik Lindstål.

Förslag till beslut

Borgarrådet König Jerlmyr (M), borgarrådet Jönsson (L), Mariana Moreira Duarte (MP), borgarrådet Ernlund (C) och borgarrådet Slottnér (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wanngård (S), Rashid Mohammed (V), Peter Wallmark (SD) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget,

Beslutsordning

Yrkanden som framställs under denna del av debatten beslutas under berörda paragrafer.

§ 11**Rotel I Finansroteln Rotel II Stadsbyggnadsnämnden**

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Service-nämnden

Valnämnden

SDN: Övergripande och ekonomi

Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns
nedan

Stockholm Business Region AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Stockholms Hamn AB

STOKAB

S:t Erik försäkrings AB

S:t Erik Livförsäkring AB

Stockholm Exergi Holding AB

Storstockholms Brandförsvär m.fl.

Personalfrågor

Reservationer 1, 23, 5, 6, 32, 43, 47, 42, 38, 39, 44, 45, 48
och 49

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Boucher, Rikard Warlenius, borgarrådet Luhr, Tobias Johansson, Fredrik Lindstål, Erik Nordman, borgarrådet Wanngård, borgarrådet König Jerlmyr, Jonas Nilsson, Anette Hellström, Börje Häggman, Arvid Vikman, Susanne Wicklund och Martin Hansson.

Förslag till beslut

Anette Hellström (M), Erik Nordman (L), borgarrådet Luhr (MP) och Susanne Wicklund (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wanngård (S) och borgarrådet Boucher (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 1, 23, 5, 6, 32, 43, 47, 42, 38, 39, 44, 45, 48 och 49 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 12**Utom rotelindelning**

Kommunstyrelsen m.m.
Revisorskollegiet
Central medelsreserv
Finansförvaltning

Reservationer 2, 3, 4, 30 och 31

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag i övrigt.
3. Förslag till Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser godkänns.
4. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för kommunstyrelsen m.m. godkänns.
5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för revisorskollegiet godkänns.
6. Till Central medelsreserv reserveras följande belopp för år 2022 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
7. Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
8. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 813,2 mnkr.
9. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, grund- och gymnasiesärskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, inkomstbortfall som en följd av den pågående pandemin, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 786,6 mnkr.
10. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 450,0 mnkr.
11. Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
12. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
13. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2022.

14. Begravningsavgift utdebiteras med 6:50 öre per skattekrona för 2022.
15. Internräntan fastställs till 0,5 procent för 2022.
16. I övrigt godkänna detta förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för Finansförvaltningen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut ställs mot Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Sverigedemokraternas och Feministiskt initiativs egna förslag till budget och förslag framställda i reservationer 2, 3, 4, 30 och 31 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.
Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.
Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.
Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 8**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 2:1

Med 57 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:2

Med 57 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:3

Med 57 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:4

Med 57 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:5

Med 57 ja-röster och 35 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 2:6

Med 46 ja-röster och 14 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 2:7

Med 57 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 2:8

Med 92 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

§ 13**Ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2022 för Stockholms stad****Beslut**

Ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2022 för Stockholms stad enligt bilaga 11 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2022 för Stockholms stad enligt bilaga 11 till budgetutlåtandet.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 14
Basnyckeltal****Beslut**

Basnyckeltal enligt bilaga 12 till budgetutlåtaget godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Förslaget gäller basnyckeltal.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Utnyckling av centrala it-kostnader****Beslut**

Utnyckling av centrala IT-kostnader enligt bilaga 13 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Förslaget gäller utnyckling av centrala IT-kostnader.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen
Stockholms stad****Beslut**

Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen
Stockholms stad enligt bilaga 14 till budgetutlåtandet
godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Förslaget gäller fastighets-
och lokalpolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 17
Ansvarsfördelning****Beslut**

Ansvarsfördelning, målansvar - Agenda 2030, enligt bilaga 15 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller ansvarsfördelning, målansvar - Agenda 2030.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Ansvarsfördelning inköpskategorier****Beslut**

Ansvarsfördelning inköpskategorier enligt bilaga 16 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Förslaget gäller ansvarsfördelning inköpskategorier.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 19
Avslutning****Beslut**

Kommunfullmäktige fastställer budgeten i sin helhet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Beslutsordning

Ordföranden frågar om fullmäktige kan fastställa under budgetdagarna preliminära beslut och därmed fastställa budgeten i sin helhet och konstaterar att kommunfullmäktige fastställer budgeten i sin helhet enligt kommunstyrelsens förslag.

Övrigt

Ordföranden tackar kommunfullmäktiges ledamöter för ett gott samarbete under de två budgetdagarna.

Finansborgarrådet Anna König Jerlmyr tackar presidiet och tjänstgörande personal för ett gott arbete.

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde
den 18 november 2021

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia		M	9:51	20:51
97	Nasrindotter, Rana		S	9:52	20:51
50	Åslund, Ann-Katrin		L	9:50	20:51
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	9:53	20:49
59	Ahlstrand, Lisa		S	10:00	20:49
23	Bjuggren, Emilia		S	9:57	17:01
23	Bjuggren, Emilia	Risberg, Eva	S	17:07	20:49
44	Blomberg, Caroline		C	9:50	15:33
44	Blomberg, Caroline	Bessner, Linn	C	15:38	20:49
7	Boucher, Torun		V	9:52	20:51
52	Burell, Olle	Risberg, Eva	S	9:50	17:01
52	Burell, Olle		S	17:01	20:49
57	Carlsson, Lisa		S	9:53	20:51
72	Cederschiöld, Anna	Gardos Ek, Petra	M	20:02	20:49
58	Edlund, Ingela	Lagerman, Inger	S	13:30	16:55
58	Edlund, Ingela	Güler, Esme	S	17:08	20:46
60	Edvardsson, Inger	Asghari, Mariam	S	10:04	16:57
60	Edvardsson, Inger	Salahyusuf, Suhur	S	17:08	20:49
41	Elfvén, Anne-Lie	Öberg, Peter	L	18:09	20:49
20	Ernlund, Karin		C	10:00	20:51
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	9:55	20:49
78	Fors, Emilie	Öberg, Peter	L	9:50	18:01
78	Fors, Emilie		L	18:32	20:01
42	Fälldin, Johan		C	9:59	15:30
42	Fälldin, Johan	Caperius, Gunnar	C	15:37	20:49
40	Gerdes, Hanna	Jonlund, Rasmus	L	9:58	18:00
33	Granswed Baat, Sophia		M	10:00	20:51
25	Gustafsson, Karin		S	9:50	20:49
53	Göransson, Anders		S	9:50	20:49
11	Hamilton, Ulla	Arkelsten, Bo	M	10:03	15:30

11	Hamilton, Ulla	Jilmstad, Lars	M	15:49	18:02
11	Hamilton, Ulla	Gustavsson, Berthold	M	18:09	20:49
86	Hansson, Martin		MP	9:57	20:51
95	Hedelin, Joakim		-	9:51	20:49
34	Hedin, Andrea		M	9:55	20:49
73	Hedrup, Tom	Persson, Ole-Jörgen	M	9:48	18:03
73	Hedrup, Tom	Wejke-Norberg, Lou-Ann	M	18:05	20:51
48	Helldén, Daniel		MP	9:59	20:49
71	Hellström, Anette		M	9:50	20:49
96	Herke, Bengt		-	9:53	20:46
14	Hollis, Michaela		KD	9:59	20:49
70	Häggman, Börje		M	9:55	20:49
80	Jacobsson, Kristin		C	9:48	18:01
80	Jacobsson, Kristin	Vesterlund, Johan	C	20:03	20:51
61	Jama, Hassan		V	10:00	20:51
107	Jansson, Maria	Kaharascho Fridh, Madeleine	FI	10:00	20:51
104	Johansson, Stefan		S	9:50	15:30
104	Johansson, Stefan	Raneke, Stian	S	15:35	20:51
29	Johansson, Tobias		V	9:51	20:51
13	Järkeborn, Christoffer		M	9:50	11:33
13	Järkeborn, Christoffer	Wejke-Norberg, Lou-Ann	M	11:34	18:02
13	Järkeborn, Christoffer	Tigerström, Jan	M	18:06	20:49
18	Jönsson, Jan		L	9:54	20:49
12	Jönsson, Peter	Tigerström, Jan	M	9:52	18:03
12	Jönsson, Peter	Erbe, Torbjörn	M	18:06	20:49
30	Kratz, Tina		V	9:49	20:51
6	König Jerlmyr, Anna		M	10:03	20:51
82	Larsson, Ewa	Runsten, Magnus	MP	9:49	15:30
82	Larsson, Ewa	Joandi, Linnéa	MP	15:36	18:01
82	Larsson, Ewa	Åkesson, Richard	MP	18:07	20:51
5	Larsson, Joakim	Sevic, Savo	M	9:47	20:51
54	Lekberg, Karin	Lagerman, Inger	S	9:59	13:02
54	Lekberg, Karin		S	13:02	20:49
74	Lennaárd, Fritz	Erbe, Torbjörn	M	15:30	18:02
74	Lennaárd, Fritz	Persson, Ole-Jörgen	M	18:05	20:49
9	Lindblom, Clara	Nylander, Jackie	V	9:48	20:49
45	Lindstål, Fredrik		C	9:57	20:50
16	Ljung, Björn		L	10:00	20:50
64	Ljuslin, Maria		V	9:49	20:51
47	Luhr, Katarina		MP	9:55	20:49
35	Lutz, Kristina		M	9:48	20:51

94	Malmström, Jeanette	Lundgaard, Mads	SD	9:52	20:51
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	9:51	20:51
63	Mirsafian, Arvand	Herrström, Cecilia	V	9:52	20:49
28	Mjörnberg, Robert		V	9:50	20:51
37	Modigh, Sofia	Ås, Ewa-Marie	KD	10:02	20:51
65	Mohammed, Rashid		V	9:54	20:51
85	Moreira Duarte, Mariana		MP	9:54	20:51
19	Naddebo, Jonas		C	9:57	20:49
67	Nilsson, Johan		M	10:03	20:51
75	Nilsson, Jonas		M	9:59	20:49
77	Nordman, Erik		L	9:52	20:51
79	Nyberg, Claes	Adolfsson, Fredrik	C	9:58	12:28
79	Nyberg, Claes		C	13:17	20:49
83	Obermüller, Cecilia		MP	9:48	15:30
83	Obermüller, Cecilia	Runsten, Magnus	MP	15:37	20:51
101	Ojanne, Alexander		S	9:50	20:51
84	Okojevoh, Tiemon	Åkesson, Richard	MP	9:50	15:35
84	Okojevoh, Tiemon		MP	15:35	20:51
68	Paccamonti, Johan		M	9:56	20:51
105	Palm, Lisa		FI	9:58	20:51
99	Pettersson, Fredrik		S	9:50	20:49
106	Rantala Bonnier, Anna		FI	9:55	20:51
51	Rashid, Salar		S	15:06	20:51
69	Redin, Jennyfer		M	9:54	20:51
62	Rooth, Rose-Marie		V	9:50	15:30
62	Rooth, Rose-Marie	Karlén, Marlene	V	15:40	20:49
26	Räihä, Mirja		S	9:50	20:51
103	Salvo, Maria-Elsa		S	9:51	20:49
39	Silverudd, Patrik	Dundar, Abit	L	9:51	19:11
39	Silverudd, Patrik		L	19:11	19:17
39	Silverudd, Patrik	Dundar, Abit	L	19:17	20:49
100	Sjöbergh, Ulla		S	9:50	20:45
15	Slottner, Erik		KD	10:00	20:49
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	10:00	20:49
55	Stavling, Margareta		S	9:50	20:01
27	Stenudd, Sara		V	9:51	20:51
66	Sundin, Bo		M	10:00	20:49
32	Svärd, Lars	Gustavsson, Berthold	M	9:53	18:02
32	Svärd, Lars		M	18:02	20:49
81	Tonell, Lennart	Müntzing, Anna-Klara	MP	10:10	15:31

81	Tonell, Lennart	König, Felix	MP	15:31	20:51
22	Valeskog, Jan		S	9:58	20:46
38	Valier, Mikael	Namazova, Ofelia	KD	9:50	18:01
38	Valier, Mikael		KD	18:10	20:49
46	Vikhe Patil, Nila	Joandi, Linnéa	MP	9:50	15:30
46	Vikhe Patil, Nila	Gunnarsson, Vivianne	MP	15:30	20:47
98	Vikman, Arvid		S	9:50	20:51
90	Wallmark, Peter		SD	9:53	20:49
92	Wallsén, Mona		-	9:52	20:45
102	Walther, Ulf	Renlund, Emmelie	S	9:53	16:56
102	Walther, Ulf		S	17:08	20:51
21	Wanngård, Karin		S	9:59	20:49
8	Warlenius, Rikard	Karlén, Marlene	V	9:55	15:32
8	Warlenius, Rikard		V	15:40	20:51
4	Wedin, Dennis		M	10:03	20:51
88	Westmont, Martin		SD	9:52	20:49
43	Wicklund, Susanne	Paniagua Dachner, María del Rocío	C	9:50	13:02
43	Wicklund, Susanne	Vesterlund, Johan	C	13:02	18:01
43	Wicklund, Susanne		C	18:09	20:49
36	Örbrink, Nike		KD	10:00	20:49
24	Kasirga, Kadir		S	9:59	20:49

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden verka för att de som deltar i dagligverksamheter får ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Individ- och familjeomsorg

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Införa ökade stödåtgärder för barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa
2. Tillföra resurser till kvinnojourer
3. Förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare
4. Utöka anhörighetsstödet
5. Verka för tidiga insatser för brottsförebyggande åtgärder

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Ekonomiskt bistånd

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska granska utbetalningar för att minska antalet bedrägeribrott

Socialnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Socialnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Socialnämnden ska öka stödet till tjej- och kvinnojourerna samt i samverkan med kommunstyrelsen säkerställa en långsiktig finansiering för att säkra jourernas fortsatta verksamhet.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Nämnden verkar för att illegala invandrare inte erbjuds sociala förmåner som försörjningsstöd, bostad, subventionerad tandvård och vård som ej är akut
3. Nämnden prioriterar hemlösa svenska medborgare
4. Nämnden verkar för att Stockholms stad inför ett förbud mot tiggeri
5. nämnden verkar för att ålderbedömningar genomförs i de fall där det inte redan har skett genom Migrationsverkets försorg
6. Nämnden verkar för ett välfungerande samarbete mellan socialtjänst, skola och polis för att tidigt kunna fånga upp unga riskpersoner för att förebygga kriminalitet
7. Nämnden tillser att den nyanlände som inte deltar i integrationsåtgärder får stödet från kommunen indraget
8. Nämnden tillser att försörjningsstöd och andra förmåner för personer som vistas illegalt i Stockholms stad upphör. Undantag ska dock göras gällande akutsjukvård och hjälp med hemresa
9. Nämnden utreder generösa förutsättningar för återvandring ska initieras och kunskaper om befintligt återvandringsbidrag ska spridas
10. Nämnden begär utdrag ur belastningsregistret vid nyanställning inom dessa verksamheter i syfte att skapa en trygg omsorg
11. Nämnden ställer krav på goda språkkunskaper i svenska hos omsorgspersonal

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

12. Socialnämnden ska i samverkan med bostadsförmedlingen revidera riktlinjerna i förturssystemet för att ta bort tvåårsregeln och krav om skuldfrihet.

Överförmyndarnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

Äldrenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för Äldrenämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Nämnden verkar för att psykisk ohälsa hos äldre ges större uppmärksamhet och resurser
2. Nämnden verkar för att biståndsbedömningen centraliseras för att få enhetlighet i besluten
3. Nämnden verkar för att begära utdrag ur belastningsregister vid nyanställning av personal inom sina verksamheter
4. Nämnden verkar för att främja och möjliggöra valfrihet inom hemtjänsten
5. Nämnden verkar för att personalens schemaläggning ses över för att minimera antalet delade turer

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Äldreomsorg

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska öka möjligheten för äldre att påverka innehållet av servicetjänster inom hemtjänsten
2. Stadsdelsnämnderna förbättrar välbefinnandet inom äldreomsorgen genom näringsriktig mat, sociala aktiviteter, utevistelser och kulturupplevelser
3. Stadsdelsnämnderna ska aktivt verka för att utveckla valfrihet för medborgarna genom en mångfald av utförare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende
4. All personal inom äldreomsorgen ska tala god svenska
5. Stockholms stad ska erbjuda äldreboende i den äldres närområde
6. Ritualslaktat kött ska inte serveras i kommunens verksamheter

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Förskoleverksamhet

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Genuspedagogik ska inte vara en del av förskoleverksamheten
2. Ritualslaktat kött ska ej serveras i kommunens verksamheter

Utbildningsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Utbildningsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Utbildningsnämnden ska säkerställa att alla skolor har elevhälsoteam med tillräcklig fast bemanning för att möta elevernas behov. Särskilt fokus ska riktas på psykisk ohälsa hos barn och unga.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Nämnden verkar för att utöka undervisningen i svenska för elever med annat modersmål
3. Nämnden verkar för att ta bort modersmålsundervisning som inte är lagstadgad
4. Nämnden inrättar en förberedelseskola för nyanlända invandrare där läroplanen har fokus på svenskundervisning och samhällsorientering
5. Nämnden verkar för att genuspedagogik inte är en del i skolverksamheten

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Utbildningsnämnden ska ta fram handlingsplan för hur elever med mer omfattande behov av stöd, exempelvis på grund av neuropsykiatriska funktionsvariationer, ska få tillgång till lämpliga former för undervisning som ger det stöd de behöver.

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Arbetsmarknadsåtgärder

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden öka antalet feriejobb i staden till minst 11 000 under år 2022

Arbetsmarknadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms stad ska inte kvotera efter kön eller etnicitet vid anställningar
2. Nämnden främjar fler yrkesutbildningar som leder till riktiga arbeten
3. Nämnden verkar för att underlätta vidare- och kompetensutbildningar med fokus på bristyrken
4. Nämnden initierar ett samarbete med arbetsförmedlingen
5. Nämnden breddar svenskundervisningen och samhällsorienteringen inom ramen för SFI
6. Staden aktivt stimulerar företagande och innovationsutveckling.

Stockholms stads organisering i stiftelser

SHIS Bostäder – Stiftelse hotellhem i Stockholm

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Förslaget till inriktning för 2022-2024 för **Stiftelsen hotellhem i Stockholm** godkänns.

Idrottsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Idrottsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tillhandahålla gratis simskola för samtliga barn i staden från förskolesklass till årskurs 9.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Nämnden prioriterar och verkar för byggandet av fler inomhushallar
3. Nämnden arbetar för generösare öppettider i befintliga idrottshallar
4. Nämnden ökar trygghetsåtgärderna i stadens simhallar och badhus
5. Nämnden satsar på simkunnighet för alla skolbarn
6. Nämnden undersöker om fler ytor för spontanidrott och lek kan inrättas i anslutning till skolor, parker och bostadsområden

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förslag till Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser godkänns.

Servicenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Servicenämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Antalet inspektioner i livsmedelsaffärer ska öka för att upprätthålla en god hantering av livsmedel
2. Nämnden säkerställer att samma krav ställs på utländska leverantörer av livsmedel som det ställs på svenska avseende djurhållning, miljö- och klimatpåverkan

Valnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Övergripande och ekonomi

Stockholms Stadshus AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholms Business Region AB** godkänns.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Business Region AB tar fram en tydlig strategi för hur man kombinerar ett gott företagsklimat för att bredda besöksnäringen i regionen
2. Stockholm Business Region AB fortsätter att arbeta aktivt för att öka antalet kryssningsfartyg till Stockholms stad

Mässfastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholms Hamn AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **AB Stokab** godkänns.

S:t Erik försäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Livförsäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **S:t Erik Liv försäkrings AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholm Exergi Holding AB** godkänns.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvär

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Förslaget till inriktning för 2022-2024 för Storstockholms brandförsvär godkänns.

Kommunstyrelsen m.m.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Kommunstyrelsen m.m.** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunstyrelsen ges i samverkan med äldre-nämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att implementera coronakommissionens förslag avseende exempelvis tryggare anställningar, ökad medicinsk kompetens och ökad grundbemanning i äldreomsorgen.
2. Stockholms stad ska samverka med polisen för att minska antalet skjutningar, exempelvis genom att medverka till att Sluta-skjut-metoden används i Stockholm.
3. Stockholms stad ska fortsätta att äga viktiga samhällsfastigheter så som skolor, idrottsanläggningar och bostäder för äldre såväl som centrum och allmännyttiga bostäder, då det är både mer ekonomiskt lönsamt att äga än att hyra och ökar invånarnas välfärd.
4. Kommunstyrelsen och berörda nämnder ska, tillsammans med Swedavia och andra statliga organ verka för en avveckling av Bromma flygplats samt att planeringen av en ny stadsdel med minst 30 000 nya bostäder inleds under år 2022.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Stockholms stad ska arbeta utifrån målet att Stockholm ska vara klimatpositivt senast år 2035.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Kommunstyrelsen ska sänka arvudet för borgarråd och gruppleadare till den genomsnittliga nivån för kommunalråd i övriga landet och besparingen på 17 miljoner kronor tillförs stadens äldreomsorg.
7. Stockholms stad ska arbeta för att Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast år 2035.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Kommunstyrelsen ska upprätta en ekonomisk redovisning över invandringens kostnader för Stockholms stad
9. Kommunstyrelsen ska minska stadens kostnader för inköp av administrativa konsulttjänster
10. Kommunstyrelsen ska inrätta en utredningstjänst liknande den som finns i riksdagen
11. Oppositionsborgarrådsposter ska fördelas efter valresultat

12. Politiska partier invalda i Stockholms stadshus ska kunna hyra stadshuset för arrangemang som breddar det politiska samtalet och stärker demokratin.

Revisorskollegiet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Central medelsreserv

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21. Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2022 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
- 21.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
- 21.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 813,2 mnkr.
- 21.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, grund- och gymnasiesärskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, intäktsbortfall som en följd av den pågående pandemin, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 786,6 mnkr.
- 21.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 450,0 mnkr.

Finansförvaltningen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 22.1.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
- 22.1.2 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- 22.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrone för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2022.
- 22.3 Begravningsavgift utdebiteras med 6:50 öre per skattekrone för 2022.
- 22.4 Internräntan fastställs till 0,5 procent för 2022
- 22.5 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för Finansförvaltningen.

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 65 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:10:45 Voteringsbeskrivning: 5:2 Res 24:2

Ärendenr: 5 Ärendemening: SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning
SDN: Individ- och familjeomsorg inkl socialpsykiatri
SDN: Ekonomiskt bistånd
Socialnämnden
Överförmyndarnämnden

Propositionstext:

Antal Ja: 91

Antal Nej: 4

Antal Avstår: 0

Antal Frånv: 4

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Gunnar Caperius (C), Lisa Carlsson (S), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Karin Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Martin Hansson (MP), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Ole-Jörgen Persson (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Eva Risberg (S), Magnus Runsten (MP), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Savo Sevic (M), Ulla Sjöbergh (S), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Jan Valeskog (S), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Joakim Hedelin (-), Mads Lundgaard (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Avstår:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 66 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:11:34 Voteringsbeskrivning: 5:3 Res 24:12

Ärendenr: 5 Ärendemening: SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning
SDN: Individ- och familjeomsorg inkl socialpsykiatri
SDN: Ekonomiskt bistånd
Socialnämnden
Överförmyndarnämnden

Propositionstext:

Antal Ja: 78

Antal Nej: 3

Antal Avstår: 13

Antal Frånv: 5

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Gunnar Caperius (C), Lisa Carlsson (S), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Karin Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Alexander Ojanne (S), Tiemon Ochojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Eva Risberg (S), Magnus Runsten (MP), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Savo Sevic (M), Ulla Sjöbergh (S), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Jan Valeskog (S), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Lisa Palm (FI), Anna Rantala Bonnier (FI)

Röstat Avstår:

Torun Boucher (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Jackie Nylander (V), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 67 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:14:03 Voteringsbeskrivning: 6:1 Res 28:1

Ärendenr: 6 Ärendemening: Äldrenämnden
SDN: Äldreomsorg
KS pensionärsråd
KS trygghetsutskott

Propositionstext:

Antal Ja: 91

Antal Nej: 3

Antal Avstår: 0

Antal Frånv: 5

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Gunnar Caperius (C), Lisa Carlsson (S), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Karin Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Ole-Jörgen Persson (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Eva Risberg (S), Magnus Runsten (MP), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Savo Sevic (M), Ulla Sjöbergh (S), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Jan Valeskog (S), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Mads Lundgaard (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Avstår:

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 68 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:18:28 Voteringsbeskrivning: 7:1 Res 27:1

ÄrendeNr: 7 Ärendemening: SDN: Förskoleverksamhet
Utbildningsnämnden
Grundskola och skolbarnomsorg
Gymnasieskola
Särskola

Propositionstext:

Antal Ja: 53

Antal Nej: 41

Antal Avstår: 0

Antal Frånv: 5

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Mads Lundgaard (SD), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Röstat Avstår:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 69 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:19:10 Voteringsbeskrivning: 7:2 Res 27:6

Ärendenr: 7 Ärendemening: SDN: Förskoleverksamhet
Utbildningsnämnden
Grundskola och skolbarnomsorg
Gymnasieskola
Särskola

Propositionstext:

Antal Ja: 57 Antal Nej: 25 Antal Avstår: 13 Antal Frånv: 4 Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevo (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

**Röstat
Avstår:**

Torun Boucher (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Jackie Nylander (V), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 70 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:20:51 Voteringsbeskrivning: 8:1 Res 14:1

Ärendenr: 8 Ärendemening: SDN: Arbetsmarknadsåtgärder
Arbetsmarknadsnämnden
KS integrationsutskott
Stiftelsen Hotellhem

Propositionstext:

Antal Ja: 57 Antal Nej: 38 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 4 Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Röstat Avstår:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 71 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:22:36 Voteringsbeskrivning: 8:2 Res15:1

Ärendenr: 8 Ärendemening: SDN: Arbetsmarknadsåtgärder
Arbetsmarknadsnämnden
KS integrationsutskott
Stiftelsen Hotellhem

Propositionstext:

Antal Ja: 91

Antal Nej: 4

Antal Avstår: 0

Antal Frånv: 4

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Gunnar Caperius (C), Lisa Carlsson (S), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Karin Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Martin Hansson (MP), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Ole-Jörgen Persson (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Eva Risberg (S), Magnus Runsten (MP), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Savo Sevic (M), Ulla Sjöbergh (S), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Jan Valeskog (S), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Joakim Hedelin (-), Mads Lundgaard (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Avstår:

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 72 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:25:27 Voteringsbeskrivning: 9:1 Res 19:1

Ärendenr: 9 Ärendemening: Idrottsnämnden

Propositionstext:

Antal Ja: 54

Antal Nej: 16

Antal Avstår: 25

Antal Frånv: 4

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Torun Boucher (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Mads Lundgaard (SD), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Jackie Nylander (V), Sara Stenudd (V), Peter Wallmark (SD), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Röstat Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 73 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:36:05 Voteringsbeskrivning: 12:1 Res 2:1

Ärendenr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Propositionstext:

Antal Ja: 57

Antal Nej: 38

Antal Avstår: 0

Antal Frånv: 4

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevo (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Röstat Avstår:

Frånvarande:

Voteringsresultat

Ärendenr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Antal Ja: 57 Antal Nej: 38 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 4 Antal Kvitt: 2

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (C), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 76 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:38:17 Voteringsbeskrivning: 12:4 Res 2:4

ÄrendeNr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Propositionstext:

Antal Ja: 57 Antal Nej: 38 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 4 Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Röstat Avstår:

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 77 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:39:03 Voteringsbeskrivning: 12:5 Res 2:5

ÄrendeNr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Propositionstext:

Antal Ja: 57 Antal Nej: 35 Antal Avstår: 3 Antal Frånv: 4 Antal Kvitt: 2

Röststat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevo (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röststat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Röststat Avstår:

Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Lisa Palm (FI), Anna Rantala Bonnier (FI)

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 78 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:40:03 Voteringsbeskrivning: 12:6 Res 2:6

Ärendenr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Propositionstext:

Antal Ja: 46

Antal Nej: 14

Antal Avstår: 19

Antal Frånv: 20

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Felix König (MP), Fredrik Lindstål (C), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevo (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Mona Wallsén (-), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Jackie Nylander (V), Anna Rantala Bonnier (FI), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Röstat

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Karin Lekberg (S), Alexander Ojanne (S), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S)

Frånvarande:

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 79 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:40:49 Voteringsbeskrivning: 12:7 Res 2:7

ÄrendeNr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Propositionstext:

Antal Ja: 57	Antal Nej: 13	Antal Avstår: 25	Antal Frånv: 4	Antal Kvitt: 2
--------------	---------------	------------------	----------------	----------------

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Gunnar Caperius (C), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Berthold Gustavsson (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Jan Jönsson (L), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Katarina Luhr (MP), Mads Lundgaard (SD), Kristina Lutz (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Tiemon Okojevo (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Jennyfer Redin (M), Magnus Runsten (MP), Savo Sevic (M), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Martin Westmont (SD), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Torun Boucher (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Jackie Nylander (V), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

**Röstat
Avstår:**

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Olle Burell (S), Lisa Carlsson (S), Karin Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Alexander Ojanen (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Ulla Sjöbergh (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Stockholms Stad

Voteringsresultat

Sida 80 (248)

Mötesdatum: 2021-11-18 Möte: Kommunfullmäktige

Tidpunkt: 20:41:35 Voteringsbeskrivning: 12:8 Res 2:8

Ärendenr: 12 Ärendemening: Kommunstyrelsen m.m.

Propositionstext:

Antal Ja: 92

Antal Nej: 3

Antal Avstår: 0

Antal Frånv: 4

Antal Kvitt: 2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Lisa Ahlstrand (S), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Gunnar Caperius (C), Lisa Carlsson (S), Abit Dundar (L), Torbjörn Erbe (M), Karin Ernlund (C), Yvonne Fernell-Ingelström (M), Petra Gardos Ek (M), Sophia Granswed Baat (M), Vivianne Gunnarsson (MP), Karin Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Felix König (MP), Anna König Jerlmyr (M), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Erik Nordman (L), Claes Nyberg (C), Jackie Nylander (V), Alexander Ojanne (S), Tiemon Okojevoh (MP), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Ole-Jörgen Persson (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Eva Risberg (S), Magnus Runsten (MP), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Maria-Elsa Salvo (S), Savo Sevic (M), Ulla Sjöbergh (S), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Jan Valeskog (S), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke-Norberg (M), Susanne Wicklund (C), Richard Åkesson (MP), Ewa-Marie Ås (KD), Ann-Katrin Åslund (L), Peter Öberg (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Mads Lundgaard (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Avstår:**Frånvarande:**

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 18 november 2021*§ 5 Rotel VIII**SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning**SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri**SDN: Ekonomiskt bistånd**Socialnämnden**Överförmyndarnämnden*

Anförande nr 1

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! För oss liberaler är alla människors möjligheter att leva ett så fritt och självständigt liv som möjligt grunden för vårt politiska engagemang. Det här gäller förstås oavsett religion, kultur, etnicitet, sexuell läggning, kön och funktionsvariation. I år gör vi en satsning på LSS-verksamheten med 171 miljoner kronor. Det är en ökning av schablonen och det fasta anslaget på 3 procent och den största ökningen som gjorts sedan 2015. När det pedagogiska ramverket nu införs i hela staden, inspirerat av framgångarna i bland annat Skärholmen, sätter vi igång ett långsiktigt arbete för att höja kompetensen för all personal och kvaliteten för både gruppboenden och dagliga verksamheter. Genom centraliseringen av beställaransvaret ska vi få fler LSS-bostäder byggda.

Ordförande! Pandemin har tvingat många att ställa om till ett digitalt arbetssätt. Det gäller dessvärre även kriminella och ljusskygga verksamheter. Prostitutionen i gatumiljö minskar, medan sexuella tjänster som marknadsförs på nätet ökar. Det är framför allt fler unga som på dessa sätt dras in i sexhandeln. Det är vidrigt att se hur vuxna män utnyttjar unga människors oskuldssfullhet, sårbarhet och osäkerhet för att förgripa sig på dem. Med den samverkansöverenskommelse som staden slöt med polisen i våras har arbetet mot unga i prostitution växlats upp. I årets budget utökas resurserna så att socialtjänsten kan jobba ännu tätare med polisen och förhindra att fler unga tvingas in i sexhandeln. Bifall till den grönbå majoritetens förslag till budget för 2022!

Anförande nr 2

Karin Gustafsson (S): Jag ska inleda mitt anförande med att läsa ett inlägg från en kvinna på Instagramprofilen Gömda kvinnor: Vår tvååring satt i sin matstol och kollade på *Småpotatis* på Ipaden. Min man slog och slog bakom ryggen på henne. När han till slut slutade och gick låg jag kvar och hörde Småpotatislåten och inser att hon har suttit och lyssnat oavbrutet på den sekunder korta potatissången i över 50 minuter, som förstenad, stel av skräck.

Det här är en verklighet för barn i vår stad. Det här är en verklighet för kvinnor i vår stad. Det är såklart fullständigt orimligt och vidrigt. Inget barn ska behöva dämpa ljud av slag och skrik med barnsång. Ingen kvinna ska behöva dölja blåmärken från

misshandel – ingen, någonsin. Det är jag rätt säker på att vi är överens om i den här salen. Men att nå ett samhälle fritt från våld kräver mer än samsyn. Det kräver modiga politiska beslut. Det kräver satsningar. Det kräver att det finns bostäder för de kvinnor och barn som behöver fly. Det kräver en politik där vi satsar på en generell välfärd. Det kräver ett samhälle där kvinnor kan lämna en destruktiv relation utan rädsla för att inte kunna försörja sig. Det kräver ett samhälle och en politik där en kvinna kan lämna en våldsam relation utan rädsla för att sakna bostad, ett hem, tak över huvudet. Det kräver ett rättssystem som står upp för dessa kvinnor, poliser som kan möta de kvinnor och barn som har varit utsatta för våld. Det kräver en socialtjänst som har tillräckliga resurser men också kunskap för att agera på rätt sätt. Det kräver att personal i förskola och skola förstår hur man kan möta ett barn som har varit utsatt för våld eller som lever i en våldsam familj. Men det kräver också att du och jag vågar knacka på den dörr där vi misstänker att det finns en kvinna som döljer sina blåmärken. Bifall till den socialdemokratisk budgeten för 2022!

Anförande nr 3

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Ordförande! Socialtjänsten i vid bemärkelse är samhällets yttersta skyddsnät och den möjlighet vi har att hjälpa människor i utsatta positioner. Jag vill börja det här inlägget med att tacka alla anställda inom socialtjänsten, i stadsdelsnämnderna och i socialförvaltningen för de insatser som har gjorts under den här mandatperioden under ganska tuffa förhållanden, inte bara mot bakgrund av det grova våldet utan också i förhållande till hur man har hanterat utmaningarna kring pandemin.

Den här budgeten ger stora satsningar på socialtjänsten, men framför allt är det otroligt viktigt att det vi har pratat om under så många år, nämligen de tidiga insatserna för att upptäcka människor, framför allt unga, som är på väg i destruktiva miljöer, nu är möjligt – att vi nu har den här möjligheten att hjälpa dem så tidigt som möjligt. Då är det viktigt med samverkan, och den samverkan har vi nu möjlighet att få till i praktiken: skola, polis och socialtjänst. Det handlar om en förstärkning av de sociala insatsgrupperna. Bara det att vi nu samlokaliserar socialsekreterare och polis i alla lokalpolisområden kommer att betyda otroligt mycket för att kunna fånga upp fler och göra mer.

Det här är en stark budget som kommer att göra skillnad på riktigt. Mot den bakgrunden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 4

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholm ska vara en stad för alla. Stockholm ska vara staden som ligger steget före och förebygger ohälsa och social utsatthet, inte skapar den. I vårt Stockholm finns arbete för alla, bostäder som folk har råd med och en likvärdig, bra skola som skapar livschanser för alla.

I vårt Stockholm säljer man inte ut en fungerande skola eller tillåter att elevernas pengar går till aktieägare. Vi vet att en bra skola är avgörande för att alla barn ska

kunna ha en bra framtid. I vårt Stockholm säljer man inte ut idrottshallen. Man höjer inte trösklarna för deltagande i fritidsklubb eller kulturskola. Vi vet ju att det är fotbollsklubben, dansskolan och fritids som skapar trygghet och möten som kan motverka ohälsa.

I vårt Stockholm säljer man inte ut människors hem eller tvingar barn till vandrarhemsboende. Ett tryggt och stabilt boende är grunden för allt annat. Det ska inte vara beroende av ekonomi om du kan växa upp i vår stad eller inte. Men när välfärden urholkas faller en bit i taget. Staden håller då inte längre ihop, är inte längre stark och kan inte stå emot. Då försvinner skyddet mot utsattheten, och den ojämlikhet som du föds in i kommer hela tiden att upprepas. Och när välfärden försvinner kan kriminalitet få fäste. Det blir upp till dig hur det går när ingen finns där när du faller.

I ett sådant samhälle finns bara blåljusen kvar, precis som majoriteten skriker efter blåljus. Men vi vill inte ha socialtjänst och utryckning som ska släcka bränder när samhället fallerar. Vi vill ha en stad som håller samman, som står pall, där alla delar är viktiga för att öka jämlikheten och skapa en hållbar stad för alla. Bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 5

M a r i a M o r e i r a D u a r t e (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Sverige är ett spektakulärt land, och Stockholm är speciellt. Alla som bor och verkar i Stockholm ska veta och känna att de har möjlighet att få hjälp och stöd om de sträcker ut en hand. Och socialtjänsten ska vara den hand som tar emot. Alla, från liten till stor och från äldre till ung, från den som missbrukar till den som utför kriminella handlingar – socialtjänsten är inte där för att döma individens handlingar; den uppgiften finns det andra instanser som har.

Socialpolitik kräver att man kan ha två tankar igång samtidigt. Det går att jobba för att hemlösa får stöd att hitta ett boende samtidigt som man utvecklar boendalternativ för nya svenskar. Det går att jobba för att våldsutsatta kvinnor ska få stöd och hjälp samtidigt som man jobbar för att män ska sluta att utöva våld.

Det budgetförslag som vi i dag lägger för socialnämnden 2022 är något jag är väldigt stolt över. Extra stolt är jag över satsningen på personer som inte är folkbokförda i Sverige och som är utsatta för prostitution liksom modellen för långsiktigt stöd som rör personer som har blivit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Stockholms stads Mikamottagning genomför dagligen en av våra viktigaste uppgifter, och med denna satsning ser vi till att vi kan göra mer. I modellen för långsiktigt stöd som rör personer som har blivit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck systematiseras arbetet efter att den akuta fasen är över.

Detta är bara två förslag av väldigt många. Jag är väldigt stolt över det här budgetförslaget men som vanligt inte nöjd, för är det någonting som är typiskt för socialpolitik är det att man alltid kan göra mer. Med dessa ord vill jag yrka bifall till de grönbå förslaget till budget för 2022.

Anförande nr 6

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Vi måste agera för barnen. Vi måste agera för alla unga stockholmares rätt till sina bästa livschanser. Det här är en stark grönblå budget för barns rätt att inte falla mellan stolarna, för helhetsperspektiv och samverkan med det enskilda barnets behov och rättigheter i fokus. Det är en budget för att alla samhällsaktörer som möter ett barn i dess vardag gör det tillsammans och inte var för sig. Det är en budget för att barn som lider av psykisk ohälsa eller växer upp i utsatta familjer eller närområden ska få hjälp att skaffa sig en bra framtid. Det är en budget som visar att en lyckad skolgång är en av de bästa skyddsfaktorerna som ett barn kan ha.

Ordförande! Vi måste agera för de mammor som har förlorat sina söner till det meningslösa våldet, för de mammor som lever i oro och vanmakt över söner på glid. Vi måste agera för mammorna som har gjort allt i sin makt för sina söner men som ändå ser dem dras in i en spiral av oåterkalleligt våld. Vi måste prata om hur samhället måste finnas där så att orosanmälning inte läggs till orosanmälning, så att sekretessregler inte tolkas begränsande utan möjliggörande, så att de föräldrar som behöver stärkas i sin föräldraroll får hjälp att göra det.

Ordförande! Vi måste prata om att alla barns rätt och föräldrarnas kamp för sina barn hör ihop och utgör två sidor av samma mynt om att trygghet för individ och samhälle börjar med att inget barn faller mellan stolarna. Det är när familj, skola, socialtjänst, psykiatri och polisen arbetar gemensamt för att tidigt fånga upp och stödja de barn som bäst behöver det och alltid har det enskilda barnets behov och rättigheter i fokus som vi skapar förutsättningar för ett tryggare och säkrare samhälle och individer. Bifall till den grönblå majoritetens förslag till budget!

Anförande nr 7

Martin Westmont (SD): Ordförande! Socialroteln innefattar många viktiga sociala frågor, och det är svårt att beröra alla under denna budgetdebatt. Jag har därför tänkt fokusera på en viktig fråga, nämligen den oroande utvecklingen med att barn och unga mår psykiskt dåligt. Användningen av antidepressiva läkemedel har ökat de senaste tio åren, och vi har flera larmrapporter just om att unga mår psykiskt dåligt. Det handlar över lag mycket om oro kring skolan, utseende och framtiden.

Den stora frågan är: Räcker resurserna som majoriteten har lagt på detta viktiga område? Vi anser att de inte gör det, och det är därför vi tillsätter mer resurser till att hjälpa de här barnen och ungdomarna som mår dåligt. Det handlar om att utveckla ett mer individanpassat stöd. Vi vill till exempel att man gör regelbundna besök hos elevhälsan, och vi vill gärna att man ser över om man kan ha öppet på kvällar, helger och lov helt enkelt så att alla barn ska ges möjlighet att besöka elevhälsan. Vi vill också stärka samarbetet mellan skolan och socialtjänsten just för att fånga upp de barn som mår dåligt eller som är på väg att börja må dåligt.

När det kommer till psykisk ohälsa vill vi också tillsätta resurser för att hjälpa äldre. Vi ser att många äldre lider av ensamhet. Man har svårt att komma ut. Även här måste socialtjänsten ta ett större ansvar att hjälpa de äldre som vi ser inte får den hjälp de

behöver i dag. Jag avslutar med att yrka bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget för 2022.

Anförande nr 8

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, fullmäktige! Ökad psykisk ohälsa är ett av vår tids största samhällsproblem, och coronapandemin har varit en bidragande faktor i att öka den psykiska ohälsan. Bris tog förra året fram rapporten *Första året med pandemin. Om barns mående och utsatthet* som utifrån forskning belyser hur barns situation hittills har påverkats under pandemin. För barn som redan före pandemin befann sig i en utsatt situation, som led av psykiska besvär, som har föräldrar med psykisk ohälsa eller missbruksproblem och barn som lever med våld i hemmet har pandemins följder blivit särskilt utmanande. Rapporten visar också att den sociala distanseringen har inneburit påfrestningar för många familjer, och barn har beskrivit att pandemin har försämrat många vuxnas mående.

En trygg familj är avgörande för barns och ungas psykiska hälsa. Att stödja föräldrar är därför en av de viktigaste insatserna som samhället kan göra för att undvika att barn utvecklas negativt. Därför är det mycket glädjande att vi i den här budgeten satsar på att stödja föräldrar genom föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning, hembesöksprogram och fler familjecentraler, att vi erbjuder föräldrastödsprogram som tar sikte på att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck och utveckla arbetet med att nå familjer i särskilt utsatta områden och med särskilda behov och att vi också prioriterar samarbetet mellan skola och familjen. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 9

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande! Roligt att få inleda dagen med den mest spännande debatten i hela budgetfullmäktige! Synd att det är lite för lite tid, men, men.

En av socialtjänstens viktigaste och mest grundläggande uppgifter är att ge hjälp, stöd och skydd till samhällets mest utsatta, till dem som inte själva har möjlighet att klara sina livssituationer eller som utsätts för brott och hot. Under den förra mandatperioden gjordes ett stort arbete för att öka kunskapen och kompetensen kring mäns våld mot kvinnor, våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

I Feministiskt initiativs budget för 2022 fortsätter vi att satsa på arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Vår budget innehåller satsningar på såväl förebyggande arbete som akuta insatser för att motverka att kvinnor dör till följd av mäns våld. Under det senaste året har mäns våld mot kvinnor äntligen fått större uppmärksamhet. Tyvärr har det krävts alldeles för många kvinnoliv på vägen.

Feministiskt initiativ satsar i årets budget både mer pengar och mer satsningar. Vi satsar på pengar till relationsvårdsteamerna och inrättandet av relationsvårdslotsar. Vi vet nämligen att för att bryta upp från en våldsam man krävs förutom hjälp med skydd

från förövaren också väldigt mycket praktiskt arbete, både i en akut fas och när den akuta faran upphör. För att säkerställa att våldsutsatta kan få det stöd de behöver för att komma vidare ska stadsdelarna tillsammans med socialnämnden under 2022 inrätta relationsvårdslotsar som kan stötta våldsutsatta i myndighetskontakter och praktiska behov – detta om vi får bestämma alltså. Vi vet ju att efter en placering på skyddat boende krävs det mycket för att starta upp ett nytt liv.

Vi lägger också i vår budget 9 miljoner för att säkerställa skyddat boende för pojkar som utsätts för hedersrelaterat våld, någonting som ni talade högt om när ni satt i opposition men ingenting i majoritet. Vi vill också ha särskilda skyddade boende för personer med personer med funktionshinder som i dag inte är möjliga att placera på stadens boenden, eftersom deras behov av vård och stöd helt enkelt är för stort. Det är inte acceptabelt att kvinnor som oftast är särskilt utsatta ska få mindre stöd för att de har större behov.

Jag tycker att våldsutsatta kvinnor och barn i Stockholm förtjänar mer än majoritetens budget. Jag tycker att de förtjänar Feministiskt initiativs budget, och därför vill jag rösta för den!

Anförande nr 10

L i n n é a J o a n d i (MP): Ordförande och stockholmare! Jag skulle vilja lyfta ungas hälsa, något som ligger mig som miljöpartist väldigt varmt om hjärtat. Både barnkonventionen, de mänskliga rättigheterna och Agenda 2030-målen understryker vikten av hälsa för samtliga invånare, vilket självfallet inkluderar även våra barn och unga. Men deras mentala hälsa har blivit lidande under pandemin, och enligt Folkhälsomyndigheten var det 54 procent av de unga som uppgav besvär med ångslan, oro eller ångest under 2020.

Därför ska socialnämnden vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål om god hälsa och välbefinnande. Det här ska göras tillsammans med en drös olika nämnder inom staden för att främja den psykiska hälsan hos barn och unga, detta i enlighet med handlingsplanen för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet i Stockholms stad. För att lyckas med det här är det viktigt att öka samverkan mellan aktörer i staden för att på så vis finna synergier. Handlingsplanen understryker även att man ska utveckla skolans och berörda aktörers samarbete kring fysisk aktivitet på recept, vilket till exempel kan innebära att skolelever får komma till simhallar för att träna, att socialtjänsten ska kunna göra detsamma för barn som befinner sig inom ramen för försörjningsstöd till exempel och att Stockholmsenkäten ska genomföras vartannat år så att vi kan ha en kontinuerlig uppföljning.

Stockholms stad ska vara med och hjälpa barn och unga att lägga grunden för hälsosamma levnadsvanor, motverka folkhälsosjukdomar och även vara med och förbättra deras mentala hälsa. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 11

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ibland tänker jag att socialtjänsten har blivit för fin för socialtjänsten. Vi är numera välutbildade, professionella och utvärderade till höger och vänster. Vi erbjuder behandlingsmetoder, samtalsstöd och evidensbaserade insatser. Det är såklart jättebra och någonting att vara stolt över, men jag ser också att en del av det stöd som människor faktiskt behöver går förlorat för att det på något sätt är för enkelt.

Jag ska försöka att förklara för er så att ni förstår genom att berätta om Maria, en våldsutsatt kvinna med fyra barn i åldrarna sex månader till elva år. Hon placerades på skyddat boende och fick efter en tid ett tillfälligt boende i en annan del av staden än där hon hade bott tidigare. Mannen som hon hade barn med var farlig och mycket uppsökande. Hon hade precis som många våldsutsatta kvinnor levt isolerat och hade inget nätverk att ta stöd av. När Maria skulle skola in ett av barnen i en ny förskola fanns det ingen som kunde passa de andra barnen. När hon skulle handla fick hon ta med sig alla barn. Tiden för henne att ordna upp alla praktiska göromål som uppstår vid en flytt undan våld var ytterst begränsad, eftersom hon ensam skulle sköta allt rörande fyra barn som dessutom själva upplevt våld och tvingats bryta upp från sina liv.

Här står socialtjänsten handfallen. Maria kunde få nästan hur många samtal som helst om hur svårt det var att få livet att gå ihop rent praktiskt men i princip ingen hjälp för att faktiskt få ihop det. Hon hade inte heller fått så mycket hjälp av det här grönbå styrets budget. Här finns få praktiska och konkreta insatser för att hjälpa ensamstående kvinnor som flyr från våld. Jag tycker att det är en lite trött budget när det gäller konkreta förslag trots att det snart är val.

I Feministiskt initiativs budget har vi i stället valt att göra mycket konkreta satsningar för att underlätta det faktiska livet för ensamstående kvinnor med behov av mycket stöd. Förutom relationsvårdslotsar för praktiskt stöd i samband med uppbrott satsar vi på möjligheten att bevilja ett särskilt boendestöd för att ge praktisk hjälp – för hör och häpna kan det vara ett minst lika stort stöd med någon som kommer hem och underlättar och stöttar i den praktiska vardagen. Inte minst vittnar socialtjänstinspektörerna om att detta önskades från socialsekreterarna som intervjuades i deras granskning.

Anförande nr 12

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag håller med Anna Rantala Bonnier om i stort sett allting som hon säger. Det är dessutom så att väldigt mycket sådana här insatser nu också är på gång, eftersom den socialtjänstinspektörsrapport som det hänvisas till just har identifierat att det behövs den här typen av praktisk hjälp. Besök gärna Hässelby-Vällingby, för där har de nämligen påbörjat ett sådant här arbete. De har i Vällingby ett särskilt Vällingbyteam, och fördelen med det är att i stället för att man ska slussas runt från mottagning till utredning till insats så görs allting av samma person i det här teamet, vilket gör att det blir just väldigt mycket mer inriktat mot att faktiskt ge stöd.

Jag tror, vilket jag även tror att Anna tror, att vi behöver få en annan socialtjänstlag där det faktiskt blir lättare att hjälpa människor i stället för att man ska hålla på och utreda dem i fyra månader, och sedan har motivationen och intresset försvunnit.

Anförande nr 13

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag är glad att vi har samsyn i det här; jag förväntade mig det. Men jag kan inte läsa ut så mycket av detta i er budget, och jag tror att det behövs väldigt konkreta satsningar. Viljan finns ju på socialtjänsten, men möjligheten att bevilja saker, upplever man i alla fall, finns inte. Boendestöd kan du få om du blir aktuell för socialpsykiatri eller har ett missbruk, för det ska handla om dina egna svårigheter. Men när du har hamnat i en svår situation som du själv inte har orsakat men som ändå orsakar behovet av praktiskt stöd finns det i dag inte möjlighet att uppfylla de behov som socialtjänsten identifierar.

Jag tycker att det ska bli spännande med den nya socialtjänstlagen, för jag kan också se en viss risk med att mycket liksom ska göras på något slags friyta utifrån att socialtjänsten ibland behöver gå in och identifiera behov men också kunna ta ett mycket längre ansvar än vad man kan göra i frivilliga insatser. Detta kan vi fortsätta att diskutera, tänker jag.

Anförande nr 14

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare, brukare, socialarbetare! Precis som någon var inne på är socialtjänsten vårt yttersta skyddsnät. Det är här du kan undkomma vräkning genom att beviljas akuta hyrespengar. Det är här det våldsutsatta barnet kan få möjlighet till ett liv utan våld hos en annan familj. Här kan du beviljas ledsagning som gör att du kan komma i väg till en konsert, trots att det finns hinder på vägen.

Det som är avgörande för om du kan få den hjälpen är dock att det finns socialarbetare som har tid och möjlighet att se till just din situation och en budget att bevilja insatser för. Vi i Vänsterpartiet anser att det behövs mer resurser till socialtjänsten för att de ska kunna genomföra sitt viktiga samhällsuppdrag. Med vårt förslag kan ytterligare 125 socialarbetare anställas ute i stadsdelarna, och det skulle göra skillnad. Vi vill också att staden börjar erbjuda mer verksamhet i egen regi, speciellt till barn och unga, och inte är beroende av den privata vårdmarknaden för att kunna tillgodose allas behov av vård och behandling.

Med vår budget kan också alla tusentals tjejer som är utsatta för sexuella övergrepp få stöd i ett sammanhållet stödcentrum, och ungdomsmottagningarna kan förstärkas för att kunna bredda sitt utbud av insatser framför allt till unga tjejer som mår psykiskt dåligt. Med vår budget kan den efterlängtnade reformen med fri ledsagning genomföras, och vi höjer också det kommunala bostadstillägget för höga hyror till funktionshindrade. Till skillnad mot majoriteten har vi inga besparingskrav i form av generella effektiviseringar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Vi säger också nej till hemlösa äldre i vår stad. Med vår budget skulle vi kunna öppna två nya boenden och inom några år nå upp till den nollvision vi har om inga hemlösa äldre på våra gator. I vårt Stockholm röstar vi för den sociala skulden som uppstått under pandemin och genomför de reformer som Stockholm behöver.

Anförande nr 15

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Alexandra gör en poäng av att ni inte lägger några effektiviseringskrav och att ni kan anställa 125 socialsekreterare till med er budget. Jag uppfattar det dock som att ni finansierar mycket av era satsningar genom att ta från skyddsfonden som bland annat finansierar placeringar av barn och unga hos stadsdelarna. Hur har ni tänkt här? Försämrar ni barns möjligheter att bli placerade i trygga boenden genom att finansiera på det här sättet?

Anförande nr 16

Alexandra Mattsson Åkerström (V): När det gäller den sociala fonden vill vi föra ut de pengarna till stadsdelarna så att de ska veta att de här pengarna finns, det här finns i vår budget, vi kan bevilja de här placeringarna för barn och unga. När det gäller satsningar på ytterligare 125 socialsekreterare är det inte finansierat genom att flytta pengar till CM utan genom att vi lägger mer generella anslag till individ- och familjeomsorgen för att vi vet att det behövs. Fler socialarbetare har mer tid och mer resurser att bevilja insatser för. Så nej, det är inte bara genom att flytta de pengarna för då skulle vi inte ha råd med 125 fler socialsekreterare i stället för 100 ordningsvakter!

Anförande nr 17

Jackie Nylander (V): Ordförande, fullmäktige! Jag blir bekymrad när jag läser er budget, och därför vill jag fråga: Har ni glömt bort det, eller är det ett medvetet val att inte satsa på hemlösa äldre? Vi satsar i vår budget åtminstone dubbelt så mycket. Det kan ju vara så att ni har glömt den gruppen. Men det är en grupp som jag har tjatat om i flera år, och det är en av de grupper som far mest illa i den här staden. Det skulle jag gärna vilja veta.

Sedan skulle jag vilja veta lite grann hur ni gör med placering av barn. Följer ni upp familjehemmen och hur det ser ut? Det har nämligen nått mig att man sårar på barnen i många familjehemsplaceringar, och det ska man ju inte göra enligt socialtjänstlagen.

Anförande nr 18

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Vad gäller just äldre hemlösa hoppas jag ändå att Jackie har läst att vi har vår äldrelots som jobbar väldigt effektivt. Äldreroteln har till och med jobbat så pass bra att det ibland har varit lite svårt att hitta personer som behöver det här stödet. Vi har alltså minskat den akuta hemlösheten med 30 procent varav en hel del äldre tack och lov har fått tak över huvudet. Vi har också permanentat våra Centralenuppsökare, där en hel del ur den äldre hemlösa målgruppen befinner sig, och vi har samarbete med regionen kring psykiatri och annat.

Jag håller med om att ni kanske lägger mer pengar, men det handlar ju också om vad man gör av sina pengar, och där gör vi väldigt mycket som vi också ser har effekt för målgruppen äldre hemlösa.

Anförande nr 19

J a c k i e N y l a n d e r (V): Du låter med andra ord nöjd. Men det här med uppföljning av familjehemmen och splittring av syskon då? Hur gör ni uppföljningen av det, och hur följer ni upp privata företag som bedriver familjehem? Det är ju så här att efter fem sex år förändras väldigt mycket i familjerna. Det blir skilsmässor, det blir alkoholism, det blir skulder, kriminalitet och liknande. Hur gör ni för att följa upp det?

Anförande nr 20

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! En av de grupper som behöver få känna samhällets starka stöd, hopp och framtidstro allra mest är barn och unga som vi hittar på HVB-hem och statens låsta institutioner. För ett par veckor sedan besökte jag Sis låsta institution Eknäs utanför Enköping.

De ungdomar som kommer till Eknäs eller till andra institutioner har ofta dålig hälsa, stora tandproblem och saknar vaccinationer från BVC, detta trots att det ofta har funnits massor av professionella vuxna kring de här barnen ända sedan de var små. Enligt Sveriges Kommuner och Regioner fick bara 37 procent av nyplacerade barn en hälsoundersökning och så få som 9 procent en tandundersökning bokad av socialtjänsten. Det finns ingen kommun som gör rutinmässiga kontroller av indikationer på psykisk ohälsa vid placering eller låter barnet träffa en psykolog.

Bland annat professor Bo Vinnerljungs forskning visar också att betyg och skolresultat för de här barnen ligger väsentligt lägre än för andra. Stockholm har ju under flera år arbetat framgångsrikt med Skolfammodellen för familjehemsplacerade barn, men vi måste börja följa upp skolresultaten för alla placerade barn, också dem på institution. I vår budget för 2022 skärps därför kraven på stadsdelsnämnderna att säkerställa att alla barn som placeras genomgår en hälso- och tandundersökning och att barnens skolgång och skolresultat följs upp. Det är min bestämda uppfattning att när samhället omhändertar ett barn är det vår skyldighet att också vara den bästa föräldern.

Anförande nr 21

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag ska börja med beröm, för jag tycker att det är jättebra och jätteviktigt att ni ser över institutionsplacerade barns situation. Jan Jönsson har säkert tagit del av den nya rapporten som Barnrättsbyrån har satt ihop tillsammans med forskare om våld på Sisinstitutioner särskilt riktat mot unga tjejer. I annat fall vill jag rekommendera den.

Det är dock inte om detta jag ska ställa frågor. När vi styrde skrev vi in särskilt att papperslösa kvinnor som blir utsatta för våld har rätt till skydd. Den här skrivningen är borttagen. Jag undrar därför om papperslösa kvinnor inte längre kan få rätt till skydd av socialtjänsten om de blir utsatta för våld.

Jag vill också fråga om hur Jan Jönsson ser på möjligheten för äldre och funktionshindrade personer som blivit utsatta för våld att få det stöd de behöver. De går ofta inte att placera på stadens ordinarie skyddade boenden, eftersom deras behov av stöd inte matchar det stöd man har möjlighet att ge på skyddade boenden. Det här har vi med i vår budget, men jag hittar ingenting om det i er budget.

Anförande nr 22

Borgarrådet Jönsson (L): När det gäller papperslösas möjligheter att få den typen av skydd är det enligt socialtjänstlagen oerhört begränsat. Det man kan få är nödbistånd, och det är det som vi har som princip. Däremot när det gäller barnfamiljer är det möjligt att göra mycket mer, för då kommer barnkonventionen in på ett helt annat sätt. Vi har ju också sagt att vi i vissa fall till exempel ska kunna ge försörjningsstöd till papperslösa barnfamiljer.

Möjligheterna är som sagt var väldigt begränsade. Vi vet dock att de öppna verksamheterna som vi bedriver till exempel med Convictus och så ger en hel del socialt stöd. Det är dock inte den typen av skydd som jag tror att Anna Rantala Bonnier eftersträvar. Det skulle kräva lagändring, och jag är inte säker på att det tillämpades särskilt mycket under den förra perioden heller.

Anförande nr 23

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag hörde Jan Jönsson prata om Eknäs på Socionomdagarna också, och jag vill precis som Anna tacka för att ni lyfter detta i er budget. Samhället ska ju vara den bästa föräldern åt placerade barn, så det vill jag verkligen tacka för.

En annan sak som står i er budget är att socialnämnden ska garantera att HVB-verksamheterna som används för placeringar drivs av seriösa aktörer. Det tycker jag är en väldigt viktig fråga. Samtidigt har ni under den här mandatperioden lagt ned ett fungerande boende just för ungdomar som staden hade i egen regi, som hade funnits i 30 år, med en väl fungerande arbetsgrupp som jobbade där. En väg skulle ju kunna vara att kolla på och erbjuda mer insatser till barn och unga i egen regi, för det stadsdelsnämnderna frågar efter är också mycket komplexa ärenden. Många ungdomar är svårplacerade, och vi har inte riktigt koll på de boenden ute i landet som vi placerar på. Som vi vet kostar det också väldigt mycket per dygn.

Anförande nr 24

Borgarrådet Jönsson (L): Tack för de vänliga orden! När det gäller de komplexa ärendena är det ofta så att socialtjänsten snarare behöver antingen mer plats på de låsta institutionerna, det vill säga på Sis som har platsbrist, eller så är det i högre utsträckning psykiatri som man behöver blanda in. Där håller flera av HVB-aktörerna på att utforska nya metoder. Vi har till exempel TFCO som är väldigt intressant, där man placerar ungdomar med en mycket omfattande problematik i en familj där man sätter in omfattande stöd.

Jag tror inte att vi kommer att kunna stötta särskilt många fler barn bara genom att öppna ett boende till, för det är så pass många som behöver mer stöd. Därför tror jag att resurserna används bättre genom att vi kvalitetssäkrar de boenden vi har upphandlade.

Anförande nr 25

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! Det är bra att Jan Jönsson lyfter Skolfam. Det är ett initiativ som togs under vår mandatperiod och som jag är väldigt glad över att ni fortsätter med. Det är bra att skapa samverkan med skolan; det kan vi vara rörande överens om. Även i går var vi rörande överens under hela debatten om att skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att se till att ungdomar inte hamnar i kriminalitet.

Men det gör mig också lite orolig, därför att en av de sakerna som socialinspektörernas rapport visade var att skolan brast avseende barn som hade npf-diagnos. Det resulterade i att socialtjänsten kände sig nödgad att gå in med insatser som egentligen inte skulle krävas av socialtjänsten, utan det handlade bara om att skolan brast. Det här kan vi aldrig acceptera, och jag är helt övertygad om att borgarrådet är överens med oss om det. Jag funderar på hur ni ser på den inspektionsrapporten och vad avser ni att göra åt detta.

Anförande nr 26

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Först vill jag bara korrigera: Skolfam kom faktiskt till under det tidigare alliansstyret. Jag var nämligen själv med som en av inspiratörerna till detta. Det var dock inte det viktiga här.

Det allra viktigaste vi gör nu är att vi på skolan bygger ut de särskilda undervisningsgrupperna, både minst en särskild undervisningsgrupp på varje skola och mer kvalificerat stöd som sker stadsdelsvis. Vi har också CSI-grupperna. Det har tyvärr inte funnits på väldigt länge i Stockholm, väldigt mycket beroende på att det har funnits ideologiska låsningar kring att alla barn ska gå i samma klass. Tack och lov håller vi på att lämna denna låsning nu och inser att en del elever faktiskt behöver få gå i liten undervisningsgrupp med specialpedagogiska experter. Detta kommer att svara upp emot det som har framkommit i rapporten.

Anförande nr 27

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag skulle vilja fråga socialborgarrådet om en annan grupp som är väldigt utsatt, och det är våra hemlösa. Det är många gånger kommuninvånare i Stockholm som tyvärr också upplever en undanträngningseffekt, just för att det finns människor som har kommit till Stockholm från andra delar av världen och vistas här illegalt och gör anspråk på resurser som egentligen ska gå till hemlösa stockholmare.

Hur ser socialborgarrådet på det här egentligen? Jan Jönsson måste väl också hålla med om att det blir ett problem när vi har två helt olika grupper – den ena gruppen folkbokförda stockholmare, den andra gruppen personer som bryter mot lagen – och

den ena gruppen tar resurser från dem som är i behov av vår hjälp. Hur ser socialborgarrådet på det här i stort?

Anförande nr 28

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Först vill jag bara ge lite beröm, för det var roligt att höra ett socialpolitiskt engagerat anförande inledningsvis. Det tror jag aldrig att vi har fått höra från Sverigedemokraterna tidigare, men tyvärr har ni inte finansierat någonting. Det är möjligtvis problematiken.

När det gäller de hemlösa är det inte så att personer från andra länder tar resurser från våra egna invånare som är hemlösa. Vi har ett mycket brett utbyggt program. Det är också därför som vi har sett sedan 1999 att hemlösheten stadigt sjunker. Martin Westmont vet också själv att den akuta hemlösheten, det vill säga i gatumiljö, har minskat med 30 procent sedan 2018.

Jag gillar inte den här motsättningen som ni försöker att göra mellan olika människor. Även de som är papperslösa har en mycket svår social situation, och det är stadens ansvar att ge stöd och hjälp också till dem.

Anförande nr 29

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige, stockholmare! Stockholm ska vara en stad där rätten till bistånd värnas. Fokus ska läggas på att utveckla och stärka det sociala förändringsarbetet. Alla barn i staden har rätt till goda uppväxtvillkor, och därför ska det kompensatoriska arbetet för barn vars föräldrar är aktuella för försörjningsstöd utvecklas. Ekonomiskt bistånd, så kallat socialbidrag, är välfärdens yttersta skyddsnät. För att få bistånd ska den enskilda göra vad hon eller han kan för sin egen försörjning, bland annat genom att försöka att få ett arbete. Alla kan dock inte få arbete utan rätt stöd från socialtjänsten.

Under de senaste decennierna har många i både Stockholm och i Sverige fått det bättre. Men de sociala och ekonomiska klyftorna växer. Enligt Rädda barnen lever 186 000 barn i ekonomisk utsatthet i Sverige i dag. För att minska antalet krävs det en ekonomisk politik som minskar klyftorna i samhället. Därför vill Vänsterpartiet att stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med att öka de kompensatoriska insatserna för barn vars föräldrar tilldelas försörjningsstöd. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiet budgetreservation.

Anförande nr 30

A b i t D u n d a r (L): Ordförande, fullmäktige! Socialtjänsten har en jätteviktig roll i en stad. Socialpolitiken har också det fördelningspolitiska syftet att alla ska få möjlighet att leva ett självständigt och anständigt liv.

Den nya socialtjänstlagen kräver att alla insatser inom socialtjänsten ska vara kunskapsbaserade. Socialtjänsten i Stockholm är offensiv och utformar insatserna utifrån forskning och beprövade erfarenheter. Samverkan och samhandling är

grundpelare i den nya socialtjänsten i Stockholm. Alla dessa insatser präglar även stadsdelarna och den liggande budgeten.

Det märks att Jan Jönsson är socialborgarråd! Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 31

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! Abit Dundar och jag är grannar i stadsdelsnämndshänseende, jag på Södermalm och han i Hägersten-Älvsjö numera. Jag skulle vilja fråga lite om LSS-bostäder. År 2019 sa man på Södermalm nej till LSS-bostäder därför att det var dyrt. Nu har ni ett förslag om att socialnämnden ska ta över beställarfunktionen. Däremot är det oklart hur pengarna ska fördelas. Risker ju att det fortfarande upplevs som för dyrt för stadsdelen och att stadsdelen sedan upplever att man sitter med ett slags Svarte Petter. Det vore intressant att klargöra detta.

Förra mandatperioden gjorde vi den förändringen när det gäller LSS-bostäder att vi just försökte att hitta en sammanhållande funktion för att öka antalet. Åter alltså till min fråga: Hur blir det med pengarna?

Anförande nr 32

A b i t D u n d a r (L): Jag undrar om jag kan svara om pengarna. Jag ansvarar inte för den plånboken. Om jag ska vara lite kaxig kan jag säga att Hägersten-Liljeholmen är en av de stadsdelar i Stockholm som byggde flest LSS-bostäder. Om det visar sig att man inte bygger inom de olika stadsdelarna, då är det fel. De här grupperna får inte den insats eller behoven tillgodosedda, så därför tycker jag att det är rätt att man centraliserar. Men jag kan inte svara om pengarna. Jag passar bollen antingen till finansborgarrådet eller socialborgarrådet.

Anförande nr 33

M a r i a L j u s l i n (V): Ordförande! Tack, Abit! Jag sa ju att det var trevligt att vi kunde ses här i talarstolen!

Som du vet så har vi i vår stadsdel ett stort underskott på individ och familj, och så har det varit år efter år. Och det vi alltid diskuterar och debatterar när vi sitter i sammanträden är just detta: Ni pratar om att ni måste få ihop budgeten och att vi måste ha en budget i balans, medan vi säger att det här är underskott som inte går att kamma hem utan att det slår på samhällets mest utsatta. Vi har placeringar av barn och unga. Vi vet att det kostar väldigt mycket pengar. Vi har långsiktiga placeringar som inte görs så lättvindigt.

Den budgeten ligger i samma anslag som stöd till utsatta barn och kvinnor, och det är ett jättedilemma som drabbar vår stadsdel och som vi har debatterat år efter år. Jag kommer att ta upp det när jag går upp här senare. Men vad säger du om det? Det här är ett jätteproblem som vi har. Hur ska ni få en budget i balans utan att det drabbar utsatta?

Anförande nr 34

A b i t D u n d a r (L): Tack för frågan, Maria! Du sitter själv i stadsdelsnämnden och vet att vi aldrig har gjort nedskärningar som har drabbat enskilda medborgare. Däremot vet alla att alla våra pengar bygger på prognoser. Vi får aldrig pengar för de faktiska kostnaderna inom individ och familj eller inom socialtjänsten över huvud taget. Men vi har aldrig brutit mot lagen när det gäller insatser, och vi har aldrig varit snåla när det funnits behov av att placera. Vi har alltid placerat. Vi har aldrig avvikit från lagstiftningen. Alla som behöver vård och omsorg enligt lagen får det.

Budgeten har därför inte lett till någon nedskärning över huvud taget. I slutändan använder vi resurserna på ett strukturerat sätt.

Anförande nr 35

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Ordförande! Jag tänkte säga några ord om det ekonomiska biståndet, inte minst i spåren av den kris som vi har gått igenom.

Coronakrisen har ju satt fokus på hur viktigt det är att vi har en effektiv politik för att människor ska komma tillbaka som självförsörjande. Det är väldigt glädjande att ekonomin nu återhämtar sig och att många personer som hamnade utanför nu kommer tillbaka i jobb. Men det sätter också ljuset på att alldeles för många kommer att hamna i långtidsarbetslöshet. Därför tycker jag att det är så glädjande att det är ett väldigt tydligt fokus i budgeten för socialtjänsten och i budgeten för stadsdelsnämndernas sociala arbete. Jag skulle framför allt vilja lyfta fram arbetsmarknadspolitik som vi kommer att debattera senare i dag. Tre saker vill jag särskilt lyfta fram.

Den första är att man brett över hela staden ska jobba med så tidiga insatser och så tidig vägledning som det bara går, det vill säga att möta varje människa med frågan varför kan man inte försörja sig i stället för att hitta rätt nivå på bidragen. Det tror jag är en mycket effektiv väg, och jag tror att det är en kulturförändring och en kulturinsats i hur man jobbar med den här typen av frågor som är viktiga över hela staden. Vi har gjort det i stadsdelen som jag mest jobbar i, nämligen Bromma, och bara sedan augusti 2019, det vill säga innan krisen, har vi lyckats minska antalet personer i försörjningsstöd med 25 procent varav många är barnfamiljer. Det är just att kunna lotsa dem som har varit avgörande: Behöver man hjälp från en annan statlig myndighet, behöver man praktikplatser och så vidare?

Den andra avgörande punkten är att ha särskilt snabba insatser för den som kommer ny till Sverige. Det har kommit många nya inte minst från Afghanistan som kommer att behöva stora insatser för att väldigt snabbt kunna anpassa sig till det svenska samhället, sådant som språkkunskaper och arbetsmarknadsinsatser.

Det tredje och sista är ett ännu tuffare och mer prioriterat arbete mot fusk. Vi vet ju att de som fuskar med de här bidragen tar pengar från dem som verkligen behöver dem, och det tror jag inte att någon som vill ha en god välfärd i Stockholm kan acceptera. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 36

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det är alltid intressant att höra Johan prata om ekonomiskt bistånd; det är ju det du oftast går upp i när det gäller socialt arbete. Utifrån vad jag hör dig säga i talarstolen är det alltid fascinerande att höra hur lite du faktiskt vet om hur man jobbar med ekonomiskt bistånd på socialtjänsten. Det finns ingen socialsekreterare som jobbar med ekonomiskt bistånd som inte frågar klienter varför de inte har pengar till egen försörjning eller inte lotsar till rätt myndighet och rätt instanser. Det ingår liksom i arbetsbeskrivningen.

I vår budget tar vi bort pengarna för särskilda FUT-handläggare, eftersom vi ser att det ingår i socialtjänstens ordinarie arbetsuppgifter att hitta fuskare. Det är inte så att vi tycker att det är bra att folk fuskar med försörjningsstöd – däremot ser vi att man hittar så pass få fuskare att det faktiskt är mer värt pengarna att lägga dem på fler socialsekreterare generellt, just för att det ingår i arbetsuppgifterna att kunna se om det har blivit felaktiga utbetalningar och sedan kunna rapportera det.

Anförande nr 37

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Ordförande! Jag skulle nog snarare säga att det är Anna Rantala Bonnier som inte riktigt vet hur socialtjänsten fungerar i det avseendet. Vi hade nämligen precis den omläggning som jag pratade om på socialtjänsten i Bromma. Vi kom fram till att självförsörjning skulle stå i första fokus och att man skulle ha en mycket tidigare kartläggning av vilka ärenden som man snabbt kunde hantera och vilka som behövde djupare studier. Man gjorde precis den kulturförändring som jag pratade om i mitt anförande. Det har planerats, drivits och utförts av våra socialsekreterare, och det har gett strålande resultat.

Jag vet inte riktigt varför Feministiskt initiativ är emot att färre barn får ekonomiskt bistånd, en 25-procentig minskning. Det är en märklig kritik, och det är också en något märklig kritik att man inte vill prioritera arbete mot fusk. Vi ser uppenbarligen olika på dessa frågor.

Anförande nr 38

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Förra mandatperioden införde vi något som heter Stockholmsjobb och som innebär att den som har en svag ställning på arbetsmarknaden kan få en anställning inom kommunen under en begränsad tid och därmed vattnas upp och lättare få jobb. Ni var ju väldigt kritiska när vi införde det. Jag är lite nyfiken på hur Moderaterna har resonerat och varför ni har ändrat er.

Anförande nr 39

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Nu vill jag minnas att även Ulla Hamilton var med och tittade på den här typen av insatser när hon var arbetsmarknadsborgarråd. Det är väl alltid en balansgång. Det finns en hel del subventionerade anställningar från staten. Det är möjligt att man från kommunen också ska gå in och göra detta. Det är positivt att det har kommit utvärderingar som visar att Stockholmsjobben rätt använda kan vara bra. Men då ska de också riktas till riktiga

arbetsinsatser och riktiga jobb. Det kan alltså vara ett alldeles utmärkt verktyg. Vi har under den här mandatperioden vidareutvecklat den modell som ni lade fram. Ni hade vidareutvecklat den modell som vi hade när Alliansen styrde.

Anförande nr 40

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Johan Paccamonti! Som du säger minskar det ekonomiska biståndet i staden. Men det gäller inte alla grupper. Barnfamiljer har fortfarande försörjningsstöd. Anledningen till att man får ekonomiskt bistånd från socialtjänsten är oftast att man är sjukskriven utan sjukersättning, inte har a-kassa och så vidare. Men det finns också ensamkommande och flyktingar som efter två år fortfarande inte är integrerade i samhället. Hur ska de kunna bli självförsörjande så fort?

Anförande nr 41

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Jag håller med, Rashid Mohammed – vi är absolut inte klara. Många av de grupper som du pekar på är också grupper som i många fall har det svårt, exempelvis när de faller emellan. Det kan handla om sjukpenning, om en sjukdom man har, om att man inte har lyckats kvalificera sig till a-kassan eller dylikt.

När det handlar om att göra så tidiga insatser som möjligt gäller det också att lotsa rätt. Det är en viktig del av det man gör i socialtjänsten, naturligtvis oavsett styre. Den person som söker kan man behöva hjälpa att komma i kontakt med till exempel en statlig myndighet. I grunden vore naturligtvis det allra bästa om alla som kom till ett socialkontor och ville ha ekonomiskt bistånd fick jobb. Men ibland handlar det också om att se till att de får hjälp av rätt statlig myndighet, inte minst Försäkringskassan. Där tror jag att vi behöver göra än mer, eftersom detta som du säger är grupper som har det väldigt svårt.

Anförande nr 42

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Som många här har hört tidigare i budgetdebatter är jag sjuksköterska. Jag har snart jobbat 17 år inom psykiatri med inriktning mot beroende. Varje dag möter jag i mitt arbete unga människor med enormt lidande. Många av de personer jag möter lever dagligen i en utsatt värld som de vill lämna. Det är inte så lätt när man varje dag stöter på motgångar hos myndigheter. Detta skapar i sin tur ett myndighetsförakt. Många upplever att de insatser de haft stoppas när de har fyllt 18. Det ska göras nya utredningar som tar lång tid. Under den tiden sätts många av dessa människor utan tak över huvudet.

Många personer som under tonåren drar på sig beroendediagnoser har inte den egenvårdskapacitet som krävs för att fatta adekvata och välgrundade beslut när de väl är myndiga. Många av dem skulle inte ens klara av detta utan en beroendediagnos. Genom att socialtjänsten är otillgänglig med alltför ringa insatser tvingas unga kvinnor och män ut i kriminalitet och övergrepp. Det är människor vi pratar om, och det är deras livsöden och lidande som fortsätter om inte samhället backar upp. Jag arbetar i

regionen, och jag har själv vårdat många unga kvinnor och män som för att klara av livet tvingas till sex mot ersättning och till kriminella handlingar. Flera är så unga som 14 år och ibland yngre när deras sociala nätverk rubbas eller kraschar. Det här är inte ett liv de vill leva. Därför måste vi ta tillbaka kontrollen över välfärden, för Stockholm kan bättre.

Anförande nr 43

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Jag brinner för de här ungdomarna precis på samma sätt som du gör, Fredrik Pettersson. Övergången från att vara elev och barn till att bli vuxen är svår. Därför är arbetet inom socialtjänsten så otroligt viktigt. Nu har man framför allt fokus på att få en lyckad skolgång. Vi är helt överens om att skolan är den viktigaste skyddsfaktorn. Då måste vi preppa våra elever allt vad vi bara kan i skolan, så att de klarar av den här svåra övergången. Vi delar precis samma bild.

Vi jobbar stenhårt med detta. Jag tror att det är precis det som är framgången just nu, att skolan och socialtjänsten jobbar mycket närmare varandra än vad man gjort tidigare. Det är inte vattentäta skott, utan vi jobbar med samma frågor. Vi har samma mål: att få en lyckad skolgång och ungdomar som kommer ut och kan leva sin framtid på det sätt som de själva vill.

Anförande nr 44

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Tack för att du tog replik, Isabel Smedberg-Palmqvist! Jag håller helt med om att skolan är superviktig, kanske den viktigaste faktorn för att få ihop det hela. Men då har vi också problemet att de som har ett pågående skadligt bruk av narkotika inte får komma till skolan. De får ingen undervisning. Då hamnar de också efter jämnåriga icke-narkotikabrukande kamrater. Där har vi ett problem med skolan som vi måste lösa. Man måste kunna få hjälp på något sätt. Jag har inte lösningen här och nu, men även om man har ett skadligt bruk måste man kunna få hjälp med sin skolgång.

Anförande nr 45

R a s m u s J o n l u n d (L): Socialtjänsten har, som vi alla vet, en väldigt omfattande verksamhet som många gånger är både komplex och utmanande. Ofta måste man fatta beslut som är starkt ingripande i människors vardag och som inte alltid tas väl emot men som man måste fatta i enlighet med lagar och alltid med individens bästa i fokus. Särskilt tufft kan det förstås vara när det handlar om barn, inte minst barn som omhändertas mot föräldrarnas vilja. Ibland är reaktionerna man möter väldigt tuffa.

Därför skulle jag vilja säga några ord om socialsekreterarna och biståndshandläggarna, som jobbar med det här dagligdags. Vi har under mandatperioden och ända sedan 2015 haft ett arbete med arbetsmiljön i en plan med 13 punkter. Sedan 2019 har vi en särskild förstärkning av det arbetet avseende hot, våld och otillåten påverkan. Det här sker tillsammans med fackförbund och förvaltningar i staden. Arbetet har gått framåt. Men

när man tillfrågade 95 medarbetare i augusti i en workshop uppgav närmare hälften av dem att problemet med hot, våld och otillåten påverkan var mellanstort, medan 33 procent uppgav att det var stort eller mycket stort. Det här är förstås helt oacceptabelt.

Vi måste fortsätta att jobba med alla de insatser som vi har i vår plan, som brukardelaktighet, mentorskap, fortbildning och något så praktiskt som lokalernas utformning, som kan vara avgörande i akuta situationer. Vi ska ha en socialtjänst av hög kvalitet, och det har vi naturligtvis på många sätt. Men vi ska säkerställa att det blir en ännu högre kvalitet. Då är våra medarbetare och deras arbetssituation helt avgörande. Vi får aldrig acceptera att de som ska sörja för samhällets mest utsatta själva har en ohållbar arbetsmiljö eller i värsta fall utsätts för hot och våld. Arbetet med planen har gått framåt under de här åren. Personalomsättningen har minskat, liksom behovet av inhyrda konsulter. Men som visas av svaren på frågan som ställdes i augusti till ett antal medarbetare i socialtjänsten är det fortfarande en ohållbar situation som kräver ett ihålligt arbete. Vi måste hålla i och hålla ut.

Anförande nr 46

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att det är bra att ni fortsätter med det arbete som vi påbörjade för socialsekreterarnas arbetssituation. Men jag tänkte höra med Rasmus Jonlund angående något som Johan Paccamonti sa här nyss och som gjorde mig intresserad. Han sa att det bara är socialtjänstens ekonomihandläggare i just Bromma som lyckas fråga människor varför de inte har egen försörjning och lotsa dem till rätt myndighet. Jag upplever, som jag sa, att det här är någonting som socialsekreterarna för ekonomiskt bistånd har i sin arbetsuppgift. Så var det i alla fall när jag jobbade med ekonomiskt bistånd. Men jag kan ju inte socialtjänsten, har jag nu fått höra. Jag hoppas att ingen säger det till min chef.

Jag vill höra om det är majoritetens breda uppfattning att socialsekreterarna för ekonomiskt bistånd vid socialtjänsten i de olika stadsdelarna inte arbetar med att få ut människor i egen försörjning och att det i stället är något arbete som man har gjort särskilt i Bromma.

Anförande nr 47

R a s m u s J o n l u n d (L): Nu har jag inte de exakta rutinerna och instruktionerna i huvudet, men jag utgår från att det här är någonting man gör som socialsekreterare. Sedan är det klart att man i enlighet med regelverken kan utveckla sina arbetssätt och förtydliga dem på olika sätt, men jag har inga detaljer i huvudet om det.

Anförande nr 48

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! Jag tycker att det är jättebra att du tar upp det viktiga arbete som socialsekreterarna gör, Rasmus Jonlund. Grundbulten i det sociala arbetet är att vi har duktiga och kompetenta medarbetare som klarar av att tackla just det du tar upp när det gäller till exempel barn som omhändertas.

Vi tog initiativ till handlingsplanen för socialsekreterarna för att bryta den negativa trend som fanns i Stockholm och som innebar att man lämnade yrket samt för att

komma till rätta med den oerhörda arbetsbörda som personalen hade inom socialtjänsten. Nu tror vi att det krävs en nystart. Det behövs ett nytt grepp för att få igång arbetet med handlingsplanen. Vi tror också att vi behöver lägga mer pengar på att se till att socialsekreterarna kan hantera sitt arbete. I vår budget lägger vi 6 miljoner kronor på ett administrativt stöd. Vi tror att det är nödvändigt för att de ska mäta med att göra det viktiga arbetet och inte behöva administrera i ett dåligt socialt system, som jag vet att vi alla är överens om att det behöver göras någonting åt.

Men jag vill tacka dig, Rasmus, för att du tar upp det otroligt viktiga, det vill säga personalen, som är den viktigaste komponenten i det sociala arbetet.

Anförande nr 49

R a s m u s J o n l u n d (L): Där är vi ense, Karin Gustafsson. Naturligtvis måste man fortsätta arbetet ihålligt och ihärdigt, som jag sa. Det är säkert så att man behöver ta nya tag i sådana här arbeten, som har pågått ett antal år. Vi utvidgade som sagt 2019 arbetet gällande hot, våld och så vidare, men detta får man helt enkelt se över löpande.

Anförande nr 50

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Tack för att du lyfter fram en jätteviktig fråga, Rasmus Jonlund, nämligen socialarbetarnas arbetssituation! Vi tog verkligen tag i den frågan förra mandatperioden och startade det uppskattade arbetet med handlingsplanen. En sak som socialarbetare i Stockholms stad har lyft fram är att de behöver ett nytt verksamhetssystem. Men det har tyvärr inte hänt något med det, utan det arbetet är snarare nedlagt. De kommer inte att få något nytt verksamhetssystem, vilket är en viktig fråga för dem.

En annan sak som är avgörande är att det blir fler kollegor, så att man hinner med det jobb som man ska göra. Men i er budget ser det inte ut som att det kommer att räcka till så många fler kollegor. Sedan undrar jag också om det är ett löfte att arbetet med handlingsplanen kommer att fortsätta. Den fortgår ju till 2022. Bland annat facken har sagt att de gärna vill att det här ska fortsätta som ett särskilt uppdrag. Är det er mening att göra så? Det skulle jag verkligen stödja.

Anförande nr 51

R a s m u s J o n l u n d (L): Exakt i vilken form det ska ske kan jag inte svara på här och nu, men att arbetet måste fortsätta är uppenbart med de problem vi har. Något annat är inte möjligt.

Anförande nr 52

L i s a C a r l s s o n (S): Fru ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! I söndags hände någonting i Hässelby som inte får hända. Två barn blev skadade när de låg hemma i sina sängar för att sedan kastas ut genom ett fönster. Ett av barnen dog. Det andra kämpar nu på sjukhus med livshotande skador. Det är svårt att tro att allt har varit frid och fröjd i familjen fram till i söndags.

Alltför många barn och unga far illa i vår stad. Barn somnar med magont, har ångest inför att gå till skolan och hem från skolan eller har ångest inför kvällar och helger när familjen ska vara samlad. Barn drömmer om ett liv utan våld, rädsla och magont. Barn drömmer om att rädda sin mamma, sitt syskon eller sin pappa. Barn ska ha drömmar, men aldrig om sådant.

Samtidigt har vi en socialtjänst som går på knäna, i alla fall i Hässelby-Vällingby, där jag sitter i stadsdelsnämnden. De hinner inte med, är underbemannade och behöver fler kollegor. De kollegorna är just nu svåra att hitta. Det beror på för låga löner och en alldeles för ansträngd arbetsmiljö. De som jobbar ute hos oss är alla hjältinnor och hjältar.

Samtidigt är socialtjänsten en av de viktigaste samhällsfunktioner vi har. Här behöver vi satsa, för det innebär också satsningar på alla de barn och unga och utsatta personer som behöver hjälp. Det är oftast en hjälp som inte kan vänta. Kvinnojourerna är en annan oerhört viktig aktör. Så länge vi har våld och hot i nära relationer behöver vi ha kvinnojourerna. Därför blir jag också väldigt glad över att dessa lyfts fram, särskilt i Socialdemokraternas förslag till budget för 2022. Vi har barn och unga som just nu rekryteras till kriminella gäng. Vi har barn och unga som blir offer för det kriminella gängvåldet. Det är naturligtvis helt oacceptabelt för alla.

Anförande nr 53

B o A r k e l s t e n (M): Ordförande, fullmäktige och Lisa! Jag kommer också från Hässelby. Jag hör att man har synpunkter på vad som händer med barnen och ungdomarna där ute. Ingen är väl ovetande om den tragiska händelse som har inträffat och det som fortfarande pågår. Men det är inte så att allting är svart; det finns även positiva bitar. Låt oss titta på vad vi gör med ungdomar och barn ute i Hässelby-Vällingby! Vi börjar ju väldigt tidigt. Vi är med och har förskola. Vi har en öppen förskola. Vi har introduktionsförskola. Det har vi på flera ställen för att vi ska nå barnen utan att de ska behöva transporteras långt. Vi har dessutom föreningsbidrag, som vi speciellt ger till barn- och ungdomsföreningar som är med och knyter upp ett stort antal barn och ungdomar som vi har där ute. När det blir lov har vi extra aktiviteter.

Anförande nr 54

L i s a C a r l s s o n (S): Bosse! Nej, ni kan göra mycket mer än vad ni gör i Hässelby-Vällingby. Det vet du också. Vi har stängda parklekar som har stängts under ert styre. Vi har stängda fritidsgårdar som inte har öppnats fullt ut under ert styre. Vi har barn och unga som nu rekryteras till kriminella gäng. Vi har barn som mår dåligt i sina hem. Vi har en socialtjänst som inte hinner med, och vi kan inte heller rekrytera fullt ut, eftersom det saknas pengar. Det saknas pengar i kassan för löner. Det saknas pengar för att få en bättre arbetsmiljö som skulle kunna locka fler socialsekreterare till oss.

Det här vet du också. Det är vida känt. Det här behöver man lyfta fram, för det är ett problem som drabbar de invånare vi har i vår stadsdel. De behöver den hjälpen men

nekas den för att det fattas klirr i kassan. Det fattas också politiska ambitioner för att få bukt med det här. Det är skamligt, och det ska man inte sticka under stol med.

Anförande nr 55

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! För mindre än en månad sedan var jag på studiebesök på ett stödboende inom socialpsykiatri i Enskede-Årsta-Vantör. Det är en oerhört fin verksamhet med kunnig, erfaren och framför allt engagerad personal. Men utöver beundran för den fina verksamhet som bedrivs i vår stad är det jag verkligen tar med mig från det besöket det som Anna-Lena var inne på. En av boendestödjarna på verksamheten avslutade vårt möte med att säga: Det här är en grupp människor som inte kommer att stå med plakat utanför Stadshuset om ni gör besparingar på deras verksamhet. De har inte starka anhöriggrupper som kommer att skriva debattartiklar eller dra igång proteststormar i sociala medier. Det är en grupp som fått stå åt sidan alldeles för länge men som vi behöver prata om.

Därför är jag oerhört glad att det i majoritetens budget faktiskt finns en förstärkning inom området socialpsykiatri. Hyllas den som hyllas bör – detta är väldigt bra. Vi behöver nämligen lägga mer resurser på den här gruppen. Vi behöver prata om hur vi organiserar samverkan och samarbete med regionen för att skapa en bättre vardag för de människor som behöver samhällets stöd. Vi behöver prata om hur vi i staden organiserar oss för att skapa förutsättningar för den här gruppen att skapa sig ett självständigt liv med stöd av samhället. Men vi behöver framför allt se att psykisk ohälsa inte är någonting som vi kan gömma undan eller ska gömma undan på stora institutioner långt ifrån vår vardag. Vi behöver bryta den stigmatisering som finns runt denna icke homogena grupp. Låt oss göra det jobbet tillsammans! Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska förslaget till budget.

Anförande nr 56

U l l a S j ö b e r g h (S): Ordförande och ledamöter! Ofta får vi höra att vi behöver mer poliser, fler väktare och fler övervakningskameror. Till viss del är det säkert så att det behövs, men det är ju lika viktigt att förhindra och förebygga att missbruk, kriminalitet, människohandel och prostitution uppstår.

Som en del i det här förebyggande arbetet kommer fältassistenternas viktiga roll in. Det är fältassistenterna som i samverkan med socialnämnden är ute på gator och torg och har kontakt med barn och unga som rör sig ute. Det är fältarna som har kunskap och kännedom om ungdomarna och också kan bygga upp ett förtroende mellan samhälle och ungdom. Fältassistenternas roll att bedriva uppsökande verksamhet och samverkan med skola och lokalföreningar behöver stärkas. Det har varit en nedskärning på fältassistenter den senaste tiden, och den anser vi måste stoppas. Vi behöver fler fältassistenter. Vi avsätter mer i vår budget för att få fler fältare i alla stadsdelar som en del i att förebygga våld och gängkriminalitet. Det är en del i den satsning som vi tycker är nödvändig för att på sikt få bukt med våldet i samhället.

Min fråga till majoriteten är: Varför satsar inte ni mer på de delarna i stället för att bara peka på bristen på poliser? Fältassistenter är ju ändå en fråga som staden själv råder över, vilket vi inte gör när det gäller polisens insatser.

Därmed yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 57

Borgarrådet Jönsson (L): Det är roligt att du tar upp fältassistenter, Ulla Sjöbergh. Vi har inte gjort några nedskärningar på fältassistenter. Det är faktiskt så att våra två partier inom ramen för januariavtalet – så länge vi var med i det – senast i våras gjorde en ganska stor satsning som för Stockholms stad innebar att vi fick 33 miljoner kronor till bland annat att förstärka fältassistenter. Jag vet till exempel att man i Enskede-Årsta-Vantör, som jag var och besökte häromdagen, har gått från åtta till tio tjänster. Bromma har haft lite problem med bemanningen, men där är man tillbaka och har fältassistenter igång igen.

Något som jag tycker är väldigt bra är att vi nu har en Stockholmsstandard för vad en fältassistent ska göra. Den har tagits fram i samarbete med fältassistenterna själva. Den innebär bland annat att de ska jobba mycket förebyggande ute på skolor och att man fredar deras uppdrag. Det tycker jag är väldigt positivt i vår budget.

Anförande nr 58

Ulla Sjöbergh (S): Det är ofta så att vi är överens när vi pratar om saker och ting och när vi skriver, Jan Jönsson. Men sedan handlar det till syvende och sist om hur mycket pengar man lägger i en budget för att kunna uppnå det mål som vi tydligen är överens om. Vi ser att det behövs mer pengar i den delen av budgeten för att kunna få fler fältassistenter. Jag vet att det är några stadsdelar som inte ens har några fältassistenter. Andra har alldeles för få fältassistenter.

De fältassistenter jag känner har en tung arbetsbörda. Men de har en enorm kunskap om hur ungdomar rör sig i kommunen, vad det finns för problem och så vidare. Mer pengar i budgeten till fältassistenter! Det är vårt budskap.

Anförande nr 59

Andrea Hedén (M): Ordförande! Vi behöver fler poliser, väktare och kameror. Men vi behöver också satsa på det förebyggande arbetet. Jag tror inte att det var en slump att halva moderatbänken, med olika stadsdelsnämndsordförande, ville trycka in sig och ta replik. Det är för att vi alla har gjort detta lokalt. Hässelby-Vällingby har ökat antalet fältassistenter. Hos mig lokalt på Östermalm har vi också gjort det. Vi ökade också vid behov under sommarhalvåret. Vi jobbar även tillsammans med föräldravandrarna. Vi har fantastiska föräldravandrare runt om i staden genom IOP-lösningen, föreningsbidrag och personer som vandrar fredagar och lördagar helt ideellt. Jag ser fram emot hur vi ska kunna stärka det här samarbetet ännu mer med våra skolor i en nära dialog, göra besök på förskolorna och även stärka samarbetet med skolsociologer.

Anförande nr 60

Ulla Sjöberg (S): Nu låter det igen som att vi är överens, Andrea Hedin, och det är bra. Det är bra att det finns föräldrar och andra vuxna som vandrar och så vidare. Det är ett bra komplement till fältassistenterna.

På Norrmalm har vi två fältassistenter. Det skedde en förstärkning under pandemin, eftersom ungdomarna rörde sig mycket mer ute då. Men det räcker inte, säger vi. Vi kan inte bara förlita oss på frivilliga krafter, utan vi måste ha det här grundstödet, som man måste ha pengar i budgeten för att kunna leva upp till. Det är detta vi tycker att det borde kunna gå mer pengar till.

Anförande nr 61

Maria Ljulin (V): Fru ordförande! Fullmäktige! Jag vet att vi står på samma sida när det gäller hot och våld i hemmet och den utsatthet som drabbar främst kvinnor och barn. Socialborgarrådet Jan Jönsson är mycket engagerad i de här frågorna, vilket också har satt avtryck den här mandatperioden. Men för de insatser som krävs behövs inte sällan mer resurser. Jag har stått här i talarstolen ett antal gånger och diskuterat just de här frågorna, både under frågestunden och under sammanträdet, och jag har fortfarande samma oro.

Som jag lyfte fram tidigare i dag och även har lyft fram i en interpellation har vi i min stadsdel underskott på 12 miljoner vad gäller området individ och familj under 2021. Det är pengar som behöver hämtas in någonstans. Detta skapar en pressad arbetssituation inom socialtjänsten, där man har det här underskottet hela tiden. Det påverkar arbetsmiljön och riskerar också att påverka kvaliteten. Som jag sa tidigare: När budgeten avsatt för åtgärder mot våld i nära relationer ligger inom anslaget för individ- och familjeomsorg riskerar det att ställa stöd till våldsutsatta kvinnor och barn mot stöd till unga och deras familjer samt insatser för vuxna missbrukare. De riskerar att ställas mot varandra.

Det ser säkert olika ut runt om i staden, men vi vet alla att stadens socialsekreterare inte hinner med att ta de beslut som krävs gällande orosanmälningar. Vi fick nyss höra ordföranden i min stadsdelsnämnd stolt förklara att ni inte har brutit mot lagen. Det har jag heller aldrig påstått, och jag tror inte att ni gör det. Men det är socialarbetarna som får betala priset för att detta inte sker. Det är hårt arbetande socialarbetare som ständigt får göra sitt yttersta utan att räcka till.

Jag saknar en plan inför nästa år. Ni pratar er varma om rapporter och handlingsplaner men lägger generella effektiviseringar, det vill säga besparingar, på ekonomiskt redan eftersatta områden. Det är ett svek mot samhällets svagaste, menar akademikerfacket. Vänsterpartiet säger så här: Vi har ingenting emot handlingsplaner. Det är bra att man satsar. Men åtgärder som inte kan vänta får inte stanna i fina formuleringar utan behöver också täckning i budget.

Anförande nr 62

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Det är intressant att diskutera resurser. Jag är den förste att erkänna att vi inte är helt i kapp vad gäller underskotten på individ och familj. Men det är ändå värt att notera att snittet för underskottet under de rödgrönas fyra år var 60 miljoner kronor. Nu är snittet 33 miljoner. År 2017 var underskottet 72 miljoner, nu är det 23 miljoner. Det är alltså klart att saker och ting blir bättre. Om du beskriver den här budgeten som väldigt problematisk, Maria Ljuslin, måste det ha varit katastrofår under de fyra år då Vänsterpartiet var med.

Jag ser också att ni tar väldigt mycket pengar från skyddsfonden. De pengarna går ju direkt till de 6 stadsdelar som är utsatta. Det är därför fonden är utformad som den är – pengarna ska inte smetas ut på alla 13 stadsdelar. Till exempel får Rinkeby 5,5 miljoner i årets skyddsfond. De kommer förmodligen att få 3 miljoner till i nästa skyddsfond. Varför ska Rinkeby inte få behålla de här pengarna? Ni smetar ut dem på alla andra.

Anförande nr 63

Maria Ljuslin (V): Jag kan absolut säga att det verkligen finns bitar som alla vi har behövt göra bättre. Det gäller oss samtliga. Budgeten har inte räckt till. Men skillnaden mellan vår politik och er politik är att ni gör just så här – ni ställer stadsdelar mot varandra, Jan Jönsson. Till exempel kan man tro att Hägersten-Älvsjö är en rik och välmående stadsdel, men det ser inte alls ut så. Stadsdelar ska inte drabbas av att resurser ska behöva gå från den ena stadsdelen, som behöver mer hjälp, till den andra, där man inte har lika stora behov. Men även där finns det ändå barn, unga och familjer som behöver lika mycket stöd. Det vi gör är att vi lägger mer generella anslag till socialtjänsten för att täcka upp för de behov som finns, inte minst för att täcka upp för socialarbetarnas arbetsmiljö, i stället för att rikta dessa stötvisa insatser som det inte går att planera långsiktigt med. Vi säger: Långsiktig planering och ökade anslag till socialtjänsten överlag, inte bara riktade insatser till specifika stadsdelar!

*§ 6 Rotel VII Äldre-och trygghetsroteln**Äldrenämnden**SDN: Äldreomsorg**KS pensionärsråd**KS trygghetsutskott*

Anförande nr 64

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Fru ordförande! Den här budgeten innehåller den största satsningen på äldreomsorgen någonsin i stadens historia. Den näst största satsningen på äldreomsorgen fanns faktiskt i den budget som lades fram förra året. Det finns alltså god anledning för mig som äldreborgarråd att vara lite extra stolt en dag som denna.

Även detta år prioriterar vi inte minst just hemtjänsten, som får ett rejält tillskott. Det är inte minst inom hemtjänsten som de stora utmaningarna finns inom äldreomsorgen. Den höjda ersättningen ska bland annat finansiera högre utbildningskrav på personalen, möjlighet till reflektionstid för personalen, höjda krav på svenskkunskaper, färre medarbetare per chef och fler trygga anställningar. Vi ska också pröva en kvalitetspeng inom hemtjänsten som innebär att utförare med bättre kvalitet också får bättre ersättning.

Ålderdomen ska vara en tid som är fylld med glädje och gemenskap, men tyvärr är åldrande många gånger förenat med just ökad ensamhet. Arbetet mot ofrivillig ensamhet förstärks därför ytterligare. Matlyftet stärks och utvecklas, ungdomsbesöken utökas, samarbetet med Volontärbyrån fortsätter, aktivitetscentren får ökade anslag och en ny träffpunkt för personer med psykisk ohälsa ska startas. Att arbeta mot social isolering och ofrivillig ensamhet är och kommer att vara en av mina huvudprioriteringar så länge jag är äldreborgarråd.

Bostadsfrågan kommer också att bli allt viktigare i takt med ett ökat antal äldre. Vi måste inte minst fokusera på att få till fler icke bostadsbedömda seniorbostäder. Nu är min talartid ute, men jag hinner i alla fall yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 65

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tänker på den här korta stunden uppehålla mig vid det som till syvende och sist är den största kvalitetsfaktorn i äldreomsorgen. Covid-19-pandemin har visat hur viktigt det är med sjysta villkor och god utbildningsnivå. Den stockholmska äldreomsorgen måste kunna erbjuda fasta anställningar på heltid. Det är en förutsättning för att kunna rekrytera och behålla personer. Här måste jag berömma Erik Slottner lite grann, för han har återgått till våra skrivningar om att fast anställning på heltid ska vara en norm. Men vi hade en period under den här mandatperioden när vi inte hade det så.

Utbildningsnivån måste höjas. Där pågår det givetvis många projekt som vi inte alls är oeniga om. Men det behövs en högre andel av både sjuksköterskor och undersköterskor. Man behöver också börja med validering av dem som är anställda redan nu för att de inte ska hamna i ett B-lag från och med 2023, när den skyddade yrkestiteln kommer att gälla för undersköterskor. Det finns nu en nationell utbildning. Det här kommer att vara en viktig kvalitetsfaktor för vår äldreomsorg i staden.

Man behöver ta till vara språkkunskaper, även det egna språket. Det handlar också om att man behöver utveckla svenska språket för de anställda för att de ska kunna ta till sig det medicinska språket och kunna umgås med de äldre på äldreboenden och i hemtjänsten. Där behöver man fortsätta med det utvecklingsarbete som pågår.

Mycket av det som jag säger har man faktiskt gjort under mandatperioden. Jag brukar säga till äldreborgarrådet att den där droppen till slut brukar urholka stenen. Det har den gjort, Erik, och det är vi glada för. Men vi behöver fortsätta jobba med utbildningsinsatser, språkutveckling och höjning av den medicinska kompetensen.

Anförande nr 66

Yvonne Fernell-Ingelström (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att tacka alla anställda inom äldreomsorgen för allt arbete ni utför för våra äldre och i synnerhet för era heroiska insatser under pandemin. Tack!

Livsstilsförändringar, nya läkemedel mot folksjukdomar, ny teknik och ny kunskap om hur pandemier stoppas kommer att medföra att fler uppnår maximal livslängd. Vår färdriktning inom äldreboenden bör vara att behålla mycket av det vi redan gör som är bra men också förstås bygga på med lämpliga delar med digital teknik och andra tekniska lösningar – med ett motto, nämligen att det alltid ska ske med respekt för individens integritet och medgivande.

Vi behöver arbeta mycket framöver med kompetensförsörjning, där rekryteringen är en del. Men för att det ska vara lyckosamt måste Stockholm vara en attraktiv arbetsgivare med intressanta tjänster, så att många väljer att arbeta och arbeta kvar inom vård- och omsorgsyrkana. Den grönbå majoriteten tar nu fram en yrkesutvecklingstrappa för att ge möjlighet att göra karriär inom äldreomsorgen. Det är ett sätt att såväl behålla arbetskraft som underlätta rekrytering. Vi vill också införa en kommunal bemanningstjänst för att minska andelen tillfälliga inhopp.

Det kommer snart särskilda ärenden som innefattar en färdplan för utveckling av äldreomsorgen, liksom en utbildningsplan, en kompetensförsörjningsplan och fortsatta satsningar rörande språk och demens. Sist men inte minst kommer vi troligtvis att få en indikator för nyckeltal för antal medarbetare per chef. Det innebär ett chefskap som ger möjlighet till att arbeta mer nära medarbetarna. Det är viktigt för hela verksamheten och för arbetsmiljön för de anställda. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2022.

Anförande nr 67

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Pandemin har utmanat hela välfärden och samhällets grundvalar. Inom äldreomsorgen är de arbetstagare som går med tunga knän och huvuden oräkneliga. Det är tydligt att vi kommer att behöva hantera effekten av detta under lång tid. Vi kan enkelt konstatera att pandemin ur många aspekter har varit ett iskallt stålbad för den nyliberala epoken inom välfärden. Det vandrar ett spöke genom Europa – den här gången det nyliberala spöket.

Vänsterpartiet är inte ensamt om att göra den här politiska analysen. Väljare från många partier, om inte alla, ser hur resurser gradvis förs ifrån välfärden och det de ska gå till. Stålbadet bestod i det här sammanhanget av brist på samordning, skyddsutrustning och arbetskamrater. Det här är privatiseringens röda tråd. Vi måste på allvar åter lyfta fram frågan om resurserna och vart de tar vägen i välfärden. Det här problemet är också kopplat till underfinansieringen av densamma. Det är någonting vi har sett på nationell nivå ända sedan 1990-talet.

Vänsterpartiet vill tillföra stora resurser för att komma till rätta med bristerna i välfärden. Vår politik står i bjärt kontrast till majoritetens. Visserligen har ni tagit bort oket med generella effektiviseringar inom äldreomsorgen. Det var för väl. Men det kompenserar knappast för de nedskärningar ni gjorde de första åren vid makten. I jämförelse lägger vi i vår budget 100 miljoner mer än ni på äldreutskottet totalt. Inte nog med det – vi storsatsar på den centrala medelsreserven, där vi specifikt avsätter medel för att öka bemanningen, minska andelen timanställda med mera. Så bygger vi en välfärd som är hållbar för alla. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Anförande nr 68

A b i t D u n d a r (L): Ordförande och fullmäktige! Vi vet alla att coronapandemin har drabbat de äldre i samhället hårt, först och främst givetvis dem som har avlidit eller blivit allvarligt sjuka. Andra har behövt vara ensamma och oroliga. Pandemin har också satt ljuset på vad som kan bli bättre inom den svenska äldreomsorgen. Vi måste ta Coronakommissionens rekommendationer på allvar. Därför gör vi stora ekonomiska förstärkningar av äldreomsorgen i årets budget. Vi satsar på att öka sjukvårdskompetensen, och vi ska följa upp att fler i äldreomsorgen har fasta anställningar. Man ska kunna lita på att man får en äldreomsorg med god kvalitet.

För mig som liberal är det viktigt att äldreomsorgen respekterar att vi är unika individer. Därför måste vi erbjuda en mångfald av boendeformer. Det är angeläget att vi fortsätter utveckla planeringen för seniorboenden. Den ofrivilliga ensamheten bland äldre är en stor utmaning. Vi fortsätter att bygga ut aktivitetscenter, och det finns träffpunkter och mötesplatser som håller öppet även på helger och somrar. Föreningslivet spelar också en viktig roll. Liberalerna värnar kulturen. Pandemin har gjort många äldre isolerade. Samtidigt har kulturlivet också drabbats hårt. Därför är jag glad att vi i årets budget stärker äldres tillgång till kultur. Den här budgeten stärker Stockholms äldreomsorg och därmed självbestämmandet för Stockholms äldre. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 69

L i n n é a J o a n d i (MP): Ordförande och stockholmare! Folkhälsomyndigheten uppger att drygt 30 procent av personerna över 65 hade besvär med ängslan, oro eller ångest under pandemiåret 2020. Ofrivillig isolering är en del av anledningen till detta. Det här måste vi ändra på. Därför satsar nu staden 10,8 miljoner kronor på att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre. Det här inkluderar bland annat satsningar på matlyft, ungdomar som besöker våra äldre och idéburet offentligt partnerskap, med nätverksträffar, digitala måltider och digitala utbildningar för stadens seniorer.

Tre andra lite särskilt gröna satsningar avser bland annat hbtq-personer, kulturupplevelser och vårddjur. Bland hbtq-personer är det väl dokumenterat att ohälsan är större än hos många andra grupper i samhället. Av den anledningen behöver även äldrenämnden ha beredskap att tillgodose olika målgruppers särskilda behov. Därför ser vi till att fördjupa kunskapen kring hbtq-personers livsvillkor och bemötandet av dem inom äldreomsorgen.

Kultur är själavård. Enligt Region Stockholm visar forskning att kulturinsatser kan öka det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Därför är Stockholms stads satsning på att förse fler äldre stockholmare med kultur en viktig pusselbit i sammanhanget. Men kulturupplevelser ska inte bara öka välbefinnandet utan syftar även till att bryta äldres ofrivilliga ensamhet, precis som satsningen på vårddjur. Vi är stolta över att initiera ett projekt där djur kommer att finnas på lämpliga vård- och omsorgsboenden inom staden. Det har till syfte att förbättra de äldres hälsa och välmående. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 70

C a r o l i n e B l o m b e r g (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill tacka föregående talare. Framför allt vill jag tacka er fantastiska människor som arbetar inom vård och omsorg. Jag vill tacka er som jobbar på äldreboenden och er som jobbar i hemtjänsten. Jag vill tacka er som finns för de årsrika under denna omvälvande och kvävande pandemi.

Pandemin har synliggjort behov inom omsorgen. Därför är det glädjande att kunna vara med och presentera de historiska satsningar som den grönbå majoriteten genom denna budget lägger fram. Vi står inför många utmaningar, varav en är personalförsörjningen. Under de kommande tio åren kommer staden att behöva ytterligare 3 500 personer inom äldreomsorgen. För att möta behovet och samtidigt se till att stärka kompetensen hos personalen behöver vi satsningar på flera områden. Detta gör vi i årets budget.

Vi inför nu ett antal insatser för att ge mer stöd till personer som börjar studera på vård- och omsorgsutbildning på komvux. Vi tar fram en utbildningsplan med en yrkestrappa. Vi ger ett bättre stöd för befintlig personal som vill vidareutbilda sig och validera sina kompetenser. Vi vet att det behövs karriärvägar, både för att fler ska stanna kvar inom omsorgen och vilja vidareutbilda sig och för att locka fler både unga och halvunga till ett yrkesliv inom äldreomsorgen. Vi vill att äldreomsorgen ska vara en attraktiv arbetsplats, en arbetsplats där man är stolt och där man ska vilja stanna

kvar länge. Det är viktigt att inspirera och belöna dem som förbättrar tillvaron för våra äldre med hemtjänst, och det gör vi med en kvalitetspeng.

Vi vill även införa en kommunal bemanningstjänst för att minska andelen tillfälliga inhopp. För att stärka äldreomsorgen inför framtiden vill vi höja kompetenskraven för personalen samt fortsätta att satsa på språk- och demensutbildning. Det ska vara utvecklande att jobba inom äldreomsorgen. Genom att möta utmaningarna med kompetensförsörjningen och skapa bättre förutsättningar för personalen stärker vi omsorgen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 71

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Det är av stor vikt att seniorer känner en trygghet i sin vardag och ges inflytande över sin egen livssituation. I dag ser vi en utveckling där många är oroliga över att bli äldre och gå i pension. Oron gäller inte bara om pensionen ska räcka till mat och hyra. Den omfattar även tryggheten i närmiljön.

Den statliga myndigheten IVO har pekat ut otillräckliga kunskaper i svenska hos omsorgspersonalen som en riskfaktor för felaktigt utförd omsorg. Att omsorgspersonal kan tala och förstå svenska är viktigt för alla, men än viktigare vid vård av äldre som kanske har demenssjukdom eller nedsatt hörsel. Anhöriga ska kunna känna sig trygga i att kommunikationen fungerar. Sverigedemokraterna vill därför införa språkkrav på god svenska för all personal inom äldreomsorgen. De ska behärska detta.

För att säkerställa den äldres trygghet ska antalet personer som utför hemtjänst till den enskilde minimeras. Att inte veta vem som kommer och ständigt behöva möta nya ansikten är en källa till oro och otrygghet för många äldre. För att säkerställa en hög kvalitet inom hemtjänsten ska de äldre ha möjlighet att välja vem som kommer. Därför bör valfrihet inom hemtjänsten främjas. Detta sätter också fokus på personalens arbetssituation och nödvändigheten i avskaffande av de delade turerna.

Sverigedemokraterna kan inte acceptera att människor lever i en ofrivillig social isolering eller oroas över att bli gamla endast på grund av bristen inom omsorgen. Alla ska kunna åldras i trygghet och värdighet. Den dag man får svårt att klara sig själv ska samhället gå in och erbjuda den hjälp som behövs för att säkerställa ett tryggt och meningsfullt liv. Det är en av politikens viktigaste kärnuppdrag. Därför avsätter vi sverigedemokrater 50 miljoner mer i vår budget till de äldre i staden. Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget för 2022.

Anförande nr 72

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Våldet går inte i pension. Sexuellt våld och våld i nära relationer upphör inte när vi blir äldre. Äldre människor är såklart inte en homogen grupp, men något som är gemensamt för de äldre är att beroendet av anhöriga och vårdpersonal ökar med hög ålder. Då ökar också isoleringen från det övriga samhället. Våldet kan då bli svårare att upptäcka. Då och då uppdagas allvarliga övergrepp på äldreboenden – nu senast i

Vimmerby, i alla fall om man går efter det som blivit offentligt. Signaler och rop på hjälp från de äldre måste alltid tas på allvar. Ofta saknas rutiner och handlingsplaner för att upptäcka och förebygga våld mot äldre. Detta är till exempel någonting som Äldreombudsmannens rapport lyfter fram.

Att ställa rätt frågor, lyssna och gå till botten med missförhållanden är fullt möjligt att göra, och det är någonting som vi kan göra mer av i staden. Vi ser att många i Stockholm lever i utsatthet och behöver bli bemötta utifrån sin specifika situation. Det är bra att äldre nämnden fortsätter det arbete som det rödgrönrosa styret drog igång för att motverka våld i nära relationer.

Kunskapen om våld är fortfarande låg hos många, men sårbarheten hos de äldre är hög. Det är inte alla som vet vilken hjälp som finns att få. Det är därför det är så viktigt, som vi i det förra styret uppmärksammade, att arbeta med att öka kunskapen om våld hos dem som möter äldre i sitt arbete i staden. Det kan också handla om konsekvenser av tidigare upplevelser av våld som påverkar ens psykiska och fysiska mående.

Därför fortsätter och förstärker vi i Feministiskt initiativ våra budgetsatsningar för att minska våld mot äldre. Med det yrkar jag bifall till Feministiskt initiativs förslag till budget.

Anförande nr 73

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I de tidigare budgetdebatter som vi haft har majoriteten varje år haft stora ord om de satsningar på äldreomsorgen som de gjort. Men när vi har mött verkligheten i stadsdelarna har vi kunnat konstatera att de pengar som funnits i realiteten inte ens har täckt de grundläggande behov vi haft. När vi gick in i pandemiåret i den stadsdelsnämnd där jag är aktiv hade vi besparingsplaner på alla välfärdens verksamheter, inklusive äldreomsorgen. Det var inte ett bra läge att möta pandemin i.

Coronakommissionen har sedan varit tydlig. Det behövs bättre villkor och fler händer i äldreomsorgen. Med anledning av det har vi yrkat på att de pengar som har kommit från regeringen ska gå direkt ut till personalen. Vi måste få ut de pengarna, så att de gör skillnad. Men i stället har de lagts på hög under två års tid. Svaret på varför de har lagts på hög i stället för att användas har varit att de här pengarna är av engångskaraktär. De är inte långsiktiga, vilket gör att man inte vågar anställa personal.

Detta resonemang tydliggör att det inte finns en långsiktig strategi för att strukturellt höja resurserna för att få en strukturell förändring i äldreomsorgen. Därför har man inte vågat anställa och inte vågat använda de pengarna. Det har gjort mig upprörd. Jag tycker att detta är synd. Vi måste använda de pengarna i verksamheten. I sammanhanget tycker jag att det är ett viktigt och intressant faktum att den skattesänkning som den här majoriteten har prioriterat årligen kostade stadsdelen lika mycket pengar som regeringen sköt till för att vi skulle kunna klara krisen till följd av pandemin.

Stockholm kan bättre. I vårt budgetförslag kan Stockholm 100 miljoner kronor bättre för äldreomsorgen. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 74

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Fru ordförande! De pengar som vi ger nu till äldreomsorgen och de som vi har gett tidigare år är inga tillfälliga pengar. Det är ju pengaökningar. Detta är jag oerhört tydlig med varenda gång jag träffar äldrecheferna ute i stadsdelarna. Jag vet att det ibland finns en oro för att det ska vara tillfälliga pengar, och det beror väl på historiska misstag från politikens sida. Det har varit lite projektstyrt ibland.

Som exempel kan jag ta de 40 miljoner vi la för att minska avslagen till äldreboenden för dem över 85 år. Där vet jag att det fanns en rädsla för att det skulle vara en tillfällig engångssatsning. Det var det absolut inte. De pengarna ligger kvar. Jag skulle vilja se den majoritet som tar bort 40 miljoner kronor för att få en mer restriktiv biståndsbedömning. Jag tror inte att det kommer att ske.

Men det är också därför vi mycket medvetet har lagt pengarna på att höja ersättningen till utförarna och inte på stadsdelsnämnderna. Ni har pengar för ökad bemanning. Ja, men de pengarna är lätta att ta bort. Men höjer man ersättningen till utförarna går det inte att ta bort de pengarna.

Anförande nr 75

A r v i d V i k m a n (S): Kungsholmen har 30 miljoner i överskott på äldreomsorgen i år. Södermalm har 40 miljoner i överskott på äldreomsorgen i år. Rinkeby har 12 miljoner i överskott på äldreomsorgen. Bromma har 9 miljoner i överskott på äldreomsorgen. Jag skulle kunna fortsätta listan. Det är ett misslyckande att de här pengarna inte kommer ut och gör precis det som Coronakommissionen säger, så att det blir fler händer i välfärden och bättre villkor för dem som arbetar. Det behöver vi påbörja nu. Man behöver använda de pengarna för att få en långsiktig förändring. Det är det som vi och ni misslyckas med just nu i staden. Det här behöver vi förändra snart. Pengarna finns, och behoven finns. Därför måste vi se till att pengarna kommer ut snarast möjligt. Utöver den schablonhöjning som vi förstår också är med på när det kommer till äldreomsorgen, som ni gör med oriktade pengar och som jag tycker är bra föreslår vi dessutom insatser på 100 miljoner extra för att komma till rätta med en del av de specifika problem som Coronakommissionen pekar på.

Anförande nr 76

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande och fullmäktige! Jag var väldigt snäll i mitt inledningsanförande, tycker jag. Men jag vill gå vidare och spinna vidare på det jag sa. I vår egen regi har vi i uppdragsbeskrivningen att fast anställning på heltid ska vara norm. Men vi behöver fortsätta och ställa de kraven även på entreprenörerna. Entreprenörerna ska också anställa med fast anställning på heltid. Vi ska även kräva att de sedan inte hyvlar ned de här sysselsättningsgraderna under sin avtalsperiod.

Det är en enormt svår uppgift att rekrytera medicinskt utbildad personal i dag. Det är inte så att man bara snyter dem ur näsan. Akutsjukvården har samma problem, men äldreomsorgens problem är ännu större med att få de medicinskt utbildade att söka jobben. Där behöver man jobba med attraktiviteten, inte bara genom heltid som norm utan också genom ytterligare arbetsvillkor, arbetsmiljöfrågor etcetera, för att man ska kunna attrahera människor med bra utbildning.

Vi behöver förbättra inspektioner och uppföljning. Jag initierade en uppföljning av LOV-avtalets krav om att köpa arbetskläder och tvätta dem på arbetsplatsen. Efter många år saknar fortfarande hälften arbetskläder och möjlighet till att de ska tvättas på arbetsplatsen. Det här är ett basalt hygienkrav, mina vänner, för att man ska hindra smittspridning.

Sedan vill jag nämna en liten detalj i vår budget, nämligen bidrag till arbetsskor. En undersköterska som är färdig kommer från den 1 januari att ha en månadslön på 22 185 kronor enligt kollektivavtal. Om man då bara får en 50-procentig anställning har man inte råd att köpa bra skor som gynnar bra arbetsmiljö. Därför har vi lagt en del pengar att fördela till stadsdelsnämnderna för att de ska kunna ge skobidrag. Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 77

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Valfärdsteknik är bra, även för våra äldre. Det skriver ni en hel del om i majoritetens budgetförslag. Men vad är vikten av valfärdsteknik om vi inte kan använda den? Valfärdsteknik skulle kunna öka livskvaliteten, livsglädjen och livslängden för våra äldre. Jag kan ta mina egna föräldrar som exempel. De börjar komma upp i åren och är väldigt "anti" i sitt förhållningssätt till ny teknik. Jag får försöka övertyga dem. Samtidigt skulle valfärdsteknik även kunna underlätta arbetsmiljön för våra medarbetare inom äldreomsorgen.

Det är också känt att valfärdsteknik bland våra medarbetare väljs bort på grund av otillräcklig kunskap. Detta gäller även de äldre som i sin tur ska använda valfärdsteknik. Vi socialdemokrater vill att staden i egen regi inrättar en visningsmiljö, fysisk eller digital, där äldre, anhöriga och medarbetare kan anskaffa sig den kunskap som krävs för att tillgodogöra sig och använda sig av den valfärdsteknik som vi har till handa i dag. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 78

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det är jättebra att det finns ett engagemang kring digitaliseringsfrågorna, för de är jätteviktiga. Men det har ju verkligen den här majoriteten satt fokus på; det har hänt en hel del nu jämfört med under förra mandatperioden. Det måste jag verkligen säga. För första gången har vi nu också gett centrala uppdrag kring detta. Vi har en egen budget på äldreområdet just för att vi ska få ett breddinförande av digitaliseringen och den digitala utvecklingen så att inte bra projekt stannar eller fastnar på ett enskilt boende, en enskild enhet eller en

enskild stadsdelsnämnd. Vi har en tydlig prioriteringsordning för hur vi ska rulla ut digitaliseringen.

Kompetensfrågan är en viktig fråga att lyfta, och det gör vi också. För det stämmer: Om inte personalen kan använda detta får det inte samma kraft som det skulle kunna få annars. Men jag måste säga att jag har väldigt gott samvete med det arbete vi gör kring digitaliseringen.

Anförande nr 79

Fredrik Pettersson (S): Jag är glad att se att ni skriver en hel del om välfärdsteknik och digitala lösningar. EU har också ett direktiv om att vi ska digitalisera mer.

Men det jag är rädd för handlar om att ... nu kommer jag inte ihåg vad det heter, men det är i alla fall ett bolag som jobbar tillsammans med KTH och staden för att ta fram ny välfärdsteknik. Det framgår dock ingenting där om hur våra äldre och våra medarbetare ska kunna tillgodogöra sig den nya välfärdstekniken. Jag hade velat ha tydligare fokus på den pedagogiska delen för att man ska kunna lära sig.

Anförande nr 80

Abit Dundar (L): Ordförande och fullmäktige! När jag kom till Sverige och hade bott här i ungefär ett år fick jag besöka min kompis Lasses pappa på långvården. Som kurd blev jag, när jag såg långvården, verkligen tagen av bilden. Min bild av Sverige blev på denna punkt helt omskakad.

Tack och lov är långvården borta, och i dag har vi en helt annan situation och ett läge med en fantastisk hemtjänst, som möjliggör för äldre att bo kvar i sina hem och sina miljöer så länge som möjligt. Precis som det pratades om nyss är detta mycket tack vare den fantastiska välfärdstekniken. Den möjliggör att man kan bo kvar, och det handlar inte om att hemtjänsten bara kan gå och köpa mjölk. Den tekniska möjligheten innebär en frihet för de äldre, och personalens arbete blir mer effektivt.

Men ibland måste man flytta. Man kan bli tvungen till det för att man helt enkelt behöver det. Då är det viktigt att det finns dessa möjligheter för äldre. Då har vi det ramsystem vi har utifrån biståndsbedömningarna. Tyvärr är det många äldre som får avslag på sina ansökningar på grund av olika bedömningar utifrån lagen. Det gäller oavsett majoritet, det gällde förra mandatperioden och det gäller där jag själv verkar i stadsdelsnämnden.

Jag menar att vi måste vara självkritiska i Stockholm, öka byggtakten och möjliggöra bostäderna. Vi har mycket resurser i Stockholm. Biståndsbedömningarna handlar om en viss boendekategori, och då tänker jag på seniorboende och kopplingar till aktivitetscenter och mötesplatser. Den takten menar jag att vi oberoende av majoritet måste öka. Vi måste vara självkritiska. Stockholm har ett så pass bra system.

Anförande nr 81

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! När vi diskuterade ekonomiskt bistånd här tidigare var majoriteten uppe och markerade mot fusk. Under hösten har det kommit en bok som heter *Hemtjänstmaffian*. Den beskriver bland annat Enklare vardag, som kastades ut av Stockholm. Det handlar om ren grov brottslighet. Under förra mandatperioden drev vi mot den borgerliga majoritetens vilja igenom att man skulle få arbetskläder. Vi försökte städa upp, och det visade på en situation där det visserligen är bra att man får bo hemma men där den kommersialisering som har varit av hemtjänsten har skapat massor med dåliga bolag.

Har ni dragit några slutsatser av detta? Finns det anledning att göra någonting? Det finns ingenting i er budget som lyfter frågan att det finns ett antal företag som inte sköter sig.

Anförande nr 82

A b i t D u n d a r (L): Tack så mycket! Det handlar om en angelägen fråga inom välfärden över huvud taget. Det finns oseriösa utförare, och staten har infört tillståndsplikt när det gäller hemtjänst. Så har det varit sedan ett par år tillbaka. Jag hoppas att det kommer att göra att man får bort de oseriösa aktörerna inom hemtjänsten.

När det gäller upphandlingar i Stockholms stad har vi verkligen skruvat åt mycket när det gäller kompetensen och när det gäller bemanningen. Den senaste upphandlingen gjordes inom äldrenämnden, där vi fattade beslut om detta. Det är alltså verkligen en bra början, i alla fall. Jag hoppas att kombinationen blir bra.

Anförande nr 83

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande och Abit! Jag skulle vilja dröja kvar lite vid ett av de teman du berörde när du talade. Det handlar om biståndshandläggarnas situation. Det är någonting som jag har lyft flera gånger i äldrenämnden och även i den här kammaren. Under mandatperioden har jag träffat ett gäng biståndshandläggare i lite olika delar av staden, delvis tillsammans med deras förvaltningar, delvis med bara personalrepresentanter. Det som blir tydligt för mig i dessa möten är att förutsättningarna skiljer sig åt ganska markant över staden. Jag tror att vi behöver ta ännu ett krafttag kring deras arbetsmiljö.

Jag undrar: Ser du samma problem med att man har olika autonomi, så att säga, som biståndshandläggare i olika delar av staden?

Anförande nr 84

A b i t D u n d a r (L): All vår verksamhet i välfärden bygger på den ramlag och den beslutanderätt som finns i svensk tradition. Om man ska gå in på den nivån har tjänstemännen sin delegation, och den följer den lagstiftning som ligger till grund för detta.

Politiskt kan vi inte detaljstyra på det sättet. Däremot har vi lagt olika ambitioner när det gäller utredningar och att 80-plussare skulle kunna få flytta när de önskar bo på ett boende. Det ska naturligtvis vara möjligt, men vi måste följa lagen. Det är oerhört viktigt, tycker jag. Även du och jag ska följa lagen, och det gäller även politiskt.

Anförande nr 85

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande! Våra äldre har på olika sätt kämpat för väldigt mycket som vi i dag tar för givet. Några har kämpat för vissa rättigheter som vi i dag tänker på som självklara. Andra har kämpat för ett liv i frihet från våld. Vissa har kämpat mot krig och förtryck i andra länder.

På olika sätt har våra äldre byggt det Stockholm och det Sverige som vi i många sammanhang är väldigt stolta över. Feministiskt initiativ vill synliggöra några grupper som inte så ofta står i strålkastarljuset. I planeringen av boenden ska till exempel de nationella minoriteternas rättigheter tas i beaktande som ett led i stadens arbete som förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, där äldre har rätt att prata och bemötas på sitt eget språk.

Det här kräver särskilda ansträngningar för att rekrytera personal som har språkkunskap i de nationella minoriteternas språk. Jag kan till exempel se hur min mamma lyser upp när min son, som pratar romani, kan komma och hälsa på henne på hennes boende och småprata lite. Då väcks minnen till liv på hennes språk – ett språk som jag tyvärr inte kan. Språket är en del av en människas identitet, och möjligheten att få prata på sitt eget språk kan göra stor skillnad i ens vardag. Nya ansträngningar behövs för att skapa större mening i alla äldres liv.

Sedan några år tillbaka drivs ett seniorboende i Stockholm för hbtq-personer. I september invigdes Sveriges första äldreboende med hbtq-inriktning i Handen. Vi tycker att det är på tiden att Stockholm också får ett boende med hbtqi-inriktning så att fler får vara hela sig själv under hela sitt liv. Men i majoritetens budget saknar jag den typen av skrivningar.

Anförande nr 86

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Vad gäller ett boende med hbtqi-inriktning eller med en sådan profil är det någonting som har utretts. Det gjorde vi redan i första årets budget. Det var svårt att se att det fanns en efterfrågan för ett helt boende. Om vi nu talar om ett boende med flera avdelningar är det åtminstone 50–60 platser man ska upplåta, och stadsdelarna såg inte att det fanns ett behov av så många platser. Det kan ju komma att ändra sig i framtiden, men just nu är det alltså svårt att fylla ett sådant boende.

Jag har dock gått vidare med frågan och haft kontakt med Östermalms stadsdelsförvaltning och Andréa Hedin. Där kommer vi nu – och jag tror faktiskt att detta redan är ordnat – att se till att en avdelning på Rio har en särskild inriktning. Det handlar om en hbtqi-inriktning, där personalen får extra utbildning. Jag har legat på lite för att det inte bara ska vara personalens kunskap det handlar om, utan det får också

gärna synas i form av Prideflaggor och att man kanske uppmärksammar Prideveckan lite extra. Det ska vara lite aktiviteter som är anpassade till dessa målgrupper så att de verkligen kan känna sig trygga och hemmastadda i miljön. Det är alltså sådana saker på gång.

Anförande nr 87

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Tack så mycket! Det är jättepositivt att höra, för när jag läser budgeten ser jag att det finns skrivningar om gott bemötande när det gäller hbtqi-personer och så vidare. Men jag ser inga skrivningar om den här typen av satsningar. Jag får verkligen hoppas att det kan bli verklighet framåt oavsett om det blir ett eget boende eller en mindre avdelning, så att man åtminstone kan känna sig trygg i det hänseendet.

Jag önskar såklart ändå också ansträngningar när det gäller de nationella minoriteterna. Jag lyfte det här i går också, under kulturdebatten. Det känns lite grann som en fråga som majoriteten inte har på radarn så mycket som man skulle behöva för att få det förtroende som behövs. Det här är ju en grupp som har mindre förtroende för det offentliga. Jag skulle gärna vilja se också sådana satsningar framåt och mer fokus på de här frågorna.

Anförande nr 88

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Fullmäktige! På sikt står Stockholm inför en demografisk utmaning, där antalet äldre i vår stad ökar kraftigt. Jag är nu jätteglad att vi gör en stor satsning på äldreomsorgen i nästa års budget. Det finns några utmaningar i Stockholm som storstad, och där finns bland annat hemtjänsten. Där gör vi en uppräknings för ersättningsnivåerna med 3,8 procent jämfört med förra året.

Vi jobbar också med att utforma en ersättning till hemtjänstutförare så att hög kvalitet och kontinuitet främjas. En modell för att testa detta och nivån på ersättningen beslutas av kommunfullmäktige i ett ärende som kommer upp inom kort. S, däremot, vill införa en modell med sanktioner mot utförare som inte når kontinuitetsmålet. Vi i majoriteten gör tvärtom och belönar god kontinuitet. Det är bra för staden, då egenregi har sämre kontinuitet än privata utförare. En sanktion skulle alltså slå mot egen verksamhet, och jag har alltid fått lära mig att morot är bättre än piska.

Vi vill införa skärpta utbildningskrav för hemtjänstpersonal. Målet är att personalen ska ha grundutbildning och tillräckliga kunskaper i svenska språket. Därför ska nämnden fortsätta arbetet med Språklyftet. Där ingår också att utveckla dokumentationsförmågan, som är väldigt viktig för uppföljningen.

Arbetet med demensteam inom hemtjänsten fortgår, och de medarbetare i Stockholms stad som arbetar eller kommer i kontakt med demenssjuka eller deras anhöriga ska genomgå den senaste versionen av Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC.

Anförande nr 89

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det är en märklig inställning från den där sidan: Om någon gör jobbet slänger man lite mer skattepengar dit, och om någon inte gör jobbet utan obstruerar mot alla krav får den fortsätta med det! Det är ju därför vi har sanktioner. När man inte gör jobbet och inte uppfyller de krav fullmäktige och äldreomsorgen ställer ska det kännas. Vi kan inte hålla på och slänga pengar bara för att någon gör det jobb de ska göra, eller?

Anförande nr 90

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Som jag sa tidigare tycker vi att morot är bättre än piska.

Anförande nr 91

L i s a A h l s t r a n d (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Omsorgen för äldre måste bli bättre. Vi såg bristerna under coronapandemin. Anledningen till detta är delvis hur den grönbå majoriteten valt att ge fler verksamheter till vinstdrivande företag. För många medarbetare i dag väntar ålderdomen inom kort och med den behovet av en trygg omsorg. Mina föräldrar och svärföräldrar är snart där, och om äldreomsorgen fortsätter i den riktning den har i dag med nedskärningar och vinstdrivande företag som ser pengar i stället för människor känner jag en stor oro.

I den grönbå majoritetens budget ser man satsningar på äldreomsorgen. Ni fortsätter till exempel med Matlyftet för att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet. Det är bra. Men era förslag resulterade tidigare i bland annat en food truck-festival, vilket i stort sett innebar en dag av social aktivitet och, kanske, näringsriktig mat. Vi väljer i stället att satsa mer långsiktigt. Vi vill ha måltidsombud på varje enhet inom den kommunala hemtjänsten med särskild kunskap om måltider för äldre. Ombuden ska sprida kunskap om bra mat för äldre och om vilka lagar, regler och ansvarsförhållanden som gäller för maten samt informera och inspirera övrig omvårdnadspersonal. Det här är ett förslag som faktiskt gör skillnad för äldres hälsa.

Lika viktigt som mat är för god hälsa är sociala aktiviteter, och detta vill vi stärka genom högre grundbemanning och en schemaläggning som fungerar. Stadens äldre förtjänar en god och trygg omsorg.

Bifall Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 92

E v a R i s b e r g (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill fortsätta ungefär samma resonemang. Omsorgen om de äldre har försämrats de senaste åren, bland annat genom att andra partier har sänkt skatterna, urholkat det ekonomiska stödet till verksamheterna och gett fler vinstdrivande företag möjligheter att driva äldreomsorg. Antalet platser på särskilt boende har minskat, och allt fler äldre bor hemma och har hemtjänst. Ibland sker det frivilligt, men vittnesmålen är många om att det är svårt att få rätt till en plats på äldreboende i dag. Så ska det inte vara. Rätten till plats på äldreboende behöver stärkas.

Personalen som tar hand om våra äldre ska vara utbildade och kontinuiteten hög för att öka tryggheten; det är vi överens om här. Alla har rätt till en trygg ålderdom. För den som behöver extra hjälp att klara vardagen ska hemtjänsten såklart finnas där. Vi vill att grundbemanningen inom äldreomsorgen ska öka. 90 procent av tjänsterna ska vara på heltid samt i form av tillsvidareanställning. Den enskilde ska känna igen den som kommer in i hans eller hennes hem.

Jag undrar: Hur har ni tänkt er att personalkontinuiteten och därigenom den enskildes trygghet ska öka när ni inte har några konkreta förslag? Om ni inte klarar av att ta ansvar för omsorgen om äldre nu – hur ska det då gå när antalet äldre blir allt större under de kommande åren, som vi har nämnt? Hur kan ni garantera att det finns tillräckligt med boenden när ni överlåter åt marknaden och vårdkoncerner att bygga nya boenden? Och varför är det så viktigt med ideologiskt driven privatisering?

Bifall till Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 93

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det här inlägget var fyllt med väldigt mycket märkligheter.

Först och främst: En massa fler privata företag – jag vet inte riktigt vilka de är. När ni styrde var det ungefär två tredjedelar av äldreomsorgen som var privat. I dag är det ungefär två tredjedelar som är privat. Jag tror till och med att den kommunala andelen inom hemtjänsten har ökat något de senaste åren.

Du, Eva, talar om brist på äldreboendeplatser och att vi har lagt ned en massa boendeplatser. Det finns ungefär 400 tomma platser på äldreboenden i Stockholm i dag. Det är ett problem att det är så många tomma platser, för det kostar pengar. Men säg inte att det är brist på platser, för det stämmer inte alls! 40 miljoner kronor har vi lagt på en generösare bostadsbedömning för personer över 85 år. Det är alltså lättare att komma in på äldreboende i dag om man är över 85 år än det var på er tid.

Ersättningarna urholkas, säger du. De har inte urholkats. Vi har rekordhöjt ersättningen till hemtjänsten, och i år är det första gången som vi höjer pengarna till VOB mer än OPI. Det är sanningen.

Anförande nr 94

E v a R i s b e r g (S): Det är så det är. Ord står mot ord. Det beror väl lite grann på hur man ser verkligheten och hur man mäter den. Det vi känner till är just att det här med 50-50, som vi har pratat om, det vill säga fördelningen mellan kommunala och privata, handlar om att det snarare blir 75-25. På papperet kan det se ut att vara 50-50, men det är det inte i verkligheten.

Detta är trots allt vad vi får höra: Det är svårt att få ett vettigt och bra boende. Hur ska det gå när man nu ändå trots allt lägger så mycket pengar som man gör på de vinstdrivande företagen? Det är osäkert att ha det så. Det är mer osäkert att ha personal

som strömmar förbi och inte har tillsvidareanställning. De gamla känner inte igen dem som kommer, och det skapar osäkerhet och otrygghet hos de äldre.

Så tycker inte vi att vi ska ha det, och därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 95

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Kompetensutveckling pratas det om här och hur viktigt det är att personalen är kompetent och välutbildad. Det har verkligen kommit fram också ur Coronakommissionens och andras utvärderingar. Vi ska nu ta fram en kompetensförsörjningsplan som ska antas här i fullmäktige. Vi kommer att ta fram en samlad utbildningsplan för hela äldreomsorgen. Det ska vara en stadsövergripande utbildningsplan som inte bara ska handla om framtidens kompetensförsörjning utan också om hur vi kan vidareutbilda och säkerställa att befintlig personal har rätt kompetens.

Vi kommer att gå vidare med yrkeskarriärtrappor, som är en oerhört viktig åtgärd både för att höja attraktiviteten och för att stärka statusen men också för att säkerställa rätt kompetens. Vi fortsätter nu satsningarna på ökade kunskaper om demens och även vår nya satsning på språkutbildning på arbetsplatserna.

Arbetsmiljön lyfts ofta upp. Det är en jätteviktig fråga, inte minst för att medarbetarna ska må bra och kunna utföra kvalitativt arbete men också för att höja statusen på yrket. Att vi ska höja andelen trygga anställningar är viktigt. Det är svårt, mycket svårt, men det är ett viktigt arbete. Där kommer vi nu att gå vidare med kommunala bemanningstjänster där fast anställd personal kan täcka upp när ordinarie personal är frånvarande. Kvalitetspengen skulle kunna utformas så att den premierar utförare som har en hög andel fasta anställningar. Vi ligger på bland annat genom månadsvisa uppföljningar, så stadsdelarna är mycket väl medvetna om att detta är en väldigt prioriterad fråga.

Jag nämnde i min inledning bostadsfrågan. Det här är det första året någonsin som exploateringsnämnden beräknas uppnå målet om 300 markanvisade seniorlägenheter med upplåtelseform hyresrätt. Det tycker jag är ett väldigt stort framsteg.

Anförande nr 96

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Jag ska faktiskt börja med att ge er beröm. Jag tycker att ni har lagt en bra budget för de äldre, och vi har varit i avsaknad av en sådan under en längre tid. Bättre sent än aldrig!

Jag skulle vilja återgå lite till det här med seniorbostäder och att man hittar byggbar mark i närområdet till Stockholms stad. Det är en prioritering för att folk ska kunna bo kvar nära den plats där de bor i dag när de flyttar in på nästa boende.

Jag ska läsa upp ett utdrag ur en text: Bara i Stockholm finns det drygt 120 000 riksintressen, som omfattar nästan 6 000 hektar mark. Riksintressena försvårar, försenar och förbjuder förändringar inte bara i riksintresseområden utan också i dessas

kringsområden. Riksintressena behöver bli betydligt färre och vägas av mot allmänintresset av att bygga mer.

Till min förvåning är det faktiskt majoriteten som har skrivit detta. Jag måste fråga: Är det där vi ska hitta byggbar mark i dag i närområdena? Ska vi gå in och ta bort riksintressen för att bygga?

Anförande nr 97

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu var väl den här frågan kanske föremål för gårdagens debatt, då vi hade en tre och en halv timmars lång debatt om just stadsbyggande och exploatering.

Men om du frågar mig tycker jag att riksintressena är för många. Jag tycker att hela systemet med riksintressen är oerhört komplicerat. Det lägger en våt filt över bostadsbyggandet; det måste jag verkligen säga. Jag tycker att behovet av bostäder också borde vara ett riksintresse. Så är det helt klart, och där tror jag faktiskt att alla partier är överens, även om jag har dålig koll på Sverigedemokraternas inställning. Exempelvis SKR är mycket aktiva i denna fråga. Vi måste minska antalet riksintressen, och staten måste prata med en röst vad gäller riksintressefrågan. Det är viktigt att riksintressena inte kommer in alltför sent i detaljplaneprocesserna, för det försvårar bostadsbyggandet, bland annat när det gäller bostäder för äldre, tyvärr.

Anförande nr 98

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande! Jag byter lite grann tema, men jag rör mig i samma härad. Du nämner, Erik, i ditt öppningsanförande era historiska satsningar. Och till och med jag ser att det är väsentligt mycket trevligare läsning i den här budgeten än den första.

Men i detta finns en inbyggd problematik som jag vill diskutera lite kring just höjda schabloner även till privata företag. Det är väl just där du och jag kanske skiljer oss åt som mest i vår syn på äldreomsorg. Problemet är, som jag ser det, att majoriteten av de vinstdrivande utförarna konkurrerar med sämre villkor. Jag undrar kort och gott: Hur ser du på alla de här välfärdens profitörer som utförare?

Anförande nr 99

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag kallar dem inte för välfärdens profitörer, som jag vet att socialister gärna gör. Jag tycker att det är en väldigt olycklig benämning, för det är inte den erfarenhet jag har av dessa företag. Jag tycker att de bidrar på ett mycket bra sätt till äldreomsorgen. Det är ingen tillfällighet att i ett valfrihetssystem utgör de privata hemtjänstutförarna ungefär två tredjedelar. Det är helt valfritt för de äldre att välja en kommunal utförare om man vill! Men uppenbart har de hittat en utförare som är privat och som de tycker fyller deras behov bättre. De kan välja någon av de ungefär 85 utförare som finns. Då råkar väldigt många av dem, ungefär 70 stycken, vara privata.

För mig är inte detta något problem. Att vi ger en lika hög ersättning till de privata som de kommunala tycker jag är en självklarhet. Det är ju de äldre som till syvende och sist får ta del av pengarna genom tjänster. Utförarna ska uppfylla de avtal som de har skrivit under, som är ganska detaljrika. Det sker genom avtalsuppföljningsfunktionen. Jag tycker att det funkar väldigt bra.

Anförande nr 100

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tänkte höra lite med dig, Erik, om det jag lyfte under socialnämndsdebatten om äldre som utsätts för våld. De är en särskilt utsatt grupp, och de har dessutom ofta så stora behov av vård eller stöd att de är svåra att placera på stadens ordinarie skyddade boenden. Jag ser i äldrenämndens budget att det finns en skrivning om att arbetet mot våld i nära relation ska fortsätta. Det är bra. Men det finns ingen aktivitet, och det finns inga pengar.

Problemet är att det är väldigt svårt att placera äldre personer. De kan vara dementa, och de kan ha fysiska svårigheter som gör att de är svåra att flytta från sina egna hem trots att det är farligt i hemmet. Det här kommer att kräva ganska stora satsningar och mycket pengar.

Hur tänker du att du som äldreborgarråd kan hjälpa till att tillgodose detta behov?

Anförande nr 101

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det är inga nya pengar i den här budgeten; det är sant. Men det finns pengar inom ram. Äldreförvaltningen har ett uppdrag att jobba med de här frågorna, och det finns pengar avsatta sedan tidigare som fortfarande ligger kvar. Dem har vi inte tagit bort. Det pågår kontinuerliga utbildningsinsatser i frågan. Vi avsätter nu 0,4 miljoner kronor för brottsförebyggande arbete gentemot äldre. Det ligger under kommunstyrelsen, om jag inte minns helt fel. Det kommer förvisso nog mer att riktas mot bedrägerier, men det skulle kunna ha den här inriktningen också.

I den verksamhetsplan som inte är offentlig än men som jag håller på och läser just nu finns flera skrivningar kring just denna viktiga fråga. Vi har också antagit en plan kring dessa frågor; det gjorde vi på äldrenämnden tidigare i år, eller om det till och med var förra året. Jag tycker alltså att det här är en levande fråga. Det är mycket möjligt att vi behöver göra ännu mer, men det är absolut inte en fråga som på något sätt är död.

Anförande nr 102

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet! Låt mig återgå till det här med arbetskläder, avtal och så vidare. Jag har pratat flera gånger om att jag har ett hemtjänstföretag i mitt kvarter. Jag vet att de inte har plats med tvättmaskiner, och personalen springer fortfarande runt i sina egna kläder. Följsamheten till avtalet måste bli bättre, och jag tror inte att du har någon annan åsikt än vad jag har.

Du pratar väldigt mycket i ditt inlägg om kompetensutveckling. Du vet sedan gammalt att jag har sysslat mycket med dessa frågor. Det vi behöver göra om är givetvis att vi

på ett annat sätt tittar på den skolmässiga utbildningen, eftersom läroplanen för vård- och omsorgsprogrammet är ny sedan den 1 juli i år. Det är en nationell utbildning, och alla läser samma obligatoriska ämnen. Vi ska inte ha någon egen lekstuga med utbildningar. Specialistutbildningar bör finnas inom yrkeshögskolan, för det är en yrkesform där man får examen och betyg efter att man har gått utbildningen. Fortsätt med det!

Anförande nr 103

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu hakar jag upp mig på frågan om de privata och huruvida man följer avtal eller inte. I ett valfrihetssystem med så många utförare som finns i Stockholm är det helt avgörande att ha en effektiv och kvalitativ verksamhetsuppföljning och avtalsuppföljning. Det tycker jag är jätteviktigt.

Jag är inte helt säker på att den modell vi har i Stockholm i dag är den bästa. Äldreförvaltningen har därför i år utrett huruvida man skulle flytta vissa delar från stadsdelsförvaltningen till central nivå eller vice versa. Vi går nu vidare med en fördjupad utredning av denna fråga, för jag tror säkert att vi kan effektivisera och kvalitetssäkra verksamhetsuppföljningen bättre.

Vi ger också 1 miljon kronor extra i budgeten till inspektioner, och det tror jag är bra. Det är mycket möjligt att vi behöver öka på det ytterligare kommande år. Jag har personligen också lyft en sak som inte står i budgeten, nämligen att det kanske finns ett större behov av ej förанmälда besök i verksamheterna för att på så sätt kunna upptäcka fel och brister. Här har vi en läxa att jobba med.

Anförande nr 104

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter! Pandemin tjänade ur vissa aspekter som en ögonöppnare för en bred allmänhet när det gäller vilka förutsättningar personalen inom vård och omsorg har för att göra sitt arbete. Det är såklart tillämpligt också på förskolans personal och andra, men det är en annan diskussion.

Arbetstagarna inom vård och omsorg håller inte till pensionen. De går sönder fullständigt i knän och ryggar i en omfattning som kanske inte vi här inne gör på jobbet. En stor del av den här problematiken är kopplad till bristen på arbetsskor, som Mirja och flera från Socialdemokraterna har varit uppe och pratat om, som ett naturligt inslag i omsorgspersonalens arbetsvardag.

Jag stod här i precis samma fråga 2019 och gav er i majoriteten ett ganska snarligt budskap. Sedan dess har det hänt ungefär lika mycket som de senaste 30 åren, det vill säga ytterst lite. Med Vänsterpartiets budget är budskapet ganska solklart till omsorgspersonalen inom staden: Vi ser problematiken. Det är därför vi har satsat pengar på detta i vår budget.

Anförande nr 105

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det finns ett ord som kan sammanfatta äldreomsorgens största utmaning: tid. För äldre med behov av omsorg

tar allt lite mer tid. De dagliga sysslorna går lite långsammare. Det personalen oftast tar upp är just brist på tid. De har inte tid att stanna upp, lyssna och vara delaktiga. De måste springa till nästa person.

Tiden styrs och övervakas. Scheman pressas. Och det finns god anledning; vi behöver kunna följa upp på ett likvärdigt sätt oavsett om det är kommunen eller Attendo som ger omsorg. Hela äldreomsorgen har blivit ett område som regleras i enkäter och Excelfiler – ibland ned på minuten. Det här är en utmaning som vi måste ta på allvar.

För personalen går den pressade tiden ut över möjlighet till rast och möjlighet till friskvård. Tiden räcker inte till för kompetensutveckling. Brist på tid för överlämning, reflektion och utbyte med kollegor är legio. Allt detta sätter sina spår i kvaliteten på arbetet. Det går i slutändan ut över den äldre.

74 procent av det årliga rekryteringsbehovet i den här staden beror på att medarbetare lämnar staden på egen begäran. Vi måste förstå att arbetsmiljö, arbetsvillkor och lönesättning spelar roll för en bra äldreomsorg. Arbetsmiljö och äldreomsorgens kvalitet hänger ihop. Vi måste gemensamt kavla upp ärmarna. Det behövs betydligt fler fasta anställningar, och det behövs ökad bemanning. Det behövs ett väsentligt minskat antal medarbetare per chef. Vi behöver också öka trycket för ramtid och reflexionstid så att det blir verklighet.

Anförande nr 106

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Ordförande, stockholmare! Vi är inne på andra året med covid, och vi har mycket att lära oss på alla nivåer. Det är helt klart. Coronakommissionen har pekat ut en hel del av detta, och det drar vi förstås lärdom av i staden. Vi behöver också bättre krismedvetande, och vi behöver planera för det. Tack och lov har vi nu andra förutsättningar än tidigare när så pass många är vaccinerade!

I budgeten lyfts nu bland annat att en sammanhållen utbildningsplan ska tas fram. Kopplingen till hälso- och sjukvård ska bli mycket starkare. Ett specialteam har tillsatts, och särskilda inspektörer ska utredas. Lärdomar ska omsättas på alla nivåer, och det pågår samtidigt ett nationellt arbete. Jag har god tilltro till att äldreomsorgen kommer att få en skjuts och bli bättre av allt det här. Personligen är jag också glad över att reflexionstid för personalen finns som en punkt i budgeten. Det är nog så viktigt.

Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna kommer också att utreda införandet av egna vikariepooler, det vill säga egenanställd bemanningspersonal som har vidareanställning och som arbetar i ett visst geografiskt område. Från MP ser vi det här som ett bra och smart sätt att få mer kontinuitet.

Jag ska också nämna några andra saker. I budgeten finns ett uppdrag om att inventera behovet av personliga ombud för äldre med psykiska funktionsnedsättningar. Vi i Miljöpartiet har alltid sett de personliga ombuden som en väldigt viktig funktion som hjälper människor som har svårt att tillvarata sina rättigheter. Det är ingen överbyggnad, och det når dem som behöver det direkt. Vi vet att det gör stor skillnad.

Digitala it-fixare som kan hjälpa till i hemmiljön kan vara ovärderligt. Det är väldigt bra att vi fortsätter med detta.

Slutligen: Att hörandemiljön ska förbättras inom äldreomsorgen är en ny fråga som finns med i budgeten. Det kan göra stor skillnad. Man gjorde en undersökning under året, och vad jag har förstått var förvaltningen förbluffad över att behoven faktiskt var så stora som de visade sig vara. Att höra dåligt när man blir äldre må vara vanligt. Men det finns sätt att förbättra hörselmiljön, och det ska vi förstås göra.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 107

A r v i d V i k m a n (S): Tack, Anna-Klara! Jag blev glad för att du lyfte många viktiga saker, och jag tycker att Mirja också har gjort det i debatten. Jag är glad över att vi har hittat en samsyn på flera områden där vi behöver satsa.

Det jag kan sakna är riktade resurser för att de här delarna ska kunna bli verkliga. Det finns visserligen ett schablonpåslag som i år för första gången motsvarar pris- och löneutvecklingen som SKR sätter upp. Men det räcker inte. Min erfarenhet efter att ha varit ordförande i en stadsdelsnämnd förra mandatperioden, när vi jobbade med att få bort de sista deltidanställningarna, var att vi behövde tillföra mer pengar initialt för att projektet skulle kunna bli verklighet. Det är därför vi tillför 50 miljoner kronor just till den satsningen och sedan ytterligare 50 miljoner kronor i olika andra satsningar. Det är en del av det som du pratar om som vi ser att vi behöver få till.

Jag saknar detta i er budget. Varför är det så?

Anförande nr 108

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Min uppfattning är att vi gör en väldigt stor satsning på äldreomsorgen generellt. När det gäller hur man sedan fördelar detta kommer det att ske på olika sätt på olika ställen och för olika behov. Men satsningen görs verkligen, så det finns väldigt mycket mer pengar nu än det har gjort tidigare.

Det finns två stora planer där vi kommer att titta på hur hela utvecklingen i äldreomsorgen ska ske. Det kommer att göras även när det gäller kompetensutvecklingen. Det är två väldigt stora bilder som kommer inom kort, och där kommer det också att tydliggöras hur vi ser på hur pusslet kommer att se ut.

Anförande nr 109

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag skulle vilja fortsätta på Toruns spår om tid, för det är en oerhört viktig fråga.

Jag har ett minne från när jag jobbade extra inom äldreomsorgen för ganska många år sedan. Det är ett väldigt jobbigt minne, som handlar om liggsår. Det finns kvar som någon sorts erfarenhet som inte gör att man blir sugen på att vara på ett äldreboende som äldre. Jag märker också nu när min mamma är på ett äldreboende att personalen

inte har tid att få dem som bor där att röra sig och att ge dem den omsorg som de behöver.

Min fråga till dig är: Hur ska ni göra för att skapa mer tid för personalen så att de kan ge den omsorg som varje äldre person behöver, inte minst för att undvika dessa hemska liggsår som människor ibland får?

Anförande nr 110

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Jag kan bara hålla med. Det handlar om tid att se och möta varje människa och att uppfatta de behov som finns. Har man inte tiden uppfattar man inte behoven. Det är helt sant och helt riktigt.

Jag kan inte säga annat än att det är viktigt att man har planer. Det kan låta tjugigt med planer, och det blir väldigt formellt på ett sätt. Men det handlar om att tänka igenom varje persons behov och att se till att sådana planer finns och uppdateras. Man ska förstås ha tillräckligt med pengar för att se till att man har den personal man behöver. Jag tänker att de planer som jag pratade om tidigare kommer att sätta fokus på de här sakerna.

Miljöpartiet har drivit igenom något som heter återhämtningsbonus på riksplanet. Det kanske är någonting också för Stockholm att söka pengar till – jag hoppas det. Det handlar om att personal kan se vad för typ av arbetsmiljösatsningar man skulle kunna pröva för att få en bättre sammantagen arbetsmiljö.

Anförande nr 111

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fullmäktige, ordförande och åhörare! I en studie från 2017 rapporterade nästan 6 procent av kvinnorna mellan 60 och 74 år att de under det senaste året utsatts för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld.

Som jag tidigare pratade om är äldre en särskilt utsatt grupp när det kommer till våld. Det kan vara svårare för den som är äldre att ta kontakt eller få stöd för att leva ett liv fritt från våld. Därför måste staden vara extra bra på att upptäcka, fråga och kunna bevilja insatser för äldre som utsätts för våld.

Under förra mandatperioden gjordes en utbildningssatsning för att öka kunskapen om våld i nära relation hos stadens medarbetare och dem som arbetar inom äldreomsorgen. Det här märks, kan jag säga! Jag är också glad att satsningen fortsätter – det vill jag poängtera. Men jag ser också att det ofta är hemtjänstpersonal som larmar om misstänkt våld i hemmet. Det kan vara att man märker att en kvinna inte får tillräckligt med mat, att det finns sår runt underlivet eller att man har blåmärken som man inte vet hur de har uppkommit.

I en del fall är de här äldre kvinnorna av olika skäl inte själva förmögna att berätta eller fullt ut förstå vad de har utsatts för. Som jag tidigare har tagit upp är det just här vi får ett problem, för det är ofta inte möjligt för socialtjänsten att placera de här kvinnorna trots att det finns en farlig situation i hemmet. Varken stadens eller de ideella jourernas

skyddade boenden har tillräcklig kapacitet för att ta emot människor med väldigt stort behov av stöd, omsorg och vård.

Det är därför Feministiskt initiativ i vår budget har lagt pengar på särskilt skyddat boende för äldre, och vi tycker att detta ska göras i samverkan med regionen. Det kommer att behövas medicinsk kunskap, och man kan inte ha för mycket hemtjänstpersonal som kommer och går eftersom det är ett skyddat boende och sådana saker. Det här finns det ingenting av i majoritetens budget, men jag kan lova er att behovet finns.

Anförande nr 112

C a r o l i n e B l o m b e r g (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är nog den nyaste ledamoten här i kommunfullmäktige, men jag är ledamot i en stadsdelsnämnd sedan ett antal år. Jag ska ärligt säga att jag länge har varit orolig för att bli årsrik i Stockholm. Men det har hänt något det senaste året. Pandemin har påverkat oss alla och förändrat både synen på vad som är viktigt i livet och hur vi tar oss an problem. De grönbå satsningarna på äldreomsorgen gör skillnad. Redan detta år har mycket gjorts för att öka livskvaliteten hos de årsrika.

När jag nu ser satsningarna i den grönbå budgeten på personal inom äldreomsorg och hemtjänst, på utökat matlyft, på arbete mot ensamhet och psykisk ohälsa, på besök av ungdomar och fortsatt samarbete med volontärbyrå, på kultur och på ökad digitalisering för att underlätta personalens arbete och årsrikas upplevelser upplever jag tillförsikt. Det är faktiskt så att chefen för äldreomsorgen i min stadsdel glittrar med ögonen när hon berättar hur hon nu får resurser till ett rejält lyft för alla inom äldreomsorgen. Det finns mer att göra, men jag känner redan nu att vindarna har vänt. Denna budget ger både resurser och stora möjligheter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 113

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag måste ändå passa på att säga – och nu måste Erik också lyssna – att även jag blev väldigt glad när jag såg er budget. Jag kände att det här är en stark budget, och det var skönt att se att ni till och med hade höjt för vård- och omsorgsboendena. Det var skönt att se att det fanns pengar och att ni hade tagit bort generella effektiviseringar.

Nu vet jag att det också har funnits ganska starka statsstöd och andra saker, och jag har förstått på föregående debatt att det där att ta bort generella effektiviseringar nog var tillfälligt. Ni fortsätter att tro på att generella effektiviseringar inom äldreomsorgen har betydelse.

Så ja, det är jättekul med budgeten i år! Jag vill också säga att jag på riktigt vill att vi tillsammans jobbar för en bättre äldreomsorg. Men jag känner inte riktigt tillförsikt inför framtiden. Kommer det att vara en sådan här stark budget även i framtiden om ni får fortsätta?

Anförande nr 114

C a r o l i n e B l o m b e r g (C): Jag är ju jätteny här, men jag ska försöka svara ändå: I den bästa av världar tycker jag självklart att det ska vara så.

Anförande nr 115

U l l a S j ö b e r g h (S): Ordförande! Hej ledamöter! Vi blir av majoriteten ofta beskyllda för att vi vill ha verksamhet i egen regi av rent ideologiska skäl. Jag sitter i Norrmalms stadsdelsnämnd, och vi är ansvariga för äldreomsorgen i bland annat Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende. Där hade vi tidigare en entreprenör som bedrev verksamheten. Det var två före detta anställda som drev den, och den var väldigt omtyckt. Alla ville in på detta boende. Därför motsatte vi oss inte att gå ut på en upphandling igen när det inte längre gick att förlänga avtalet. Vi hoppades naturligtvis på att denna entreprenör, som skötte sig så bra, skulle vinna upphandlingen. Men så blev det inte. Det var Attendo som klev in på banan och övertog verksamheten.

Förvaltningen skötte sig. Enligt de rapporter vi fick granskade de verksamheten, som sig bör när man har en entreprenör på banan. Men det hjälpte inte. Inget hände förrän medierna klev in och genom en undersköterska påtalade de brister som fanns. Ni har säkert hört i Sveriges Radio om hur hon fick en varning för att hon påtalade de brister som fanns. Det var ett rent lagbrott mot meddelarskyldigheten. Det hon kritiserade var att den här kohovården inte sköttes på det sätt som man från staden hade angett.

Då uppstår vår fråga i samband med hanteringen av detta: Så här kan det väl inte få gå till? Inte kan väl de här entreprenörerna få fortsätta att bedriva verksamheten när de har misskött den på ett sätt som till och med är lagvidrigt?

Anförande nr 116

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jo, det är faktiskt så att man kan fortsätta att bedriva verksamhet även om man har gjort fel. Man är inte för all evig framtid dömd att inte få bedriva äldreomsorg om man har gjort ett eller två fel, utan man får rätta till bristerna. Det är ju det verksamhetsuppföljningen går ut på. Man ska rätta till bristerna. Om utföraren visar att det finns en plan och inspektörerna sedan några månader senare kan se att man har genomfört förbättringarna får man fortsätta att bedriva verksamhet. Det vore ju väldigt dåligt, inte minst för de äldre, om man varje gång man hittade ett fel skulle börja byta utförare. Det är mycket bättre att utföraren får visa att de verkligen kan och vill.

Problemet med er socialdemokrater är att om det är en privat utförare som missköter sig är det ägarskapet som är problemet, men om det är en kommunal utförare som missköter sig pratar ni aldrig om att det beror på att det är en kommunal, utan då pratar ni om resursbrist. Jag tycker att det här är ett genomgående problem i er argumentation. Problem kommer fram på olika sätt. Ibland är det medarbetare, ibland är det anhöriga och ibland är det brukarna själva som slår larm. Allt kan inte kommunen hitta på egen hand.

Anförande nr 117

Ulla Sjöberg (S): När det gäller att hitta fel förstår jag också det, men det här var ju väldigt allvarliga fel som fick oerhörda konsekvenser när man inte skötte kohovården på det sätt som skedde.

Det jag reagerar på är att vi inte hade insyn i hur de skötte det här. På de uppföljningar som förvaltningen gjorde fick man svar som sedan inte visade sig stämma med verkligheten. Det är lite av det här som jag tror att privata utförare har lättare att komma undan med än om man har en kommunal verksamhet i egen regi.

Jag hann inte fullfölja min fråga, men den var: Var går i så fall gränsen? Jag undrar vad man kan göra i en upphandling, i de avtal och i de avtalsvillkor som finns, innan vi kan kliva in och säga: Ni följer inte avtalet, och vi måste bryta det och ta tillbaka verksamheten. Det måste ju finnas någon gräns. Var går den gränsen? Det är min fråga.

Anförande nr 118

Andrea Hedén (M): Ordförande! Jag hade inte alls tänkt gå upp i den här debatten, men jag vill verkligen dela med mig av några lokala exempel. I min stadsdel är vi en av dem som är utvalda av kommunstyrelsen och får bedriva projektet Äldrevänlig stad. Det började vi med häromåret, och det har inneburit ett helt annat sätt att jobba. Representanter från vår äldreomsorg sitter med när de andra verksamheterna utformar sin verksamhet.

Det gäller exempelvis när parkmiljö planerar våra parker och upprustningar; då har vi representanter från vårt pensionärsråd och äldreomsorgen som är med och beskriver hur tillgängligheten ökar för dem. När vår förskoleverksamhet planerar sitt verksamhetsår är representanter från äldreomsorgen med och säger: Kan inte barnen från förskolan komma till äldreomsorgen och titta på en förskolepjäs, och så får de äldre vara med och göra det här tillsammans med barnen? Det ligger också ett måltidslyft i arbetet, där vi jobbar med hur varje måltidsstund ska kunna förbättras.

Sedan flera år tillbaka har vi ett lokalt projekt som heter Guldkant för våra äldre. Inför alla högtider året runt gör vi särskilda satsningar på vård- och omsorgsboende för dem som bor hemma och har hemtjänst men också för dem som är äldre och ännu inte tar del av något särskilt stöd. Det är icke biståndsbedömda extrabesök från hemtjänsten under jul, det är utflykter till julmarknader och det är underhållningsbesök på våra vård- och omsorgsboenden. Det ska vara roligt att bli äldre i Stockholms stad, och det blir det med den här majoritetens politik.

Anförande nr 119

Margareta Ståvling (S): Ordförande, ledamöter! När jag skulle köra min dotter till sjukhus häromveckan, klockan åtta en morgon i förorten, åkte fyra olika bilar från fyra olika privata hemtjänstföretag runt och letade parkeringsplats. Det tar sin tid, för det finns inga parkeringsplatser den tiden ute i förorterna. Jag tänker så här: Den här tiden tas från brukarna.

Vad vill majoriteten göra åt det här?

Anförande nr 120

A n d r e a H e d i n (M): När det gäller parkeringsplatser är det nog inte brist bara i ytterstaden, utan det har vi i innerstaden också. Jag har en kontinuerlig dialog med trafیکنämnden och trafikkontoret. Självklart måste man kunna stanna till vid våra sjukhus och vid våra boenden, både på ett kortare och på ett längre besök. Parkeringsplatserna behöver vi jobba med i hela staden.

Anförande nr 121

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande och Andréa! Jag kunde inte låta bli att gå upp och prata lite till, för du berör någonting som ligger mig väldigt varmt om hjärtat. Det är något som vi har diskuterat mycket i äldrenämnden. Det gäller just problematiken med ofrivillig ensamhet och hur viktigt det är att komma ut och träffa andra kategorier i samhället.

I Vänsterpartiets budget lägger vi resurser på att utöka äldreкураторernas roll – hur många de är, helt enkelt. Det är någonting som jag tror att det finns en ganska stor politisk enighet om över blockgränserna. Jag ville bara få detta sagt.

Anförande nr 122

A n d r e a H e d i n (M): Tack för att du lyfter detta! Jag har ett stort engagemang själv i den frågan. När vi pratar om just guldkant i äldreomsorgen kan det ofta låta som att det bara är att det ska vara trevligt under jul och påsk och så vidare. Men värdet är så mycket större, för det handlar om precis detta: att motverka ofrivillig ensamhet och att motverka psykisk ohälsa i de här grupperna. I dag har vi två träffpunkter som är öppna hela veckorna, året runt, på Östermalm. På kommande nämndsammanträde nästa torsdag kommer vi att fatta beslut om ytterligare en träffpunkt i vår stadsdel i precis samma linje.

Det är så viktigt att ha de här mötesplatserna, där man kan träffas och diskutera men också få stöd och hjälp. Vi har startat någonting som är en digital fixartjänst och som hjälper de äldre att mejla, skajpa och sms:a med barnbarn och familj. Den digitala fixartjänsten kommer att finnas där och gör numera hembesök.

Anförande nr 123

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Jag hann inte tala klart, så jag fortsätter berätta vad vi vill göra.

Vi vill jobba med lokalplanering. Tomma lokaler är en post som drar mycket resurser. Jag kan till exempel nämna min stadsdel, Hägersten-Älvsjö. Där har vi lyckats hyra ut ett antal lokaler i andra hand på begränsad tid och har på så sätt minskat lokalförlusterna. Vi vet att lokalerna kommer att behövas om några år igen. Det här är vi väldigt nöjda med, för det gav en hel del underskott tidigare som vi nu har kommit till rätta med.

Bifall till majoritetens budget!

Anförande nr 124

M a r i a L j u s l i n (V): Ordförande och Anette! Jag håller med om att det är bra att hyra ut.

Jag vet att du delar ett stort engagemang för äldreomsorgen, och det är roligt. Det har vi haft mycket debatt om i stadsdelsnämnden. Jag vill också lyfta någonting som kom upp tidigare i dag, nämligen våld i nära relation bland äldre. Att bli utsatt för våld av en nära anhörig är traumatiserande, och det är inte ovanligt att just äldre människor, kvinnor, skäms. De skuldbelägger sig själva och vågar inte tala om hur de har det. Det är därför av stor vikt att personalen inom äldreomsorgen har den här kunskapen och är observanta på hur de ska agera när de upptäcker våld i nära relation.

Erik Slottnér berättade här tidigare att det finns pengar. Och det stämmer, så det är vi inte oroliga för.

Men jag vill lyfta in att man ofta beskriver det här just som ett kvinnoproblem. Det är ungefär 60 procent av kvinnorna som drabbas. Men det är också 40 procent män, och det får inte hamna i skymundan. Problemet får inte stanna vid att vara ett kvinnoproblem. Vi ser att äldreomsorgen behöver arbeta mer aktivt för detta.

Anförande nr 125

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Jag förstod inte riktigt vad frågan var, för du kom aldrig fram till den. Jag vet därför inte vad jag ska svara på.

Anförande nr 126

A r v i d V i k m a n (S): Du pratar om vad mer ni ska göra för någonting, och vi har ett par önskemål om det. Jag sa tidigare i debatten att vi har mängder av pengar i verksamheterna just nu som inte används för att man inte vågar lita på att ni tänker göra ett rejält lyft även för framtiden. Där behöver ni göra mycket mer, för det räcker inte. När Kungsholmen har 30 miljoner, Bromma 9 miljoner, Norrmalm 19 miljoner, Skarpnäck 17 ½ miljoner måste de här pengarna ut! Det måste bli bättre verksamhet för de äldre ute i våra verksamheter.

Dessutom måste ni uttala, ta politisk ledning och peka på vad ni ska göra för att nå och rätta till de problem som Coronakommissionen pekar på. Det behövs ekonomiska satsningar för det, och det behövs ekonomiska satsningar för att stärka den medicinska kompetensen. När det gäller det där sista anförandet i debatten, där du pratar om vad mer ni kan göra, är detta delar som jag vill att ni tar med er.

Anförande nr 127

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Jag känner inte igen de här problemen i min stadsdel, Hägersten-Älvsjö. Där har vi inte dessa problem, men jag hör vad du säger.

§ 7 Rotel IV Skolroteln

*SDN: Förskoleverksamheten
Utbildningsnämnden
Grundskola och skolbarnomsorg
Gymnasieskola
Särskola*

Anförande nr 128

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Att få företräda Stockholms stads skolor och förskolor är en ynnest. Det är framtiden vi sysslar med. Det är att ge kunskap för livet som är grunduppdraget. Att ge barnen en utbildning och en väg ut i livet – det är det förskolan och skolorna sysslar med varenda dag. Vilken lycka för oss alla här att få företräda dem!

Fru ordförande och fullmäktige! Stockholms stads skolor och förskolor är välskötta. Utvecklingen går hela tiden framåt, och man går från klarhet till klarhet i frågor som rör ledarskap och utvecklingsarbete. Det ställs höga krav på våra rektorer, och de lever upp till dem. Jag är stolt över våra verksamheter.

Jag vill rikta mig till vår personal och Stockholms elever och säga att jag vet att nu när det blir valår kommer det i debatten att framstå som att det är fel på Stockholms skolor. Jag vet att det inte stämmer. Jag ser att i den här staden går nästan 100 000 barn varje dag med skolväskan på ryggen till skolan för att få undervisning i välfungerande skolor.

Att det ska vara fokus på kunskap är det viktigaste som står i årets budget. Det var det viktigaste som stod i förra årets budget också, och året dessförinnan. Om jag får påverka står det kvar även nästa mandatperiod. Det är lätt att tycka att skolan ska göra mycket och att skolan ska göra allt. Men vi tycker att skolan ska ägna sig åt det som är viktigt i vårt uppdrag. Det resultat som har uppnåtts på Järva har uppnåtts just genom att det har varit tydligt fokus på kunskap. Nu utökar vi det arbetet till att gälla fler områden i staden.

Ordförande, fullmäktige! Det är en ynnest att få företräda Stockholms stads skolor och förskolor. Med den här budgeten fortsätter vi på den inslagna vägen och fokuserar på kunskap. Det är bra för våra elever, för vår stad och för vår gemensamma framtid.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 129

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande, fullmäktige! Återigen presenterar den grönbå majoriteten en skolbudget som inte klarar av att finansiera skolans behov. Det finns gott om vackra ord om satsningar och prioriteringar i budgeten, men det räcker inte med bara ord.

Stockholms stads skolor står inför omfattande utmaningar. Alldeles för många elever går ut årskurs 9 utan gymnasiebehörighet. Skolsegregationen har ökat under mandatperioden, och den psykiska hälsan hos elever i skolan blir allt sämre. Den grönbå majoritetens förslag till skolbudget täcker inte ens löne- och kostnadsökningarna. Hur ska eleverna ges bättre förutsättningar att nå kunskapsresultat när skolorna behöver hantera underskott i stället för att anställa fler lärare? Hur ska elevhälsan kunna stärkas när det inte finns pengar att anställa fler kuratorer, specialpedagoger och psykologer? Hur ska alla barns rätt till utbildning säkerställas för de elever som har störst behov när antalet platser i särskilda undervisningsgrupper minskar? Det går inte ihop. Stockholm kan bättre än så. I Stockholms stad ska alla elever, oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har, få en god och likvärdig utbildning. Något annat kan vi aldrig acceptera.

Vi socialdemokrater lägger 340 miljoner kronor mer på utbildning i vårt budgetförslag för att fler elever ska ges förutsättningar att nå kunskapsmålen. Vi vill anställa fler lärare och pedagoger i skolan. Vi vill öka bemanningen i elevhälsan för att motverka den psykiska ohälsan i skolan. Vi vill stärka likvärdigheten och bryta skolsegregationen i Stockholm. Stockholm kan bättre.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 130

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Jag är stolt över Stockholms förskolor och skolor. Lärare, rektorer och pedagoger gör ett fantastiskt jobb varje dag och ser till att våra barn får den omsorg, trygghet och kunskap som de har rätt till. Kunskapsfokus med skickliga lärare och pedagoger har lett till förbättrade resultat i skolan, inte minst i Järvaområdet. Det är ett strukturerat arbete med fokus på ledarskap, elevhälsa, samarbete mellan skola och socialtjänst, läxhjälp och höga krav på eleverna som har varit framgångsreceptet.

Vi måste börja tidigt. Därför gör vi stora satsningar på det uppsökande arbetet och öppnar fler introduktionsförskolor i ytterstaden. Vi fortsätter satsningen på svenska språket i förskolan med en extra satsning på förskolepersonalen. Vi utreder nu också ytterligare en timmes undervisningstid med fokus på matematik och läsning i skolan.

Men även om det går bra för de allra flesta elever går det inte bra för alla. Det kan vara på grund av diagnoser eller på grund av svår astma eller allergi. Det är inte rimligt att dessa barn inte ska få samma chans som alla andra. Vi fortsätter utbyggnaden av våra kommunala särskilda undervisningsgrupper för elever med behov av extra stöd. Samtidigt är vi helt beroende av de fristående resursskolorna för att lyckas. Till alla er föräldrar som har mejlat mig, ringt mig och träffat mig vill jag säga: Jag hör er, jag ser er och jag känner med er.

Vi gör nu en kartläggning över hemmasittare – alltså elever som borde vara i skolan men som inte är det av olika anledningar – för att därefter kunna sätta in relevanta åtgärder.

Nu fortsätter vi det framgångsrika och viktiga arbetet för att se till att Stockholms alla barn, oavsett vem man är eller var man bor, ska lyckas.

Bifall till kommunstyrelsens budget!

Anförande nr 131

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande, stockholmare och ledamöter! Det är med en likvärdig och kompensatorisk skola som grunden läggs för ett jämlikt samhälle. Det är så vi kan ge alla barn och unga chansen att kunna uppfylla sina drömmar och att kunna nå och få ned en stabil fot på den arbetsmarknad som de önskar sig till – en rättvis chans till alla barn.

Därför är det så viktigt att vi vänder trenden av att skära ned på skolorna. Barnen och lärarna behöver få resurser som är i balans med det jobb de ska klara av. En lång tid av underfinansiering av skolan har urholkat den kvalitet som den svenska skolan tidigare har varit känd för. Då räcker det inte med en sockrad valbudget, utan Vänsterpartiet lägger återigen fram en budget som tar höjd för att klara av pris- och löneökningar och som inte innehåller några effektiviseringskrav. Det ger 240 miljoner kronor mer än majoriteten. Vår budget skapar utrymme för att minska barn- och elevgrupperna och öka personaltätheten. Den ger lärare och rektorer bättre förutsättningar att fokusera på undervisningen och det pedagogiska ledarskapet.

Genom fler kollegor kan lärarna få den tid som krävs för att hinna med varje elev. Vår budget stärker elevhälsan, där vi vill lyfta vikten av att alla professioner ska finnas på skolan för den enskilda eleven och vara med som en aktiv part i skolans utveckling av trygghet och studiero. Vi stärker den specialpedagogiska kompetensen för att alla elever oavsett förutsättningar ska ha möjlighet till stöd i sin skola. Vi vill se en skola präglad av inkluderande lärmiljöer.

När man läser majoritetens budget ser man tydligt att de tror att det är möjligt att beställa oxfilé och betala för pyttipanna. Det är tyvärr inte möjligt. Att lära ut och lära sig kan inte ske snabbare om man samtidigt vill hålla en hög kvalitet. Lärarna kan inte arbeta snabbare. Snabbare kan bara bli slarvigare, och det kan gå som när de privata skolkoncernerna sätter glädjebetyg. Det är inte det som ger de unga en sjyst chans.

En sjyst chans för skolan får man med Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 132

R i c h a r d Å k e s s o n (MP): Fru ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag är stolt över vårt grönbå budgetförslag och kan som miljöpartist nöjd konstatera att även årets budget innehåller väldigt mycket grönt på utbildningsområdet.

Låt mig ge några exempel. Här finns ett tydligt fokus på kunskapsutveckling. Vi gör stora språksatsningar, särskilt i utsatta områden. Här ryms mer kultur i skolan genom fler kulturombud. Vi fortsätter att bygga ut Naturskolan med ytterligare en enhet. Vi tar fram riktlinjer för hur skolorna ska arbeta förebyggande med elevernas psykiska

hälsa, och vi tar grepp om rasism och gör en kartläggning av förekomsten av antisemitism i våra pedagogiska verksamheter.

Fru ordförande! Språk och kultur kan sägas definiera oss som människor. Låt mig utveckla dessa områden en smula. Barns och ungas språkförmåga är central för att de ska lyckas med skolarbetet. Inte minst är kunskaper i det egna modersmålet viktiga – något som forskningen tydligt visar. Därför fortsätter vi nu arbetet för ökad språkutveckling både i förskolan och i grundskolan, och i det arbetet är modersmålet en viktig del. Vi stärker rekryteringen av modersmåls lärare, vi gör det lättare att få ta del av modersmålsundervisning och vi ger ett särskilt uppdrag till de nationella minoriteternas rätt till språkutveckling på sitt modersmål.

Mer kultur i skolan är en annan budgetsatsning som får mitt gröna hjärta att glädjas. Det finns tyvärr stora skillnader i hur mycket kultur våra barn och unga får uppleva beroende på var i staden eleverna går i skolan. Så kan vi inte ha det. Kulturupplevelser ska vara ett vanligt förekommande värdefullt inslag i alla våra elevers skolgång. Därför ger vi nu ett uppdrag om fler kulturombud, vilket stärker kulturkompetensen ute på skolorna. Det kommer på sikt att öka elevernas tillgång till kultur.

Jag vill rikta ett varmt tack till utbildningsförvaltningen och till stadens alla medarbetare inom skolan, som har gjort ett fantastiskt arbete under året som gått.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 133

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare, utbildningsförvaltning och särskilt alla förskollärare, lärare, fritidspedagoger, skolläda-re och förskolechefer! Jag är stolt över det vi har åstadkommit den gångna mandatperioden, där vi på allvar har startat en vändning för den kommunala skolan i Stockholm med stigande kunskapsresultat och flera långsiktigt avgörande förflyttningar som gör förskola och skola starkare i framtiden. Vändningen på Järva kommer nu att vara ledstjärnan även i andra stadsdelar som har stora utmaningar.

Vi har gjort en vändning från en skolpolitik som mer fokuserar på att visa politisk vilja i ord än på att göra skillnad i praktiken ute i verksamheterna till ett långsiktigt strategiskt förhållningssätt där vi värderar alla resurser vi satsar. Inte minst gäller det fritidsverksamheten.

Under nästa år intensifierar vi arbetet med att höja kunskapsresultaten och satsa på hur eleverna mår. Vi fortsätter den utbyggnad för särskilt stöd fram till 2023 som vi har startat den här mandatperioden med, och vi fortsätter envetet med att försöka få regeringen att ta sitt ansvar för de stora brister som finns i lagstiftningen kring tilläggs- och strukturbelopp.

Äntligen har vi ett fokuserat arbete riktat till elever som har en särbegåvning på plats. Vi stärker kedjan för språkutveckling från förskola till skola och satsar även på vidareutbildning av medarbetarna i svenska språket. Vi ökar trycket på att minska

lärares och skolledares administrativa börda. Den framgångsrikt ökade samverkan mellan skola och stadens sociala insatser fortsätter och tar flera kliv framåt.

Att vi nu är på väg ut ur pandemin och satsar över en halv miljard till på skolan är ett styrkebesked för staden och hela verksamheten. Jag vill särskilt uppmärksamma de otroliga insatser som skolan har gjort under pandemin. Utan er kompetens hade det inte varit möjligt.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag till beslut.

Anförande nr 134

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Skolans utveckling bör få oss alla att reagera. Vi ser med stor oro hur många elevers resultat i staden blir sämre. Mer pengar till skolor med dåliga resultat har getts under många år. Trots det blir inte resultaten bättre. Några av de skolor i Stockholm som får allra mest pengar i så kallat socioekonomiskt stöd har också störst andel elever som inte når behörighet till gymnasiet. Det handlar helt enkelt inte om att resurserna inte finns utan om att resurserna används på ett felaktigt sätt.

Det har länge varit en vedertagen sanning att modersmålsundervisning bidrar till lärandet i skolan. Hundratals miljoner av skattebetalarnas pengar har därför lagts på modersmålsundervisning för barn och ungdomar i Stockholms stad. I en dansk rapport från kommunernas forskningsenhet som gjordes 2005 jämfördes 255 elever i nian som fått modersmålsundervisning med 200 elever som inte hade fått det. Resultatet var slående: Det var ingen skillnad i skolresultat mellan de elever som hade fått modersmålsundervisning och dem som inte hade fått någon modersmålsundervisning över huvud taget.

De resurser som vi lägger på den kostsamma modersmålsundervisningen ska vi lägga på annat inom skolan, till exempel att omfördela resurserna till mer undervisning i svenska. Det är en reform som kommer att ge resultat. Vi kommer att ge fler barn och ungdomar möjligheten att klara av sin skolgång och få en bra start i livet. Till den styrande majoriteten vill jag säga: Låt oss ta detta viktiga steg tillsammans!

Bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget för 2022!

Anförande nr 135

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, fullmäktige, åhörare och såklart alla stockholmare! Äntligen – så får man väl ändå säga – får vi ses här igen och diskutera grunden och inriktningen för Stockholms barn, elever och såklart alla som arbetar inom utbildningen för nästa år!

Det är med stolthet vi i den grönbåla majoriteten nu lägger fram en budget som tar avstamp i att förbättra villkoren för alla dem som växer upp i Stockholm. Vi har hört mycket bra från mina kollegor i majoriteten, och om jag ska understryka någonting alldeles särskilt i detta inledande anförande ska det såklart vara den satsning vi nu gör för att med de erfarenheter vi har från Järva se till att få ett sådant framgångsrikt arbete

på fler platser. Det är ett faktum att vi lyckades höja kunskapsnivåerna. Det är så många fler barn i dag som går ut nionde klass en varm junidag och lämnar den skola de har gått i bakom sig och i sin hand kan bära papperet som berättar om att de till hösten kan börja ett nytt äventyr i gymnasieskolan. De har gått från 62 till 80 procent, och detta tillhör verkligen de senaste årens största framgångar i den här staden.

Vi har kommit långt med arbetet i Stockholms skolor, men man kan väl säga att jag är stolt men inte nöjd, för att citera en socialdemokrat. Därför är jag också stolt över den grönbå majoritetens budget som nu tar avstamp i de erfarenheter vi har men också vässar arbetet för att fortsätta utveckla den här staden i rätt riktning så att barn, elever och alla de som arbetar inom våra fantastiska skolor ska få en bättre tillvaro och ett bättre lärande inför nästa år.

Med detta sagt vill jag självklart yrka bifall till den grönbå majoritetens förslag till budget, och jag ser fram emot en bra debatt!

Anförande nr 136

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande! Debatten om vilka åtgärder som behöver vidtas för att knäcka gängvåldet går varm. Vill man åstadkomma skillnad långsiktigt i kampen mot våld och kriminalitet måste man börja i rätt ände. När jag läser majoritetens skolbudget ser det ut som att vi är överens om detta.

Men tänk om lärarna fick mer tid för att se och möta varje elev och etablera förtroendefulla relationer med dem och möta varje barn med deras kunskapsmässiga utmaningar! Då skulle det bli ännu lättare att fånga upp elever i riskzonen för att hamna på glid. Att skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för att förhindra framtida social problematik och kriminalitet står i majoritetens budget, och det är vi helt överens om. En bra skola som lever upp till skolans utjämnande uppdrag minskar problemen i framtiden.

I Feministiskt initiativs budget i år vill vi kompensera för tidigare otillräckliga uppräknings av schabloner för pris- och löneutveckling. Det finns såklart en rad fortsatta utmaningar i skolan: flickors ökade psykiska ohälsa, osäkerhet för resursskolorna att kunna fortsätta sina verksamheter och allt större klasser och skolor som gör det svårt för olika grupper av elever att delta.

I majoritetens budget finns absolut en ambitionshöjning, men den är inte tillräcklig – särskilt inte med fortsatt höga krav på effektivisering. Vi vet att effektiviseringar när det gäller ett arbete som handlar om att möta barn och unga människor oftast går ut över kvaliteten.

Med detta vill jag yrka bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 137

R i c h a r d Å k e s s o n (MP): Fru ordförande, ledamöter, stockholmare! En budgetsatsning som Miljöpartiet särskilt omhuldar är utbyggnaden av

naturskoleverksamheten. Vi har redan Eggeby gård på Järvafältet, i viss mån Bergianska och den mobila naturskolan Fältslabbet, vars verksamhet redan förra året utökades med en mobil filial baserad på Hökarängsskolan.

Alla dessa naturskolor som vi har i dag är oerhört populära och ständigt fullbokade. Dessbättre har antalet naturskolor ökat väsentligt sedan Miljöpartiet kom med i styret av Stockholm. Och nästa år är det dags igen! Då kommer ytterligare en naturskola att öppnas, något som vi i majoriteten lägger 2 miljoner kronor på, samtidigt som vi ser till att Medioteket får resurser för samordningen av det hela.

Idén med naturskolor är dels att vi ger stadens elever ännu bättre tillgång till det som kallas lärande för hållbar utveckling – ett centralt område i gällande läroplan och högaktuellt i dessa tider av klimatkris. Vi kan också tack vare dessa nya naturskolor erbjuda ännu fler av stadens pedagoger en fördjupad fortbildning och kollegialt lärande med hållbarhetsinriktning. Vi får alltså med detta ett tydligare fokus på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisning som kompetensutveckling.

Apropå FN:s 17 globala hållbarhetsmål är det oerhört viktigt att vi ständigt uppmärksammar mål 16 – det om fredliga och inkluderande samhällen. Från Miljöpartiets sida arbetar vi sedan länge hårt mot rasism och antisemitism. Ett av våra borgarråd har ju för övrigt ansvar för minoritetsfrågorna här i staden. Antisemitismen ska motverkas med full kraft. Den hör inte hemma i vårt Stockholm. Men förändring kräver som bekant kunskap, och därför ser vi det som en angelägen satsning att kommunstyrelsen nu i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna kommer att kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 138

Tina Kratz (V): Först vill jag tacka för dina fina ord om modersmålsundervisningen i ditt inledande inlägg och instämma i dem. Jag tyckte att det var jättebra! Jag vill också tacka för alla satsningar på naturskolor. Jag har själv deltagit i deras verksamhet, och den är jättebra.

Men jag skulle vilja ställa en fråga. Ni lägger hela tiden pengar på generella effektiviseringar på skolorna och förskolorna, det vill säga att ni ger med den ena handen och tar tillbaka med den andra. Det som ser generöst och fint ut är inte det fullt ut. Arbetsvillkoren för lärare och pedagoger på förskolor och skolor blir hela tiden tuffare.

Hur tänker ni kring det? Det blir inte riktigt så fint som det låter när ni lägger budgeten på det sättet.

Anförande nr 139

Richard Åkesson (MP): Tack för frågan, Tina, och tack för att du instämmer om naturskolorna och modersmålsundervisningen!

Generella effektiviseringar är egentligen att se som en budgetteknisk manöver, skulle jag vilja säga, som ger utrymme för specifika satsningar åt det håll majoriteten vill lägga sitt fokus. Man ska komma ihåg när man pratar om siffror att efter generella effektiviseringar lägger vi över 500 miljoner, alltså en halv miljard, på skolan i nya friska pengar. Så att säga att vi snålar tycker jag inte är riktigt överensstämmande med hur verkligheten ser ut.

Anförande nr 140

L i n n é a J o a n d i (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Som naturkunskapslärare med bland annat sexualkunskapen på mitt bord kan jag få frågor som: Jag tror att jag gillar både killar och tjejer – är jag normal? Inte kan man bli gravid under natten för att spermier sover då? Klassas det som jag beskrev att jag har varit med om faktiskt som en våldtäkt? Varje fråga är viktig, och det går inte nog att understryka behovet av ökad kunskap för att möta den här typen av ibland livsavgörande frågor.

Sex- och samlevnadskunskapen blev obligatorisk på alla lärarutbildningar först från och med i höstas. Med andra ord blir det viktigt att även de lärare som redan nu är utbildade och som jobbar inom staden men som inte har haft det här som en del av sin lärarutbildning ska känna sig trygga på området. Därför är jag otroligt tacksam över att staden nu gör satsningar på sina pedagoger och deras elever. Utbildningsnämnden ska nämligen utifrån den översyn som har gjorts av sex- och samlevnadsundervisningen ta fram och implementera åtgärder i syfte att säkerställa kvalitet och likvärdighet. Det här inkluderar bland annat att förväntningarna på det samlade uppdraget inom sex- och samlevnadsundervisningen behöver förtydligas och att skolorna ska öka sin kompetens inom hbtq-frågor men också fortsätta att arbeta med att certifiera skolans verksamheter inom området.

Som miljöpartist ser jag såklart även behov av sådana samtyckesprojekt som staden redan tidigare har haft. Arbetet med sexualitet, samtycke och relationer behöver hållas ihop med skolans värdegrundsarbete. Kunskapen behövs, för den är i många fall livsnödvändig.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 141

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Jag vill nu sätta fokus på de barn som behöver extra stöd eller extra utmaningar i skolan. Jag vill också sätta fokus på de barn som lider av psykisk ohälsa. Vi i den grönbå majoriteten brinner för allas kunskapsresa.

De elever som behöver mer stöd än vad som ges i klassrummet behöver undervisning i små undervisningsgrupper. Under mandatperioden har vi satsat på en historisk utbyggnad av de särskilda undervisningsgrupperna. Detta arbete fortsätter i den här budgeten. Det är en enorm utveckling för de elever som behöver de små sammanhangen. När det gäller de viktiga fristående resursskolorna, som hotas av

regeringens oförmåga att agera och ändra lagstiftningen, vill jag att alla i den här salen försöker påverka era partier så att vi kan få en laglig möjlighet att ge resursskolorna det stöd som de behöver och som skiljer sig från de andra friskolornas.

Fru ordförande och fullmäktige! Särskilt begåvade elever får ofta inte de utmaningar de behöver i skolan. Att få höra att man inte kan gå före och att man måste vänta har varit en verklighet alldeles för länge för alldeles för många. Majoriteten har tagit fram en handlingsplan och ett kunskapsnav för särskilt begåvade. Vi vill att budgeten bygger ut spetsklasserna med ännu fler ämnen. I vårt Stockholm ska det vara självklart att man kan gå före och att man får växa med utmaningarna.

Psykisk ohälsa hos ett barn är något av det värsta som kan drabba en familj. Det är en oro som äter sig in i själen. För barnet är det en tid som fylls av mörker i stället för av glädje. Vi måste arbeta förebyggande för att rusta våra barn för psykisk hälsa. Därför tar vi nu fram riktlinjer för hur detta arbete ska gå till i alla åldersgrupper.

Ordförande, fullmäktige! Det är en ynnest att få företräda Stockholms stads skolor och förskolor. Det är en särskild ynnest att få vara med och påverka arbetet med inriktning på särskilt stöd, särskilt begåvade och förebyggande av den psykiska ohälsan.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 142

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Hej Isabel! Det gläder mig att du slår ett slag för de elever som behöver extra och särskilt stöd. Ni berättar gärna att ni vill satsa på barn i behov av särskilt stöd, men i själva verket har antalet barn som går i särskilda undervisningsgrupper minskat med 34 procent. Det här säger Skolverkets statistik, och så här är det trots att elevantalet har ökat med 2 000 elever under perioden.

Det behöver alltså göras mer, Isabel. Det räcker inte med vackra ord. Ni måste också backa upp med extra resurser till de barn som behöver stöd.

Anförande nr 143

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Vi satsar över en halv miljard på den här budgeten. Det är inte brist på pengar. Det är så tråkigt att höra er från Socialdemokraterna, för det enda ni har som drivkraft är att öka resurserna. Men vad ska vi göra med resurserna? Vi använder resurserna väl. Vi bygger ut det särskilda stödet i Stockholm på ett sätt som aldrig tidigare har gjorts.

Vi går en helt ny väg framåt nu, och det startas nya undervisningsgrupper varenda dag i den här staden. Jag vet att det finns ungefär 130 elever som har fått komma till särskilda undervisningsgrupper. Vi bygger ut, till skillnad mot er. Ni avslutade många av de särskilda undervisningsgrupperna när ni var i majoritet.

Anförande nr 144

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Först: Satsningen på nya särskilda undervisningsgrupper startades före er mandatperiod, eller hur? Vi var ju överens om det, och det antogs i juni samma år som valet var. Det är så jag minns det.

Men min fråga handlade om någonting annat. Du lyfte i går en oro över hur stor del av skolpengen som går till lokalkostnader. Jag undrar hur det går ihop med att man samtidigt vill driva på för att fler externa aktörer ska bygga skolor och förskolor som staden sedan ska hyra in sig i. Kommuninvest visar ganska tydligt att det kommer att bli dyrare för staden i längden än om vi själva bygger med den kompetens som vi har i vårt bolag Sisab, som ju både har kompetens att bygga smart och att förvalta smart. Skulle det inte vara bättre att låta Sisab sköta det här?

Anförande nr 145

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag är väldigt bekymrad över de ökade lokalkostnaderna för skolorna. Det äter mycket av vår budget, och jag vill att varenda krona ska gå ut till eleverna. Men eleverna måste ha skolor att gå till, och vi har skolpliktsansvaret som huvudmän. Vi ska försörja staden med skollokaler och förskolelokaler, och det här är en jättestor kostnad, inte minst i en storstad som Stockholm.

Nu gör vi allt vad vi kan för att försöka vara så effektiva som möjligt, och då är det orimligt att Stockholms stad ska driva skolbyggnader för exempelvis friskolor som kanske har varit i byggnaderna i mer än 20 år. Då tycker vi att det är rimligt att vi säljer just de lokaler som vi själva vet att vi inte behöver och som drivs av andra. Vi behöver bygga nya skolor. Vi bygger en helt ny stadsdel i Slakthusområdet där vi ska bygga två skolor, så vi behöver använda varenda krona till de pengar som det kommer att kosta.

Anförande nr 146

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Du sa så här, Isabel, i gårdagens budgetdebatt: I min roll som skolborgarråd måste jag hela tiden titta på kostnadsbilden.

Men jag skulle vilja påstå att det är precis det du inte gör, och det är ju ändå du som har ansvaret. Du vet till exempel om att det finns stora brister i resurserna till våra resursskolor. Samtidigt öser ni pengar över de socioekonomiska skolorna, till exempel, där du mycket väl vet att resultaten uteblir. Du lägger flera hundratals miljoner på modersmålsundervisningen, som ändå bidrar till ett segregerat samhälle.

Om du gör sådana här påståenden om att du tar ansvar för hela kostnadsbilden ska du väl göra det också och inte bara prata en massa strunt.

Anförande nr 147

O r d f ö r a n d e n : Jag vill uppmana fullmäktiges ledamöter att något vårda sitt språk.

Anförande nr 148

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Martin Westmont! Vad ska man svara på detta inlägg? Jag kan bara säga att det är så sorgligt. Du sitter i utbildningsnämnden tillsammans med mig. Du vet vilka stora insatser vi gör. Du vet vad det socioekonomiska bidraget gör för att vi ska kunna ha de otroliga resurser som vi faktiskt har i den här staden och kunna göra skillnad för de elever som behöver det allra mest.

Det är ute på Järva som vi har gjort jättestora satsningar, och där ser vi resultat nu. Resultaten ökar med 17 procentenheter till 80 procent. Det är helt otroligt! Vi kan gå omkring och vara så jäkla – ursäkta, fru ordförande – stolta, varenda en av oss här, över det resultat vi har lyckats åstadkomma där. Det ska vi sprida över hela staden.

Att på det sätt som du gör prata om våra elever i Stockholm gör mig inte bara arg utan också fruktansvärt ledsen. Jag kommer att jobba varenda dag för att fortsätta denna utveckling.

Anförande nr 149

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande! Du nämnde, Isabel, i ditt inledande anförande att det inte är något fel på Stockholms skolor. Och så är det absolut.

Men det finns såklart alltid utmaningar och saker som kan bli bättre, till exempel när det handlar om personal som känner sig otillräcklig. Under det här året har såklart alla gjort sitt yttersta under pandemin. Många lärare och förskolepersonal har skickat vädjanden på grund av att de inte har tillräckligt med personal. Det gäller både inom förskolan och skolan. Man hämtar barn tidigare för att det inte finns tillräckliga resurser.

Jag undrar: Ska det vara så i vår storstad att det helt enkelt inte finns tillräckliga resurser för att barnen ska kunna gå hela sin dag i förskolan eller skolan? Varför har det blivit så här? Och hur kommer du att stötta personalen framåt?

Anförande nr 150

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag hörde knappt vad du sa, för det var ett sådant surr här bakom mig. Men jag förstod att det handlade om hur vi har klarat pandemin.

Jag är den första att erkänna att det har varit jättetufft på förskolor och skolor under detta mycket märkliga år som vi har bakom oss. Det är klart att det har funnits utmaningar. Man har fått slå ihop förskoleavdelningar för att kunna lösa situationen när man har haft mycket hög sjukfrånvaro. Man har ju försökt få så lite vikarier som möjligt på plats eftersom vi ska försöka undvika smittspridning. Våra lärare och förskollärare har alltså gjort en otrolig insats, som jag är så himla stolt över. Jag vet aldrig vad jag ska säga, för jag tycker bara att det är patetiskt att gå runt och säga tack hela dagarna. Men det är egentligen vad jag skulle behöva göra, för de har gjort en insats som är utöver det vanliga.

Visst ska vi ha en resursstark förskola och en resursstark skola. Och det har vi i Stockholm, så du kan vara lugn.

Anförande nr 151

Fredrik Pettersson (S): Ordförande! Isabel lockade upp mig till det här anförandet efter den sociala debatten, då vi pratade om att unga med missbruk och skolan är det viktigaste. Där höll vi helt och hållet med. Men vad gör skolborgarrådet för att våra barn och ungdomar som lever utsatt med en kraftig psykisk ohälsa, ofta i kombination med ett skadligt bruk av substanser, ska få tillgång till skola? Det här kan också bli en spill-over-effekt till socialnämndens område.

Jag träffar varje dag i mitt jobb ungdomar som uttrycker att de vill tillbaka till skolan. Om jag ändå fick gå till skolan, säger de. Visst kan jag på något sätt förstå att de inte kan det – ungdomar ska inte vara påverkade tillsammans med andra elever i klassrummet. Men det finns dagar däremellan, när de inte kommer till skolan. Vad gör skolborgarrådet för att dessa ungdomar ska få tillgodogöra sig undervisningen?

Anförande nr 152

Borgarrådet Smedberg - Palmqvist (L): Fru ordförande! Tack för en jätteviktig fråga! Jag blir så glad när vi får prata om det som är viktigt.

Den psykiska ohälsan är nog en av de största utmaningar vi har just nu. Jag är så glad för att vi oavsett partifärg pratar om de här frågorna och driver dem framåt. Det gör vi gemensamt. Vi gör stora satsningar i budgeten just för att ta fram nya riktlinjer för hur vi ska jobba för att rusta oss för psykisk hälsa och för att åldersanpassa kommunikationen. Det är klart att man behöver ha en viss typ av bemötande och arbete runt sig om man går i tredje klass och ett annat om man går i nian eller på gymnasiet. Det här är ett jätteviktigt arbete framåt som jag verkligen kommer att vara med och driva på.

När det gäller just frågan om narkotika och så vidare är väl svaret det som du och jag alltid säger tillsammans: tidiga insatser. Vi måste börja väldigt tidigt och direkt reagera på sådana här saker.

Anförande nr 153

Fredrik Pettersson (S): Tack för svaret! Men fortfarande: Jag vill att dessa ungdomar ändå ska få gå i skolan och få tillgång till utbildning. Vi är överens om att det är det som skyddar dem.

Anförande nr 154

Sophia Granswedd Baat (M): Hej Fredrik! Det är egentligen Kadir som jag vill ställa frågan till, men nu får du ta en för laget.

Socialdemokraterna hävdar att vi inte höjer budgeten tillräckligt mycket för att lärarna ska kunna få en löneökning. Jag vill säga att det är en direkt lögn och ett sätt att

försöka svartmåla vår budget. Totalt sett höjer vi i majoriteten budgeten jämfört med förra året med en halv miljard, 500 miljoner kronor. Hela den här delen av budgeten är på 21,5 miljarder, och stadens totala budget är på drygt 50 miljarder. Det är alltså en väldigt stor andel av pengarna som går till detta.

Vi kan också prata om schabloner. Vi har en schablonökning för grundskolan på 2,5 procent i denna budget. Men när ni satt vid makten och gjorde en schablonökning var den på 2,1 procent över mandatperioden – bara som en jämförelse.

Anförande nr 155

Fredrik Pettersson (S): Tack för att du begärde replik! Jag vill passa på att yrka bifall till Socialdemokraternas budgetreservation.

Du tänkte ställa frågan till Kadir, men jag ska svara utifrån mitt perspektiv. Med er budget och det du pratade om med lönerna till lärare och så vidare – räcker det till den utökning som måste ske för det som Isabel och jag just pratade om? Det handlar om att våra utsatta ungdomar, som antingen har psykisk ohälsa eller detta i kombination med skadligt bruk av narkotika, ska kunna få tillgodogöra sig undervisning.

Anförande nr 156

Tina Kratz (V): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Jag vill passa på att tala om fritidshemmen och fritidsklubbarna igen. De utför ett oerhört viktigt jobb på våra skolor. Samtidigt är det de som drabbas hårdast av de nedskärningar som har gjorts under en väldigt lång tid.

Fritidshemmens undervisning kompletterar den övriga skolan genom att vara situationsstyrd, upplevelsebaserad och grupporienterad. Eleverna får möjlighet att utveckla förmågor och erfara kunskaper som ligger till grund för den övriga skolans lärande. Det är förmågor och kunskaper som inte går att mäta från en dag till en annan men som kan göra att elever hittar balans mellan aktivitet och vila och utvecklar tilltro till sin egen förmåga – det som är grunden för att man ska kunna lära sig något. Det gör att de förstår det sociala demokratiska samspelet och vikten av att ingå i en gemenskap.

Ni säger också att det här är en viktig verksamhet som det är viktigt att slå vakt om och utveckla. Då är det trist att det är först i år som fritidshemmen får en vettig schablonhöjning. Det välkomnar vi, men det reparerar tyvärr inte att ni under mandatperioden endast har ökat med i snitt ynka 1,5 procent. Då täcker det inte de löneökningar och så vidare som man behöver göra.

Det ni i stället har gjort är att lägga en rejält ökad kostnad på föräldrarna för fritidsklubben. Avgiften har under er majoritet ökat från 800 till 1 200 kronor per termin. Det är en höjning som främst drabbar de elever som ofta har störst behov av en trygg plats efter skolan. Nu har de kanske inte råd att gå dit.

Vänsterpartiet lägger en budget för att öka personaltätheten och minska barngruppernas storlek på fritidshemmen och fritidsklubbarna. Vi vet att det kommer att förbättra hela skoldagen för eleverna.

Under de sista minuterna av min talartid vill jag säga att vi välkomnar det lyckade arbetet på skolorna i Järva och skulle vilja se att ingången att sikta på långsiktighet sprider sig över staden.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 157

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! När jag läste er budget, Tina, tänkte jag: Vi tänker väldigt mycket lika! Det är inte så mycket som jag direkt reagerar på, utan jag känner snarare att ni står bakom det som vi håller på att jobba med. Det är roligt, förutom detta att ni naturligtvis alltid har mycket mer pengar eftersom ni har skattehöjningar. Det är nästan som att spela Monopol; man skjutsar bara in pengar. Då är det lätt att göra saker!

Jag tycker att vi är inne på helt rätt spår när vi pratar om hur viktiga fritidsgårdarna och fritidsklubbarna är. Jag står helt bakom det, och det är också därför vi satsar på dem i år.

Vad gäller höjningen tycker jag att det är lite märkligt. Det är klart att vi måste följa index, och det är klart att vi då måste göra en höjning. Jag vill bara påminna om att under er tid i majoritet höjde ni betydligt mer än vad vi har gjort. Man måste hålla reda på slantarna när man pratar om budgetsatsningar.

Anförande nr 158

T i n a K r a t z (V): Jag brukar också notera att er text låter jättebra, men om man också arbetar ute i verksamheterna vet man att det inte går att göra så mycket med ord. Det räcker inte att ha goda intentioner och god vilja, utan det krävs också att det finns folk som kan jobba där. Om man inte ger pengar så att man kan täcka lönehöjningarna kommer det att trycka ut någon annan, som får gå ned i arbetstid eller liknande, när man höjer lönerna. Då blir det mindre folk på golvet, och då blir det sämre verksamhet. Det går liksom inte att lyckas om man inte också lägger till pengarna.

Därför höjer vi skatten och önskar att också ni kunde inse vikten av att höja skatten för att ha råd med den viktiga verksamhet som skolan bedriver, för där håller jag helt med dig om det som du inledde ditt inledande anförande med. Det är helt korrekt; det här är det absolut viktigaste i Stockholms stads verksamheter.

Anförande nr 159

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Det är kul att ni i Vänsterpartiet tycker lite olika inom er koalition här i Stadshuset. I går stod en representant för er här och sa att man inte borde höja kommunalskatten eftersom det faktiskt slår på dem med allra lägst inkomster. Och det är precis så det är.

Jag vill ändå ta tillfället i akt att prata lite mer om barnen med särskilda behov och våra kommunala undervisningsgrupper men också om resursskolorna. Det vi har gjort för resursskolorna under mandatperioden, eller faktiskt under det senaste året, är att vi har höjt det så kallade strukturbidraget med 80 000 kronor. Vi har gjort om systemet för tilläggsbelopp, och det ska vi nu utvärdera. Vi får se hur det går nu under hösten. Jag vill säga att jag är jätteglad över att ni i Vänsterpartiet har börjat engagera er också för de fristående resursskolorna. Det har ni inte gjort tidigare när det gäller andra friskolor.

Min fråga är: Hur vill ni hjälpa de fristående resursskolorna?

Anförande nr 160

T i n a K r a t z (V): Du sitter också i nämnden, så du borde veta att vi har lagt fram ett flertal skrivelser och drivit på just för att man ska titta över hur strukturbidraget ser ut. Vi möter upp det, och vi ställer oss väldigt frågande till att man nu har 80 miljoner kronor över i budgeten för att man inte har delat ut dem. I och med att man följer lagen striktare nu delar man ut ett lägre tilläggsbelopp än man gjorde tidigare.

Det här är problematiskt, för det drabbar elever som verkligen behöver få det bästa stöd de kan få. Jag jobbar själv med elever med NPF, så jag vet hur mycket man behöver anpassa verksamheterna för att det ska gå bra. Jag vill också lyfta att det är väldigt viktigt att vi ser till att de kommunala skolorna i samma mån får ett ökat verksamhetsstöd för att man ska kunna möta de här elevgrupperna på bästa sätt så att de kan gå kvar i den kommunala skolan om de önskar det.

Anförande nr 161

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Under denna mandatperiod har vi varje år sett nedskärningar på förskolan och skolan via schabloner och ständiga generella effektiviseringar. Det är nedskärningar som påverkar verksamheterna hårt med försämringar bland annat för elevhälsan och utökade klass- och gruppstorlekar. Det är två delar som drabbar Stockholms barn och unga direkt.

Att proppa in ett större antal elever i klasserna på grund av ekonomiska ramar medför naturligtvis att mentorstiden per elev minskar betydligt, vilket självklart försvårar för eleverna när det gäller inläring och chans att uppnå kunskapsmål. Som exempel kan jag ta en vanlig klass i de lägre åldrarna, där det numera är vanligt med 28 elever. Det ger vid en uträkning cirka 8,7 minuters mentorstid per elev varje dag. Från detta ska undervisningstid i helklass dras. Var och en bör se att det är en ekvation som är svår att få ihop.

Till detta ska läggas effektiviseringar och försämringar av elevhälsan, som också har skett på grund av snävare ramar. Vi kan se att det försämrar elevernas tillgång på kuratorer och psykologer – detta samtidigt som det kommer larmrapporter om att allt fler unga mår allt sämre, är stressade, riskerar utmattning med mera.

Snävare ekonomiska ramar har också lett till höjda avgifter på fritidshem och fritidsklubbar, vilket har gjort att alla inte har råd med en meningsfull

fritidsverksamhet för sina barn. Det leder till att barn och unga i Stockholm har allt färre trygga vuxna runt sig i sin vardag.

Allt detta sammantaget påverkar drastiskt det viktiga arbetet för att öka tryggheten för Stockholms barn och unga. I år möter schablonerna något upp mot verksamheternas behov, men det är för lite när verksamheterna tidigare år har fått betydande försämringar.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 162

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Jag undrar om du ens har läst vår budget. När det gäller elevhälsan gör vi en stor satsning på den för 2022 – ett arbete som påbörjades redan förra året och som har pågått under hela året.

Det vi har gjort är att vi har tagit ett ansvar över hela processen för barn som mår dåligt. Tidigare har det varit så att elevhälsan har handlat om barn som har varit i skolan, men så fort skoldagen är slut har vi släppt ansvaret. Nu har vi inlett ett samarbete med Region Stockholm. Vi kallar det En väg in. Det innebär att det ska finnas *ett* telefonnummer eller *en* mejladress som barnet eller eleven kontaktar. Då kommer man in i en vårdkedja. Man ska alltså få stöd både i skolan och efter skolan, under dygnets alla timmar. Man ska inte bara tappas bort någonstans i vårdkedjan.

Anförande nr 163

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Jag har läst er budget. Dessutom jobbar jag i verksamheten och ser problemet när våra elever eller jag som mentor inte får tag på en psykolog, till exempel, för att göra en pedagogisk kartläggning eller liknande. Det finns barn som mår dåligt och sitter i ett hörn. Jag ser dessa barn dagligen, och först nu satsar ni. Som jag sa: Nu satsar ni lite mer, men det har dragits ned mycket tidigare.

Jag har pratat med kollegor på många skolor som säger: De som först rök var just elevhälsoteamet. Där gjordes det nedskärningar.

Anförande nr 164

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Att klara skolan är den enskilt viktigaste faktorn för att våra barn ska kunna bygga ett gott liv. Det är alltså angeläget att alla barn ges det stöd som de behöver för att klara sin skolgång och att barn med särskilda behov får de insatser som de behöver så tidigt som möjligt.

Därför är jag särskilt glad för de resursskolor som finns i Stockholm. Stök och bristande studiero drabbar ju de elever som har tuffast förutsättningar hårdast. För våra absolut sköraste elever och barn är det avgörande och viktigt att skolmiljön och miljön i klassrummet präglas av förutsägbarhet och lugn för att minska de här barnens stress. För de här eleverna räcker det inte med ett särskilt stöd i klassrummet, utan de behöver en annan lärmiljö. Det är detta resursskolorna erbjuder, och jag är på många plan väldigt tacksam för deras bidrag för dessa barn och för Stockholm.

Det finns de som anser att dessa skolformer för särskilt sköra barn är dyra. Ja, så är det. Verksamheter som tar hand om våra sköraste är naturligtvis dyra, och så måste det vara. Men till dem som tycker att det är dyrt vill jag säga: Det finns inga föräldrar som väljer resursskolor i första hand. Det är min huvudpoäng. Alla föräldrar vill naturligtvis att deras barn ska gå i en vanlig skola med normalvanliga klasskompisar. Ingen väljer en resursskola av okynne; det måste man begripa. När man väljer en resursskola gör man det efter en lång rad skolmisslyckanden. Därför är jag personligen oerhört tacksam över de här skolornas vardag, för jag har mycket erfarenhet från dem.

En helt annan sak är att vi hade en situation i Järva där bara 60 procent gick ut med gymnasiebehörighet. Nu är det 80 procent, och det är väldigt bra. Vi kan bara gratulera från den här salen.

Jag vill yrka på kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 165

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Först och främst kan jag göra ett konstaterande när det gäller skolutvecklingen i Järva: När vi började styra Stockholms stad 2014 fanns det skolor i Järva som hade 70 procent elever som hade icke-behörighet till gymnasieskolan. Vi började vända denna utveckling. Jag förstår att ni vill ta åt er all ära själva, men det fanns ett förarbete från förra mandatperioden.

Jag vill ställa en fråga om resursskolorna och de elever som behöver särskilt stöd. Det finns kritik inte bara från oss utan också från fackförbund, från vårdnadshavare och från skolpersonal. De har protesterat mot nedskärningarna. Skolorna har inte resurser för att erbjuda extra stöd, till exempel här. Du ser kanske hur det ser ut: Skolor har inte råd med elever som behöver extra stöd. Det går inte ihop.

Anförande nr 166

J o n a s N i l s s o n (M): Vi vill verkligen inte ta åt oss äran för vad som händer i Järva. Det som händer där sker naturligtvis tack vare skolledningen, cheferna och lärarna som gör jobbet där ute. Men det är klart att vi sätter förutsättningar och ramar för hur skolan bedrivs där. Vad man har gjort där ute, som jag tolkar det när jag har lyssnat på de dragningar som har gjorts från Järva, är att man har blivit väldigt mycket mer noggrann med lärarnas roll som lärare. Det handlar om att lära ut kunskaper och att vara skola på riktigt. Man skär ned på sysselsättningar runt omkring och fokuserar verkligen på skolledningen och chefskapet.

Vad gäller exempelvis CSI får de ungefär 380 000 kronor per elev när man tittar på verksamhetsbidraget. Det är klart att det är dyrt, och det är lika dyrt för resursskolor. Det är klart att man ska ha nivåer på resursskolorna som gör att de klarar sig.

Anförande nr 167

T i n a K r a t z (V): Tack så mycket, Jonas, för ditt engagemang för elever med särskilda och omfattande behov!

Jag tänkte fråga något. Ganska många elever som har särskilda behov går i en vanlig klass, och klasserna växer i dag. I min skola har vi klasser där det är 32, 33 eller 34 elever i ett klassrum. Det blir en svår situation, för klassrummen är inte riktigt byggda för det. Det blir stökigt och bråkigt så att även barn som kanske inte har så omfattande behov får det svårt i dag. Hur tänker ni att vi ska göra så att fler kan få en fungerande skolgång i sina klassrum?

Anförande nr 168

J o n a s N i l s s o n (M): Jag följer inte skolfrågorna så nära, men det är klart att de elever som inte klarar en skolmiljö som är stökig och för stor måste fångas upp tidigt så att de inte går för länge och kanske får dåliga resultat och att man upptäcker det för sent. Vi ska inte ha för stora klasser. Vem är för alltför stora klasser? De ska vara optimerade, som man brukar säga på konsultspråk. De ska naturligtvis vara lagom, konstigare än så är det inte.

Anförande nr 169

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Ordförande, åhörare! Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn, brukar man säga, och forskningen säger precis detsamma. Men ett hinder för att skolan ska kunna vara en sådan skyddsfaktor är den psykiska ohälsan. Den kan ligga i vägen, mellan eleven och det som skolan kan vara när den är som bäst. Vi måste därför se till att skolan blir så som den kan vara när den är som bäst. Vi måste också se till att elever som mår dåligt får stöd, både för sin egen skull och för att de ska kunna ta till sig det som skolan kan ge.

Det finns många skäl att må dåligt som barn eller ung människa eller för den delen i vilken ålder som helst. En del hör livet till och är inte särskilt konstigt, men det kan drabba en hårt, i synnerhet när man inte har några verktyg eller inte vet hur man ska förhålla sig. Just därför är det väldigt angeläget med det uppdrag som utbildningsförvaltningen har fått att ta fram riktlinjer för hur skolorna ska arbeta förebyggande med elevernas psykiska hälsa på ett åldersanpassat sätt. Detta är mycket bra. Unga brukar efterlysa till exempel livskunskap som ämne i skolan för att kunna prata om sådana frågor. Vi hoppas att uppdraget ska ge konkreta verktyg för barn i olika åldrar.

Men skolan kan inte göra allt. Vi hörde nyss om projektet En väg in. Kopplingen till hälso- och sjukvården behövs också. Därför tycker jag att det är glädjande med den primärvårdssatsning som görs över huvud taget i samhället nu. I regionen ser man att kurator, psykolog och terapeut ska finnas framöver på varje vårdcentral för att både barn och vuxna enklare ska få hjälp om de mår psykiskt dåligt. Att samarbeta mer med elevhälsan ska ingå. Allt detta tycker jag bådar gott.

Anförande nr 170

E v a R i s b e r g (S): Ordförande, fullmäktige, ledamöter! Under de tre senaste åren med högerstyre har den grönbåla majoriteten lagt fram skolbudgetar som i praktiken inneburit nedskärningar i skolverksamheterna. Klyftorna och skillnaderna i

resultat mellan skolorna ökar, och eleverna med tuffast utmaningar drabbas värst. Denna utveckling kan inte få fortsätta. Skolsegregationen måste brytas.

Stockholm behöver en skolpolitik som satsar på en likvärdig skola där alla barn har lika stora möjligheter. För att nå dit vill vi socialdemokrater i vår budget stärka skolan och förskolan med 340 miljoner mer än den borgerliga majoriteten. Till skillnad från majoriteten låter vi våra ambitioner återföljas av nödvändiga finansieringar. Det stannar inte enbart vid en god vilja.

Vi har pratat om fritis här i dag, och vi vill ge fritidsverksamheten ett rejält lyft. Några exempel: Vi vill satsa på en sammanhållen skoldag med högre personaltäthet och fler aktiviteter med pedagogiskt innehåll, och vi vill göra fritidsklubbarna avgiftsfria så att alla elever kan delta och inte hindras av höga avgifter. Vi vill införa pilotprojektet Åtta till åtta där skolor bedriver bemannad verksamhet från åtta på morgonen till åtta på kvällen, tillsammans med kulturskolan, idrottsföreningar och civilsamhället, för att erbjuda positiva alternativ för barn och ungdomar som riskerar att hamna snett.

I vår budget satsar vi 21 miljoner på att stärka kvaliteten inom fritidsverksamheten, för en tryggare skola. Ni i den borgerliga majoriteten har ofta ett högt tonläge i trygghetsfrågor och satsar gärna på ordningsvakter, men är det inte viktigare med en förebyggande verksamhet? Ni säger att ni vill ge skolan bättre förutsättningar, men era ord åtföljs ju inte av den nödvändiga finansieringen. Vi vill satsa på skolan.

Anförande nr 171

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Tack för inlägget, Eva!

Jag sitter i stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör. Där anklagade den socialdemokratiska oppositionen oss för nedskärningar och sa att nedskärningarna inom skolan var en av anledningarna till att vi hade en skjutning i Hammarby sjöstad, vilket jag tyckte var ganska grovt. Då fick jag för mig att jag måste räkna igenom om vi har haft några nedskärningar.

Jag räknade igenom från 2010 till 2014, som var en hel period som vi hade, och sedan från 2014 till 2018, och då visade det sig att vi varje år procentuellt sett har höjt skolpengen mer. Det finns de facto inga nedskärningar som har gjorts för skolförvaltningen. Jag tycker att det är slapppt att säga att vi gör nedskärningar och sedan till och med antyda att det är vi som är orsaken till skjutningen av Einar. Det är verkligen fräckt.

Anförande nr 172

E v a R i s b e r g (S): Enligt lärarfacken har era satsningar varit otillräckliga, Jonas, och inte ens täckt löneökningarna. Varför valde ni till exempel att sänka skatten i början av mandatperioden? Om ni inte hade gjort det hade ni kunnat satsa ännu mer pengar på skolan. Och hur tror ni att tryggheten gagnas av att ni sparar på insatser för barn som behöver extra stöd? Hur ska lärarna hinna få tid till varje barn när de får färre kollegor? Vi behöver anställa fler lärare i staden, men er budget innebär att det inte finns utrymme för att anställa fler.

Enligt statistiken för Sveriges bästa skolkommuner 2021 hamnar Stockholm på plats 75. Jag vet inte om det är så mycket att skryta med.

Ni säger att ni har satsat mer, men när man tittar på resultaten och jämför med vad vi har satsat ser man att ni satsade 25 procent mindre än vi under den förra perioden.

Anförande nr 173

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Stockholm har en av landets högsta skolpeng. Vi är bland dem som betalar mest för skolan i Sverige. Vi betalar betydligt mer än våra grannkommuner, och vi betalar mer i skolpeng än alla i både Malmö och Göteborg.

Vi satsar på skolan och har alltid gjort det, oavsett majoritet, vilket jag tycker är väldigt bra. Jag hoppas att det kommer att fortsätta. Påståendet att vi inte skulle göra det är faktiskt osant. Vi satsar över en halv miljard på skolan i årets budget. Vi satsar på grundskolan, på förskolan, på särskolan och på fritis och fritidsklubbar. Det är stora satsningar på allting. Att påstå att vi inte satsar på skolan är faktiskt lögn.

Anförande nr 174

E v a R i s b e r g (S): Det är bra att ni gör det. Men om man tittar på satsningarna ser man faktiskt att vi satsar 340 miljoner kronor mer nu än den borgerliga majoriteten. Så är det. Dessutom vill vi göra fritidsklubbarna avgiftsfria för att släppa in alla elever, även dem som annars kanske hindras av höga avgifter. Det är just de elever som skulle behöva gå där så att de inte strövar omkring på torget och sugs upp av kriminella gäng. Det är detta som är skillnaden här.

Det är klart att ni säger att ni satsar. Det är bra, men visa det! Faktum är att det är skillnad och att vi faktiskt satsar mer.

Anförande nr 175

C l a e s N y b e r g (C): Fru ordförande! Jag blir lite förvånad, Eva, när jag hör dig prata om just fritidsklubbarna. Jag tror att vi alla kan vara överens om att fritidsklubbarna är jätteviktiga. För många är de en nödvändighet, till exempel när det gäller läxläsning och annat.

Jag blir lite förvånad över den dubbelmoral som Socialdemokraterna håller sig med. Faktum är att ni under den förra mandatperioden själva gjorde en kraftig höjning av avgiften för just fritidsklubbarna. Ni argumenterade aldrig för att den skulle vara avgiftsfri. Men nu är det valår, och nu kommer avgiftsfrihetsargumentet.

Jag skulle vilja slå vad med dig. Kan du lova att du, om det Gud förbjude skulle bli majoritetsskifte nästa år, under hela nästa mandatperiod kommer att stå fast vid att fritidsklubbarna ska fortsätta att vara gratis? Jag tror att Socialdemokraterna visar sitt rätta ansikte genom att göra en sak när man sitter i majoritet och en annan när man sitter i opposition. Detta tycker jag att vi i politiken ska avhålla oss från. Varför var det inte viktigt att göra det avgiftsfritt under er mandatperiod?

Anförande nr 176

E v a R i s b e r g (S): Just fritidsklubbarnas verksamhet, som är alldeles utmärkt, har utvecklats oerhört, och tryggheten har helt enkelt försämrats. Det är skjutningar och kriminella gäng som suger upp ungdomar som har hamnat snett. Dessa behöver få vettiga sysselsättningar och intressen. Då har vi kommit fram till – det är inte så svårt att inse – att vi bör en bra, fungerande fritidsklubsverksamhet som inte hindras av höga avgifter. Dessa barn har inte råd att gå där annars, så självfallet ska vi fortsätta att låta den vara avgiftsfri.

Det här har inget att göra med valfläsk, utan det är ett konstaterande. Om man ska få stopp på otryggheten i Stockholm och de utsatta områdena måste man ha förebyggande arbete, och fritidsklubbarna är bland det bästa förebyggande arbete man kan ha tillsammans med hela fritidsverksamheten och den sammanhållna skoldagen.

Anförande nr 177

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Jag vill ta tillfället i akt att prata om förskolan och även belysa förskolan i Skärholmen. Just nu pågår en budgetkonferens för stadsdelsnämnden i Skärholmen som jag tyvärr missar, men det jag vill lyfta fram är alla satsningar vi gör på förebyggande åtgärder tidigt, redan i förskolan.

De satsningar som vi nu gör i ytterstaden handlar om att få fler barn att gå i förskolan och komma in där. Det kan vara avgörande för dessa barns framtid. Vi har introduktionsförskolor i Skärholmen och Järvaområdet, och detta har spridit sig till fler delar av staden. Vi har något som vi kallar stadsdelsmammor, och deras jobb är att hitta andra mammor och berätta om introduktionsförskolan och även om förskolan. Det finns nämligen många i vissa delar av ytterstaden som inte ens vet om att det finns förskolor. Och vissa tror att om deras barn skulle gå i förskolor riskerar de att tas från familjerna. Det finns sådana tankar bakom att folk håller sina barn hemma – de är helt enkelt rädda. Dessa stadsdelsmammor har gjort ett fantastiskt jobb, och vi gör ytterligare satsningar där.

I skärholmens budget för 2022 har vi 1,3 miljarder. Det är ungefär 200 miljoner mer än förra årets budget. Utöver det kan man söka mycket medel centralt från staden. Vi har egna satsningar på språkutveckling i förskolan plus att man kan söka centrala medel för ytterligare språksatsningar i förskolan. Våra parklekar kan också rustas upp tack vare att vi har en central fond som man kan söka pengar från, och det är fantastiskt.

Anförande nr 178

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Åren 2006–2014 satt ni i Moderaterna i ledningen för Stockholms stad, Sophia, och som det ser ut i dag kommer ni att sitta och styra 2018–2022. Ni har öst pengar över skolan i budgeten. Vad har ni gjort innan? Har ni gjort någon konsekvensanalys av de satsningar som ni har gjort tidigare? Ni har ändå suttit under 12 av de senaste 16 åren och varit ansvariga för skolan.

Vi hör skolborgarrådet som står här med en sifferbingo som ni andra faller in i, och det tycker jag är ovärdigt. Gör ni någon konsekvensanalys över huvud taget av dessa satsningar i områden som inte kommer vidare i sina verksamheter på grund av språkkunskaper som är otillräckliga? Detta måste ni börja inse nu. I er majoritet finns det en ganska tydlig splittring, framför allt i ditt parti och kanske andra där man tycker något om hemspråksundervisningen som ni inte vågar ta in i Stockholms stad, inte ännu i alla fall.

Anförande nr 179

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Jag vet inte om ni i Sverigedemokraterna jobbar med konsekvensanalyser, Peter Wallmark. I princip i vartenda replikskifte som du går upp i frågar du om man har gjort en konsekvensanalys. Jag ställer frågan tillbaka till dig: Gör ni konsekvensanalyser av den politik som ni för? Jag har väldigt svårt att se det. Det är i alla fall väldigt stora hål i er budget.

När det gäller skolan är vi helt övertygade om att det här är rätt väg att gå för att bryta det stora utanförskapet och minska kriminaliteten, som har ökat markant de senaste åren. Att få barnen i våra förskolor i hela staden att lära sig svenska för att de den dag de börjar skolan ska kunna hänga med i klassen och slutligen kunna gå ut nian med gymnasiebehörighet och sedan kunna gå i gymnasieskolan och ta studenten – det är satsningar som vi måste göra. Då får det kosta pengar.

Anförande nr 180

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Vi sitter tillsammans i utbildningsnämnden, Sophia, och det gläder mig att du slår ett slag för introduktionsförskola. Vi satsar 7 miljoner kronor just på det, men min fråga handlar inte om förskolan.

Du anklagade oss socialdemokrater för att svartmåla er budget, men så är det inte. Vi är kritiska, men det är vi inte ensamma om. Fackförbund, vårdnadshavare och skolpersonal har protesterat mot nedskärningarna och varnat för de allvarliga konsekvenser som de får för verksamheten och för barnen i skolorna.

Ni påstår att skolorna har gott om resurser, men hur är det då möjligt att stadens egna granskningar visar att skolorna har så lite pengar att de inte ens har råd att ge stöd till elever med särskilda behov. Det går inte ihop, Sophia. Titta till exempel på den rubrik jag nu visar dig!

Anförande nr 181

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Då vill jag återigen lyfta fram Järva som ett gott exempel. Det är många som har pratat om Järva, både i går och i dag. Och det är en framgångssaga, men det finns fortfarande flera skolor i Stockholm som inte fungerar som de ska.

Det är dock som Happy Hilmarsdottir säger: Det handlar inte om att få mest pengar, utan det handlar om vad man gör för pengarna. Därför måste vi se till att pengarna

används på rätt sätt. Det är detta man har lyckats göra i Järva, bland annat. Man har också gjort satsningar på att till exempel erbjuda barnen frukost i skolan. Bara en sådan sak har gjort att eleverna har kunnat sitta och fokusera under förmiddagen fram till lunch. De äter lunch i skolan och fortsätter jobba, och därefter är det läxhjälp och mellanmål på eftermiddagen. Det är sådana satsningar som vi måste sprida till större delar av staden.

Anförande nr 182

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande! Det är starka ord om stora satsningar, Sophia. Det finns absolut, och jag är glad över att du lyfter fram barn med särskilda behov.

Jag har en väldigt specifik fråga. Jag pratade häromdagen med ett gäng förskollärare som nu jobbar i lag med 20 barn per 3 personal, tillsammans med barn med särskilda behov i gruppen. Det känns som att ni lite grann saknar insikt. Det är mycket starka ord om insatser men inte så mycket insikt om hur verksamheterna ser ut. Hur ska barn med särskilda behov få sina behov av tillgodosedda i så stora grupper? Det är en fråga som jag verkligen skulle vilja ha svar på.

Anförande nr 183

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Att barn med särskilda behov ska behöva gå i så stora grupper är helt orimligt. Nu vet jag inte vilken stadsdel det gäller, men jag kan säga att i Skärholmen har jag inte fått några sådana indikationer. Detta är något som ligger under stadsdelsnämnderna, så om man ser att det här pågår måste man ha en bättre dialog med stadsdelsnämnden tillsammans med utbildningsnämnden så att grupperna kan minskas. Framför allt ska dessa barn inte behöva gå i så stora grupper.

Jag har träffat ganska många föräldrar under pandemin digitalt, nu senast fysiskt, och har fått lyssna på deras berättelser. Jag förstår att det är problematiskt för dessa barn att vara i större grupper. Vissa av barnen kan inte ens vara med andra barn alls, så det finns en stor problematik som vi måste lösa. Vi i Moderaterna har varit pådrivande för att barn med särskilda behov ska få det stöd som de har rätt till, både i kommunal regi och i resursskolorna.

Anförande nr 184

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Ordförande! Det är härligt med ditt engagemang, Sophia. Jag blir extra glad för och tycker att det är roligt att Moderaterna menar att vissa av Feministiskt initiativs projekt ger resultat och att ni vill satsa ännu mer på dem, exempelvis stadsdelsmammor, och att ni ser att de gör skillnad. Frågan är vad Moderaterna har för egen politik för att fler till exempel ska få tillgång till skolan.

Sedan vill jag lyfta fram att ni jättegärna får rösta ja till vår motion om frukost i skolan eftersom det verkar vara något som ni tycker är viktigt. Det är också något som vi lägger pengar på i vår budget i år.

Vad har Moderaterna för egna förslag för att fler barn ska få tillgång till förskola?

Anförande nr 185

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Moderaterna har en väldigt tydlig ståndpunkt, och det är att det inte är vi som ska stå här och bestämma hur skolorna ska skötas. Det måste de få sköta själva. Vi kan sätta budgetramar och göra specifika satsningar, men exakt hur satsningarna ska se ut eller exakt vilka skolor som ska ha frukost tänker inte jag stå här i talarstolen och bestämma.

Det finns väldigt många skolor med väldigt många barn som faktiskt inte behöver frukost i skolan därför att de kan äta frukost hemma. Men om det finns barn som skulle behöva det är det upp till skolan att göra den prioriteringen. Rent ekonomiskt är det inte mycket pengar som det handlar om för dessa skolor.

Anförande nr 186

S t e f a n J o h a n s s o n (S): Ordförande! Barnen är nuet. Barnen är vår framtid. Jag hoppas att vi i denna församling kan fatta kloka beslut som gör att barnen är de som kommer att sitta här en dag och fortsätta att driva demokratin framåt. Därför är det viktigt att vi skapar förutsättningar i skolan som gör att barnen kan ta steget framåt och utvecklas.

Vi socialdemokrater tror att en sammanhållen skoldag skapar trygghet för föräldrarna och skapar möjligheter för eleverna att växa. För att kunna uppnå en sammanhållen skoldag måste vi fortsätta att satsa på att utveckla fritidsklubbarna, fritidshemmen, föreningslivet och kulturskolorna, för det är tillsammans med olika verksamheter som vi kan skapa förutsättningar för eleverna i skolorna att ta nästa steg.

En viktig del i arbetet för att kunna göra detta och de mest nödvändiga satsningarna är personalen. Det är de som vi har i våra skolor som ska genomföra de krav och idéer vi har för att uppnå en bra skola och kunna utveckla våra barn. Därför är det viktigt att vi får fler som jobbar i våra skolor. Vi behöver fortsätta att utbilda personalen i skolorna. Vi behöver skaffa trygghet för dem som är på arbetet, och detta gör vi med en bra arbetsmiljö.

Jag vet att den socialdemokratiska budgeten är den rätta vägen för detta projekt, så jag yrkar bifall till det socialdemokratiska budgetförslaget.

Anförande nr 187

N i k e Ö r b r i n k (KD): För ett par veckor sedan besökte jag elevhälsan i en helt annan kommun på en helt annan plats i Sverige. Där berättade de för mig om problematiken med så kallade hemmasittare, alltså barn som växer upp och faller ur skolan.

En undersökning visar att det före 2009 inte var någon som hade sökt på ordet hemmasittare, medan det i dag finns två Facebookgrupper med sammanlagt över 8 000 medlemmar. Att som nu föreslås utreda problematiken och omfattningen av de så

kallade hemmasittarna är en alldeles nödvändig start för att fånga upp dem som fallit bort.

Vi vet att det är alltför många barn och unga som vaknar upp på morgonen, håller upp flingorna och äter sin frukost men som aldrig packar väskan för att gå till skolan. När Stockholm nu ytterligare vässar arbetet för att nå de elever som finns i klassrummet är det också en självklarhet att nå dem som inte längre finns i klassrummet. Vi vet att detta i dag är tätt sammankopplat med den växande psykiska ohälsan bland våra barn och ungdomar, som drabbar långt fler än dem som inte längre går i skolan. Stress och krav på att vara något så enkelt som människa gör att många unga växer upp och ser hur tonårstiden går förlorad. I värsta fall kan det leda till ett utanförskap som tar år att bryta.

Som kristdemokrat kan jag prata sjukt länge – tro mig – om familjens roll som förebyggande gemenskap, men även jag ser att skolan är en central del av ett barns uppväxt. Därför är det med stolthet som den grönbå majoriteten nu går fram med en budget som ytterligare vässar arbetet för att förebygga psykisk ohälsa bland våra barn och unga, för att alla barn ska känna sig trygga och säkra nog att gå till en skola och inte vilja lämna den på hela skoldagen.

Anförande nr 188

Cecilia Herrström (V): Jag har en liten undran som har att göra med arbetsbelastningen för både elever och lärare. Det handlar om utredningen om den extra undervisningstimmen för att ge eleverna en bättre start.

Verkligheten i dag, med många mentorselever, innebär för lärarna överfulla scheman när det gäller administrativ planering, möten med mera. En timme extra per dag tar inte bara den timmen utan mycket mer än så. Det blir ofta två timmar när man ska planera och utvärdera. Då undrar jag: Vad ska man plocka bort som lärare? Och för eleverna, så att vi inte får hemmasittare som blir trötta under dagarna? Det är en timme som ska läggas på de redan långa dagarna i överfulla klassrum.

De elever som behöver det här mest är ofta trötta när dagen är slut och har låg koncentrationsnivå kvar. Dessutom är det just då som den viktiga modersmålsundervisningen ligger för de flesta av våra flerspråkiga elever. Jag anser att detta kommer att kosta mer än det smakar. Tycker du att det känns rimligt, Nike, att lägga på en timme till i stället för att satsa på mindre klasser?

Anförande nr 189

Nike Örbri n k (KD): Ja, jag tycker att det känns jätterimligt. Vi vet i dag att unga behöver mer tid för viktiga ämnen som svenska, matematik och engelska. Jag tycker att det är en självklarhet att mer tid ska erbjudas för att lära och förbereda sig bättre för gymnasiet eller vidareutbildning. Jag tycker också att vi matchar det med den väldigt generösa budget som vi lägger fram, med en halv miljard i ökade tillskott till skolan.

Jag ser det inte som något negativt att man får fler undervisningstimmar, utan det är raka motsatsen. Jag tror att det är alldeles nödvändigt.

Anförande nr 190

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Hej, Nike! Du har säkert varit med under hela skoldebatten. Tyvärr blev skolborgarrådet väldigt upprörd när vi diskuterade modersmålsundervisningen. Det är tråkigt att vi inte kan ha en saklig och bra debatt om sakfrågan.

Du själv och Kristdemokraterna har ju gått ut och sagt att ni vill lägga ned modersmålsundervisningen. Jag förstår att ni sitter i en majoritet och att det kan vara svårt att få igenom frågor när man samarbetar med andra partier, men jag vill ändå fråga dig: Är detta, att ni vill lägga ned modersmålsundervisningen, en fråga som ni i majoriteten i Stockholm driver?

Anförande nr 191

N i k e Ö r b r i n k (KD): Nej, av den enkla anledningen att Kristdemokraterna inte vill lägga ned modersmålsundervisningen. Jag närvarade vid den debatten som ordförande för ungdomsförbundet.

Nu är det en lagstadgad rättighet, och det finns inte jättemycket vi i denna sal kan göra åt det. Det viktiga i min kritik av modersmålsundervisningen gäller när den inte matchar kunskaperna i svenska språket, och om det är något som särskilt lyfts fram i budgeten är det just språkutvecklingen och hur den ska bli bättre. Då har jag inget problem med att vi ger det som lagen säger att vi ska kunna ge, nämligen en god modersmålsundervisning.

Anförande nr 192

Borgarrådet K a s i r g a (S): Ordförande! Tack för ett bra anförande, Nike, och för ditt ställningstagande när det gäller modersmålsundervisningen!

Det mesta i ditt tal handlade om elevhälsa och psykisk hälsa, och det är en jätteviktig fråga. Era två satsningar på elevhälsa under denna mandatperiod har varit en informationskampanj och nya riktlinjer. Jag ringaktar inte informationskampanjen, men under denna mandatperiod vi har sett att det har blivit färre skolpsykologer än vad det fanns 2018. Bemanningen inom elevhälsan har också försämrats, och speciallärarna har blivit färre. Det behövs därför mer än informationskampanjer och riktlinjer. Vi socialdemokrater satsar till exempel 30 miljoner kronor på elevhälsan för att förstärka elevhälsoteamen med kompetens.

Anförande nr 193

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag är glad för varje parti som engagerar sig i denna otroligt viktiga fråga.

Jag tycker att Sophia svarade ganska bra om detta tidigare. Det som vi har gjort är att skapa en mer sammankopplad syn på barn och ungas psykiska ohälsa. Jag skulle säga att det absolut största problemet med hur vi hanterar barn och ungas psykiska ohälsa i dag är när barn faller mellan stolarna, mellan skolan och vården, som i sin tur ges av regionen, eller för den delen i övergången mellan barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri.

Det är precis detta som vi i majoriteten har lagt fokus på, genom till exempel En väg in. Det ska vara enklare när man har pratat med skolkuratören eller skolpsykologen att få kontakt med vården, och det ska inte stanna där. Det ska heller inte stanna av när man har gått i en skola och sedan påbörjar till exempel gymnasiet eller byter skola, utan kunskapen och kännedomen om barnet och vad det behöver ska fortfarande finnas. Där är jag stolt över det vi har gjort.

Anförande nr 194

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Jag tänker ta vid efter Sophia och prata om förskolans betydelse för en bra skolgång.

Min dotter började förskolan precis efter sommaren. En av de första dagarna när allt var nytt och vi hade varit på inskolning kom min fru hem och var helt rosenrasande över vad de hade varit med om på förskolan. Jag frågade vad som hänt – det verkade ju alldeles utmärkt – men hon var oerhört förbaskad över att de inte hade börjat med några läs-, skriv- eller räkneövningar. Grejen är den att min dotter Aurora inte riktigt kan prata än, och hennes största fritidsintresse är att gräva i sandlådan, så hon var egentligen rätt nöjd med det de gjorde.

Detta är ett tecken på den oerhörda kravställning som finns hos stockholmarna när det gäller hur vi ska ha det i våra skolor och förskolor. Därför är jag glad över att vi i den grönbå majoritetens budget har tydliga förslag och reformer och en tydlig inriktning vad gäller hur vi ska hantera en bra förskola för alla. Där finns vikten av språkutveckling och vikten av att den personal som vi anställer i förskolan får bra svensk-kunskaper om de inte har detta med sig från början. Och det kanske viktigaste av allt är att vi får bättre rutiner och hantering när man går från förskolan till skolan, eftersom vi behöver se det som en enda sammanhållen skolidé, där pedagogiken börjar i förskolan.

När barnen väl kommer till skolan tycker jag att det är oerhört positivt att vi nu börjar titta på hur vi kan öka undervisningstiden. När det gäller att vi ska vara en kunskapsnation och en kunskapshuvudstad här i Stockholm kan vi inte vara landet Lagom. Då kan vi inte acceptera att ligga avsevärt mycket lägre än många andra OECD-länder. Det är klart att Stockholms skolelever behöver mer svenska och matematik. Det är väldigt märkligt att vi möter kritik från oppositionen mot att elever ska lära sig mer i skolan.

Anförande nr 195

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag tänkte ställa en fråga utifrån skolfastigheter. Att fransäga sig rådigheten över skolfastigheter samtidigt som det ekonomiskt är en förlustaffär, både kortsiktigt och långsiktigt, är minst sagt dumt. Men det verkar främst vara ideologiskt motiverat, vilket kan förklara saken.

Vi går ju plus på driften av att hyra ut till Engelska skolan i Gubbängen. Är det då en god affär att sälja den, Johan, när ni säger att varje krona ska gå till eleverna? Anser du att det är en god långsiktig politik för Stockholm att sälja ut skollokaler under marknadspris? Det har hittills också visat sig att alla utförsäljningar och avyttringar som ni gör gynnar de stora skolkoncernerna. Hur kommer detta att gynna den valfrihet som ni säger er värna?

Anförande nr 196

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Jag tror att den frågan i grunden bör ställs till exempelvis dem som arbetar närmare Sisab än vad jag gör. Men det handlar väl om att titta på det. Det finns ingen helhetslösning vad gäller hur man hanterar skolorna. Ibland kan det vara alldeles utmärkt att någon annan äger och drifrar, och ibland kan det vara alldeles utmärkt att Stockholms stad gör det. I exempelvis Tensta har vi haft tomställda lokaler som har kostat skattebetalarna oerhört mycket pengar, och där är det alldeles utmärkt om någon annan kan förvalta dem bättre än vad staden gör.

Det finns säkert olika och kloka avvägningar från fall till fall, men jag tror som sagt att exempelvis de som sitter i Sisabs styrelse kan redogöra för detta på ett alldeles utmärkt sätt.

Anförande nr 197

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Självfallet är det jätteviktigt att satsa på förskolan, för det är i förskolan som framtiden börjar. Det är där man lägger grunden för barns utveckling.

Du nämnde att Moderaterna vill utöka undervisningstimmar, Johan, och du anklagade oss i oppositionen för att protestera mot det. Jag och Socialdemokraterna välkomnar det, men lärarfacken och medarbetarna på skolorna och förskolorna undrar hur utökningen av timmarna ska finansieras. Kan du förklara för mig hur ni ska finansiera detta? Er budget räcker ju inte.

Anförande nr 198

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Det är naturligtvis därför vi tar detta steg genom en utredning. Det är inte så att den budget som den grönbå majoriteten har lagt fram säger att det automatiskt från den 1 januari kommer att bli en dag längre, utan den typ av frågor som du lyfter upp, Kadir – hur man ska hantera lärarnas arbetssituation, vilka kostnadsökningar det blir och vilka avtal man behöver få på plats – är en naturlig del av att utreda det i ett första steg.

Det kan låta lätt att bara säga en timme mer per dag, men det är en väldigt stor utökning av undervisningstiden. Det skulle göra underverk, tror jag, för de skolresultat som vi generellt sett ser i hela Stockholm. Men det är inte en reform som man får på plats över natten, och det behöver man vara ödmjuk inför. Det är därför denna budget inte innebär att det är klart efter nyår, utan vi tar nu första steget. Det tycker jag är väldigt positivt.

Anförande nr 199

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande, stockholmare! Vi närmar oss slutet av denna mandatperiod, och av majoritetens löfte före valet om minskade barngrupper finns bara ett luftslott kvar. Som jag nämnde förut är det inte ovanligt numera med grupper på 18–20 barn per tre personal. Som vi alla vet går det inte att vara tre hela tiden på grund av behovet av att gå i väg på planeringsmöten, att ringa in vikarier eller att barn behöver gå på toaletten. Hur blir det för barn med särskilda behov som behöver vistas i en så stor grupp med så få vuxna som kan ligga steget före? Hur rimmar det med de mål som finns i läroplanen?

Vi hörde Moderaterna nyss berätta att så får det inte se ut, men det gör det. Ni i majoriteten lägger besparingar på över 50 miljoner i förskolan, trots stora hål från den historiskt låga budget som ni lade fram när ni tillträdde.

Ett högt prioriterat mål för Vänsterpartiet är minskade barngrupper så att alla barn får chansen att bli sedda, få tröst och känna trygghet i sitt sammanhang. Vi ser hur viktigt det är att också öka personaltätheten, för ingen som är verksam i förskolan ska, trots att man gör sitt yttersta, behöva komma hem från sin arbetsdag och känna sig otillräcklig med samvetsstress och skuld. Vi behöver rimlighet i planeringstiden och rimliga förutsättningar för anställda inom förskolan att kunna göra sitt jobb och vilja stanna kvar i sina yrken. Vi behöver locka fler utbildade förskolekollegor.

En underfinansierad förskola skapar inte förutsättningar för att nå det mål om Sveriges bästa förskolor som ni har ett så högt tonläge om.

Anförande nr 200

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Om det på papperet står att det är tre förskollärare på 18 barn – jag vet inte vilken förskola det är – är det inte så att alla barn är i en grupp. Det man oftast gör på förskolan är att dela upp barnen i mindre grupper. Några barn kanske ska jobba med det som kallas projekt, och så roterar de mellan rummen och projekten, och några kanske är på utflykt och så vidare.

Vi har, precis som du säger, Maria, riktlinjer för hur stora barngrupperna ska vara. Dessa riktlinjer ska vi följa. Sedan har vi problemet att det är svårt att rekrytera nya förskollärare och pedagoger. Det är ett problem som vi har i hela landet och även i Stockholm. Men vi jobbar självfallet med denna fråga. Det ska inte vara stora barngrupper.

Anförande nr 201

M a r i a L j u s l i n (V): Faktum är, Sophia, att er blågröna budget inte ger utrymme för att minska vare sig antalet barn per pedagog eller barngruppernas storlek. Den ger heller inte möjlighet att rekrytera ny personal, för folk vill inte jobba därför att det är för slitsamt.

Som vi hörde Tina från Vänsterpartiet lyfta upp tidigare har ni i snitt lagt 1,6 procent under perioden. Det är ett underbetyg. Trots att de flesta partier nu säger att vi måste ha minskade barngrupper i förskolan, vilket borde vara en självklarhet, förmår ni i majoriteten inte att prata om hur ni ska göra detta. Med era besparingskrav får förskolerektorerna en ännu snävare budget att följa, vilket självfallet sätter prägel på hur många barn som måste tas in.

Jag riktar mig till Isabel. Ni lägger besparingar på förskolan när det redan ligger underskott och det redan är pressade barngrupper. Att det är glesare med barn, som ni brukar ange som anledning till att man inte behöver täcka upp med mer personal, är inte något som personalen märker av.

Anförande nr 202

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Förskolan är den mest uppskattade verksamhet vi har i Stockholm. Vi har mycket höga omdömen på våra förskolor i Stockholm, och det är jag väldigt glad för. Därför satsar vi mycket på förskolan: 2,3 på schablonen, vilket gör att förskolan får mycket pengar. Det blir lite jobbigt att debattera när ni för fram osanningar, Maria. Jag vet inte riktigt hur jag ska förhålla mig då. Jag tycker att vi har ett gemensamt ansvar för att hela tiden säkerställa att förskolan får de medel de behöver. Och det får de.

Jag ska inte säga att mina barn går i förskolan, för det gör de verkligen inte längre, men jag har varit i förskolan mycket och har själv arbetat där. Det som du pratar om är inte den verklighet som finns. Vi har inte organiserat förskolorna på det sättet, så jag vet inte hur jag ska kunna bemöta de där siffrorna. Vi ska vara glada över att vi har en så uppskattad verksamhet som förskolorna i Stockholms stad.

Anförande nr 203

M a r i a L j u s l i n (V): Det här blir jätteljligt. Jag älskar de förskollärare som var med mina barn, och vi har fantastiska förskolor i vårt område. De gör ett kanonjobb, men det är inte det det handlar om. Jag har praktiserat på förskolorna i vårt område, och det vi inte ser som föräldrar är hur de pusslar för att få det att gå ihop, hur de svettas för att gå i väg och ringa vikarier som inte kommer in och hur de behöver täcka upp för varandra när de behöver gå på toaletten eller ha planeringstid. Det är detta som är problemet.

Du säger att ni lägger fram en budget nu, Isabel, men ni lade fram en historiskt låg budget när ni tillträdde. Det är fortfarande håll från den budgeten. I genomsnitt har ni lagt 1,6 under den här perioden. Det är ett underbetyg. Det täcker inte upp de hål som finns. Vi har fantastiska förskolor, men på vems bekostnad?

Anförande nr 204

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Fru ordförande! Klyftorna ökar i Stockholms stad, och alldeles för många elever går ut årskurs 9 utan gymnasiebehörighet. Skillnaderna i skolresultat mellan skolor ökar, och elever med sämre förutsättningar halkar efter i kunskapsutvecklingen, särskilt i de lägre årskullarna. Samtidigt brister det särskilda stödet till de elever som har det svårast i skolan, och den psykiska ohälsan bland eleverna ökar.

Var i staden man bor och vilken utbildningsgrad ens föräldrar har är en alltmer dominerande faktor för hur man klarar skolan. Detta kan man inte bortse från. Forskningen visar nämligen att tunnelbanans blå linje är den linje som är mest segregerad i Stockholm. Om man börjar åka från Hjulsta till Kungsträdgården kan man för varje station tåget passerar se klyftorna i bostadspris, skolresultat och hälsa. Detta kan vi inte tillåta. Vi kan inte tillåta att denna utveckling fortsätter. Skolsegregationen måste brytas. Det är en uppgift som alla vi 101 förtroendevalda i denna sal måste lösa.

Alla elever ska ges förutsättningar att nå kunskapsmålen, oavsett var i staden de bor eller vilken skola de går i. För att nå dit behöver Stockholm en skolpolitik som satsar på skolan och ger verksamheten goda förutsättningar att klara av sitt uppdrag. Den grönbå majoriteten har under mandatperioden lagt fram skolbudgetar som i praktiken innebär nedskärningar. Vi vet att detta drabbar de elever som har tuffast förutsättningar att klara skolgången.

Stockholm kan bättre än så här. För att nå dit lägger vi följande satsningar i vår budget för år 2022: Vi satsar 10 miljoner kronor på att bygga om äldre skolgårdar och på att avgiftsbefria fritidsklubbarna, och vi satsar 25 miljoner kronor på att införa läsa-skriva-räkna-garantin redan i förskoleklass. Jag yrkar därför bifall till Socialdemokraternas budget.

Anförande nr 205

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Fru ordförande! Om jag hade hållit det inlägget under budgetdebatten precis efter att vi tog över efter er 2018, Nassir, hade det varit en perfekt beskrivning av hur situationen såg ut i Stockholm då. Och det hade varit en bra recension av Socialdemokraternas skolpolitik.

Det vi ser nu är snarare tvärtom. Vi ser faktiskt att just där du och jag bor, i Järva, går skolresultaten åt rätt håll. De gör det därför att man arbetar systematiskt och grundligt på varje skola med att se varje barn och dess utvecklingsmöjligheter. I tillägg till det levererar vi den starkaste skolbudget som denna församling har sett, förmodligen ever. Varför svartmålar du utvecklingen, som faktiskt inte är så som du beskriver den utan som går åt rätt håll?

Anförande nr 206

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Att det går åt rätt håll är bra, men man måste också satsa pengar. Och man måste satsa det som krävs för att det ska gå åt rätt håll på lång sikt och vara hållbart.

Vi behöver anställa fler lärare i staden. Er budget innebär att det inte finns utrymme för att anställa fler. Ni säger att undervisningen ska öka med en timme per dag i skolan, men med vilka resurser ska det finansieras, nu när behoven också har ökat, och med vilka lärare ska den utökade undervisningen ske?

En sak som jag hade velat se i er budget är att låta skollokalerna vara öppna efter klockan 16. Det har ni inte heller avsatt pengar till, så att elever kan sitta kvar i skolan efter klockan 16, så att läxhjälp kan bedrivas och så att civilsamhället får tillgång till lokalerna. Det är kaffepengar. Varför lägger ni inte de pengarna så att skollokalerna kan hålla öppet för eleverna efter klockan 16 så att de kan få läxhjälp?

Anförande nr 207

L i s a A h l s t r a n d (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholms barn har rätt till en trygg uppväxt. En stor del av barnens start och grundtrygghet ges i förskolan. Därför är det viktigt att personalen i förskolan har rätt kompetens, och det är vårt ansvar att ge förutsättningar för det. På min sons förskoleavdelning är tre av fyra pedagoger barnskötare, och just så ser det ut på de flesta förskolor i Stockholm. Barnskötarna axlar ett stort ansvar och måste få de förutsättningar de behöver.

I den grönbå majoritetens budget för 2022 ser vi ytterligare nedskärningar på förskolan. Pengarna räcker inte till. Hur kan majoriteten inte vilja satsa på barnen, som är vår gemensamma framtid? Som förälder till två barn under tre år är jag och de flesta andra småbarnsföräldrar i staden beroende av en fungerande förskola. Den ska inte bara fungera, utan den ska vara den bästa, oavsett var man bor. Varje morgon lämnar jag in det viktigaste i mitt liv till pedagogerna på förskolan, och jag måste känna tryggheten att pedagogerna är de bästa. Det blir de med rimliga resurser.

I förskolan arbetar många barnskötare med många års erfarenhet, som vi måste ta vara på. Det är snålt av majoriteten att inte se till att den kompetens som finns tas till vara. De barnskötare som tar hand om våra barn förtjänar en bra löneutveckling. Därför väljer vi i vår budget att prioritera barnskötarnas löneutveckling. Vi avsätter medel till en riktad lönesatsning för erfarna barnskötare, totalt 17 miljoner.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 208

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Jag skulle vilja påminna den tidigare majoriteten, det vill säga den nuvarande oppositionen, om att när ni styrde här under den förra mandatperioden hade ni något som hette rätt till heltid för föräldralediga. Det gjorde jättemånga föräldrar jätteglda, såklart. Det skulle jag, som ganska nyligen har varit föräldraledig, också varit. Men ni tillsatte inga extra resurser för det, Lisa, vilket gjorde att barngrupperna blev större än vad de skulle vara. Förskollärarna gjorde faktiskt uppror.

Det första vi gjorde när vi tog över var att ta bort heltidsrätten, men man kan fortfarande ha sitt barn i förskolan 30 timmar i veckan när man är föräldraledig. Det som är lagstiftat är 15 timmar, så vi är väldigt generösa i Stockholm. Min fråga till dig

är: Om ni skulle återta makten, skulle ni återinföra rätten till heltid på förskolan för föräldralediga?

Anförande nr 209

L i s a A h l s t r a n d (S): Om man har sitt barn på förskolan 30 timmar betalar man fortfarande full avgift. Jag har nyligen varit och är fortfarande föräldraledig. Fyra veckor efter min förlossning tyckte jag att det var ganska tufft med 30 timmar på förskolan för min första son. Jag hade behövt att förskolan fanns där 40 timmar. Så var det för mig personligen, men jag kan tänka mig att det ser ut så för många andra kvinnor också. Just detta att förskolan ska finnas där hela tiden är en hjälp för kvinnor som behöver det precis i början.

Själv tycker jag att heltid är ett bra förslag, men det är inget som vi har med i budgeten nu.

Anförande nr 210

C l a e s N y b e r g (C): Fru ordförande! Skolan är central för öka den sociala rörligheten och ge alla möjlighet att göra egna livsval. Insikten om vad arbetslivet kan ge och vad en god utbildning leder till ser väldigt olika ut. Elever som går i skolan och växer upp i utanförskapsområden vänjer sig vid en helt annan bild av vuxenlivet än vad de som bor i närheten av stadshuset gör.

Att möta en mångfald av yrken, företagare och akademiker, eller andra sätt att finna sin plats och etablera sig i samhället, är centralt och kan innebära en avgörande skillnad för valet av väg i livet. Här har förstås studie- och yrkesvägledningen en viktig roll, men den kan inte på egen hand bryta den segregation som elever befinner sig i utifrån den aspekten. Därför är det viktigt att vi fortsätter det arbete som vi har stärkt under denna mandatperiod för att öka samverkan mellan skolan och arbetslivet.

För de elever som har särskilda behov är det viktigt att arbeta långsiktigt och metodiskt. Trots en dysfunktionell lagstiftning och en ointresserad socialdemokrati jobbar vi hårt för att hitta lösningar i ett besvärligt läge och ändra den dysfunktionella lagstiftningen. Därför fortsätter vi att stärka de insatser vi nu gör med särskilt fokus på utsatta områden och elever med stora behov. Vi fortsätter att stärka samordningen mellan socialtjänsten och skolan, där de skolsociala teamen går från klarhet till klarhet.

Vi har en handlingsplan för elever som hoppar av gymnasiet. Vi följer upp den inrättade centrala funktionen för stöd till skolor med hemmasittare. Vi stärker stödet till skolor med elever med NPF-diagnoser och ökar tillgången till särskilda utbildningsgrupper på alla skolor, till skillnad från den förra majoriteten. Vi fortsätter vår kraftiga utbyggnad av kommunens resursenheter i stadsdelarna och våra centrala CSI-enheter, vi följer upp den stora och unika satsning som vi gör på strukturbidrag till resursskolor och vi ligger envetet på för en lagändring av tilläggsbeloppen. Med detta yrkar jag bifall till budgeten från den grönbå majoriteten.

Anförande nr 211

T i n a K r a t z (V): Jag tänkte fråga dig något, Claes. Du pratade om arbetslivet och kontakten mellan elever och arbetslivet, men arbetsvillkoren för dem som har sitt arbetsliv och sin situation i skolan i dag blir allt tuffare. Det är många som går in i väggen. De vill mycket och försöker mäkta med, men de klarar inte av det. Det är många som lämnar skolan i dag. Utbildade lärare väljer en annan yrkeskarriär.

Det är också svårt att fylla på lärarutbildningarna. Detta är ett jätteproblem, och vi ser att det kommer pensionsavgångar nu som gör att denna utmaning bara växer. Hur tänker ni att er budget ska lösa detta, speciellt med tanke på aviseringen av en timme till varje dag i skolan?

Anförande nr 212

C l a e s N y b e r g (C): Fru ordförande! Det du beskriver, Tina, är en verklighet för hela Skolsverige. Det är en utveckling som pågått under lång tid. Det är svårt att rekrytera personer till läraryrket i tillräckligt stor mängd. Det är jag den första att skriva under på. Hur vi ska lösa ett antal sådana saker är en nationell fråga för Kommunsverige totalt sett.

För mig blir det ändå lite konstigt att dra upp den extra timmen. Precis som vi redan har svarat på är det en utredning av hur det skulle kunna gå till. Om man gör en sådan sak kommer det att få budgetkonsekvenser, och då får man diskutera det i en budget när det faktiskt blir skarpt läge. Just det argumentet har jag därför lite svårt att förstå.

Sedan tycker jag att ni nu driver en linje att vi skulle minska resurserna till skolan och utrymmet för löner och andra villkor för lärarna. Det är faktiskt inte sant. Vi satsar klart mer – en halv miljard – på skolan. Det är inte så att vi inte räknar upp budgeten så att till exempel en vanlig löneökning täcks. Det stämmer alltså inte, men generellt har vi en jätteutmaning i Skolsverige när det gäller att rekrytera tillräckligt många.

Anförande nr 213

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Hej, Claes Nyberg! Vi sitter tillsammans i utbildningsnämnden. Jag tycker att det var en lite orättvis beskrivning när du nämnde att Socialdemokraterna inte är intresserade av att hjälpa till när det gäller resursskolorna. Vi har i utbildningsnämnden ställt oss bakom hemställan, och vi har varit med och ställt oss bakom höjningen av strukturtillägget.

Du sitter och styr i denna stad, och du är en del av majoriteten. Jag undrar: Vad har du gjort för de barn som går i de fristående resursskolorna? Ni har 80 miljoner kronor i er månadsrapport som inte används till verksamhetsstöd. Jag sträcker ut en hand. Jag är redo att samarbeta med dig och se över riktlinjerna så att våra barn kan få stöd, och det spelar ingen roll om det är fristående resursskolor eller kommunala skolor.

Anförande nr 214

C l a e s N y b e r g (C): Det är jätteintressant att du säger att du sträcker ut en hand. Jag tar gärna i hand nu, men det är inte det som är problemet. Jag vill fråga dig: När

sträckte du senast ut en hand till utbildningsminister Anna Ekström och sa ”Anna, den här lagen fungerar inte”? Jag har haft den diskussionen med Anna. Det händer ingenting på Regeringskansliet. Vi vet alla att lagen är dysfunktionell. Om du också litar på förvaltningen, vilket jag upplever att du gör, vet du att de har kunnat peka på att rättspraxis har blivit mycket tuffare med den lag som infördes av regeringen under den förra mandatperioden och som är dysfunktionell.

Jag utmanar dig att peka på ett enda eget beslutsförslag som du lagt fram under denna mandatperiod för att göra livet bättre för resursskolorna. Absolut – jag är jätteglad över att du har stött vår gemensamma politik i ett besvärligt läge, men några egna förslag om hur budgeten ska användas, om hur lagen ska tolkas eller om hur resursskolorna och friskolorna ska få ett bättre liv tror jag inte att du kan uppamma. Om det är något som socialdemokratin gör just nu är det att göra livet jävligt svårt för de fristående skolor som hjälper elever med stora behov.

Anförande nr 215

K a r i n L e k b e r g (S): Ordförande och fullmäktige! Förrförra veckan hade de förtroendevalda i Farsta en ombudsträff med Lärarförbundet om förskolorna. Bland annat tog man upp det höga antalet barn per personal som ett problem.

Förskoleverksamheten är ibland lite grann som förlossningsvården. Det är en skör och sårbar verksamhet som kräver total uppmärksamhet hela tiden hos dem som jobbar där. Man har nämligen ansvar för våra absolut yngsta stockholmare, som i vissa fall precis har lärt sig gå och ännu inte riktigt fullt ut kan uttrycka språkligt vad de känner och behöver.

Ett för högt antal barn per anställd, barngruppernas storlek och problem med att rekrytera förskollärare toppade agendan förrförra veckan, med tillägget att det är lite mer ansträngt nu i samband med pandemin. Tyvärr var det ingen av majoritetens partiföreträdare på plats som kunde säga ”Hör ni, vet ni vad, det här ska vi rätta till i kommande budget”. Det ser inte ut att bli några förbättringar.

Vår budget är en kraftansträngning bort från denna situation. Vi vill stärka grundfinansieringen så att det blir fler händer och fler famnar för de små att ty sig till och så att vi kan rekrytera fler förskollärare. Vi vill lönesatsa på erfarna barnskötare. Vi vill höja det socioekonomiska tilläggsanslaget och ge extra stöd till förstärkningsteamerna så att man kan plocka in vikarier och ha ett barnhälsoteam i varje stadsdel.

Barn och personal inom förskolan förtjänar mer än någonsin en socialdemokratisk budget.

Anförande nr 216

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Jag skulle gärna vilja veta vilka de förskolor som har så jättestora barngrupper är. I Skärholmen är det tvärtom. Vi har tomma platser på i princip alla våra förskolor, och vi har fler pedagoger och

förskollärare än vad lagstiftningen säger. Under pandemin var det ännu färre barn av naturliga orsaker.

Men jag vill också belysa något som är väldigt viktigt att ta med sig i den här debatten. Förskolorna har generellt sett gått med överskott i stadsdelsnämnderna under både denna mandatperiod och förra mandatperioden. Det är inte förskolornas verksamheter som har haft det tuffast ekonomiskt, utan det är alltid där det har funnits pengar kvar i slutet av året i stadsdelsnämndernas budget. Anledningen till att det är lite mindre pengar i år jämfört med förra årets budget är att det är färre barn i förskolan, då det har fötts färre barn. Nu ser vi en prognos där det blir ännu färre barn nästa år. Sedan kan det här vända fort.

Anförande nr 217

K a r i n L e k b e r g (S): Då får vi väl gratulera er i Skärholmen. Men jag har faktiskt ganska aktuella siffror från utbildningsförvaltningen. De är från i våras. Man jämför med 2018 vad gäller de tre parametrarna bemanning, antal barn per anställd och förskollärartäthet. Antalet barn per anställd har ökat i 7 av 13 stadsdelar sedan 2018. Barngruppernas storlek har ökat i 6 av 13 stadsdelar. Då kanske inte det gäller Skärholmen. Andelen förskollärare har minskat i 11 av 13 stadsdelar. Så ser siffrorna från vår egen förvaltning ut.

Anförande nr 218

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande och fullmäktige! Framtiden börjar i förskolan. I förskolan läggs grunden för det fortsatta lärandet resten av livet. Det kan inte nog understrykas hur viktig förskolan är för att klara skolgången, för språkutvecklingen och som skyddsfaktor. Alla barn i Stockholms stad har rätt till en trygg och lärorik förskolevistelse. Det är vi alla överens om i den här salen. Jag är därför bekymrad över att ni för fjärde året i rad inte ger förskolan tillräckligt mycket resurser. Efter tre år av sparbeting har förskolan ett stort behov av stärkt finansiering. Trots det höjer ni schablonen med bara 2,5 procent. Det räcker inte. I praktiken kommer er budget att leda till större barngrupper och lägre personaltäthet. Stockholm måste kunna bättre än så.

Vi socialdemokrater vill satsa på förskolan. Vi lägger 197 miljoner kronor mer än majoriteten gör i sin budget. Vi gör det för att alla barn i staden ska få tillgång till en bra förskola med hög kvalitet. Personalen i förskolan är vår viktigaste resurs och har kämpat hårt under pandemin. Men bemanningen är i dag alldeles för låg, och arbetssituationen är för ansträngd. Vi vill öka bemanningen i förskolan och minska barngrupperna. Vi vill minska klyftorna i staden genom att öka resurserna till de förskolor som har de tuffaste utmaningarna. Vi vill göra en riktad lönesatsning för barnskötare som arbetat länge i staden och varit en trygghet för generationer av barn och föräldrar. Vi vill införa barnhälsoteam i varje stadsdel för att alla barn ska få stöd efter behov redan i förskolan. Stockholm kan bättre. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 219

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Jag tackar Kadir Kasirga för ett viktigt inlägg. Vi delar absolut både passionen och ambitionen att vi ska ha en bra förskola i Stockholm. Det har vi också. Vi har en väldigt fin förskola. Vi har en verksamhet där vi hela tiden jobbar med utveckling, inte minst språkutveckling, som vi nu gör stora satsningar på.

Men till skillnad från er försöker vi fylla verksamheten med viktiga uppdrag, Kadir Kasirga. Det är därför vi gör en kraftig höjning på 2,3 procent och även ger riktlinjer för vad vi tycker att man ska göra med de här pengarna. Vi vill satsa på språket. Språket är framtiden för de här barnen och förutsättningen för en bra skolgång. Vi ökar det språkutvecklande arbetet på förskolorna. Vi säkerställer övergången mellan förskola och skola för att på så sätt säkra att språket finns med och att man kan följa upp det direkt. Vi jobbar med att öka inskrivningsgraden på förskolorna. Det är att säkra kvaliteten på våra förskolor i Stockholm.

Anförande nr 220

Borgarrådet K a s i r g a (S): Jag kan bara säga att det är väldigt välkommet att ni ska göra de här satsningarna, Isabel Smedberg-Palmqvist, särskilt när det gäller att förstärka språkutvecklingen. Förskolan är jätteviktig. Jag tror inte att det finns någon skillnad mellan Socialdemokraterna och Liberalerna i den här frågan, utom kanske i nyanserna. Vi vill också satsa på personalen. Vi gör förskolan attraktiv för att folk ska börja jobba där, särskilt barnskötare och förskollärare. Vi har en utmaning med kompetensförsörjningen, och det är viktigt att man tar tag även i den frågan. Vi har i alla fall 197 miljoner kronor mer än ni i budgeten. Jag hoppas att vi i framtiden kan samarbeta mer för att satsa mer på förskolan och våra barn.

Anförande nr 221

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Det är kul att det är så många socialdemokrater som är uppe i debatten när det gäller förskolan. Men ni säger hela tiden samma saker, Kadir Kasirga, det vill säga att barngrupperna är för stora och att vi inte gör tillräckligt med satsningar. Återigen vill jag då säga att vi inte har för stora barngrupper i alla stadsdelar. Det är möjligt att det är så i vissa stadsdelar.

Jag vill ställa en fråga till dig. Jag tror att det kan vara en hel del föräldrar, förskollärare, andra pedagoger och rektorer som kollar på den här debatten – i efterhand om inte annat. Jag är väldigt intresserad av att höra om det här med rätt till heltid i förskolan för föräldralediga. Är det så att ni skulle införa det igen om ni kom till makten?

Anförande nr 222

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! När det gäller barngruppernas storlek kommer siffrorna från utbildningsnämnden och utbildningsförvaltningen. Du sitter själv i utbildningsnämnden, Sophia Granswed Baat. Så här säger man: Antalet barn

per anställd har ökat i 7 av 13 stadsdelar. Barngruppernas storlek har ökat i 6 av 13 stadsdelar. Andelen förskollärare har minskat i 11 av 13 stadsdelar.

Vill du ha lite mer detaljerad information kan du vända dig till utbildningsförvaltningen och be dem att skicka dig ett mer detaljerat underlag.

För mig är det jätteviktigt att barn till arbetslösa, oavsett vilken bakgrund de har och oavsett deras ekonomiska tillstånd, ska kunna gå i förskolan.

Anförande nr 223

Claes Nyberg (C): Fru ordförande! Då följer jag upp detta och frågar igen. Är beskedet alltså att ni kommer att återinföra rätt till 40 timmars förskola för alla, Kadir Kasirga? I så fall undrar jag förstås hur ni tänker lösa resurssituationen och lärarsituationen. Nu har ni fått frågan flera gånger och fått chans att svara, men ni har undvikit att göra det. Det vore bra att få svar.

Jag har också en generell fråga om hur ni ser på budgetering i en kommun. Det är självklart så att man kan välja att bara titta på totalsumman för någonting. Men både vi och ni vet att antalet barn som går på förskolan minskar. Det är klart att detta också ska återspeglas i hur man gör budgeten. Vi har barnkullar som går från den ena skolformen till den andra, och då balanseras det. Det gör man alltid i en kommun. Är det så att ni menar att det inte ska synas att barnkullarna minskar när man sätter ramarna för en budget?

Anförande nr 224

Borgarrådet Kasirga (S): Fru ordförande och fullmäktige! Den grönbå majoriteten har redan från starten lagt sparbeting på förskoleverksamheten år efter år. Vi i Socialdemokraterna har alltid prioriterat förskolan i våra oppositionsbudgetförslag. I den här budgeten lägger vi 197 miljoner kronor mer än vad ni satsar, Claes Nyberg.

Utöver volymökningarna har vi satsat 100 miljoner kronor mer per år på förskolan jämfört med vad M, L och ni i C gjorde förra mandatperioden. Det enda den här majoriteten är överens om är egentligen bara skattesänkningar, ingenting annat.

Anförande nr 225

Madeleine Kaharascho Fridh (FI): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Jag vill slå ett slag för modersmålsundervisningen. Det är i dag en lagstiftad rättighet för de nationella minoriteterna. Men det är inte alltid lätt att få tillgång till modersmålsundervisningen. Detta prövas. Jag har stött på okunskap om de särskilda rättigheter som minoriteter har. Här behövs ett kunskapslyft, tror jag, för att man ska känna till den lagstiftning som finns när det gäller tillgång till modersmålsundervisning för minoriteterna. Men man får inte heller glömma att det här är rättigheter som har kommit till av en anledning. Det handlar om att revitalisera och återta språken för de nationella minoriteterna. De har kommit till för att man en generation ovanför mig inte valt att föra vidare språket till sina barn, eftersom man blivit bemött med så mycket

fördomar för den man är. Det har krävts särskilda ansträngningar för att se till att de här språken lever vidare.

Jag tror också att det är så att det nu växer fram en ny generation som vill återta språken, till exempel för att kunna prata med sin mormor, sin farfar eller någon annan anhörig. Jag undrar om det är så att de som förespråkar att modersmålsundervisningen ska läggas ned någonsin har träffat en person eller en familj som har modersmålsundervisning. Det är någonting som stärker sammanhållningen i en familj. Det är någonting som gör att man visar respekt för vars och ens hela person. Det är inte minst också någonting som stärker möjligheten att ta till sig andra ämnen och gör att man kan gå ur skolan med bättre betyg.

Jag vill slå ett slag för modersmålsundervisningen. Jag tror att en nedläggning eller liknande av modersmålsundervisningen vore någonting väldigt allvarligt, eftersom modersmålet är en viktig pusselbit i vem man är.

Anförande nr 226

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag tackar för detta viktiga inlägg, Madeleine Kaharascho Fridh. Vad glad jag blir att vi får prata lite om just modersmålsundervisningen! Den är nämligen någonting som jag verkligen brinner för. Precis som du säger är detta en förutsättning – för att lära sig språk måste man ha ett eget språk. Det är därför just modersmålsundervisningen är så viktig att säkerställa, inte minst för våra minoriteter. Det här är inte någon fråga där det över huvud taget är aktuellt att göra på något annat sätt, för detta är som ni vet en lagstadgad verksamhet.

Det jag är förundrad över – jag förstår att det också är därför du väcker den här frågan – är att Sverigedemokraterna i sin budget har tagit bort hela kostnaden för modersmålsundervisningen utan att ersätta den. De har ett hål på 300 miljoner i budgeten. De har helt enkelt bara plockat bort den ur budgeten och satsat på andra saker. Jag tycker att det är fruktansvärt. För det första måste vi ha modersmålsundervisning enligt lag, så det blir ett hål på 300 miljoner kronor i budgeten. För det andra är detta som sagt en förutsättning för att lära sig språk.

Vi har en jättefin verksamhet och ett arbete som pågår runt modersmålsundervisningen i Stockholm. Jag hoppas att du besöker den.

Anförande nr 227

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag tror att vi är ganska eniga om detta, Isabel Smedberg-Palmqvist. Det som kan vara ett medskick till er gäller kunskapen bland personalen när det gäller lagstiftningen. Ibland får man inte direkt det bemötande som man skulle vilja vad gäller de nationella minoriteterna just när det handlar om det här med om det ska behöva vara ett levande språk hemma eller inte. Där är det ju annorlunda när det gäller minoritetsspråken. Den kunskapen tror jag kan stärkas lite ytterligare hos skolpersonalen.

Anförande nr 228

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det är många stora frågor som diskuteras på det här området i dag, men jag vill grota ned mig i en lite mindre fråga som jag har läst om i er budget, Madeleine Kaharascho Fridh, nämligen frågan om gratis menstruationsskydd i skolan. Framför allt handlar det om ett rättviseperspektiv. Jag kan förstå om det här är någonting som enskilda skolor vill satsa på eller liknande – det har vi delvis sett i Stockholm redan. Men jag undrar: Är det rättvist att genom en skattehöjning kräva ännu mer pengar från en ensamstående tvåbarnsmamma som har svårt att få ekonomin att gå ihop – för att hon ska betala för direktörens dotters menstruationsskydd? Är det rätt? Och framför allt: Är det värt att lägga 3 miljoner på det? Är det där de stora utmaningarna i skolorna ligger? Är det rättvist att en ensamstående hårt slitande tvåbarnsmamma som har svårt att få ekonomin att gå ihop också ska betala för direktörens dotters mensskydd?

Anförande nr 229

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag vet inte om du har läst budgeten tillräckligt, Nike Örbrink. Vi lägger väldigt många hundra miljoner extra i vår budget på skolan. Mensskydd i skolan tycker jag är någonting som borde ha funnits för länge sedan. Det är flera arbetsplatser som inför det här. Jag tycker verkligen inte att det borde vara någon särskilt kontroversiell fråga.

Däremot undrar jag varför ditt parti överväger att lägga ned eller minska modersmålsundervisningen. Modersmålsundervisningen är någonting som verkligen stärker var och en. Om man verkligen vill jobba för ett Sverige där eleverna går ur skolan med bra betyg och ses som de personer de är ska de väl också kunna få rätt till modersmålsundervisning? Det är någonting som jag tycker att det vore rimligt att även Kristdemokraterna skulle tycka.

Anförande nr 230

C l a e s N y b e r g (C): Fru ordförande! Jag ska upp två saker. Först och främst vill jag verkligen berömma dig för inlägget om modersmålsundervisningen, Madeleine Kaharascho Fridh. Jag tycker att detta är otroligt viktigt. Jag tror också att man många gånger missar att det är en konkurrensfördel för Sverige, som får ett allt större internationellt nätverk, att människor kan tala och skriva det språk som finns i deras familj. Det stärker Sveriges konkurrenskraft – nu pratar jag till och med näringslivspolitik. Där är vi alltså helt överens.

Men jag vill följa upp den fråga som den förra majoriteten – ni ingick i det underlaget – fortfarande inte riktigt vill svara på. Kommer ni att vilja införa rätt till 40 timmars förskola för alla? I så fall: Hur tänker ni för det första finansiera det? Och var ska ni för det andra hitta alla de förskollärare som behövs? När vi såg demonstrationerna förra mandatperioden – det var mina gamla kollegor på Lärarförbundet – kunde vi alla förstå att de här förskollärarna faktiskt inte finns att anställa, oavsett budget. Hur tänker ni lösa detta?

Anförande nr 231

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Det är en helt annan fråga än frågan om modersmålsundervisning, som mitt inlägg handlade om. Men politiken behöver såklart hela tiden utvecklas utifrån vilka behov som finns. Om det skulle vara aktuellt att gå vidare med detta så som det såg ut förra mandatperioden är det såklart viktigt att man får förstärkningar för att reformen ska kunna få den effekt som man vill ha.

Anförande nr 232

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! En bild som ofta målas upp är att Sverigedemokraterna skulle vara emot att människor lär sig flera språk. Så är det absolut inte. Till exempel är vi för modersmålsundervisningen när det gäller minoritetsspråken.

Vår ingång i det här med modersmålsundervisningen är bland annat att vi anser att detta bidrar till ett segregerat samhälle och att barn och ungdomar får sämre möjligheter att få godkända betyg, läsa vidare, få arbete och så vidare. Det är därför vi tycker att det är bättre att man fokuserar på att lära sig svenska. Kan du inte hålla med om det i alla fall, Madeleine Kaharascho Fridh? Tycker du inte att vi borde satsa mer på svenskundervisning i segregerade områden?

Anförande nr 233

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Om man förbjuder modersmålsundervisning, som ni på ett sätt föreslår, Martin Westmont, innebär det att man gör det svårare för människor i Sverige att prata olika språk och att kunna ha gemenskap i sina familjer och känna att de är hela sig själva. I praktiken blir det ju så att ni förespråkar att vi har *ett* språk framför att vi har ett samhälle som präglas av flerspråkighet och där vi kan ta till vara och respektera de olikheter som finns.

Vi ska såklart satsa på undervisning i svenska. Det är en nyckel till att vara en del i det svenska samhället. Men vi vet också att modersmålsundervisningen bidrar i den riktningen. Det finns ingen motsättning.

Anförande nr 234

J o h a n V e s t e r l u n d (C): Att lära sig simma är livsviktigt. Det är också ett krav för att kunna få godkänt i idrott och hälsa. Man måste kunna simma. Men tyvärr vet vi att alla barn i dag inte har samma förutsättningar att kunna uppnå det målet. Simkunnigheten är lägre i ytterstaden än i innerstaden just nu. 75 procent av eleverna på Järva har ingen vattenvana, och när simundervisningen startar i årskurs 2 är det långt till att nå de mål som finns för undervisningen. Många har aldrig ens varit i en bassäng. Det är en utmaning bara att röra sig i vatten.

Under sommaren 2021 genomförde vi därför en riktad storsatsning på vattenvana och förberedande simundervisning. Detta erbjöd vi förskoleklasseleverna i Rinkeby, Kista och Tensta. Två tredjedelar av eleverna deltog. Det var ungefär 500 elever. Resultatet var lyckat. Innan den här undervisningen kom igång var det 54 elever som kunde flyta

på rygg. Efter utbildningen var det 222. Att kunna göra ett ryggflyt är ett avgörande moment för att klara siminläringen. Det är jätteviktigt ur överlevnadssynpunkt. Därför kommer vi nu att utöka den här satsningen. Den kommer att nå alla förskoleklass elever i hela ytterstaden. Vi kommer också att ta fram en övergripande strategi för hela staden för att öka simkunnigheten. Det kommer att göra väldigt stor skillnad för många barn. Med det vill jag yrka bifall till majoritetens budgetförslag.

Anförande nr 235

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Jag tänkte bara idka lite konsumentupplysning och berätta att vi i Vänsterpartiet har gratis simskola för alla i vår budget. Den satsningen gör vi för att simundervisning och simkunnighet inte ska vara en klassfråga, vilket det är i dag; vi kan till exempel se det när vi tittar på vilka barn det är som drunknar. Detta är en satsning från vår sida. Det vore bra om ni hade samma satsning som vi.

Anförande nr 236

J o h a n V e s t e r l u n d (C): Vi har redan i dag en reducerad avgift för simskolan där det finns familjer som har låg inkomst. Men det vi ser är att den här typen av aktiviteter når målgruppen mycket bättre. Det här är inte en simskola dit man blir anmäld av sina föräldrar, utan här kommer vi ut till eleverna och till förskolorna och når dem direkt. Det är där insatsen behövs.

Anförande nr 237

L i s a C a r l s s o n (S): Fru ordförande! Kommunfullmäktige! Jag vill börja med att tacka för att det verkar finnas en så bred samsyn här i salen om att det ska göras satsningar för elever i behov av särskilt stöd. Men det finns en sak som jag undrar över, och det är att vi inte har pratat tillräckligt mycket om själva vägen och den tid det tar innan barnet får den hjälp som faktiskt i praktiken behövs.

I dag ska läraren prova en mängd olika anpassningar i klassrummet och utvärdera alla dessa innan det eventuella stödet, som då är individanpassat, kan komma till. Det är samtidigt ett stöd som direkt kommer att bråka med det här med att få en budget i balans. Under denna tid skriker läraren efter hjälp, och eleven förlorar värdefull undervisningstid och halkar oftast efter. Föräldrar blir förtvivlade. Det blir många, långa och upprepade möten på skolan. Hur ser man på det här från den blågröna sidan? Hur kan man korta vägen till hjälpen för barnet i praktiken? Det kan man inte läsa så mycket om i själva budgeten som nu ligger från er sida.

Anförande nr 238

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Tack, Lisa, för att vi får avsluta den här viktiga debatten just med det viktigaste, det särskilda stödet! Det görs ett gediget arbete ute på våra skolor kring hur vi ska möta de här eleverna. Men visst finns det tid att vinna. Det håller jag helt och hållet med om. Därför jobbar vi nu med de små undervisningsgrupperna på varje skola. Det är ett sätt att tidigt arbeta med de här barnen på plats i stället för att som tidigare kanske vänta lite för länge och sedan skicka

dem till andra skolor där man har specialkompetens. Jag tycker att det är en viktig utveckling, och det gäller att vi bevakar den och fortsätter det fina arbete som pågår.

Jag vill också passa på att tacka för den otroligt viktiga och intressanta debatt vi har haft här i dag. Vi har pratat om de viktiga sakerna. Det tycker jag är skönt. Vi har pratat inte bara om resurser utan också om vad vi ska göra med resurserna. Det känns som att vi har en väldigt viktig samsyn om det särskilda stödet, om den psykiska ohälsan och framför allt om hur vi ska kunna få kunskapsresultaten att fortsätta att gå uppåt i Stockholms stads skolor.

Anförande nr 239

L i s a C a r l s s o n (S): Fru ordförande! Med tanke på att jag vet att Isabel Smedberg-Palmqvist har den synen på elever i behov av särskilt stöd och på de svaga, vilket är positivt, har jag en helt annan toleransnivå vad gäller Liberalerna den här gången i den här budgeten. Jag vill också säga att det är jättebra att man inför de här smågrupperna. Frågan är fortfarande hur många platser som ska finnas och hur lång tid det tar innan platserna i dessa smågrupper kommer barnen till gagn. Det är där någonstans det måste täppas till – för barnet i fråga, för läraren i fråga och för föräldrarna i fråga. Man måste framför allt ta detta på allvar. Ett barns utbildning och rätt till en bra framtid måste ibland gå före en budget i balans. Det vill jag ge borgarrådet som medskick.

Anförande nr 240

R i c h a r d Å k e s s o n (MP): Fru ordförande! Det är fantastiskt att få både inleda och avsluta samma debatt. Hur som helst vill jag tacka Madeleine Kaharascho Fridh från Feministiskt initiativ, Tina Kratz och alla andra som har lyft fram frågan om modersmålsundervisningen. Det är skönt att höra att nästan alla vi här inne är överens om betydelsen av den. Nu har Sverigedemokraterna förvisso lämnat salen, men jag måste ändå säga att det är med förskräckelse jag läser om de neddragningar som Sverigedemokraterna föreslår i sin budget – minus 350 miljoner kronor. De gör det helt utan stöd i vare sig verklighet eller forskning. Dessutom är det uppenbart att det inte ens rimmar med skollagen.

Titta bara på grundskolorna i Järvaområdet! Där ökar nu behörigheten till gymnasiet. Det är ett tydligt resultat av den grönbå majoritetens satsningar på bland annat modersmålsundervisningen. Läs den statliga utredningen från 2019! Där slår 280 forskare fast att elever som deltar i modersmålsundervisning faktiskt uppnår bättre studieresultat, inte sämre. Läs i tidningen Läraren från förra året! Där skriver ett antal svenska forskare så här: ”Modersmålsundervisning förbättrar ordförrådet på modersmål och på svenska, skolresultat överlag ... samt elevernas möjlighet att utveckla en harmonisk, flerspråkig och flerkulturell identitet.” Men jag fattar – det här med flerspråkig och flerkulturell identitet är förmodligen ganska läskigt för Sverigedemokraterna. Hur de kan påstå och tänka sig att sådana här brutala nedskärningar skulle vara till gagn för de elever de berör övergår förståndet hos de flesta av oss här. Det tror jag att vi kan vara överens om.

Anförande nr 241

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Richard Åkesson! Det finns något som jag har identifierat att ni saknar i er budget, nämligen det här med öppna skollokaler. Det är framför allt det Järvas elever vill ha. Vi har i vår budget infört något vi kallar åtta till åtta, där skolor ska bedriva bemannad verksamhet i skollokalerna från åtta på morgonen till åtta på kvällen. Men det räcker inte att bara öppna lokalerna. Verksamheten ska också hålla en god kvalitet. Det här kräver samordning och bemanning. Tanken är att verksamheten ska bedrivas tillsammans med kulturskolan, idrottsföreningar och civilsamhället för att skapa en attraktiv och meningsfull miljö för elever i högstadietiden. Det ska vara en lugn plats för läxläsning och studier efter skoltid. Min fråga till dig är: Skulle ni kunna tänka er att skjuta till pengar för att öppna skollokaler, exempelvis i Järva?

Anförande nr 242

R i c h a r d Å k e s s o n (MP): Fru ordförande! Nu är detta i och för sig en helt annan fråga, som jag är oförberedd på. Men det finns sedan tidigare ett uppdrag i budgeten – och det fortsätter – gällande att utbildningsförvaltningen ska jobba med de här frågorna och öppna upp fler skolor i samverkan med de rektorer som finner att deras skolor fungerar för det. Det ska göras i samverkan med civilsamhälle, föreningsliv och så vidare. Kulturnämnden är också inblandad i det här arbetet. Vi letar med ljus och lykta efter lokaler som är lämpliga att öppna, men det går naturligtvis inte på alla skolor. Ibland är det olämpligt av logistiska skäl, ibland fungerar det inte av andra orsaker, till exempel administrativa. Men det är absolut en satsning som även vi i den grönbå majoriteten ser som väldigt betydelsefull och som vi jobbar med. Vi är helt överens.

§ 8 Rotel VI Arbetsmarknads-, integrations- och idrottsroteln

*SDN: arbetsmarknadsåtgärder
Arbetsmarknadsnämnden
KS integrationsutskott
Stiftelsen Hotellhem*

Anförande nr 243

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande och fullmäktige! Nu växlar vi upp Stockholm. Stockholm är en tillväxtmotor. Även under pandemiåret 2020 skapades faktiskt 31 000 nya högkvalificerade jobb i Stockholmsregionen. Men pandemin slog hårt mot många av branscherna i vår stad, såsom de kreativa och kulturella verksamheterna och besöksbranschen. Det är branscher som ger väldigt viktiga instegsjobb. Dessa försvann över en natt.

Den senaste Stockholmsbarometern visar på positiva tongångar från Stockholms företag. Men trots att ekonomin har vänt och trots att arbetslösheten sjunker snabbt finns det fortfarande en stor risk för att långtidsarbetslösheten biter sig fast. Det ska vi motverka med alla medel vi har. Vi ska rusta, coacha, stötta, matcha och utbilda dem som står utan jobb i vår stad. Det är så vi minskar utanförskapet, det är så vi ser till att fler får egen inkomst, kollegor och ett sammanhang och det är så vi ser till att fler barn får se sina föräldrar gå till jobbet varje dag.

Ungdomar och nyanlända är de som löper störst risk att fastna i arbetslöshet. Varför? Jo, för att de ofta saknar kontakter, tillräcklig utbildning och arbetslivserfarenhet i Sverige. På de grupperna har vi ett särskilt fokus. Vi satsar 20 miljoner extra på insatser för unga. Det ger bland annat 100 nya ungdomsanställningar, som vi kan ge till dem som vi slarvigt kallar för "hemmasittare" eller till unga som väljer att lämna en kriminell livsstil. För nyanlända gör vi också stora insatser, med stadsdelsmammor som söker upp och stöttar utrikes födda och med Welcome House som tar emot nyanlända samma dag som de får uppehållstillstånd. Det är många saker som ger konkreta resultat. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 244

S a l a r R a s h i d (S): I vår stad ska alla som kan arbeta också få möjlighet att göra det, oavsett bakgrund och förmåga. I vår stad ska alla som vill utbilda sig också få möjlighet att göra det, oavsett bakgrund och förmåga. Det är grunden till ett samhällskontrakt som utgår från samspelet mellan plikt och rätt. Det är grunden för möjligheten till förverkligade drömmar och frihet. Det är det verkliga botemedlet. Det är så här vi ökar jämlikheten och bryter segregationen i den här staden. Det är helt enkelt klassisk socialdemokratisk arbetsmarknadspolitik.

Ordförande och ledamöter! I de budgetförslag som vi har lagt fram i den här församlingen har vi varje år överträffat en passiv borgerlig politik i att möta och motverka långtidsarbetslösheten, som i dag ligger högre i Stockholm än i riket i genomsnitt, i att möta och motverka ungdomsarbetslösheten, som näst intill har

fördubblats i Stockholm under pandemin, och i synnerhet i att ge våra jobbtorg resurser, medel och större möjligheter att arbeta med prioriterade målgrupper, som nyanlända, unga som varken studerar eller arbetar och personer som lever med funktionsnedsättning.

Staden kan bättre. Stockholm kan bättre. Vi vill erbjuda fler Stockholmsjobb till arbetslösa. Hela 2 000 fler Stockholmsjobb vill vi härbärgera inom stadens verksamheter, vilket är en ökning med 1 200 nya jobb. Stockholm kan bättre. Vår målsättning är att halvera ungdomsarbetslösheten genom att etablera en ungdomspakt med riktade satsningar på feriejobb, hela 2 000 fler än med den blågröna majoritetens budgetförslag. Vi vill återinföra 90-dagarsgarantin och satsa på elevteam riktade mot UVAS och uppsökande verksamhet. Stockholm kan bättre. Vi vill säkra stadens näringsliv och dess kompetensförsörjning. Vi vill förbättra matchningen genom riktade satsningar mot bristutbildningar. Vi vill ha inriktade collegekoncept med jobbgarantier för att möta arbetsmarknadens behov.

Ärade ledamöter! Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen. Gör din plikt, kräv din rätt! Stockholm kan bättre.

Anförande nr 245

A n d r e a H e d i n (M): Ordförande och åhörare! Stockholm är platsen för alla som kan jobba och som vill jobba, för alla som vill göra rätt för sig och för alla som vill förverkliga sina drömmar. Politik är att prioritera. Eftersom de allra flesta kan ta sig självständigt mot sina drömmars mål behöver vi prioritera de grupper som har störst behov och som vi är bäst lämpade att stötta. Det är långtidsarbetslösa, unga med oavslutade gymnasiestudier, nyanlända och vuxna med funktionsnedsättning.

För allt fler är det också aktuellt att byta jobb och starta om senare i livet. Det innebär att vi vill säkerställa att tröskeln för omställning blir låg med rätt inställning. En arbetsmarknad för alla fokuserar inte bara på arbetstagarnas behov utan också på arbetsgivarnas. Stockholm är landets ledande tillväxtregion, och det kräver en arbetsmarknad där arbetsgivarna kan rekrytera den kompetens de behöver. Därför är det så viktigt att vi har en lokal arbetsmarknadspolitik som prioriterar omvärldsbevakning och möjliggör att staden ligger före och kan rusta dagens arbetssökande inför morgondagens utmaningar.

För att Stockholm ska växa och för att fler jobb ska komma till ska Stockholm vara den självklara platsen när man vill starta företag. Därför är jag särskilt glad över att vi fortsätter att stärka samarbetet med näringslivet i den här budgeten. Nu återstartar vi Stockholm efter pandemin och gör allt vi kan för att den som inte har ett jobb ska få ett jobb att gå till. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 246

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige och stockholmare! Alla människor vill ha ett jobb. Vi i Vänsterpartiet vill ge goda möjligheter att hitta en väg in till arbetsmarknaden och en chans till meningsfull

sysselsättning och egen försörjning. Att ha ett arbete är inte bara viktigt för den egna försörjningen och för att ha ett sammanhang utan även viktigt för familjens livsvillkor och för hela samhället. Insatserna för att fler ska få arbete ska därför stärkas.

Antalet långtidsarbetslösa har ökat kraftigt under pandemin. Ungefär hälften av de långtidsarbetslösa är utrikesfödda. Det har blivit svårare för unga att få jobb. Matchningen på arbetsmarknaden behöver bli bättre, då det finns flera identifierade bristyrken samtidigt som arbetslösheten är hög inom vissa grupper. Det råder kompetensbrist inom många yrken. Insatserna ska genomsyras av ett kompetensförsörjningsperspektiv. Vuxenutbildningen ska stödja det livslånga lärandet med fokus på att utjämna livsvillkoren. Vi ska ge människorna en andra chans i livet och möta omställning på arbetsmarknaden genom att anpassa undervisningen efter individens behov. Därför vill vi starta ett nytt centrum för karriärväxling och omställning vid Campus Åsö för att kunna erbjuda bristyrkesutbildning, rådgivning och stöd för den som behöver byta bransch till följd av krisen.

Staden ska arbeta aktivt för att nå dem som står långt från arbetsmarknaden genom att utveckla Stockholmsjobben och erbjuda insatser som kombinerar arbete med språkundervisning. Vi i Vänsterpartiet vill ge fler möjligheter till en första arbetslivserfarenhet och ge fler unga ett sommarjobb. För att ingen ska behöva starta sitt vuxenliv i arbetslöshet och utanförskap ska både förebyggande och uppsökande insatser för unga som varken arbetar eller studerar prioriteras, precis som insatser som underlättar unga ensamkommandes och nyanländas etablering i samhället. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 247

P e t e r Ö b e r g (L): Fru ordförande och ledamöter! För oss liberaler är en väg in på arbetsmarknaden en del av individens frihet att välja väg i livet. En stabil arbetsmarknad skapar trygghet för företagare och anställda. Stabiliteten skapar expansion och trygg sysselsättning.

Pandemin slog stenhårt mot arbetsmarknaden i staden. Besöks- och restaurangnäringen drabbades hårt av stängda gränser och restriktioner. Många i restaurangnäringen har under pandemin sökt sig till andra anställningar, kanske tryggare anställningar. I Farsta, där jag bor, har vi en kock från Den Gyldene Freden som nu lagar fantastisk mat till barn och personal på en förskola, med en högre grad av ekologisk mat och minskat matsvinn. Den Gyldene Freden saknar nu sin kock. Här har vi ett exempel på problem: Restaurangerna ropar efter kompetent personal, som kockar och andra.

I arbetsmarknadsnämndens förslag till budget satsar vi på att stadens yrkesutbildningar ska vara snabbspår till jobb. Gymnasial vuxenutbildning får en extra satsning på 40 miljoner i sin grundbudget. Den som söker en utbildning med tillräckligt antal sökande får också plats. Vi ger ett tydligt uppdrag till förvaltningen och SBR gällande kompetensförsörjningen till stadens näringsliv. Detta ska tydligt vara riktat till branscher med tillväxt. Vi satsar på unga genom ytterligare 100 platser. Vi satsar på framtidens välfärd genom kompetensförsörjning till stadens välfärdsyrken, särskilt i

äldreomsorgen. Det här är en stark budget för ett fortsatt starkt Stockholm. Jag yrkar bifall till det grönbå budgetförslaget.

Anförande nr 248

M a g n u s R u n s t e n (MP): Kära ordförande, ledamöter och åhörare! Jag är nyvald för Miljöpartiet, så detta blir mitt första anförande i den här salen.

Jag skulle vilja börja med att säga att vi förhoppningsvis och förmodligen befinner oss i slutet av pandemikrisen. När det gäller klimatkrisen är vi däremot bara i början. Det kommer vi att känna av framöver. Detta innebär förstås att vi måste väva ihop arbetsmarknadspolitiken med klimatomställningen. När vi tar oss ur krisen ska vi göra det genom en stark satsning på kompetensförsörjning kopplat till klimatfrågan. Vi vet också att den typ av kriser som vi har genomgått och är på väg att gå igenom alltid slår hårdast mot dem som redan har det väldigt tufft på arbetsmarknaden. De som redan är långtidsarbetslösa pressas ännu längre bort från jobb. Därför kommer det att vara vårt fortsatta fokus i den här nya budgeten.

Ett hållbart samhälle bygger också på möjligheten till omskolning och fortbildning, som Peter Öberg från Liberalerna nämnde. Vi gör en satsning på gymnasial komvux på 40 miljoner kronor. Det är en väldigt viktig komponent i det här. Men vi gör även en riktad satsning på utbildning för gröna jobb; där lägger vi till 5 miljoner. Det är också förstås en nyckeldel i den här omställningen. Därtill vill jag säga att vi redan i år gör en kartläggning av kompetensbehoven för framtidens arbetsmarknad och hur vi ska klara av kompetensfrågan kopplat till klimatfrågan. Det gäller i Stockholm i stort, alltså både i privat sektor och i stadens egna verksamheter. Vi satsar också på att tillsätta en samordnare för det sociala företagandet. Arbetsintegrerande sociala företag har en viktig roll att spela när det gäller att bryta långtidsarbetslöshet. Med det sagt vill jag yrka bifall till majoritetens budgetförslag.

Anförande nr 249

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jobbtorg Stockholm är en stor kostnad för skattebetalarna. Över 300 miljoner kostar jobbtorgen. Jobbtorgen gör redan i dag det som ligger inom Arbetsförmedlingens ansvarsområde. Vi anser helt enkelt att det är resurser vi kan använda på ett bättre sätt i den kommunala verksamheten.

Vi måste skapa bra incitament för dem som står utanför arbetsmarknaden att få en kvalifikationsnivå som gör att de kan få arbete – genom utbildning eller andra vägar till arbete. Det är därför vi ser möjligheter i att göra en satsning på bland annat lärlingsplatser. Det är någonting som har funkat väldigt bra i Tyskland, och det är någonting som vi satsar väldigt mycket på i vår budget. Vi väljer också att lägga stora resurser på vidareutbildningar i offentlig sektor. Vi vill att människor som jobbar för Stockholms stad ska kunna känna att det finns möjligheter att göra karriär. Det måste finnas möjligheter att hitta den arbetskraft som efterfrågas på arbetsmarknaden. Inte minst gör vi en stor satsning på yrkesutbildningar med 200 miljoner utöver vad

majoriteten satsar. Det är så vi får fler människor i arbete, inte genom att skapa de här skattesubventionerade låtsasjobben.

Fru ordförande! Goda kommunikationer är ett vitalt inslag för Stockholms arbetsmarknad. Att bevara och utveckla Bromma flygplats är en självklarhet för en positiv tillväxt och för att företag även fortsättningsvis ska vilja växa och verka i Stockholms stad.

Med det sagt yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget för 2022.

Anförande nr 250

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Fru ordförande! Vi strävar efter ett Stockholm där fler kan försörja sig själva och där vägen till arbete är kortare. Genom att stå på egna ben och kunna försörja sig själv får var och en en möjlighet att leva ett självständigt liv. Det är en vinst både för den enskilde och för samhället i stort.

Vårt fokus i den här budgeten har varit att växla upp Stockholm efter pandemin, som tyvärr ännu inte är över. En del av återhämtningen handlar om att Stockholms företag måste ha tillgång till rätt kompetens. Därför stärker vi komvux och yrkesutbildningar som är ett snabbspår till arbete. Vårt mål är att Stockholm ska vara ett föredöme för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden. Därför ska vi erbjuda effektiva och individuellt anpassade arbetsmarknadsinsatser för att förbättra förutsättningarna för långsiktigt hållbar egen försörjning. Vi samarbetar med näringslivet för att det ska finnas goda möjligheter till praktik eller matchning efter avslutad utbildning.

Vi har också den fantastiskt fungerande integrationspakten, som jag är mycket stolt över. En viktig del av den är det språk- och yrkesmentorsprogram för nyanlända som underlättar etableringen på den svenska arbetsmarknaden. En annan viktig satsning vi gör är att kraftfullt och direkt motverka långtidsarbetslöshet bland unga. Vi alla vet att utanförskap i ung ålder kraftigt ökar risken för en försämrad arbetsmarknadsanpassning genom hela livet. Därför har vi också 100 ytterligare platser för förstärkta ungdomsanställningar. Vi förstärker även det uppsökande arbetet. Det är så vi måste och ska fortsätta arbeta för att få fler i arbete. Ingen ska behöva fastna i ett långvarigt utanförskap. Jag yrkar bifall till det blågröna budgetförslaget.

Anförande nr 251

L i s a P a l m (FI): Ordförande och fullmäktige! Pandemin slog hårt på alla fronter, och hela samhället påverkades. Arbetsmarknaden var naturligtvis särskilt präglad. Ett arbete ger en inkomst, det ger sammanhang och det ger nya relationer. Det bryter isolering, och det minskar segregationen. Det leder också till bättre hälsa och välmående.

När kvinnor kommer i arbete stärker det känslan av egenmakt och skapar ett sammanhang. Mina barn är stolta över att ha en mamma som går till jobbet, sa en av stadsdelsmammorna i Rågsved till mig för ett tag sedan. Det stärker den ekonomiska jämställdheten i staden, och framför allt stärker det kvinnorna själva.

En grupp som drabbas särskilt hårt under pandemin är utrikes födda kvinnor – de som redan tidigare befann sig i en utsatt position på arbetsmarknaden i långtidsarbetslöshet. För många kvinnor som i dag står långt ifrån arbetsmarknaden är det en komplex situation. Det handlar inte om att man inte vill jobba utan om att det ofta finns hinder. Ofta handlar det om hälsan. Utrikes födda kvinnor är inte en homogen grupp, och därför behövs också olika insatser och nya typer av insatser. Det krävs rätt kompetens och förståelse för vilken typ av stöd och hjälp som behövs, i vilket läge och för vem. Annars är risken att kvinnorna faller mellan stolarna. Vi vill att staden blir bättre på att ta till vara den tredje sektorns insatser för att nå kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. Vi vill satsa på mer stöd och coachning och utöka antalet stadsdelsmammor. Genom att satsa på kvinnorna och barnen i Stockholm bygger vi Stockholm starkt.

Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 252

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande, ledamöter! Jag har nu suttit i tre år som vice ordförande i arbetsmarknadsnämnden. Under mina tre år har jag haft svårt att begripa vad högermajoritetens vilja, ambition och inriktning med stadens arbetsmarknadspolitik har varit. Om man vill vara lite elak och ge sig på uppgiften att sammanfatta deras politik med tre värdeord kan man uttrycka det som: dumsnålt, passivt och otillräckligt.

Det är dumsnålt för att man hellre lägger pengar på ekonomiskt bistånd än på aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Det är passivt för att man inte har genomfört en enda positiv reform för att få bukt med ungdomsarbetslösheten eller långtidsarbetslösheten förrän pandemin var här. Om det inte hade varit för regeringens politik med riktade insatser till företagare och löntagare hade Stockholm befunnit sig i en mycket värre situation under pandemin. Det är otillräckligt för att man i sina försök att konkurrensutsätta jobbtorg och annan verksamhet har blivit förblindade och helt glömt bort att utveckla den egna verksamheten. Hade det inte varit för att vi pressade er i feriejobsfrågan under pandemin skulle ni aldrig ha upphandlat den.

Det finns saker som ni också ha gjort bra; det kan jag hålla med om. Welcome House Stockholm är ett exempel. Men sammantaget måste man ge den förda politiken ett underbetyg. Och ett underbetyg är inte tillräckligt bra för Sveriges tillväxtmotor, som Karin Ernlund var inne på. Stockholm kan faktiskt bättre.

Till sist vill jag lyfta fram vår kommunala vuxenutbildning, som under pandemin har utfört enastående insatser för att ställa om sin undervisning till distansundervisning men som nu skriker efter resurser och medel eftersom fler i och med pandemin vill utbilda sig. Det är något som vi lovar om vi vinner valet – kosta vad det kosta vill! Jag väljer att citera kollegan Jan Jönsson från gårdagens debatt: Bildning och kunskap är den bästa förebyggande insatsen. I vårt fall gäller detta även för sysselsättningen och arbetslösheten.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 253

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande och Salar! Du kallar vår jobbpolitik för passiv. Jag tror att du har blandat ihop begreppen. Du tror att en aktiv arbetsmarknadspolitik bara handlar om att satsa mer pengar i budget. Så är det inte. Det duger inte att som Socialdemokraterna i debatt efter debatt enbart komma med mer pengar. Det som vi behöver för att bryta arbetslösheten är riktiga reformer. Jag kan nämna några.

Du pratar om att vi konkurrensutsätter jobbtorg. Jag ska berätta vad vi har gjort. Vi upphandlar nu arbetsträning hos arbetsintegrerande sociala företag för att vi inte tror att all verksamhet passar bäst att göra i egen regi. Därför upphandlar vi nu det av andra aktörer. Det är en sak. En annan sak är Integrationspakten, som har gett en lång rad riktiga anställningar men ännu fler mentorskap och praktikplatser. Vi har öppnat ett Welcome House för alla nyanlända, vi har gjort en rejäl kraftsamling för unga och så vidare.

Anförande nr 254

S a l a r R a s h i d (S): Det är inte vad T2:an säger, och det är inte vad arbetsmarknadsförvaltningen säger. Ni halkar efter i den uppsökande verksamheten. Vad gäller arbetsintegrerande sociala företag: Om det inte hade varit för oss och det sätt på vilket vi har pressat på i frågan för att försöka få till IOP-avtal och försöka få in dem på olika sätt skulle ni inte ens ha lyft denna fråga.

Jag kan säga att ni har gjort en del saker bra, men Stockholm ligger fortfarande över genomsnittet när det kommer till arbetslösheten i förhållande till riket. Ungdomsarbetslösheten har fortfarande ökat. De satsningar som borde ha kommit under pandemin är redan försenade. Ni lade lika mycket pengar som ni annars brukar lägga under andra perioder.

Anförande nr 255

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är lite svårt med Arbetsförmedlingen och liknande när det gäller jobb. Arbetsmarknaden och folk ser ju lite olika ut.

Jag jobbar med människor som har missbruk. Det kan hända att folk kommer och vill börja jobba hos mig, och jag kan ge dem jobb. Men de är inte inskrivna på Arbetsförmedlingen, och det har de inte varit på decennier. De är 29–30 år gamla. Jag säger: Om du får ett lönebidrag så ringer jag Arbetsförmedlingen och pratar med dem! Då säger man på Arbetsförmedlingen att personen ska ha varit inskriven i ett halvår till ett år hos dem och gått deras grejer. Så är det, i stället för att man lätt och snabbt skulle kunna anställa killen eller tjejen direkt och sedan göra upp med Arbetsförmedlingen. Det är väldigt trögt och trögkört.

Jag förstår inte att det ska vara så när ni är så pigga på att få arbetslinjen. Varför gjorde ni det inte lättare för oss arbetsgivare? Ni kunde ha litat på oss i stället. Vi anställer någon direkt, och så tar man problemen efteråt! Men nej, nu ska man ta det först. De

här människorna har många gånger blivit dragna åt olika håll, och de orkar inte med att gå till Arbetsförmedlingen och ta del av alla deras åtgärder innan det hela blir klart. Någonstans är det rätt tungt.

Anförande nr 256

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande och Jackie! Jag vill tacka för att du tar upp det här och lyfter detta viktiga perspektiv, för så här är det verkligen för många som står utanför arbete!

Jag ska nämna några av de saker vi gör för att få bukt med det här. Det handlar om vårt samarbete med Arbetsförmedlingen. Vi vet att just när vi sitter tillsammans, jobbtorg och arbetsförmedling, i samma lokaler har vi möjlighet att med våra jobbcoacher hjälpa de arbetssökande att komma i kontakt med Arbetsförmedlingen och faktiskt få ett beslut, ibland på dagen, om att få det viktiga lönestödet. Jag vill bara säga att vi jobbar jätteaktivt med just detta.

Men vi tittar också på precis det som du lyfter om möjligheten för fler arbetsgivare att få ta del av subventioneringarna. Där har vi våra egna Stockholmsjobb. Om vi hade haft möjlighet att ha fler Stockholmsjobb hos externa aktörer hade vi faktiskt kunnat lösa några av de här sakerna. Tack för att du tar upp detta viktiga perspektiv!

Anförande nr 257

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag tackar för svaret!

Anförande nr 258

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Mitt första jobb var som sommarvärd på Historiska museet. Det jobbet fick jag tack vare en sommarjobbssatsning för unga som förmedlades via stadsdelen. Tack vare satsningen fick jag och mina klasskamrater från Hässelby, Rinkeby och Tensta en första fot in på arbetsmarknaden, och jag är helt övertygad om att det var avgörande för hur det gick för oss senare i livet.

Under pandemin har arbetslösheten bland framför allt unga och utrikes födda ökat. I dag är arbetslösheten bland unga högre i Stockholm än i resten av landet. Ungdomsarbetslösheten skiljer sig stort mellan olika stadsdelar och är störst i samma områden som där gängen rekryterar och där samhället har dragit sig tillbaka. När dörrarna till både bostad och arbete stängs är det lätt att känna hopplöshet. Om vi vill få bukt med otryggheten och kriminaliteten måste vi se till att alla unga vuxna får chans till en egen försörjning. Förutom satsningar på fler Stockholms- och feriejobb föreslår vi sociala krav i stadens upphandlingar som ska leda till många nya jobb inom bland annat bygg- och transportsektorn. Så ska ungdomsarbetslösheten halveras och vägarna till ett arbete bli ännu fler.

Bifall Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 259

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Trots att ekonomin återhämtar sig i Sverige, inte minst i Stockholm, och trots att Stockholm återtar sin naturliga plats som Sveriges jobbmotor efter pandemin är det en svår tid som kan ligga framför oss. Det handlar om att även om många nu får tillbaka det jobb som man kanske förlorade under pandemin ser vi att långtidsarbetslösheten fördjupas och förstärks i hela vårt land. Det är ingenting unikt för Stockholm, utan så ser utvecklingen av Sveriges arbetsmarknad ut.

Då behöver naturligtvis Stockholms stad träda fram. De grönbå partierna gör det. Om jag ska uttala mig som moderat känns det ibland som att vi behöver göra detta för att kompensera för en inte alltid så effektiv politik från vår regering.

Mycket bra görs, och mycket har sagts i gruppledarrundan som är väldigt bra. Men jag skulle vilja fokusera på två saker. När jag hör hur Socialdemokraterna talar om detta och när man tittar på er budget ser man att ni inte direkt föreslår en radikalt annan inriktning. Ni föreslår möjligen lite mer pengar, men de äts ju å andra sidan upp av att ni inte fullt ut finansierar den stora mängden nya Stockholmsjobb. Det är mer av en luftkalkyl, om jag ska vara helt krass.

Jag skulle vilja fokusera på en särskild reform, och det är ett uppdrag för arbetsmarknadsnämnden, stadsdelarna och trafiknämnden att inventera och identifiera åtgärder i vår gemensamma miljö som målgruppen för arbetsmarknadsnämnden skulle kunna vidta. Den här typen av samhällsviktiga insatser där man, även om man är långtidsarbetslös och står långt ifrån ett vanligt jobb, kan vara med och bidra till samhället i Stockholm tror jag är väldigt viktiga för att man ska behålla ett fäste på arbetsmarknaden.

Jag kan också notera att Socialdemokraterna på sin kongress blev inspirerade av Stockholms stads budget, och detta var ett huvudnummer i Magdalena Anderssons tal. Jag skulle därför egentligen vilja uppmana Socialdemokraterna att göra det som jag kommer att göra: yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 260

S a l a r R a s h i d (S): Det har sagts flera gånger i den här talarstolen att vi inte har finansiering för våra Stockholmsjobb. Om jag ska vara helt ärlig talar du osanning. Jag vet inte hur du räknar, och jag vet inte hur du läser vår budget. Men vi har finansierat vartenda litet förslag i vår budget. Sedan kan du vara lite avundsjuk på att vi orkar och kan mycket mer, men det är en helt annan sak.

Det finns en rapport från institutet för arbetsmarknadspolitisk och utbildningspolitisk utvärdering som gjordes hösten 2021. Samma utvärdering och samma vilja har funnits från Karin Ernlund, som också har beställt en utvärdering gällande Stockholmsjobben. Den visar att de är otroligt effektiva. Mer än 80 procent går vidare till arbete.

Min fråga är till dig: Om det finns ett evidensbaserat sätt att se till att fler får arbete – varför är du då emot det? Varför är du emot ett förslag som gör att vi inte skulle behöva ha fler i försörjningsstöd? Eller är det bidragslinjen du företräder?

Anförande nr 261

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Nu får man nog rensa lite i retoriken kring Stockholmsjobben. Det låter på Salar Rashid som att det skulle finnas noll Stockholmsjobb i den grönbå budgeten. Det är på tok felaktigt, och det vet han själv eftersom han sitter här och hittar på.

I stället finns det tydliga skrivningar, tydliga uppdrag och en tydlig inriktning på att just använda den effektivitet som finns i Stockholmsjobben. Det är en stor del av det vi bygger vår arbetsmarknadspolitik på. Stockholmsjobben är någonting som först lanserades under Alliansens styre för ett par år sedan och som vidareutvecklades av er och sedan av oss. Det är en bra åtgärd. Det är väl bra att det finns en stor enighet. Men man måste också betala pengarna för det, och det noterar jag att man har lite olika uppfattningar om i de olika sidorna av salen. Jag har lite svårt att se vad invändningen är när det verkar finnas en bred överenskommelse och en bred samsyn om Stockholmsjobbets vikt. Som vi säger är också detta en alldeles utmärkt grund för att man exempelvis skulle kunna göra fler samhällsviktiga insatser. Det har ju er partiledare själv fört fram.

Anförande nr 262

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Att alla har ett jobb att gå till kommer att vara en av stadens största utmaningar framöver. Arbetslösheten och antalet långtidsarbetslösa har ökat under pandemin. Många arbetslösa saknar den kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden och behöver därför fylla på sin kompetens eller lära sig ett bristyrke.

Vuxenutbildning ökar arbetssökandes jobbchanser och bidrar samtidigt till att lösa arbetsgivarens rekryteringsbehov. Vi ser ett behov av att påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och för att skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning eller arbete. Det handlar om att främja integrationen genom att stötta fler att etablera sig på arbetsmarknaden och att klara av skolan. Utanförskap ska brytas och integrationen förbättras. Förutsättningarna ska förbättras både för nyanlända och för dem som har varit utan arbete under lång tid.

Staden ska verka för att den ideella sektorn får en mer betydande roll i integrationsarbetet med särskilt fokus på utrikes födda tjejer och kvinnor.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 263

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande och Rashid! Jag har läst er budget under arbetsmarknadsförvaltningen. Ni skriver dels att ni vill att komvux ska bedrivas till

större del i egen regi, dels att ni vill att komvux ska vara för dem som verkligen behöver utbildning allra mest.

Jag funderar lite grann på skrivningen om att vara till för dem som allra mest behöver utbildning. Vad menar ni egentligen med det? Betyder det att vi i framtiden ska behovspröva komvux, eller ska vi fortsätta att ha det som vi har det i dag – att den som söker till komvux får möjlighet att studera oavsett om det handlar om att man vill ställa om mitt i livet eller att man vill påbörja sin utbildningsresa? Vill ni begränsa utbudet för komvux? Och vill ni införa en prövning för ansökan? Eller varför skriver ni så här?

Anförande nr 264

R a s h i d M o h a m m e d (V): Det framgår inte i vår budget att vi vill begränsa eller ha behovsprövning för att få gå på komvux. Det vi menar är att om man har jobbat som undersköterska och vill byta karriär och därför har behovet av utbildning har man rätt att söka en komvuxutbildning. Men det finns inga begränsningar, utan vi vill bedriva komvux som det är i dag.

Anförande nr 265

K a r i n L e k b e r g (S): Ordförande och åhörare! Vi ska återvända till Farsta, för där har vi sedan 2011 haft ett utvecklings- och näringslivsråd som vi är mycket stolta över. Det här rådet har varit en katalysator, bland annat för att skaffa fler arbetstillfällen för unga i stadsdelen men också för alla i stadsdelen. Det har också handlat om att stödja företagen och att främja entreprenörskapet.

En viktig del i rådets främjandearbete är att introducera unga Farstabor i arbetslivet. Att tidigt i livet få prova på vad det innebär att gå till ett arbete dagligen, att få en liten egen inkomst som man ska ta hand om och att bidra till någonting som är till nytta och glädje för andra människor och, framför allt, att börja bygga sitt nätverk – allt detta är oerhört viktigt. Feriejobben är alltså en fantastisk möjlighet för en ung människa.

Nu kan vi se att ungdomsarbetslösheten i Stockholm är högre än i riket. Det är ganska ovanligt. Jag tror faktiskt att vi är ovana vid det på båda sidor. Därför måste vi med krafttag bryta en fortsatt utveckling åt det här hållet. Därför föreslår vi bland annat i vår budget en ungdomspakt med målsättningen att halvera ungdomsarbetslösheten i Stockholm. Inom ramen för ungdomspakten ligger också feriejobben. Vi vill höja målet till 11 000 feriearbeten i stället för de 9 000 som ni föreslår. För att lyckas med det tror vi att vi måste höja ambitionerna. Vi måste öka kreativiteten och se var vi hittar jobben någonstans i vår egen verksamhet, i civilsamhället och i näringslivet. Vi behöver också bli mer kreativa när det gäller hur vi hittar rätt handledare som känner sig motiverade och håller hög kvalitet.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 266

P e t e r Ö b e r g (L): Vad roligt att se dig, Karin! Karin och jag kamperar ihop ute i Farsta. Jag ville bara plocka upp det här med näringslivsrådet, som hon har bedrivit

sedan 2012. Oavsett majoritet har det varit under ordförandeskapet av moderater, socialdemokrater eller vänsterpartister. Och man har hela tiden drivit utvecklingen för att hitta jobb i Farsta. Det är en fantastisk sak, som jag hoppas kan spridas till alla stadsdelar.

Anförande nr 267

K a r i n L e k b e r g (S): Det är väl bra, men jag tror ändå att vi kommer att behöva höja ambitionsnivån lite. Jag tycker att 9 000 jobb är lite för lågt. 2018 hade vi 10 700, och efter pandemin tycker jag alltså att vi ska höja ambitionsnivån lite. Men jag håller helt med dig i sak i övrigt, Peter.

Anförande nr 268

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Vad roligt, Karin, att du pratade just om ungdomar! Jag har läst er budget och noterat att ni föreslår en särskild ungdomspakt. Först och främst är det väldigt roligt att ni föreslår det som jag tolkar som en fortsättning på den integrationspakt som vi har initierat. Det är verkligen välkommet att ni nu ansluter er till det här arbetssättet och ser vinsterna med det. Men ni tillför inga särskilda medel för ungdomspakten, vilket gör att detta riskerar att bli väldigt urholkat.

Men egentligen var min fråga till dig en annan. När det gäller ungdomsarbetslösheten och att vi fortfarande ligger på höga nivåer i Stockholm beror det inte på den kommunala arbetsmarknadspolitiken, utan det beror på att så många av våra enkla jobb i de här viktiga branscherna, till exempel besöksnäringen, har försvunnit under pandemin. Hur ska vi få tillbaka de jobben?

Anförande nr 269

K a r i n L e k b e r g (S): Om jag bara kunde ge ett svar till dig, Karin, på hur vi efter pandemin ska få tillbaka jobben! Jag tror att vi måste tänka ganska långsiktigt, och jag tror inte att det kommer att se exakt likadant ut som det har gjort tidigare. Det kanske också kommer att uppstå nya arbetstillfällen, för vi ställer om på olika sätt just nu.

Jag är helt överens med dig om att vi behöver kraftsamla kring det här, och kanske också över partigränser. Det finns en fara. Vi ser i fastighetsbyråns rapport i juni att vi har en ökad ungdomsarbetslöshet. Detta, i takt med att en tredjedel av unga människor mellan 18 och 26 inte tycker att man ska välja en storstad eller Stockholm utan kan bo någon annanstans, kommer att leda till att Stockholmshabitatet av den där arten någon pratade om i går, unicorns, kommer att förstöras. De kommer att hamna någon annanstans.

Anförande nr 270

A n d r e a H e d i n (M): Ordförande! Jag delar verkligen ditt engagemang, Karin, för näringslivspolitik. Precis som jag inledde med att säga är jag glad att vi kan göra de satsningar vi gör i vår budget med samverkan med SBR och Integrationspakten.

När det kommer till sommarjobben har vi nu ett ärende där vi förstärker möjligheten för ungdomar att jobba med entreprenörskap i sitt sommarjobb. Det är inte bara antalet sommarjobb eller lovjobb det handlar om, utan det är också kvaliteten på våra feriejobb – att vi kan rikta dem till ungdomar som kommer från socioekonomiskt svagare familjer och som kanske har olika typer av funktionsvariationer.

Jag undrar: Hur vill ni jobba med en mycket större variation av våra feriejobb i stället för att bara prata antal? När ska ni börja prata kvalitet, så att det leder till att ungdomar sedan kan gå vidare till andra jobb?

Anförande nr 271

K a r i n L e k b e r g (S): Det är inte sant, det du säger om att vi bara tänker kvantitet och inte kvalitet. Det gör vi också. Det arbete som redan utförs i de sommarjobb som har funnits håller ganska hög kvalitet. Det återkommer ofta i kvalitetstänkandet att det är svårt att hitta handledare som håller en hög kvalitet. Om vi skulle överföra det på en annan aspekt och säga att det är låg kvalitet på skolmaten i en skola skulle man i så fall kunna säga: Ni får inte mat här längre, för det är så dålig kvalitet på den! Så gör vi inte, utan då ser vi till att vässa knivarna så att vi hittar den goda kvaliteten. Det handlar om att öka ambitionerna.

Sedan är det jättebra, det du säger om att man också kan titta på entreprenörsidan och se om det finns arbetstillfällen vi kan hitta där. Det håller jag med om, och därför tycker jag också att ni skulle ha kunnat snäppa upp lite fler än 9 000. Det är samma som förra året.

Anförande nr 272

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Ordförande och ledamöter! Under de år som jag satt i arbetsmarknadsnämnden fanns det en fråga som jag funderade väldigt mycket på. Den var: Vad vill egentligen Sverigedemokraterna med Stockholms arbetsmarknadspolitik? Sverigedemokraterna är ett parti som bygger hela sin politik på bilden av att Sverige har en dålig integration. Men när man väl får chansen att jobba med integration är man emot alla integrationsfrämjande åtgärder som finns.

Detta visar inte minst Sverigedemokraternas senaste budgetförslag på arbetsmarknadsområdet, där man vill skära ned hela 336 miljoner på jobbtorgen. Det här är ingenting som ens går att motivera med den vanliga sverigedemokratiska fanan, som vi brukar höra om här i fullmäktige, nämligen återvandring. Detta skulle ju till och med drabba personer som är födda i Sverige. Dessutom noterar jag att Sverigedemokraterna vill lägga massvis med pengar på utbildningar där vi inte ens har något underlag.

Om man ska sammanfatta Sverigedemokraternas arbetsmarknadspolitik i Stockholm får jag intrycket av att det är mer av ineffektiva åtgärder och emot allt som har med integration att göra, och därmed ökad arbetslöshet. Detta visar att Sverigedemokraterna inte har en seriös politik och att de är olämpliga att styra Stockholms stad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 273

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Tack, Tiemon, för ditt inlägg i debatten! Jag blir dock lite konfunderad av det du säger. Du talar till exempel om att vi föreslår ineffektiva åtgärder. I inlägget tidigare hörde vi ansvarigt borgarråd, som till exempel talade om att det inte beror på arbetsmarknadspolitiken att vi har en hög ungdomsarbetslöshet. Det tycker jag är väldigt anmärkningsvärt. Bara för att man själv har ansvaret för ett visst område är det alltså inte politiken det är fel på. Det är väl precis den det är fel på?

Håller du inte med, Tiemon, om att vi helt enkelt måste se i nya banor för att bryta arbetslösheten bland ungdomar och bland nyanlända? Håller du inte med Sverigedemokraterna om det?

Anförande nr 274

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Jag håller med om att vi behöver mer av innovation och kanske nya åtgärder i arbetsmarknadspolitiken. Men jag får fortfarande inte riktigt ihop det här. Ni vill alltså dra ned 336 miljoner på en så pass viktig arbetsmarknadsåtgärd som jobbtorg. På vilket sätt skulle det leda till att fler kommer i arbete? När jag läser ert budgetförslag ser jag nästan bara fokus på nedskärningar och ingenting på den innovation som du står här och pratar om.

Jag vidhåller det jag säger: Jag tycker att du motsäger dig själv, och det visar varför ni är olämpliga att styra den här staden.

Anförande nr 275

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag är stolt över hur vi genom de fyra budgetar som vi nu har lagt fram tillsammans i den grönbå majoriteten har vänt arbetsmarknadspolitiken till att nu handla om att skapa snabbspår till jobb.

Våra yrkesutbildningar måste vara snabbspår till framtidens jobb, och det blir de när vi utformar dem tillsammans med dem som ska anställa. Det är fler som söker utbildningar när man vet att man får den utbildning som framtidens jobb kräver. Och det är fler som får jobb efter avslutad utbildning när arbetsgivarna vet att de studerande har fått rätt kunskaper. Det är också så här vi bryter arbetslösheten, och det är så här vi ser till att Stockholms företag kan fortsätta växa. Det här har varit vårt fokus under hela mandatperioden.

När det blir fler äldre i Stockholm behöver vi också bli bättre på att locka fler unga till framtidens välfärd. Fler och fler äldre innebär ett stort rekryteringsbehov i de verksamheter som vi ansvarar för här i staden. I den här budgeten lägger vi därför in en extra växel för att locka fler att utbilda sig till just yrken i framtidens välfärd. Vi vill marknadsföra dessa viktiga yrken för våra unga men också förenkla för dem som redan jobbar i våra omsorgsyren att vidareutbilda sig. Och såklart gäller det också att,

som min kollega äldreborgarrådet Erik Slottnér gör varje dag, jobba för att höja statusen på äldreomsorgens yrken.

Komvux kan inte ensamt lösa kompetensbristen i hela Stockholms näringsliv, men komvux är en fantastisk möjlighet för alla unga och nyanlända som vill starta sin utbildningsbana och även för alla stockholmare som vill ställa om och byta spår mitt i livet. Det är så vi skapar möjligheter för alla stockholmare att förverkliga sina drömmar och vara en del av ett Stockholm som växer.

Anförande nr 276

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande och Karin! Jag tänkte bara ställa en fråga. Det har kommit en utvärdering om den kommunala arbetsmarknadens anställningar, där man har utvärderat tre olika arbetsmarknadsanställningar: ungdomsanställning, Stockholmsjobb och Stockholmsvärdar. De första har fått jobb efter insatserna, men när det gäller Stockholmsvärdar har det inte lett till att de har fått fortsätta att jobba eller hitta ett annat jobb.

Kan du säga någonting om varför? Det är ju ni som har infört Stockholmsvärdarna.

Anförande nr 277

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Rashid, för denna jätteviktiga fråga! Utvärderingen är någonting som jag har efterfrågat under hela mandatperioden, för vi behöver veta att våra insatser är effektiva. När du läser vår budget ser du också att vi nu gör en särskild satsning på de anställningar som vi vet har god effekt, det vill säga ungdomsanställningar.

När det gäller Stockholmsvärdarna visar IFAU-rapporten att det inte har haft så god effekt. Men då ska man veta att utvärderingen är gjord på de personer som var Stockholmsvärdar för ganska många år sedan. Vi har under mandatperioden utvecklat anställningsformen väldigt mycket, och vi ser nu till att de som jobbar som Stockholmsvärdar får mycket utbildning och ökat handledningsstöd – allt för att det ska bli en effektiv åtgärd. Men man ska också veta att det är de personer som står allra längst ifrån arbetsmarknaden och som har de allra tuffaste förutsättningarna som jobbar som Stockholmsvärdar. Vi kommer att fortsätta att utveckla det här i rätt riktning.

Anförande nr 278

L i s a P a l m (FI): Hej Karin! Jag betvivlar verkligen inte ditt engagemang i frågan om kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. Jag ser ju att det finns bra och fina skrivningar om det i budgeten.

Det som gör mig beklämd är när man pratar med exempelvis Yalla Rinkeby. De säger: Vi är redo att skala upp vår verksamhet, och vi kan sätta igång ett större produktionskök, men staden ger kalla handen! Det framstår för mig lite grann som att staden snarare vill samarbeta med Foodora än med de lokala initiativen i Järva.

Jag har därför en fråga när det gäller de fina skrivningar som finns i budgeten, där jag ser att det är 3 miljoner till arbetsmarknadsåtgärder: Var är de stora satsningarna på kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden?

Anförande nr 279

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Lisa, för frågan! Först och främst: Om man undrar var pengarna finns undrar jag var pengarna till jobbtorget för funktionsnedsatta, som ni vill införa, finns någonstans. Ni har avsatt 2 miljoner, och det kommer inte att räcka till någonting. Men det kan vi kanske ta i nästa replikskifte.

Jag är så glad att du ställer frågan om Yalla! När ni styrde hade vi inga upphandlingar av arbetsträning hos externa aktörer. Det är med den här majoriteten vi har sett att vi inte kan göra allting bäst i egen regi. Vi vet att Yalla är ett fantastiskt företag som har möjlighet att coacha, stötta och guida kvinnor in på arbetsmarknaden. Det är ju därför jag har sett till att vi upphandlar de här arbetsplatserna. De har inte alls fått kalla handen, utan tvärtom: De har fått den varma handen. Vi har nu äntligen kommit så långt att vi kan upphandla de här arbetsplatserna, och jag hoppas att vi kan upphandla fler.

Vill *ni* upphandla fler? Vi får ta det i nästa omgång, för jag förstå av ordföranden att Lisa Palm inte får svara på det nu.

Anförande nr 280

S a l a r R a s h i d (S): När det gäller kombinationsutbildningen kan jag faktiskt hålla med dig. Det är en YFI-modell som kom under vår mandatperiod. Det är någonting som vi ska vara väldigt stolta över och någonting som har lett till att fler har gått från sysslolöshet till arbete.

Stolt, säger du. Ni började med en effektivisering på jobbtorg och sänkte ambitionerna på Stockholmsjobben och feriejobben. Jobbtorgen fick en slakt på nästan 40 miljoner. Under pandemin fick vi, trots att vi fick jättemycket pengar från staten, inga tilldelningar till arbetsmarknadsförvaltningen. Nu ser vi att Stockholm har gått från att vara en stad som man flyttade till till att vara en stad som man flyttar ifrån. Vi har fått, som vi tidigare har varit inne på, en arbetslöshet som är över genomsnittet i riket.

Jag undrar därför: Är du verkligen stolt över det du har bidragit med när du vet att du hade kunnat göra så mycket mer?

Anförande nr 281

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Rashid, för dina frågor! När det gäller kombinationsutbildningar tror vi verkligen på den utbildningsformen. Det är därför vi har sett till att det från och med den 1 januari förra året finns kombinationsutbildningar hos alla utbildningsanordnare och för alla yrkesutbildningar – just för att det här en väldigt bra utbildningsform. Vi tror på den, och därför satsar vi på den.

När det gäller jobbtorg är det så i arbetsmarknadspolitiken att vi behöver följa konjunkturen. När arbetslösheten är låg behöver vi inte lika mycket resurser på jobbtorg. När arbetslösheten är hög tillför vi också mer resurser till jobbtorg, vilket du kan läsa i våra budgetar och vilket du ser i verksamheterna. Vi har tillfört resurser.

När det gäller de statliga pengarna har vi såklart använt dem. Men det är inte främst i kommunen vi behöver lägga insatserna för att få fler jobb, utan det är hos stadens företagare – de som anställer. Och där har din regering mer att göra.

Anförande nr 282

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag vill fortsätta på det spår som Salar Rashid var inne på. Sedan september 2019 har ändå långtidsarbetslösheten ökat med 31 procent, och under denna period har du, Karin Ernlund, haft det yttersta ansvaret. Finns det något utrymme över huvud taget för självkritik?

Anförande nr 283

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack för att du begär replik på mig, Martin Westmont! Jag ser ju att du inte har anmält dig på talarlistan. Det här blir alltså den debatt som vi kan ha.

Du försökte citera mig i det förra replikskiftet. Jag sa inte att jag gav ett underbetyg till vår ... Jag sa så här: Att vi har en hög arbetslöshet beror på att vi har haft en pandemi, inte på den kommunala arbetsmarknadspolitiken. Ska man verkligen bryta arbetslöshet och utanförskap måste man satsa på de företag som anställer. Det var det som jag ville peka på.

Självkritisk kan man alltid vara. Men jag är väldigt stolt över den arbetsmarknadspolitik som vi driver med den grönbå majoriteten. Vi satsar just på utbildningsinsatser tillsammans med företag så att vi ser till att arbetslösa får den utbildning som arbetsmarknaden kräver. Det är på det sättet, genom att koppla ihop utbildning och ett starkt näringsliv, som vi kan bryta utanförskapet.

Anförande nr 284

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! Jag ska säga några ord om SHIS, den helt unika bostadssociala stiftelse som vi har förmånen att ha i Stockholm.

När jag är ute i landet och träffar personer som jobbar med bostadspolitik men även professionen inom socialtjänsten eller fastighetsbranschen blir de oerhört imponerade av och avundsjuka på oss för vår stiftelse. Inte sällan avundas de de verktyg som vi har i och med alla de bostäder som stiftelsen kan tillhandahålla. Det ska ni som sitter i den här salen och som inte har bekantat er med SHIS verksamhet känna till: Vi är helt unika i Sverige.

Stiftelsen har tjänat Stockholm väl sedan 1963. Den har tillsett att personer som står långt ifrån bostadsmarknaden har fått en andra chans till en bostad och tillsett att personer i hemlöshet har fått en plats att kalla sitt hem. Efter flyktingkrisen 2015 var

staden snabb med att ställa om verksamheten och utvidga uppdraget till SHIS till att även omfatta mottagandet av nyanlända. Det är ett uppdrag som stiftelsen har klarat galant trots den omfattande uppgift som det innebar att skapa hem för och ta emot tusentals nya stockholmare till vår stad.

Det som oroar mig inför framtiden är dock de politiska beslut som fattas för att skala ned de sociala verksamheterna. De träffpunkter som har funnits, framför allt på de stora anläggningarna inom SHIS, är naturliga mötesplatser för personalen att möta hyresgästerna med de utmaningar som de har och står inför. Det är mötesplatser som har varit viktiga för att skapa en relation mellan hyresgäster och medarbetare för att på riktigt kunna stödja den enskilda vidare till en plats på den ordinarie bostadsmarknaden. Det är ett arbete som stiftelsen framgångsrikt har bedrivit sedan 1963. Låt det arbetet få fortsätta!

Med detta vill jag yrka bifall till det socialdemokratiska förslaget till budget för 2022.

Anförande nr 285

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag såg att också Kristin Jacobsson har begärt replik, och det är ju hon som är ordförande i SHIS.

Jag tänkte bara säga att SHIS och Stockholmshem har haft ett långt och väldigt fruktbart samarbete under alla år. Vi har noterat att en renodling av uppdragen i stadens bostadsbolag skulle vara bra. Det vore bra om ett bolag jobbar med SHIS i stället för två eller tre, som det är nu. Dessvärre har vi missat detta i vår budget, och jag tror inte att ni heller har med det i er budget. Men det borde vara den utveckling som Stockholm tar.

Anförande nr 286

Karin Gustafsson (S): Björn! Stockholmshem har förtjänstfullt tagit ansvar för att se till att skapa bostäder för SHIS. Det har man gjort oerhört väl under många år, och det har uppenbarligen inte de andra bostadsbolagen, framför allt det andra bostadsbolag som har ansvar för att tillskapa bostäder, klarat.

Det är oerhört olyckligt, skulle jag vilja säga. Men det är klart att man alltid kan ha en diskussion om huruvida man borde renodla och fokusera och låta ett enda bostadsbolag ansvara. Jag är helt överens med dig, Björn, om att vi kanske kan ta en diskussion om detta över blockgränserna. På så sätt kan vi effektivisera bostadsbyggandet och se till att SHIS tillskapas ordinarie bostäder till den grupp som vi vet står så långt ifrån bostadsmarknaden.

Anförande nr 287

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Jag är glad att vi har samma syn på SHIS. Jag ska prata mer om det i mitt anförande alldeles strax.

Jag är lite osäker på vad det är Karin Gustafsson menar när du säger att vi har dragit ned på den bostadssociala verksamheten. Jag misstänker att du menar den

kaféverksamhet som bedrevs i några få av SHIS lokaler och som gick med stora underskott därför att ingen besökte den. Vi tyckte att man kunde ge detta stöd på ett annat sätt till de boende som har ett behov av de sociala stödinsatserna. I en tid när SHIS också, som du vet, har genomgått ett stålbad i ekonomisänkning för året går det inte att bedriva en verksamhet som ingen besöker.

Anförande nr 288

Karin Gustafsson (S): Då är jag och Kristin inte riktigt överens om att det är en verksamhet som inte besöks. Jag kommer i kontakt med både hyresgäster och personal som säger att det här är oerhört olyckligt.

Den naturliga mötesplatsen, det vill säga den kaféverksamhet som kan verka trivial i sammanhanget, är ändå den mötesplats där hyresgästen kan möta personalen och skapa en relation. För relationer är det absolut viktigaste i det sociala arbetet för att se till att människor söker det stöd som de kan behöva för att ta sig vidare på bostadsmarknaden, och det är trots allt det vi vill. Vi vill ju att de här personerna ska kunna klara av en egen bostad på sikt och med stöd från SHIS personal klara av att ta sig vidare från de tillfälliga genomgångsbostäderna. Då var kaféverksamheten, som kan verka trivial, oerhört viktig för att skapa de relationer som krävs för att hjälpa hyresgästerna vidare.

Anförande nr 289

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! SHIS har gjort en fantastisk professionaliseringsresa de senaste åren, där man har visat att man både kan skala upp sin verksamhet, som Karin Gustafsson precis nämnde, under förra majoritetens ledning 2015–2016 och nu under den grönbå majoritetens ledning då de nyanlända som kom 2015–2016 ska flytta till eget boende.

Ordförande! Den grönbå majoriteten har verkligen tagit frågan om nyanländas etablering i Sverige på största allvar. Att kunna svenska och att ha en egen försörjning och ett eget boende är avgörande för den nyanländas etablering i Sverige. Jag skulle vilja lyfta fram två saker som jag tycker att den grönbå majoriteten har gjort bra.

Det första jag vill lyfta fram är samarbetet mellan SHIS och jobbtorgen, som under året har fortsatt att utvecklas. Det gäller inte minst nu genom Welcome House, men också tidigare. 156 nyanlända som bor hos SHIS har i år blivit matchade till ett arbete via jobbtorgen. Ett eget jobb och en egen försörjning är en förutsättning för att börja sitt liv i Sverige på bästa sätt.

Det andra är en egen bostad. Det vill jag också lyfta fram särskilt. Under 2021 har många av de nya stockholmarna som bor hos SHIS successivt flyttat därifrån. Visste ni att 67 procent av de nyanlända som flyttar från SHIS har flyttat till ett eget permanent boende? Jag säger det igen: 67 procent av de nyanlända har flyttat till ett eget permanent boende som de har ordnat på egen hand! SHIS arbete med boskola och fördjupad bostadsvägledning har gett de nyanlända nycklarna till bostadsmarknaden. Det kommer de att ha glädje av hela livet. Med ett eget jobb och en egen bostad finns de bästa förutsättningarna för ett nytt och självständigt liv i Sverige.

Anförande nr 290

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Hej Kristin! Kul att vi får prata lite SHIS här under budgetdebatten! Jag tänkte fråga dig hur ni ser på den förkortade boendetid hos SHIS som den här majoriteten har infört.

Den förra majoriteten hade fem års boendetid för alla SHIS hyresgäster, oavsett om man var nyanländ eller ej. Ni har gjort en skillnad så att man bara får bo hos SHIS i två år om man är nyanländ. Det betyder att kvotflyktingar, till exempel en barnfamilj, har två år på sig att hitta ett annat boende. Om de inte lyckas med det kan de självklart söka hos socialtjänsten, som du kommer att säga. Men det är ganska onödigt att tvinga folk vidare till vandrarhemslösningar eller andra lösningar i stället för att ha kvar den här femårsmöjligheten, som alla andra hyresgäster har inom SHIS verksamhet.

Anförande nr 291

Kristin Jacobsson (C): Tack så mycket för frågan! Jag kan glädja Alexandra med att nyanlända fortfarande kan bo i fem år på SHIS. Det vi har gjort i majoriteten är att säga att vi inledningsvis skriver kontrakt på två år och att man sedan har möjlighet att förlänga kontraktet direkt med SHIS om man har behov av det, fortfarande är i etablering och behöver bo kvar längre. Då kan man bo i maximalt fem år på SHIS som nyanländ även i framtiden.

Anförande nr 292

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag var faktiskt lite grann inne på samma fråga, och nu fick vi svar – tack för det!

Men jag tänkte också fråga om de 67 procent som har flyttat vidare och som du tar upp. Hur länge hade de bott hos SHIS? Hade de bott i fem år, eller hade de bara bott i två år? Det är glädjande att höra att man kan bo längre. Men vad ställs det då för krav? Och vad kan hända som gör att man inte får bo kvar efter två år? Jag tänker att det inte är realistiskt att hitta en bostad efter två år i Stockholm. Det vet både du och jag att de flesta inte klarar. Så vad är det som gör att människor skulle behöva avsluta sitt kontrakt efter två år?

Anförande nr 293

Kristin Jacobsson (C): Jag tror att det kan vara svårt, men jag tror inte att det är omöjligt. Det finns människor som kommer tidigt i jobb och som lär sig svenska. Om man har en egen försörjning kan man också köpa sig ett eget boende, och det är en sak som de som bor på SHIS i dag också gör. Vissa köper sig ett boende, för man har ett eget jobb och man kan ta sig vidare på egen hand. Men som sagt finns det fortfarande möjlighet att bo i fem år i SHIS boenden även framöver om man har behov av det.

Anförande nr 294

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag ska fortsätta att prata om SHIS. Jag tänkte börja med en liten hyllningssång till SHIS, för jag tänker att det skulle kunna

vara en fantastisk verksamhet. Jag vill verkligen säga att det är med stolthet som jag på jobbet kan presentera en boendekedja för våldsutsatta kvinnor efter skyddat boende när det finns ett mellanboende med stöd och att man senare kan skriva ett eget kontrakt med SHIS. Det är jättebra! Och därför är jag så ledsen att verksamheten ibland fungerar så dåligt.

Verksamheten kostar jättemycket. Socialtjänsten betalar en boendestödkostnad på 8 600 kronor i månaden. Då får man en timme i veckan. Det är en timpenning som är högre än vad jurister kostar, och jag tänker att det är ganska orimligt. Det har också gjort att många stadsdelar har valt bort att använda sig av SHIS mellanboende med stöd. Det blir ett problem, för det blir en signal till politiken eller till styrelser om att verksamheten inte behövs. Men i det nätverk med relationsvårdsteamerna i Stockholm där jag sitter med pratas det om att man är så missnöjd med den service som SHIS erbjuder att man helt enkelt inte använder den.

Medskicket är därför att SHIS är en fantastisk verksamhet som fungerar väldigt dåligt. Personalomsättningen har varit väldigt hög, boendestödet har i perioder verkligen inte alls fungerat, och man har inte täckning när personal till exempel är sjuk eller slutar. Det blir stora glapp. De som förlorar på detta är de boende som behöver det här stödet. Om man inte får sitt boendestöd halkar man efter med hyran, och då kanske man inte kan bo kvar. Det kan ge väldigt stora konsekvenser.

Som sagt: Jag tycker att SHIS är fantastiskt, och jag tycker att vi ska vara stolta över det. Men det skulle kunna fungera så otroligt mycket bättre.

Anförande nr 295

A n d r e a H e d i n (M): Hej Anna! Nu pratar vi om dem som har fått uppehållstillstånd. Men jag skulle också vilja ställa en fråga till dig om Feministiskt initiativs budget när det gäller sfi till papperslösa, det vill säga personer som har sökt uppehållstillstånd och som inte bedöms ha asylskäl för att stanna kvar och som därför vistas illegalt i Stockholm. Dem vill ni erbjuda sfi-utbildning. Det riskerar inte bara att bygga upp ett skuggsamhälle utan också att verkligen cementera ett sådant. Det är dessutom olagligt enligt Skolverket och skollagen.

Jag undrar: Vill Feministiskt initiativ i Stockholm att Stockholms stad ska bryta mot lagen i den här frågan?

Anförande nr 296

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det var kanske inte en replik på mitt SHIS-inlägg. Men ja, vi tycker att papperslösa ska ha fler rättigheter. Det finns en massa olika sätt för staden att erbjuda saker till människor som man tycker att de behöver, till exempel genom IOP. Man behöver inte bryta mot lagen, och det vill jag inte heller att man ska göra. Det tror jag att du vet.

Jag vet att vi inte delar den här synen med Moderaterna, men jag tror uppriktigt på att ge möjligheter och rättigheter till ett mer drägligt liv för dem som är mest utsatta. Det tycker jag är en värdig politik, som också stöds av de mänskliga rättigheterna. Jag vet

att Moderaterna inte vill ge försörjningsstöd till papperslösa barn, och jag vet att ni tycker att det är bättre att folk fryser och svälter trots att de finns i Stockholm. Men det är tyvärr inte en politik som vi delar.

Anförande nr 297

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Jag delar inte den bild som Anna Rantala Bonnier ger av att det kommer signaler till politiken om att SHIS inte behövs. Just nu bor 17 personer på SHIS mellanboende, och det är fler än under hela förra året. Vi har kunnat skalat upp och leverera väldigt snabbt på den kraftiga efterfrågan efter sommaren. Verksamheten behövs, och stadsdelarna använder sig av mellanboendeplatserna.

Men dialogen med stadsdelarna är såklart väldigt viktig, och vi måste hitta rätt i vad de efterfrågar. Det här har varit en av de viktigaste prioriteringarna under året. Jag kan lova att vi på varje styrelsemöte pratar om hur vi ska utveckla samarbetet och samverkan med stadsdelarna och socialtjänsten. Vad har Anna Rantala Bonnier själv för förslag på hur samverkan kan utvecklas?

Anförande nr 298

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag blir jätteglad när jag hör att det inte uppfattas så, för det är en rädsla. När jag hör att andra stadsdelar väljer bort SHIS är jag rädd att det ska uppfattas som att insatsen inte behövs i stället för att man kan skruva på det.

Om vi ska gå in på detaljer tror jag till exempel att det skulle vara bra med en mer rimlig kostnad för boendestöd, alternativt att man får mer boendestöd än en timme i veckan för 8 500 kronor i månaden. Jag jobbar i en stadsdel där många behöver väldigt mycket stöd för att man kanske inte har svenska som första språk och för att man har levt isolerat väldigt länge. Men det finns ju andra stadsdelar, där men helt enkelt inte tycker att behovet motsvarar kostnaden. Man kan titta över och ha olika skalor av boendestöd, till exempel, för olika behov.

Om vi verkligen ska gå in på detaljer har ju stadsdelarna också olika delegation. Olika relationsvårdsteam har till exempel inte samma möjlighet att erbjuda SHIS. En del kan ha avtalat boende, en del kan bara ge mellanboende och en del kan inte ge SHIS alls. Det här kommer att påverka användandet av SHIS. Jag pratar supergärna mer med dig i detalj, för det finns så himla mycket att säga!

Anförande nr 299

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! De tre senaste åren har jag suttit i styrelsen för SHIS Bostäder som vi precis har diskuterat. De ordnar ju boenden till personer med sociala problem, till nyanlända och även evakueringsboenden nu under pandemin. Det handlar mycket om en andra chans i livet, att ge människor en väg tillbaka, hopp och framtidstro och är på många sätt en stor resurs i vår stad. Men den grönbå majoriteten har kanske inte gjort deras jobb enklare – tvärtom. Under det här styret har den sociala verksamheten i

stället för att skalas upp lagts ned, och då tänker jag till exempel på kaféverksamhet där man också kunde få en varm matlåda med mat. Det är ju inte alla som klarar av att laga mat hemma och då äter de ingenting annars. Man har behövt satsa otroliga mängder på ordningsvakter och liknande för att otryggheten har ökat, och det skapar en ond cirkel.

Man har också minskat boendetiden. Nu skrivs kontrakt på två år, och det tycker jag att man ska stå för. Tidigare var det fem år och man visste att man skulle få bo kvar i samma lägenhet. Det är ändå en stor skillnad mot att veta att man har två år på sig att hitta ett boende i bostadskrisens Stockholm. Det skulle få av oss klara. Det är dyra andrahandskontrakt som väntar. 67 procent är ett bra resultat, men det är inte i Stockholms stad som majoriteten av de här nyanlända bor. Vi riskerar också social dumpning ute i landet, skulle jag vilja säga.

Det är inte värdigt. Jag tycker inte att det är så vi ska ta emot nya medborgare i Stockholms stad. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Anförande nr 300

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Alexandra, jag måste gå upp och ta replik på dig också, eftersom ni fortsätter att säga att vi minskar på boendetiden. Om du läser budgeten ser du att det står att man har möjlighet att bo upp till fem år. I stället för att skriva kontrakt månad för månad skriver vi nu initiala kontrakt på två år med möjlighet till förlängning till fem år. Det här handlar om att hela tiden coacha, hjälpa och stötta de nyanlända att ta sig vidare på bostadsmarknaden.

Det stämmer inte att det pågår en social dumpning ut i övriga landet, utan många av de nyanlända får faktiskt en bostad också här i Stockholmsregionen. Jag tycker därför att det är dags för er att sluta med dessa felaktigheter.

När jag nu ändå har 16 sekunder kvar vill jag också säga att jag tycker att det är anmärkningsvärt att Sverigedemokraterna som har de mest kontroversiella förslagen på det här området, det vill säga att helt ta bort de kommunala jobbtorgen, inte anmäler sig på talarlistan så att vi får möjlighet att debattera er politik.

Anförande nr 301

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Det här handlar om nyanlända barnfamiljer och kvotflyktingar från fruktansvärda flyktingläger. Man har kanske aldrig bott i en lägenhet, man vet kanske inte hur man startar en spis, så det är en otroligt stor resa de ska göra. Om man tänker att de skulle ha fem år på sig kunde man från början ha den utgångspunkten och skriva kontrakten på fem år så att de visste det.

SHIS personal har uppfattat det här på ett annat sätt, och det är inte så de jobbar. Jag lyssnade på dem i förra veckan på Socionomdagarna, där de gjorde ett jättefint jobb, och de berättade om sin bostadsvägledning och de nya riktlinjerna från staden: att det är två år som gäller, och därför måste de gå in tidigare och pusha de nyanlända tidigare

med att de ska hitta en ny bostad redan innan de har börjat sfi och kanske knappt satt barnen i förskola och skola.

Jag tycker att ni ska stå för det här snarare än att hänvisa till er budget. Det är snarare en risk att man socialiserar in folk i socialtjänsten tidigare än vad det hade behövts.

*§ 9 Rotel VI Arbetsmarknads-, integrations- och idrottsroteln**Idrottsnämnden*

Anförande nr 302

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Visst är det surrealistiskt att vi under den här mandatperioden har varit tvungna att uppmana människor att inte komma till våra idrottsanläggningar, att uppmana människor att inte resa och inte träffas, inte spela cuper och matcher eller gå på stora idrottsevenemang. Särskilt surrealistiskt har det här varit eftersom vuxna som tränade på privata gym inte hade samma restriktioner som barn och unga utan att vår regering och Folkhälsomyndigheten riktade alla sina skarpa restriktioner mot kommunerna.

För det här har vi en stor skuld att betala tillbaka, och jag vill tacka alla medarbetare på idrottsförvaltningen för deras insatser i att snabbt ställa om och kunna hålla öppet så mycket som möjligt under pandemin.

Jag vill också skicka ett stort, varmt och innerligt tack till idrottsrörelsen som med sin kreativitet och sitt stora engagemang fortsatte att hålla i gång trots allt och väldigt många gånger fungerade som en livlina för barn och unga under pandemin. Tack för det!

Växande psykisk ohälsa och oroande signaler om att barn och unga har slutat med sin idrott gör att vi måste växla upp rejält på idrottsområdet, och det gör vi med den här budgeten. I denna budget som kommer att göra skillnad för barn och unga finns nolltaxa för barn- och ungdomsidrott året runt, samarbete mellan skola och idrott, särskilda insatser för att nå fler tjejer, funktionsnedsatta och äldre, ökad bemanning för ökad trygghet vid våra idrottsanläggningar, något som framför allt gynnar flickor, utökad snöröjning och vintertält för att vi ska kunna använda fler anläggningar året runt samt en historisk satsning på 4 miljarder i idrottsinvesteringar. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 303

A l e x a n d e r O j a n n e (S): I går under fastighetsdebatten hanterade vi den kanske största frågan för idrottsrörelsen, nämligen anläggningsbristen. En kort påminnelse om vad som sas då och som framkom är att det är Socialdemokraterna som satsar mest på idrottsinvesteringar i sitt budgetförslag. Det är Socialdemokraterna som inte äventyrar ekonomin med dyra och osäkra OPS-lösningar, och det är Socialdemokraterna som alltid står upp för idrotten vid exploatering så att varje ianspråktagande av idrottsmark ska ersättas fullt ut.

När det kommer till själva verksamheten i och runt anläggningarna är vi väldigt överens i denna församling. Vi vill att barn ska idrotta mer, för vi vet att barn som idrottar presterar bättre i skolan, de har lättare att komma in på arbetsmarknaden och de mår bättre. De bidrar kraftigt till en ökad folkhälsa.

De som bär idrottsrörelsen i Stockholm och kan se till att det här händer är inte vi politiker, utan det är framför allt föreningarna och eldsjälarna ute i dessa föreningar. Vårt arbete i idrottsnämnden måste bidra till att underlätta för dem att bedriva verksamheten och syfta till att underlätta hela deras engagemang. Därför föreslår Socialdemokraterna i vårt budgetförslag att nolltaxa införs året runt för barn och unga och att ett omstartsstöd riktat till hela idrottsrörelsen införs för att få unga att återvända till idrotten nu när vi öppnar upp igen. Det handlar också om att de som är ledare ska få möjlighet att vara ledare fullt ut utan att behöva göra stora egna utlägg. Vi satsar till exempel på ledarparkeringar runt anläggningar, det ska vara lättare att låna lokaler för att hålla utbildningar för domare och föräldramöten och så vidare runt idrottsföreningarna.

Det ska vara lätt och roligt att vara föreningsmänniska i Stockholm. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 304

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Vi har i den grönbå majoriteten under tre år byggt upp dialog och samarbete med idrotten där vi tillsammans har tagit fram en ny anläggningsstrategi för att råda bot på den stora bristen på idrottsanläggningar. Med detta arbete som grund kommer vi att skjuta till 1,7 miljarder extra till idrottsanläggningar under de kommande fem åren. Till detta har vi också bjudit in de privata aktörerna som har stått och stampat länge men inte har fått möjlighet att investera under den förra mandatperioden.

Som ett resultat av långvarigt eftersatta investeringar i idrottsanläggningar kommer investeringsvolymen de kommande åren att fördubblas, och det är början på att ta tillbaka en del av det underskott som finns. Vi, kommunen, satsar 3,4 miljarder kronor i idrottsinvesteringar de kommande fem åren, vilket är en ökning med 1,2 miljarder jämfört med vad vi tog över 2018. Till detta kommer också privata investerare med 2,1 miljarder. Det innebär att vi kommande år kommer att investera 5,5 miljarder för att komma i kapp, vilket är historiskt mycket.

Stockholm ska fortsätta att utvecklas mot en levande, inkluderande, öppen och modern idrotts- och evenemangstad. Idrotts- och friluftsliv är av central betydelse för folkhälsan och en vital del av civilsamhället.

Tiden krymper, och jag vill bara påpeka att driftsbudgeten i idrottsnämnden ökas med 50 miljoner kronor till 1 miljard 84 miljoner kronor. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 305

H a s s a n J a m a (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare, stockholmare! Stockholm ska vara en stad där alla har möjlighet att leva ett aktivt och hälsosamt liv. Möjligheten att idrotta och motionera är av stor vikt för folkhälsan, och alla ska kunna motionera på sina villkor.

Att bygga i kapp anläggningsbristen är en av de största utmaningarna för idrotten i Stockholm. Vi ser därför ett behov av ett utökat samarbete med grannkommunerna och ett gemensamt idrottsfastighetsbolag för att alla barn och unga som vill idrotta ska kunna göra det. Vi vill fortsätta att äga våra idrottsfastigheter och samtidigt utveckla samarbetet med externa aktörer där samverkan syftar till målet att få fler idrottsanläggningar. Vi är inte intresserad av tveksamma marknadsexperiment som leder till ökade kostnader för skattebetalarna.

Vänsterpartiet gör stora satsningar på Stockholmsidrotten, och jag kommer att berätta mer om dessa satsningar i den gemensamma debatten. Jag vill dock lyfta fram en av dessa satsningar. Simkunnighet har blivit en klassfråga. Simskolan kostar i dag flera tusen kronor för ett läsår. Många flerbarnsfamiljer med låg inkomst har inte ens råd att låta *ett* barn gå i simskola. Föräldrarnas inkomst ska inte avgöra om ett barn lär sig att simma i vår stad. Det är en livsnödvändig kunskap, och därför vill Vänsterpartiet införa gratis simskola för alla barn upp till årskurs 9. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 306

P e t e r Ö b e r g (L): Ordförande, ledamöter! Allas tillgång och möjlighet till sport, idrott och natur är en frihetlig fråga som ligger mig som liberal nära hjärtat. Alla människor är olika. Alla har rätt att vara med i samhället på lika villkor. Under 2022 vill vi fortsätta att satsa på att tillgängliggöra idrottsanläggningar och naturreservat för personer med funktionsnedsättning. Vi vill också göra en särskild satsning på att anpassa idrotts- och fritidsaktiviteter till barn och unga med funktionsvariation. Alla stockholmare ska få del av hela staden.

Det är ett faktum att barn i socioekonomiskt utsatta områden ofta har en lägre simkunnighet jämfört med barn i andra områden. Med den grönbå majoritetens budget satsar vi nu på att ge dessa barn simkunnighet. Barn i ytterstaden ska erbjudas tidig simundervisning och få öva sin vattenvana, en satsning som ska ge barn i utsatta områden ett försprång inför skolsimmet. Jag vill att alla föräldrar ska känna sig trygga med att släppa i väg sina ungdomar för att bada med kompisar och att alla barn ska få uppleva hur kul det är med vatten och att kunna simma.

Idrottsnämnden ska också fortsätta insatserna tillsammans med utbildningsnämnden för att stötta de elever som inte får godkänt i ämnet Idrott och hälsa, ett ämne som inför resten av livet är lika viktigt som matematik, språk och samhällskunskap. Kunskap i idrott och hälsa ger en stabil grund för individen och samhället en grund för folkhälsan. Det är en stabil budget, och jag är särskilt stolt över satsningen på våra funktionsvarierade. Jag yrkar bifall till den grönbå budgeten.

Anförande nr 307

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Mitt anförande kommer att handla om idrotts- och fritidsmöjligheter kopplat till framför allt vatten, något som många talare före mig har varit inne på, samt barns och ungas möjligheter till idrottande som vi satsar extra mycket på nu i år.

För att säkerställa att alla barn och unga ska ha lika möjligheter till idrottande avsätter vi nu 7,9 miljoner i år för att införa nolltaxa året om på våra idrottsanläggningar, helt enkelt för att säkerställa att det ska komma alla till del. Det här är en väldigt viktig satsning som vi inför.

En annan stor och viktig satsning är det simpaket som vi introducerar, där vi avsätter 6 miljoner. Här vill vi bland annat pröva möjligheten till att införa simskola på våra strandbad. Den kompletterande möjligheten kommer att vara extra viktig när många av simhallarna renoveras kommande år. Vi kommer också att satsa på strandvärdar med hjärt- och lungräddningskapacitet som kommer att rondera på dessa platser. I paketet kommer också alla förskoleklasser i ytterstaden att erbjudas vattenvaneträning och förberedande simskola. Vi stärker även informationen till nyanlända om vikten av vattensäkerhet och simkunnighet.

Det blir därtill en hel del miljösatser kopplade till båtlivet. Bland annat kommer vi att införa samverkan med båtklubbarna i syfte att minska miljöfarliga utsläpp från verksamheterna, bland annat genom de nya båtbotentvättarna. Vi kommer under året att installera laddstolpar för elbåtar vid Bergsunds strand och tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten utreda förbättrade möjligheter till skrotning av gamla uttjänta båtar. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 308

Peter Wallmark (SD): Ordförande! Vår kommun har mycket att vinna på att stödja det lokala idrottslivet. Tillgänglighet och mångfald vad gäller idrottshallar och motionsanläggningar är centralt. Att även ekonomiskt bidra till projekt och löpande verksamheter är av stor betydelse. Vi vill se ett nära samarbete mellan staden, näringslivet och alla idrottsföreningar. Att spontanidrott ges förutsättningar ser vi som en självklarhet liksom att staden säkerställer ytor till detta. Breddidrotten ska värnas genom en mångfald av ideella och fristående aktörer. Elitidrotten ska ges goda förutsättningar att utvecklas i staden.

Stockholm har brist på idrottshallar och ishallar med året-runt-kapacitet. Vi vill att byggnation av hallar prioriteras när nya områden exploateras, och vi vill även få till en kartläggning av befintliga skolidrottshallar för att se om de är lämpliga för att upplåtas till idrottsverksamhet utanför skoltid.

Stockholm är en stad vid och på vatten. Fler och fler stockholmare vill ha tillgång till egen båt, vilket gör att köerna till att få en egen båtplats är långa. Nämnden bör utreda hur staden på sikt ska kunna tillgodose behovet av båtplatser och ta höjd för detta när nya områden exploateras i sjönära lägen.

Staden saknar i dag helt plats för stockholmare och andra som är intresserade av motorsport. Det fanns tidigare en mycket välbesökt och uppskattad motocrossbana på Järva. Staden har dock avvecklat denna med löften om att erbjuda en alternativ plats. Tyvärr har hanteringen av denna fråga varit under all kritik. Ansvarigt borgarråd har i snart tre års tid konsekvent duckat för frågan och lägger över ansvaret på någon grannkommun.

Idrottsrörelsen är inte bara viktig för folkhälsan utan erbjuder även en meningsfull fritid fri från kriminalitet och missbruk. Dessa frågor måste därför hanteras med större prioritet och tydlighet från stadens sida. Bifall till Sverigedemokraternas budget för 2022!

Anförande nr 309

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, stockholmare! Det här är den fjärde budgeten som den grönbå majoriteten lägger fram för att stärka stockholmarnas hälsa och idrottsliga välmående. Ser man tillbaka på åren som har gått är det fantastiskt att se alla de projekt som startats och för delen blivit färdiga!

Ett av de projekt som jag skulle vilja understryka lite extra – trumvirvel, det här är ni inte beredda på – är simpaketet för att öka simkunnigheten. Förutsättningen att lära sig något så grundläggande som att simma ska självklart inte vara reserverad till vissa barn. Därför är det viktigt med ett paket som flyttar vattnet och kunskaperna närmare barn i områden där vi vet att simkunnigheten är lägre.

Men ska vi nå barn som står långt från idrotten i dag är civilsamhället själva nyckeln. Fotboll, basket, hockey, bandy – alla våra föreningar som oavsett sport finns där och erbjuder värme och gemenskap till så många unga. Vår uppgift som politiker är att skapa förutsättningar för civilsamhället och våra idrottsföreningar att vara just den stärkande kraften i civilsamhället som de är till sin natur. Det är också i ljuset av detta som jag ser särskilt mycket fram emot den idrottsbonus som nu läggs till föreningar som når de prioriterade grupperna i idrottsprogrammet.

För ett par år sedan stod jag i den här talarstolen och pratade om friheten att kunna idrotta och friheten från otrygghet. Därför ser jag också särskilt fram emot det trygghetspaketet med närvarande ordningsvakter, mer belysning och med samverkan med berörda myndigheter för att öka tryggheten kring våra idrottsanläggningar.

Inför kommande budgetår känns det särskilt bra att lägga en budget som fokuserar på det viktigaste: att flytta våra föreningar närmare medborgarna men också att stärka vad idrotten och välmåendet handlar om i staden. Jag yrkar bifall till den grönbå majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 310

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Ordförande, ledamöter, åhörare! Under pandemin har barn- och ungdomsidrotten varit tvungen att stänga ned, ibland helt. Ibland har det handlat om att ställa om. Idrottsföreningarna är hjärtat i Stockholms idrottsliv och har gjort ett imponerande arbete med de förutsättningar som man har haft.

Idrotten är på många sätt stark i Stockholm, men vi kan inte nöja oss med att det är bra för många så länge möjligheterna inte når eller inkluderar alla. Så länge tillgången till idrott, föreningsliv och en meningsfull fritid inte är jämlik finns det såklart ett jobb att göra. De som har tillgång till idrott ges andra möjligheter och chanser i livet än de som

står utanför. Feministiskt initiativs idrottspolitik sänker trösklarna och öppnar upp så att fler vågar och kan ta del av det som erbjuds.

Oavsett bakgrund, förutsättning eller funktionsvariation ska man ha möjlighet att idrotta. Men så ser det inte riktigt ut. Det finns många hinder för den som behöver extra stöd och resurser. Ett av skälen till att personer med funktionsnedsättningar inte har möjlighet att vara mer aktiva är deras ekonomi. Det är helt enkelt för dyrt att införskaffa de fritidshjälpmedel som ibland behövs för att kunna utöva sina fritidsintressen. Därför vill Feministiskt initiativ bidra till att det öppnas ett fritidshjälpsbibliotek i Stockholm där man kan korttidslåna saker som strandrullstolar, liftar, ramper och så vidare.

För att minska den stora hälsoklyftan behövs särskilda satsningar på flickor, kvinnor, personer med funktionsnedsättningar, hbtq-personer och dem som lever i ekonomisk utsatthet. Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 311

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en fantastisk idrottsstad, men vi behöver nå fler barn och unga. Därför gör vi i vår budget satsningar på mer idrott i anslutning till skoldagen och en idrottsbonus för föreningar som når nya målgrupper och som möjliggör utlåning av just fritidsutrustning. Vi gör också en stor simsatsning för att alla barn ska få den livsviktiga kunskapen att kunna simma.

Det allra viktigaste vi kan göra för att ge fler möjlighet att idrotta är dock att öka tillgången till bassänger, hallar, planer och isar. För att fler ska kunna vara med och idrotta i vår stad behöver vi fler bokningsbara tider. Vi behöver fler idrottsanläggningar.

4 miljarder i investeringar fram till 2026 är en historisk satsning som vi ska fatta beslut om i kväll, och den kommer att göra skillnad. Nu är vi på god väg att inte bara bygga i takt utan att bygga i kapp, och utöver de här 4 miljarderna har vi också flera stora, viktiga projekt där privata aktörer är med och bidrar till nya idrottsanläggningar. Det blir två nya ishallar i Sättra, nya idrottshallar i Brännkyrka och en ny sim- och idrottshall i Västertorp. Oppositionen, som inte vill ha några privata idrottsinvesteringar, har inga svar på hur de här anläggningarna ska finansieras i stället, utan stockholmarna får nog räkna med att det inte blir några investeringar om vänstersidan tar makten efter nästa val.

Ordförande! Sambandet mellan psykisk hälsa och fysisk aktivitet står mer och mer klart. Därför är också alla våra satsningar på en mer levande stad viktiga. De miljonsatsningar som vi gör på spontanidrottsytor, fritidsbåtlivet, naturreservat och motionsspår är också en del i vår samlade politik för en mer levande, aktiv och rolig stad.

Anförande nr 312

H a s s a n J a m a (V): Det stämmer inte att vi inte har ett alternativ. Det har vi. Jag hörde även i går att du var tveksam till om vi hade backat tillbaka och öppnat upp för

att privata alternativ ska kunna bygga, men vi har aldrig varit emot det. Vi säger så här: Vi vill först och främst äga våra idrottsfastigheter. Sedan ser vi en samverkan med de privata som ska gynna oss. Varför ska vi skattebetalare vara bundna till ett långtidskontrakt på 25 år som inte är gynnsamt för oss stockholmare? Dessutom vill vi ha ett eget idrottsfastighetsbolag, och vi vill samarbeta med kranskommunerna. Det här är flera alternativ, så det stämmer inte att vi inte har alternativ.

Anförande nr 313

Borgarrådet E r n l u n d (C): Hassan, jag har läst er budget, och ni satsar ytterligare 70 miljoner nästa år i idrottsinvesteringar på fastighetsnämnden. Men när ni rabblar upp de investeringar som ni vill göra för de här 70 miljonerna finns ju inte de här anläggningarna med. Sättra ishallar finns inte med och inte heller Brännkyrkahallen. Jag tror att Vårbergs IP finns med i er uppräkningslista, men Slakthushallarna finns inte med.

Det betyder att om man inte gör det på det sätt som vi nu har valt att gå vidare med, där fler än staden vill vara med och investera i idrott utan i stället går er väg måste man ju finansiera de här anläggningarna själv, och det har ni inte avsatt några budgetmedel för.

Anförande nr 314

P e t e r W a l l m a r k (SD): Jag ska inte fråga om Järva; jag tänkte utveckla mig lite.

Ni tänker satsa på simkunnigheten i förskoleklasser i ytterstaden. Jag är jättenyfiken: Varför ska vi selektera det? Varför ska vi inte satsa på alla barn i staden? Jag måste för ovanlighetens skull hålla med Vänsterpartiet om att simkunnighet väl är någonting som alla barn är beroende av. Varför väljer ni den här selekteringen? Du får gärna motivera det tydligt den här gången.

Anförande nr 315

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Peter, för frågan! I år, 2021, började vi med en satsning där vi lät förskolebarn i stadsdelarna Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby och Spånga-Tensta få förberedande simskola på våra utomhusbad på Järvabadet och Nälstabadet. Vi började i den skalan och såg att det här var väldigt lyckat. Inför nästa år, 2022, skalar vi därför upp och säger att nu ska vi erbjuda alla förskoleklasser i ytterstadsdelarna den här förberedande simskolan. Förhoppningsvis kan vi inför 2023 utöka satsningen till att omfatta alla förskoleklasser i Stockholm.

Det här har varit ett väldigt lyckat projekt, men vi börjar där vi ser att simkunnigheten är som allra lägst och bygger sedan ut den. Förhoppningsvis kan det i slutändan resultera i att alla förskoleklasser får detta, men Rom byggdes inte på en dag.

Anförande nr 316

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Jag tycker att det är lite magstarkt av Karin Ernlund att säga att de här idrottsinvesteringarna inte skulle bli av om Socialdemokraterna vinner valet. Du har läst vår budget; det har du påpekat varje gång i dina repliker till socialdemokrater. Vi har i budgeten mer pengar än vad ni har, ungefär en kvarts miljard mer, vilket med råge täcker vad ni anser att det privata kommer att kunna gå in och finansiera i år.

Vi har absolut täckning för att säga att vi kan göra de här satsningarna, och när det kommer till Sätra ishallar och annat som nämns som exempel strök ni 251 miljoner ur den budget som togs 2018 för 2019. De projekten håller ni på att bygga i kapp nu. Hade vi fått styra hade de redan varit byggda.

Ni hade en motion om OPS tidigare där Riksgälden hade ett bra utlåtande som lyder så här: ”Fördelarna, i form av effektivitetsvinster, är däremot mer osäkra och bygger främst på teoretiska ansatser som inte har kunnat beläggas empiriskt. Empirin talar snarare för att OPS tenderar att vara ineffektivt för den offentliga sektorn.”

Har Riksgälden fel?

Anförande nr 317

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack för frågorna, Alexander! När det kommer riktigt seriösa aktörer och säger att de vill vara med och finansiera idrotten i Stockholm, aktörer som också ser att det finns ett stort behov av att göra långsiktiga, socialt hållbara investeringar, tänker inte vi stänga dörren till de aktörerna. Då tänker vi välkomna dem, och just nu pågår förhandlingar kring de här hyresavtalen. Jag vädjar: Stäng inte dörren för de här projekten innan ni har sett slutresultatet! Det är verkligen en vädjan, för det handlar om att få in mer pengar för att kunna bygga fler idrottsanläggningar.

Ni satsar 250 miljoner mer i er budget, men jag läser ju vilka projekt ni ska använda de här 250 miljoner kronorna till, och där står till exempel Sätra ishallar inte med. Jag vet inte vad jag ska tro. Ska ni investera i dem eller inte? De omnämns i alla fall inte i er investeringsbudget.

Anförande nr 318

R a s m u s J o n l u n d (L): Det här med att trycka in sig snabbt i en debatt är kanske en idrott som kräver skicklighet. Jag känner snarare att det möjligen är ett slumpartat spel; jag vet inte riktigt. Det är ett mysterium man får gå till botten med en annan gång.

Jag brukar inte så ofta vara uppe och prata idrottspolitik, men när man jobbar i en stadsdel får man förstås intressera sig för det mesta. Det är förstås väldigt roligt att vi har de här historiskt stora satsningarna på idrottsinvesteringar och inte minst att det bygger väldigt mycket på dialog med idrottsrörelsen. Sedan handlar det förstås om att vi använder de här pengarna väldigt klokt och att inte budget sticker i väg. Vi vet att det är dyrt att bygga i Stockholm och att vi behöver ha väldigt bra koll på detta.

Som Kungsholmsbo är det apropå detta förstås extra roligt att se att vi går från två till tre hallar i Kristineberg. Det är ett sätt att använda både pengar och ytor mer effektivt. Vi har ju ont om plats och även om vi inte har ont om pengar ska vi använda dem klokt – behoven är som sagt var stora.

Vi är också glada över att vi äntligen kan få till stånd en fotbollsplan som är efterlängtat. Som många av er som har följt den här debatten kanske redan vet är det en viktig nyckel i en väldigt lång kedja av olika projekt på Kungsholmen som vi tror kommer att glädja stockholmarna i stort.

Jag skulle också vilja säga några ord om att det är viktigt med redan befintliga och mindre satsningar på ytor och planer och att hålla dem i skick men också att vi strävar efter att använda stadens ytor bättre, både i samverkan mellan skola och idrott, som vi hörde borgarrådet tala om, och för spontanidrott och annat. Vi har ju ofta ett hårt tryck på våra parker, och man vill ha mycket ytor dedikerade till olika typer av sportaktiviteter där. Det är behjärtansvärt och förståeligt, men vi vill också hålla våra parker öppna för generella aktiviteter och inte specialdedikera dem i allt för stor utsträckning. Därför tror jag att det är viktigt att vi använder en del andra och redan hårdgjorda ytor, till exempel skolgårdar, i staden för idrott som kan komma både skolbarn och andra till del.

Anförande nr 319

L i n n B e s s n e r (C): Ordförande, kommunfullmäktige, stockholmare! Som simlärare känns det fantastiskt varje gång du ser ett barn våga doppa huvudet under vattenytan för första gången. Jag kommer alltid att bära med mig euforin hos kvinnan som för första gången vågade flyta och sedan helt doppa sig första gången. Första gången hon kom till simskolan vågade hon inte ens gå i bassängen på den grunda delen.

Det värmer hjärtat av flera anledningar. År 2020 var det 77 omkomna genom drunkning i Sverige. Simkunnighet är livsviktigt i sjöarnas stad Stockholm. Simkunnighet innebär en frihet och möjlighet att nyttja mycket av det som vår fina stad har att erbjuda. Utan att kunna simma kan det lätt bli så att du får stå vid sidan av för att inte riskera för mycket.

Därför är jag mycket glad åt att vi i Centerpartiet med idrottsborgarrådet Karin Ernlund i spetsen gör verklighet av att fler ska kunna få denna livsviktiga kunskap. Nu gör vi på riktigt skillnad för så många stockholmare, för livet och för integrationen, detta genom att förstå vikten av vattenvana för simkunnighet, erbjuda alla förskoleklasser i ytterstaden vattenvaneträning och förberedande simskola, samarbeta kring vattenvana och utbilda personal vid stadsdelsnämnderna i vattenvaneträning, stärka information om vattensäkerhet och vikten av simkunnighet för nyanlända. Vi vill möjliggöra simskola på stadens strandbad tillsammans med externa aktörer och arbeta för att strandvårdar utbildade av Svenska Livräddningssällskapet i hjärt- och lungräddning ska rondera strandbaden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 320

Alexander Ojanne (S): Du som är simlärare: Under den här mandatperioden har den borgerliga majoriteten fördubblat avgiften till simskolan i ytterstaden. Det är dubbelt så dyrt att gå i simskola i Farsta nu mot vad det var när vi styrde. Vi hade för avsikt för att genomföra den halveringen över hela staden.

Tror du att trösklarna höjs eller sänks när ni höjer avgiften för att gå i simskola? Tror du att trösklarna höjs eller sänks när ni lägger ut mer av simskolan på privat näringsliv och föreningsdrift där avgifterna är ännu högre än i den kommunala simskolan?

Anförande nr 321

Linn Bessner (C): Vi har valt att subventionera avgifterna för simskola i de områden där det behövs och för dem som behöver det av socioekonomiska skäl. Därför tror jag att de här satsningarna kommer att skapa fler möjligheter till simkunnighet för de barn som verkligen behöver det.

Gällande privata aktörer var jag simlärare i en simförening, och jag vet hur mycket simföreningarna arbetar för simkunnigheten i Stockholm i alla bad. De kan vad de gör, så jag tror att det kommer att bli superbra framöver.

Anförande nr 322

Hassan Jama (V): Simkunnighet är en jätte viktig fråga, och jag ser behovet av att fler är med på det här spåret. Men majoritetens ambition överensstämmer inte med verkligheten. Under höstterminen 2020 utgjorde tiderna i undervisningsbassängerna 51 procent i stadens simskolor och 44 procent i föreningarnas. Det är det omvända nu. Den här terminen 2021 är det 46 procent stadens simskolor och 54 procent föreningar. Dessutom kan vi bara subventionera det vi gör i vår egen regi. Vi kan inte bestämma priserna för de privata föreningarna.

Våra egna simskolor prioriterar också personer som är folkbokförda i Stockholms stad för att vi ska kunna följa upp det hela. Hur går det här ihop? Ni vill, men här är facit.

Anförande nr 323

Linn Bessner (C): Som simlärare i simföreningar vet jag hur mycket nyttjande som kommer simföreningar till av näringslivet. Vi har haft flera samarbeten med olika stiftelser som har gett gratis simskola till förskoleklasser. Det här var för tio år sedan, så det var ännu fler som lärde sig att simma då just tack vare näringslivet och stiftelser. Återigen, det kommer att bli superbra.

Anförande nr 324

Bo Sundin (M): Ordförande! De rekordstora investeringar som vi gör i idrottsanläggningar har ett syfte, nämligen att komma i kapp den stora bristen på anläggningar. Vi prioriterar ordning och reda på skattepengarna så att vi får fler fotbollsplaner, idrottshallar, ishallar, simhallar, utegym, motionsspår med mera i stället för kostsamma fördyringar. Breddidrotten är en bärande förutsättning för god

folkhälsa, och vi kommer att tillmötesgå detta genom att ge större möjlighet till spontanidrott. Motion är viktigt för Stockholm, så vi ska säkra spontanidrotten och lagsporterna genom satsningar på exempelvis tryggare motionsspår och fler utomhusgym.

Några exempel på anläggningar: Staden kommer nu att bygga upp ett nytt idrottscentrum kring Kristinebergs IP med tre nya idrottshallar och en elvamannaplan. Vi kommer också att öka samarbetet med de privata aktörerna, som jag nämnde tidigare, och jag kan bara nämna två exempel. KFUM Central bygger nu två stora multihallar och en fullstor hall i Hagastaden, och vi kommer i Ulvsunda snart att ha ett avtal som innebär att man i den gamla Prippsanläggningen kommer att bygga fyra fullstora hallar varav en med publikkapacitet på 2 300 personer. Dessa anläggningar kommer staden att hyra för att spara investeringsmedel.

Vi satsar på idrott året runt med nolltaxa för barn och unga i alla idrottsanläggningar. Vi tar alltså bort säsongssystemet och inför nolltaxa. Vi kommer dessutom att starta upp två sportotek i två stadsdelar för att kunna ge fler möjligheter att hyra utrustning.

Anförande nr 325

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Bo Sundin pratar om ordning och reda i ekonomin, men det är ju Socialdemokraterna som står för det i den här debatten. Det är vi som tar ansvar med en större investeringsbudget än vad ni har. Att låna upp pengar via Kommuninvest är betydligt billigare än att låna upp dem via OPS. En OPS-investering är inte att vara lånefri. Det är driften som får betala tillbaka på lånen och amorteringarna genom de höga hyrorna över lång tid. Vi kan se andra simhallar i Stockholms län som är upp till fyra gånger så dyra i drift jämfört med dem vi driver i egen regi i Stockholm.

Det här är ett riktigt haveri, och vi kommer att behöva betala för de här OPS-projekten under lång tid framöver. Min fråga till Bosse är därför: Kan du komma på ett enda lyckat OPS-projekt som är genomfört?

Anförande nr 326

B o S u n d i n (M): Till att börja med håller jag inte med om verklighetsbeskrivningen. Vi har ju sett i verkligheten hur ni har misskött er ekonomi. Under den förra mandatperioden tillförde ni en så kallad idrottsmiljard, vilket vi tyckte var bra. Men allting försvann i ett stort svart hål i kostnadsfördyringar och förseningar på redan beslutade anläggningar.

Nu säger ni att ni ska satsa en massa pengar på idrott, men ingen vet ju om det kommer till anläggningar eller fördyringar. Vi satsar på att ha koll på pengarna och investerar mer pengar i stadens egen regi plus att vi plockar in externa aktörer så att vi får fler anläggningar, eftersom vi har stor brist på anläggningar.

Anförande nr 327

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, åhörare och alla sportiga och blivande sportiga stockholmare! Det är sannerligen en provande tid som den här staden har gått igenom, en provande tid för våra föreningar och för våra barn och unga. Jag har själv spenderat elva år på fotbollsplanerna i denna stad, och jag vet vad idrottande och föreningsliv bidrar med för den enskildas hälsa, välmående och gemenskap. Det tomrum som uppstod när det togs ifrån oss under pandemin märktes!

Budgeten som vi nu lägger innebär verkligen både en återstart och en rivstart för idrottens förutsättningar i Stockholm. Det handlar om rejäla satsningar på trygghetsområdet, som jag nämnde tidigare, så att rädslan och otryggheten inte ska hålla någon tillbaka från att idrotta. Det handlar också om att skapa ännu fler förutsättningar för barn och unga att kunna nyttja våra idrottsplatser och om stöd till föreningar så att de når de prioriterade grupperna.

Tidigare pratade jag om den psykiska ohälsan och skolans roll, och nu ska jag viga några särskilda ord till idrottens roll. Vi vet att fysisk aktivitet förbättrar välmåendet och ökar kunskapsresultaten i skolan, och därför är det också en självklarhet med de satsningar som vi gör för bättre samverkan mellan skola och idrott. Sammanfattningsvis ser jag fram emot kommande år med en bra budget som riktar in sig på politikens centrala delar, nämligen att röja undan de hinder som står i vägen för att barn och unga ska kunna idrotta och framför allt sänka trösklarna till det blomstrande och fantastiska föreningsliv som jag vet finns där som en tryggande faktor för våra barn och unga när inga andra gör det.

Anförande nr 328

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Stockholmsidrotten har drabbats hårt av coronapandemin, och det är av stor vikt att vi följer föreningarnas arbete för att se hur det kan underlättas och stöttas. Vi kommer att behöva göra mer för att få tillbaka ungdomarna till föreningslivet och idrotten, annars riskerar vi att förlora dem till i bästa fall ohälsa och i värsta fall till kriminalitet. Så ser det ut för oss i den här staden i dag.

Den blågröna majoritetens budget är bra. Jag håller med om väldigt mycket, och jag ska faktiskt passa på att säga att samarbetet med borgarrådet Karin Ernlund har varit väldigt bra under pandemin. Jag tycker att ni har väldigt lyhörda för många av våra idéer, till exempel nolltaxan. Vi välkomnar den. Den behövs. Det är jättebra. Vi behöver också se vissa åtgärder som fritidsbiblioteken som vi har pratat om i ett decennium, känns det som. Vi behöver komma till skott. Att idrotta i dag är många gånger en klassfråga. Alla har inte råd att köpa utrustning.

Vår konfliktfråga är hur vi bygger idrottsanläggningar. Vi vill främst äga och samtidigt samarbeta med de privata. Vi vill inte ha lösningar likt Nya Karolinska.

Anförande nr 329

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Bra, Hassan, att vi verkar vara överens om satsningen på fritidsbibliotek – det har jag förstått att vi måste kalla det numera

och inte sportotek. Men jag skulle verkligen fortfarande vilja gå till botten med hur ni har tänkt att finansiera de här hallarna. Jag vet att det finns pengar i budgeten, men ni måste ändå ta de här pengarna från någonting. Det är kanske ökad lånefinansiering, det kan vara ökade uttag från bolagen, men de kommer ju någonstans ifrån.

Vi är såklart medvetna om att det är en avvägning. Återigen, de få projekt som vi har valt ut är sådana som har legat i investeringsbudgeten väldigt länge utan att vi har lyckats finansiera dem, inte ens under den förra mandatperioden. Vi var inte ens nära att finansiera dem, ska sägas.

Vi sparar in pengar i närtid. Det innebär lite ökad drift på sikt, men rätt utfört kan det ändå bli överkomligt. Vi gjorde ju den här typen av upplägg även förra mandatperioden ibland. Anna Whitlocks gymnasium var ett sådant upplägg, där Balder byggde och ägde och staden sedan hyrde in sig.

Anförande nr 330

H a s s a n J a m a (V): Tack, Martin! Jag kan fortsätta där. Det blir som att jag upprepar mig: Vi stänger inte de privata aktörerna ute. Vi vill utveckla ett samarbete med dem för att de ska kunna bygga. Men det vi har sett när man har gjort det ni önskar är att vi sitter på långtidskontrakt till hutlösa hyreskostnader.

Ett privat företag behöver nämligen kostnadstäckning och att gå med vinst. De kommer aldrig att hyra ut till oss för ett underpris, Martin. Så kommer det inte att vara. De måste ha någonting. De måste tjäna på det här.

När vi finansierar någonting från våra egna bolag, om det är uttag från koncernen eller någonting, är det fortfarande vårt egna kapital. Långsiktigt kommer vi att tjäna på det, och det är mer ekonomiskt sunt än att vi sitter med ett jättedåligt hyreskontrakt i 25 år.

Anförande nr 331

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Härligt, Hassan, nu får vi debattera igen! Men nu vänder jag mig inte bara till dig utan till alla er som pratar om sådant som i det här fallet inte stämmer. Jag önskar att vi kan hålla oss till fakta när vi pratar med varandra.

Det som vi föreslår när det gäller exempelvis Brännkyrkahallen och de ytterligare hallarna och grundskolan som ska byggas där är inte en OPS-lösning. Det är heller inte det som Kommuninvest har talat om, sale-leaseback-affärer, alltså när man säljer någonting och sedan hyr tillbaka. Det är inte bra. Men en OPS-lösning är när man går in tillsammans med någon och så gör man upp något: Det här ska vara slutsumman och så har man ett jättelångt avtal.

Det vi gör är att vi låter det privata näringslivets kapital arbeta oss åt oss. Vi får anläggningar byggda, och sedan hyr vi dem på långa, långa hyresavtal. Det är ingenting annat än god kommunal ekonomi!

Anförande nr 332

H a s s a n J a m a (V): Det låter helt fantastiskt, Björn – vi låter kapitalet bygga åt oss! Men de måste ju få någonting tillbaka. Vad är det? Du nämnde långa hyresavtal. Jag tror att vi tecknar dem på 25 år eller något sådant. Jag tror att vi har en egen lösning här, ett ärende som kommer upp nästa tisdag, gamla Prippsbryggeriet och så där. Jag är positiv till det, men bara där är hyran 47 miljoner kronor per år! Det är stort!

Anförande nr 333

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Hassan, jag hade egentligen inte tänkt ta replik och prata privata aktörer, men nu pratar du så mycket om det och jag undrar därför vad det är för ny lösning som ni presenterar i er budget där ni säger att ni vill ha samverkan med externa aktörer. Vad är det ni vill ha om inte samhällsbyggare, seriösa långsiktiga aktörer som vill göra socialt hållbara investeringar i idrotten i Stockholm? Det är det vi vill. Vad vill ni?

Det jag egentligen ville replikera på och fråga om är att ni har gjort en ganska stor poäng dessa dagar kring att ni vill ha gratis simskola i stället för den förskolesatsning som vi föreslår i vår budget. Jag undrar hur ni tänker kring den satsningen. Hur tänker ni att ni ska nå alla de barn som vi behöver nå? Poängen med vår satsning är ju att här får barnen förberedande simskola på skoltid, vilket gör att vi når de barn som vi verkligen behöver nå.

Anförande nr 334

H a s s a n J a m a (V): Jag ska försöka svara på din sista fråga. Vad vi vill med gratis simskola är att det ska nå alla barn. Det är jättebra med de insatser vi gör på Järva, i Västerort och i ytterstaden. Men det betyder ju inte att det inte finns behov hos barn i andra stadsdelar. Vi tänker därför att alla barn ska kunna lära sig simma, i hela vår stad. Vi står inte långt ifrån varandra. Om vi slår ihop våra budgetar kan vi göra en täckning och erbjuda så att det blir gratis för alla barn, från förskola till årskurs 9.

Anförande nr 335

B o S u n d i n (M): Ordförande! Jag har några frågor som jag skulle vilja ha svar på. Det finns ju i Vänsterpartiets ideologi och dna att allt ska vara staten och kommunen. Nu pratar ni om privata samarbeten. Vad menar ni då? Har ni bytt ideologi, eller har ni kommit underfund med att det kanske är bra att andra investerar?

När det gäller kommunala investeringar som ni säger att ni vill ha mycket mer av i stället för privata, hur ska ni finansiera detta? För att gå tillbaka till förra mandatperioden var det mer eller mindre förbud mot att ha privata anläggningar. Det mesta skulle vara kommunalt. När vi tog över efterlämnade ni en nota på 500 miljoner kronor på en massa ofinansierade anläggningar i kommunens regi.

Anförande nr 336

H a s s a n J a m a (V): Tack, Bosse! Vad bra, då hinner jag svara på frågorna som jag inte hann svara på tidigare.

Det vi vill är att samarbeta delvis med våra grannkommuner för att se om vi kan gå ihop och bygga idrottsanläggningar. Det är dyrt; jag är medveten om det. Det är det första. Sedan vill Vänsterpartiet ha ett idrottsfastighetsbolag i den här kommunen så att vi kan göra de investeringar som behövs framåt i tiden för att bygga de här anläggningarna.

Jag tappade helt det där med ideologi och så där. Vi säger så här: Vänsterpartiet här i fullmäktige samarbetar gärna med det privata näringslivet om det gynnar oss, stockholmarna och skattebetalarna varje dag och varje kväll!

Anförande nr 337

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Jag kan börja med att läsa ur vår budget. Där finns ett tydligt uppdrag att säkerställa att alla elever får simundervisning från och med förskoleklass och genom hela sin skolgång, så förutom simskola har vi även simundervisning på skoltid.

Hälsa är klassbundet. Föräldrarnas inkomst och utbildningsnivå avgör. 17 procent av flickorna med lågutbildade föräldrar i våra södra förorter är med i en idrottsförening. Bland barn till högutbildade föräldrar i Luleå är siffran 80 procent. Vi vet att personer med högt BMI och dålig kondition löper högre risk att bli allvarligt sjuka i covid-19. Vänsterpartiet prioriterar en jämlik folkhälsa i vår budget. Till exempel slopar vi effektiviseringskraven för idrottsnämnden, och vi inför gratis simskola. Vi vill på olika sätt främja spontanidrotten. Vi vill ha fritidsbibliotek i hela staden. Vi har dessutom en särskild idrottssatsning på 15 miljoner kronor för att främja föreningslivets återstart.

När det gäller bristen på idrottsanläggningar vet vi att det först och främst kommer att drabba dem med låg socioekonomisk bakgrund. Vi vill inte lägga alla ägg i samma korg. Vi vill pröva alla möjliga alternativ för att få till nya idrottsanläggningar, inte bara hyra av privata aktörer på långtidskontrakt. Jag berättar gärna om våra andra alternativ.

Bifall till Vänsterpartiets budget för idrottsnämnden!

Anförande nr 338

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag tog replik på det här med fritidsbiblioteken. Det är mycket riktigt en bra satsning ni gör på 3 miljoner, som jag förstår det. Även majoriteten gör en satsning på 2 miljoner, så ni har faktiskt 1 miljon mer än oss. Men det som jag inte får ihop är att ni vill använda era 3 miljoner till, som du säger, satsningar på fritidsbibliotek i alla stadsdelar. Vi får inte riktigt ihop ekonomin, för bedömningen är ju att ett fritidsbibliotek kostar 1 miljon om man ser till minst en personal som håller i det och så lokalhyran. 3 miljoner borde därför rimligen bara räcka till tre stadsdelar.

Vår tanke är att börja med att avsätta 2 miljoner och ha en pott där de stadsdelar som vill kan söka så att de som nappar är de som verkligen är mest intresserade. Jag undrar alltså hur ni har tänkt att 3 miljoner ska kunna räcka till samtliga stadsdelar.

Anförande nr 339

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Tack för frågan! Det är ganska enkelt. Vi har räknat på sju stycken. Vi inser att vi inte kommer att kunna starta alla den 1 januari, utan det tar tid. Det här är framför allt en budget för uppstart. Sedan har vi ju nästan 30 miljoner mer än ni i vår budget för idrottsnämnden, så det är inte pengarna det sitter i utan vi kommer helt klart att kunna finansiera den satsningen.

Anförande nr 340

S u h u r S a l a h y u s u f (S): Undersökningar visar att det finns skillnader i simkunnighet och fritidsaktiviteter mellan olika delar av staden. Det är stora skillnader beroende på om man bor i ytterstaden eller innerstaden och beroende på socioekonomisk bakgrund. Många barn och ungdomar från områden där simkunnigheten är låg har större risk att inte få godkänt i idrott och hälsa.

Simkunnighet är en livsviktig kunskap, och brist på simkunnighet kan leda till dödsfall. För en idrottspolitik för alla behövs det satsningar för att öka simkunnigheten. Alla barn och unga ska kunna simma och få lära sig att simma på lika villkor, oavsett bakgrund och ekonomiska förutsättningar. Jag är därför jätteglad att vi alla håller med om att simkunnigheten ska höjas, men för att kunna göra detta måste vi se till att det finns riktade satsningar som sänkta avgifter och fler simskoleplatser. Avgiften för simskola måste sänkas så att alla barn och unga kan ta del av den.

Att kunna simma ska inte vara en klassfråga. Det måste finnas fler simskoleplatser för att kunna garantera att allt fler får tillgång till simlektioner. Under sommaren är det många som vill ut och njuta av värmen och simma med sina vänner. I samband med att badsäsongen är igång ökar risken för drunkning och andra olyckor, och särskilt utsatta är barn som inte kan simma. Därför vill vi öka tryggheten med fler badvakter utomhus men också erbjuda fler intensivsimskolekurser som ska genomföras under sommaren och loven i hela staden. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 341

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack för ditt viktiga inlägg, Suhur! Jag blev väldigt glad över många av de saker som du läste upp i ditt anförande eftersom det punkt för punkt är förslag som återfinns i vårt budgetförslag.

Jag vill fråga om det förslag som ni har om badvakter. De budgetmedel som ni tillför kommer absolut inte att räcka till att ha övervakande badvakter på stadens alla strandbad. I vårt budgetförslag förslår vi att vi ska ha ronderande strandvärdar med rätt utbildning för att kunna utföra hjärt- och lungräddning om olyckan skulle vara framme. Vi föreslår alltså inte att vi ska ha badvakter som övervakar. Det anser vi är föräldrarnas ansvar.

Jag undrar: Hur många badvakter kommer ni att ha råd att anställa med ert budgetförslag? Och hur ska de klara av att övervaka alla stockholmare som badar året om och dygnet runt i Stockholm?

Anförande nr 342

S u h u r S a l a h y u s u f (S): Vilket antal badvakter som kan anställas kan jag inte svara på, Karin. Det går ju inte.

Du sa att det är föräldrarnas ansvar att låta barn simma. Jag sa att många barn från ytterstaden inte kan simma, och deras föräldrar som bor med dem i ytterstaden och som har dålig socioekonomisk bakgrund kan inte lära dem. Det är jättesvårt.

Men tillbaka till det jag sa: För att få fler personer att kunna simma måste vi tillföra fler simskoletider. I samband med att vi har badvakter ute kommer vi att kunna tackla det problemet.

§ 10 Rotel I Finansroteln
Rotel VII Äldre- och trygghetsroteln
Rotel VIII Socialroteln

Övergripande trygghetsfrågor inklusive kommunstyrelsens trygghetsutskott

Anförande nr 343

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det finns ingenting som begränsar människors frihet och livskvalitet så mycket som otrygghet. Det är därför vi tar det på största möjliga allvar.

För oss är inte detta ett stuprör eller en sidoverksamhet, utan trygghet och säkerhet genomsyrar allt vi gör nu. I alla våra förvaltningar och i allt vårt arbete ska det finnas ett trygghetsperspektiv. Vi har vänt den negativa utvecklingen mot ökad otrygghet. När man frågar människor hur de ser på sitt bostadsområde men också på oron över att utsättas för brott framgår det att det är färre som är oroliga i dag.

Med detta sagt tar vi givetvis dödsskjutningarna och den grova organiserade brottsligheten på allvar. Och även om andelen brott ligger relativt stabilt sedan 2015 och brott som stöld, inbrott och ofredande har minskat kraftigt fortsätter just skjutningarna att vara ett allvarligt problem. Det vi gör nu är att kartlägga våldet. Vi har tryggheten på kartan så att vi gör rätt insats på rätt plats.

Vi kommer inför 2022 att skapa ett centrum mot organiserad brottslighet där vi ska jobba tillsammans med andra myndigheter mot den grova organiserade brottsligheten. Vi stryper finansieringen till den organiserade brottsligheten genom att ta krafttag mot välfärdsbrott. Vi har också axlat värdskapet för ett internationellt nätverk mot terrorism med experter från USA och England, som ska ha en stor konferens under nästa år då vi ska dela erfarenheter. Vi har byggt upp ett gediget samarbete tillsammans med polisen där vi delar lägesbilder och där vi också har gemensamma prioriteringar, inte minst när det gäller avhopparverksamheten. Vi sammanför polis och socialsekreterare i samma byggnad. I Norge har detta lett till att ungdomsbrottsligheten har minskat med 30 procent. Vi har också satsat mycket på förebyggande insatser.

Vi prioriterar tryggheten varje år, inte bara när det är valår. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 344

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! För några veckor sedan besökte jag unga vuxna i Järva. Till vardags är de entreprenörer, samhällsbyggare, idrottsledare och studenter. Det gemensamma är att de verkligen brinner för sitt område. Deras budskap till mig var tydligt: "Ni måste öka tryggheten och minska klyftorna, ni måste stoppa att unga rekryteras till organiserad brottslighet och ni måste se till att unga i vårt område vågar drömma om framtiden."

De har rätt. Vi kan göra mer. Stockholm kan bättre än att låta tolvåringar springa ärenden åt gängen och låta fjortonåringar sälja och förvara droger. Vi måste vända den

negativa utvecklingen. Vi måste förebygga brott och hindra rekryteringen till gängen. Därför gör vi socialdemokrater en historisk satsning i vår budget. Vi gör det genom att fördela minst 50 miljoner kronor extra till skolorna och minst 200 miljoner kronor extra till stadsdelarna under åtta år. Detta gör vi därför att vi är övertygade om att vi behöver mer resurser i jakten på att minska brotten.

Med vår politik inför vi ett nytt verksamhetsområde som ger stadens experter förutsättningar och långsiktiga resurser att göra de insatser som ger absolut bästa effekt. I Stockholm ska ingen ung bli gängledare. I Stockholm ska ungar bli samhälls- och välfärdsbyggare. Bifall till Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 345

R a s h i d M o h a m m e d (V): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Trygghet skapas när människorna känner tillit till samhället och till varandra och inte behöver vara rädda för att utsättas för våld. Risker att drabbas av våld beror i dag till stor del på vem du är och var du bor.

De senaste åren har det dödliga våldet blivit allt vanligare i Stockholm. Det är en skrämmande utveckling som behöver motarbetas från flera håll. Givetvis behövs poliser, men vi måste också gå till roten av problemet och satsa på det förebyggande arbetet.

Gängkriminalitet och dödsskjutningar är en kris som måste mötas med kraftfulla åtgärder på flera nivåer. Stockholm har hittills i år drabbats av ofattbara 22 skjutningar med dödlig utgång. Denna utveckling kommer aldrig att vända om vi inte kan bryta rekryteringen av unga till gängkriminalitet. Det räcker inte att kräva att polisen ska omfördela resurser, utan staden måste själv agera. Majoriteten har misslyckats med sina satsningar på trygghet, och de satsningar som majoriteten har gjort på ordningsvakter har kostat över 100 miljarder kronor.

Enorma summor läggs alltså på ordningsvakter och kameraövervakning, men det långsiktiga arbetet för att skapa trygghet är inte prioriterat. Den senaste trygghetsmätningen visar att ännu färre tycker att Stockholm är tryggt att leva och bo i. Vänsterpartiet tycker att vi måste satsa på det framgångsrika, brottsförebyggande arbetet. Därför anser vi att staden bör införa de insatser och åtgärder som fungerar bra, såsom Sluta skjut.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 346

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Mycket har redan sagts under dessa två dagar om hur vi bekämpar kriminalitet. Kunskap och skola är den viktigaste skyddsfaktorn. Därför skulle jag nu vilja prata om stödet till brottsutsatta och vittnen.

Vi ser i dag en oroande utveckling där framför allt unga som bevittnat eller själva utsatts för ett brott avstår från att berätta vad de vet för polis och domstol. När jag jobbade som rektor följde jag ibland med som stöd till elever som skulle vittna, och

jag såg då hur tufft det kunde vara att vittna mot personer som ofta fanns i den egna umgängeskretsen. Jag har tyvärr själv också upplevt obehaget att gå igenom en rättsprocess. Adress och personnummer är i dag lätta att få tag i, och det är inte lätt att vara modig när allt är offentligt. Det krävs ett starkt stöd för att orka ta sig igenom hela rättskedjan.

För att ta ett samlat grepp om denna problematik har landshövdingen och jag tagit initiativ till ett samarbete om unga brottsutsatta och vittnen. I budgeten för 2022 satsar vi på att vårt stödcentrum ska nå fram såväl digitalt som uppsökande till skolor och elevhälsa, fritidsgårdar, fältare, unga och föräldrar, och vi har sänkt åldersgränsen från tolv till tio år.

De som begår brott måste kunna dömas. I vår rättsstat får det därför inte vara möjligt att avskräcka någon från att anmäla eller berätta vad de vet. Denna rädslans kultur äventyrar själva grunden för vår demokrati. Därför behöver staden, polisen och andra statliga aktörer samhandla mer för att fler ska våga anmäla brott och våga vittna.

Anförande nr 347

Mariana Moreira Duarte (MP): Kära ordförande, ledamöter och åhörare! Jag skulle hävda att trygghet har uppnåtts när alla i ett samhälle, oavsett ålder och bakgrund, har de sociala och ekonomiska möjligheterna att leva sitt liv fritt från hinder, förtryck och rädsla för egen del och för de närstående och deras framtid.

Vi lever i en tid som präglas av ökade ekonomiska klyftor i samhället, utsatthet för kvinnor och återkommande nyheter om skjutningar, och samtidigt demonstrerar hela miljörörelsen för att få bland andra oss styrande politiker att inse att klimathotet är verkligt.

Jag är själv kvinna, har utomeuropeisk bakgrund och rör mig ofta sent på tunnelbanan. Jag har också, med en annan etnisk bakgrund än svensk, en hel del berättelser om när diverse ordningsvakter och väktare har tagit sig rätten att följa mig runt i affärer och på perronger. Min historia är inte så olik de flestas, men den är min. Min poäng är att likaväl som min upplevelse måste respekteras måste också andras respekteras.

Trygghet är många olika saker för olika personer. Oavsett var du bor, varifrån du kommer och vilket kön du har har du rätt att känna dig trygg, och det är vår förbaskade skyldighet att göra vårt yttersta för att uppnå detta för alla. Man kan göra det på olika sätt. Man kan arbeta förebyggande, man kan förbättra den fysiska stadsmiljön, så som vi har gjort under denna mandatperiod, och man kan stärka samverkan mellan skolan och socialtjänsten.

Om föräldrarna från Järva kan åka till Hammarby sjöstad för att visa solidaritet och sedan tvärtom, borde då inte vi i denna sal kunna arbeta tillsammans för att skapa enighet med målet att få en tryggare stad för alla? Trygghetsskapande arbete är per definition långsiktigt, och det kräver tålamod och uthållighet. Med de orden vill jag yrka bifall till de grönbåsa förslag till budget.

Anförande nr 348

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Att människor känner sig trygga där de bor är samhällets absolut viktigaste uppgift. Våra trygghetsundersökningar visar att den upplevda tryggheten försiktigt blir bättre i Stockholm, samtidigt som det nattsvarta dödliga våldet har ökat. Några få skapar mycket rädsla, oro och sorg för många, och allra värst drabbade av denna otrygghet är de stockholmare som bor i ytterstaden, varav många redan har de tuffaste utmaningarna med arbetslöshet, trångboddhet och ohälsa. Det är de som hamnar mitt i gängens våld.

Skillnaderna mellan olika delar av Stockholm är stora, men sakta men säkert minskar vi klyftorna. Vi måste fortsätta det ihärdiga och långsiktiga arbetet med att bryta arbetslösheten, stärka skolresultaten och satsa på trygga stadsmiljöer, för oavsett var man bor ska man ha samma service, trygghet och möjligheter.

Jag sa i går i gruppledardebatten att det är lätt att peka på och skylla på andra när man pratar om den allvarliga situationen. Men det är inte detta som gör skillnad, utan det är det som vi gör konkret med den makt som vi i denna sal har. Jag tycker att väldigt mycket av den debatt som vi har här i salen handlar om vad andra gör eller vad någon borde ha gjort under en tidigare mandatperiod. Låt oss nu fokusera på att göra allt som står i vår makt med den makt som vi faktiskt har. Detta gör vi med vår grönbå budget, på område efter område. Tillsammans med polisen ska vi stoppa våldet. Vi ska ta tillbaka de offentliga rummen och fortsätta att erbjuda alla barn och unga goda livschanser.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 349

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Att kunna känna sig säker i sitt eget hem och bostadsområde är varje invånares rättighet. Tyvärr har både den upplevda och den faktiska otryggheten ökat dramatiskt i Stockholm de senaste åren. Skjutningar på öppen gata och sprängningar i bostadshus har varit ett återkommande inslag i vår stadsmiljö. Kriminella ska dock aldrig tillåtas styra över hederliga medborgares vardag. Därför behöver Stockholm handlingskraftiga åtgärder, åtgärder som vi har i vår budget. Sverigedemokraternas vision är ett Stockholm som präglas av sammanhållning, trygghet och gemenskap, och vi har en lång väg att gå.

Det är verkligen förvånande att företrädare för majoriteten står här i talarstolen och säger att deras politik skapar sammanhållning. Vi behöver bara se oss omkring på vad de har åstadkommit. Segregationen har aldrig varit så stor som nu. Svårigheterna att nå ut med information till våra förorter under coronapandemin är ett tydligt bevis på detta. Vi har barn som går ut skolan utan att ha de språkkunskaper som behövs för att studera vidare eller få ett jobb. Dessa barn är lågt hängande frukter för de gängkriminella. Det är ett stort svek mot barnen. Vårt förslag att endast erbjuda lagstadgad modersmålsundervisning till förmån för fler lektioner i svenska är en förutsättning för att komma ifrån utanförskapet.

Sverigedemokraterna föreslår särskilda stödjourer för dem som blir utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. De personer som blir utsatta för detta ska också ges möjlighet till skyddat boende.

Jag tror att jag ska frånga mitt manus lite. Jag brukar inte hålla med Miljöpartiet om mycket, men deras företrädare sa något som vi alla borde ta till oss. Vi måste kunna hitta en lösning på detta gemensamt över blockgränserna. Vi ställer upp och är ödmjuka inför att hitta en lösning på problemet med gängkriminalitet. Om våra samhällsinvånare där ute kan göra det borde vi i denna sal kunna lösa det tillsammans. Det tycker i alla fall jag.

Därmed yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget för 2022.

Anförande nr 350

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Fru ordförande! Trygghetsarbetet är en av majoritetens absolut viktigaste frågor. Totalt har det trygghetsskapande arbetet fått 450 miljoner kronor i ökade anslag varje år under denna mandatperiod. Flera initiativ har tagits för att stärka det trygghetsskapande arbetet, såväl på den förebyggande nivån som på den reaktiva och situationella nivån.

Under mandatperioden har vi tiodubblat antalet ordningsvakter från 18 stycken till 180. Fortfarande kämpar vi för att få fler förordningsområden godkända. De har mer än fördubblats under denna mandatperiod, från 14 när vi tog över till 35 stycken i dag.

Det viktigaste arbetet är givetvis att minska nyrekryteringen till gängen och motarbeta att barn och ungdomar dras in i en kriminell livsstil. I detta arbete är familjen helt central. Vi vet att föräldrautbildningar och hembesök under barnens tidiga år och att skolan involverar föräldrarna i barnens utbildning är väldigt viktigt, och när familjen inte räcker till behöver socialtjänsten vara stark och göra rätt insatser. Vårt fokus på avhopparverksamhet, sociala insatsgrupper och Trefas är bra exempel på detta.

Vi har en jätteutmaning framför oss, för även om vi i den senaste trygghetsmätningen kunde se en positiv trend i trygghetsarbetet ser vi ändå hur gängkriminaliteten och skjutningarna har slagit rot i vårt land, inte bara i Stockholm utan i hela landet. För att komma till rätta med detta krävs, förutom insatser mot nyrekryteringen, fler poliser och straffskalor som står i proportion till de brott som begås.

Kommunen kan göra mycket, både för att förhindra nyrekryteringen och för att komma åt den mindre grova kriminaliteten, som också skapar stor otrygghet. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 351

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): I vårt område känner sig människor överbevakade men underbeskyddade. Orden är inte mina utan lånade från Järvabon, aktivisten, poeten och debattören Nattalie Ström Bunpuckdee, som modererade en debatt i Folkets Husby där bland andra jag och Jan Jönsson deltog tidigare i höst.

Jag tycker att hennes ord fångar en del av det stora problemet med den rådande debatten om trygghet, där röster för hårdare tag och mer övervakning ljuder högre och högre samtidigt som de områden som är värst drabbade i Stockholm har lägst förtroende för myndigheter. Trygghet kan inte bara vara att ha mer kameror och vakter, även om de har en funktion. Och nej, jag är inte emot allt som handlar om kameror och vakter, men det är viktigt att ha i åtanke att de inte nödvändigtvis ger en känsla av trygghet för dem som från början har lågt förtroende för samhällets insatser.

Under de senaste åren har jag följt och engagerat mig i arbetet mot skjutningar och vapenvåld i Stockholm. Alltför många mammor har fått sörja sina söner, och alltför många syskon har fått sörja sina bröder. Unga människor får gå på sina vänners begravningar. Vi är överens om att detta är en utveckling som på alla sätt måste stoppas.

Feministiskt initiativ vill att Stockholm, likt Malmö, Göteborg och flera andra städer, ska införa Sluta skjut. Det är en modell som har goda resultat och som till skillnad från Trefas involverar engagerade anhängare och civilsamhället. Om det är något som jag har lärt mig är det att det finns ett enormt engagemang i de områden som drabbas värst. Vi har mammorna som nattvandrar, organisationer som bildas för att motverka våldet och föräldraföreningar som arbetar tillsammans med staden för att nå unga killar och få dem att välja arbete och studier framför våld och vapen. Det är riktigt dumt att inte kroka arm med detta engagemang utan i stället, utan förklaringar, till exempel avsluta ett välfungerande IOP med Folkets Husby eller förkasta mammornas 34-punktsprogram som vänsterpropaganda som inte är representativ för Järva.

Jag kan konstatera att det blågröna styret tyvärr lägger större krut på att släcka eldar än på att motverka orsakerna till otrygghet och våld. Det räcker inte. Bifall till Feministiskt initiativs budget för 2022!

Anförande nr 352

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Sällan har jag känt mig så mycket som en vinnare som här och nu – det känns som det sista riktiga passet för i kväll. Men det är inte bara det, utan det är såklart också majoritetens förslag till budget och satsningarna på trygghetsområdet.

Precis som vi har hört här är trygghetsfrågorna ett av den grönbå majoritetens absolut mest prioriterade områden under denna mandatperiod. Vi vet att våldet har ökat och att otryggheten har brett ut sig i vår stad under ganska många år. Redan när vi tillträdde 2019 visade vi som sagt att tryggheten skulle högt upp på agendan. Annat var det 2016 och 2017 när det dåvarande borgarrådet stod här och var helt frågande inför de frågor och den oro som vi från den dåvarande oppositionen uttryckte över den utveckling som spred sig över Stockholm.

Jag kommer ihåg en händelse i Älvsjö centrum där jag bor och där det sköts mitt på ljusa dagen. Det hörde faktiskt inte till vanligheterna på den tiden. Jag möttes då av fullständig oförståelse, och det upplevdes snarare som att jag ville skrämmas och vara

gnällig när jag stod här. Äntligen, äntligen, efter att vi i den grönbå majoriteten fick makten, har vi nu kommit igång, och vi satsar på tryggheten för fjärde året i rad.

Vi är nu uppe i 170 stycken ordningsvakter, och jag uppfattar att till och med Vänsterpartiet börjar tycka att det är bra att de finns, vilket är fantastiskt. Vi ska inte behöva ordningsvakter i en stad, men nu är läget som det är. Polisen har inte tid och resurser, och då är detta ett bidrag som vi kan ge på trygghetsområdet, tillsammans med alla trygghetsinsatser och trygghetsinvesteringar som stadsdelarna har möjlighet att genomföra genom att till exempel bygga bort otrygga miljöer i stadsmiljön. Därtill kommer det väldigt angelägna sociala arbetet i form av platssamverkan, insatsgrupper och olika insatser för att bryta de kriminellas brottsliga bana.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 353

P e t e r W a l l m a r k (SD): Nu är ni där igen och ska skylla på vänsterblocket, som satt 2014–2018. Ni satt 2006–2014. Ett utanförskapsområde poppar inte upp under en mandatperiod och är inte något som ni ärvde av Socialdemokraterna 2018, utan det är ett problem som ni har lagt grunden för under två mandatperioder före det. Ni måste titta på den frågan nyktert och koncentrera er på det som egentligen är problemet.

Ska vi hitta en lösning eller kasta epitet om vem som har gjort mest fel? Jag kan konstatera att ni snart har suttit 12 av 16 år, och jag tycker att ni leder ligan stort när det gäller felsatningar och felprioriteringar när det gäller tryggheten i staden i stort. Det är inget som jag tänker säga grattis till.

Anförande nr 354

J o h a n N i l s s o n (M): Jag blir lite tveksam. Det är väldigt lätt för ett parti som alltid har suttit i opposition att komma här och säga att ingen är bra. Ni försöker framhäva att segregationen minsann hade varit helt annorlunda om ni hade fått styra, Peter, men jag är inte säker på att ert sätt att dela upp samhället i klyftor och människor på två olika sidor på något sätt skulle bidra till det.

Det var inte så jag sa, utan jag sa att otryggheten accelererade i Stockholm under åren 2015, 2016 och 2017. Det vet alla. Följ statistik, läs tidningsartiklar eller vad som helst! Det var tyvärr då som utvecklingen tog fart. Då var vi framme och försökte gå fram hårt och säga att nu måste Stockholm som kommun träda in. Det var där vi upplevde att vi möttes av oförståelse från den dåvarande majoriteten. Det är detta som vi har vänt på, och vi ser nu enorma satsningar för fjärde året i rad. Detta är jag väldigt glad och stolt över, även om det såklart finns ännu mer att göra.

Anförande nr 355

R a s h i d M o h a m m e d (V): Du är stolt över att det har gått ned, Johan, men det som du inte vet är att det har varit 125 skjutningar, att 22 har dött och att 41 har skadats. Stockholm ligger etta i statistiken över antalet dödsskjutningar, och ändå säger

du att ordningsvakterna har skapat trygghet och minskat dödsskjutningarna. Jag får inte ihop det.

Anförande nr 356

J o h a n N i l s s o n (M): Tack för frågan! Jag sa nog inte riktigt så. Jag sa inte att det har gått ned. Jag nämnde nog inte skjutningar i det avseendet över huvud taget. Jag vet att det förekommer skjutningar i Stockholm – självklart!

Jag tror inte heller att ordningsvakter är svaret på skjutningarna, då ordningsvakter ju inte har uppdraget att kliva emellan, utan detta är ett stort arbete som behöver göras på flera olika nivåer. Det handlar om att bekämpa gäng. Vi måste få polisiära resurser, och där ligger tyvärr Stockholm efter. Det är inte vårt fel, utan det är statens och polisens fel. Vi behöver också göra en massa saker för att vanliga människor, vanliga stockholmare, ska våga vara ute i stadsmiljön, och där kan vi som kommun kliva in.

Det jag är stolt över är att vi i den grönbå majoriteten sedan 2019 har accelererat i trygghetsinsatserna, vilket gör att stockholmare känner sig tryggare i sin stadsmiljö. Detta är bevisat i vissa mätningar. Men det finns som sagt jättemycket mer att göra, och det ser jag att vi grönbå har tagit på fullt allvar.

Anförande nr 357

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tänkte fortsätta där Rashid slutade. Oavsett vem som har gjort vad under dessa år har skjutningarna nått de högsta nivåerna någonsin. De var höga även under vårt styre, så ingen av oss är nöjd. Men om det är något som vi i denna sal ändå kan vara överens om är det att vi vill göra allt vi kan för att de fruktansvärda skjutningarna ska upphöra. Jag blir därför lite oroad när ni inte tänker att ni behöver göra något annorlunda, Johan. Ni har ordningsvakterna, som kanske inte ska stoppa skjutningarna, utan det ska polisen eller någon annan göra.

Jag har tjatat om detta: Det finns en metod som heter Sluta skjut, som har funkat i andra städer men som ni inte vill införa i Stockholm. Det är de facto så att det finns ett väldigt lågt förtroende för samhällets insatser i de värst drabbade områdena. Den grönbå majoriteten skulle kanske inte vinna valet just där, men viktigare är vad ni tänker göra för att öka förtroendet i dessa områden. Och varför vill ni fortfarande inte införa Sluta skjut?

Anförande nr 358

J o h a n N i l s s o n (M): Jag tycker att det är lite tråkigt att ni, speciellt på din sida, Anna, gärna vill ställa saker emot varandra. Ni ställer de mjuka eller förebyggande åtgärderna, om man säger så, mot de reaktiva eller hårdare åtgärderna, om man nu vill kalla ordningsvakter för det. Jag tycker inte att man kan göra så. Vi förstår vikten av både det sociala arbetet och det förebyggande arbetet och av att vi har till exempel ordningsvakter, bygger bort otrygga miljöer och har försök med väktare och så vidare. Alla dessa delar är lika viktiga, och jag vill inte ställa någon av dem emot varandra. Det är därför vi satsar mycket på dem.

Jag vet att ni nämner Sluta skjut, och jag kan bara svara det som vi svarade förut. Vi använder en väldigt snarlik modell i Stockholm som heter Trefas. Jag vet att vi har haft ganska många ordväxlingar om detta tidigare. Vi har nu börjat arbetet med Trefas och ser att vi inte kan tappa styrfart, vilket vi skulle göra om vi helt plötsligt byter arbetssätt. Därför vill vi fortsätta, för målet är att få slut på skjutningarna. Det är fortfarande målet för vår sida.

Anförande nr 359

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är inte ofta jag står i denna talarstol och håller med Sverigedemokraterna, men det är oroande att se den konflikt som du vill måla upp, Johan, och som inte finns. Du säger att allt var fel under den förra mandatperioden. Men jag kan gå tillbaka och se att Moderaterna såg till att det blev noll till polisutbildningen i Stockholm 2010, och jag kan se att ni sopade en social rapport där det larmades om ungdomar som sköt under 2015–2016 under mattan.

Jag är djupt oroad över att du inte ser att det är ett gediget arbete som behöver ske under tio år, tjugo år. Det behövs förebyggande insatser. Vad exakt är du nöjd med i att vi aldrig haft så många skjutningar i Stockholm som vi har i dag?

Anförande nr 360

J o h a n N i l s s o n (M): Jag är absolut inte nöjd med att vi har så många skjutningar som vi har i Stockholm i dag, definitivt inte. Arbetet skulle ha påbörjats mycket tidigare, när vi såg detta komma. Det är detta jag påpekar. Jag nämnde ett borgarråd, och det var faktiskt ett visst dåvarande finansborgarråd – du, Karin – som jag uppfattade tyckte att jag var gnällig när vi stod och pratade om skjutningarna som tog fart 2015–2016. Vi skulle ha startat arbetet redan då. Då hade vi varit längre framme i dag, men nu gjorde vi inte det. Ni startade med 20 stycken ordningsvakter några månader före valet därför att ni kände er pressade att göra något, men sedan kom vi igång och fick fart efter valet 2018–2019.

Jag vet att det är ett långt arbete, och jag är glad att ni också har vaknat upp och tycker det. Då ser jag framför mig att om det värsta skulle hända och ni tillträder makten kommer trygghetsarbetet att fortsätta, för jag vet och håller med dig om att vi inte ska vara nöjda i dag och att vi har jättemycket jobb kvar att göra framöver.

Anförande nr 361

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag ska ta vid där Karin precis var. Samtidigt som skjutningarna har minskat i resten av landet har de ökat i Stockholmsregionen. Den senaste tiden har det varit minst en skjutning i veckan där någon blivit skadad eller dödad.

I morse kunde vi höra på nyheterna att platserna på polisutbildningen står tomma. Sedan tidigare vet vi också att färdigutbildade poliser väljer att lämna Stockholm. Tuffa arbetsvillkor och bristen på bostäder gör att människor söker sig till andra yrken eller orter. Förutom att bygga bort bostadsbristen kan vi underlätta polisens arbete

genom att satsa på skolan, på socialtjänsten och på uppsökande verksamhet. När vi pratar med polisen hör vi att det är detta de efterlyser: förebyggande insatser som kompletterar det polisiära arbetet och fokuserar på att stoppa gängrekryteringen.

Men i stället för att prioritera satsningar som poliser, lärare, socialsekreterare och föräldrar efterfrågar och som hjälper fler unga att hitta en meningsfull fritid och känna hopp inför framtiden väljer högermajoriteten att lägga över ansvaret på staten. Vi socialdemokrater vet att arbetet måste bedrivas på alla nivåer, inte minst lokalt. Därför föreslår vi en historisk satsning genom att under åtta år fördela 200 miljoner kronor årligen till stadsdelsnämnderna som kan användas till trygghetsinsatser som stoppar gängrekryteringen. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 362

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! En skjutning i veckan är verkligen en fruktansvärd situation. Det har alltid ytterst varit ett statligt ansvar att garantera säkerheten för invånarna, och det är ändå ditt parti, Maria-Elsa, som har lett regeringen under de senaste snart åtta åren.

Isabel och jag har jobbat stenhårt för att få socialtjänst och skola att jobba ihop. Det börjar ge resultat. Vi jobbar hela tiden för att barnen ska klara skolan, där både specialpedagogiska insatser och socialtjänstens insatser kan bidra till att skapa förutsättningar för lärande.

Jag undrar: Skjutningarna steg brant 2015 – varför kom inte trygghetspaketet 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 eller 2021?

Anförande nr 363

Maria-Elsa Salvo (S): Jag tror att vi är många vuxna i Stockholm och i Sverige som känner oss helt handfallna inför den fruktansvärda utveckling som vi har sett, inte minst här i vår stad. Det är fruktansvärt att vi inte har kunnat göra mer ännu tidigare.

Du säger att det är statens ansvar att se över säkerheten för invånarna, Jan. Det stämmer, men precis som jag nämnde i min inledning står polisutbildningens platser tomma. För att polisen ska kunna göra ett bra arbete behöver de vår hjälp här i kommunen. Vi som sitter här inne i salen har makten och möjligheten att hjälpa polisen i deras insatser genom förebyggande insatser.

Vi föreslår en enorm satsning under åtta år – 200 miljoner till stadsdelsnämnderna – som de kan använda lokalt på det sätt som möter behoven lokalt på bästa sätt. Detta är vårt svar på hur vi ska komma vidare från dagens fruktansvärda situation.

Anförande nr 364

Borgarrådet König Jerlmayr (M): Ordförande! Vi måste ändå erkänna att det är Socialdemokraterna som styr Sverige. När det gäller polisutbildningen måste regeringen ta ansvar för att det är så få som söker sig till yrket. Det är för att det är

alltför få kollegor i Stockholm och alltför låga löner. Vi för fram att polisen i Stockholm borde få tillbaka storstadstillägget så att det blir mer attraktivt att jobba i storstadsregionen. Framför allt är det alltför få kollegor, vilket gör att det blir ohållbart att jobba inom polisregionen. Det är 300 färre poliser i Stockholm nu än 2016.

I veckan stod det klart att vi har 1 300 vapen i Stockholm hos de kriminella. Poliserna måste inte bara bli fler, utan de måste få bättre verktyg. Här behövs en tydlig nationell politik som ger poliserna de kollegor och de verktyg som de behöver. Jag är ledsen, men detta har ni inte svar på, Maria-Elsa. Vi satsar förebyggande, men polisen måste stärkas, och där har ni ett stort ansvar.

Anförande nr 365

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Det var under finansborgarrådets tid som riksdagsledamot som man drog ned på antalet platser för Polishögskolan, så jag tycker att det är lite magstarkt att stå här och anklaga nuvarande regering för att det inte finns tillräckligt med poliser i dag.

Jag pratade inledningsvis om att platserna står tomma nu. Varför skulle man vilja bli polis när man har så tuffa villkor på jobbet? Vad kan vi göra här i Stockholm för att underlätta för polisen? Du är Stockholms mäktigaste kvinna, Anna. Ni skär ned på de förebyggande insatserna. Vi har färre fältassistenter i Stockholm i dag än 2018. Vi har färre fritidsgårdar i Stockholm i dag än 2018.

Anförande nr 366

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! För det första är det en missuppfattning att poliserna inte skulle vilja ha fler kollegor, Maria-Elsa. Du sa att poliserna inte vill bli fler och att de i stället vill ha sociala insatser. Det är en fullkomlig missuppfattning. Polisen vill ha fler kollegor, men de vill också att vi i kommunerna satsar på förebyggande åtgärder, socialtjänst och skola. Det är precis därför vi gör detta.

Som jag sa har vi under denna mandatperiod skapat 450 miljoner kronor mer i ramhöjande insatser, och då är socialtjänsten inräknad i de förebyggande insatserna. Det är därför vi samlokaliserar polisen med socialtjänsten och satsar på avhopparverksamhet, Trefas etcetera.

Sedan har polisen i Stockholm blivit 143 färre bara under detta år. Det är en katastrof att det är så, men detta ska vi naturligtvis skylla på staten. Vi kan inte skylla det på kommunen. Polisen är en statlig myndighet som är ledd av ett departement. Er regering har suttit i sju år vid makten. Det är faktiskt dem man måste skylla på, inte Stockholms kommun.

Anförande nr 367

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Snacka om fultolkning! Jag har aldrig sagt att poliserna inte vill ha fler kollegor. Det som jag talade om var att platserna på

polisutbildningen står tomma därför att alltför få personer söker till denna utbildning i dag och vad vi tror att detta beror på. Det är vad jag har sagt.

Självfallet vill polisen ha fler kollegor. Vi är överens om att vi behöver fler poliser. Om vi behöver fler poliser eller inte är inte en politisk konfliktfråga, utan den politiska konflikten handlar om satsningar på förebyggande åtgärder och synen på dessa. Där satsar vi mer resurser. Vi satsar mer pengar på fler socialsekreterare, och vi vill ge stadsdelsnämnderna större inflytande och möjligheter att jobba förebyggande lokalt. Det är vad detta handlar om. Det är där konfliktlinjen ligger. Den handlar inte om huruvida vi ska fler poliser eller inte. Jag har aldrig sagt att poliserna inte vill bli fler, för det vill de.

Anförande nr 368

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Ni socialdemokrater har verkligen ett högt tonläge i denna debatt, Maria-Elsa. Ni tycker inte att vi gör tillräckligt mycket. Men när man läser er budget ser man att det är vår politik på sida efter sida, förutom att det ligger under ett nytt budgetområde.

Jag har en ärlig fråga som inte är en retorisk fråga. Tror inte du att det vore en mer effektiv politik om vi sänkte tonläget lite i denna debatt och samlade oss kring ett antal saker som vi i denna sal är överens om och faktiskt använde den makt som vi har i kommunen för att skapa ett tryggare Stockholm i stället för att stå och anklaga andra för något som hände i riksdagen för flera år sedan eller anklaga den tidigare majoriteten? Jag tycker, allvarligt talat, att det är ganska fänigt när vi har så mycket makt och vi är överens om så många saker.

Jag tycker också att det är allvarligt att ni står och ljuger i talarstolen. Vi har inte färre fritidsgårdar under denna mandatperiod, utan vi har fler.

Anförande nr 369

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Om jag har ett högt tonläge i denna debatt är det för att jag är illa berörd av den utveckling som äger rum, vilket jag tror och hoppas att alla här inne är. Jag känner nämligen ungdomar som har förlorat sin partner, och jag blir illa berörd av denna utveckling. Det är därför. Jag håller med om att det finns mycket vi kan enas om, och vi behöver kunna jobba tillsammans kring mycket. Men det är upprörande när man inte ser större och viktigare satsningar och en högre prioritering av de viktiga satsningar som behöver göras för att stoppa gängrekryteringen.

Min fråga till dig, Karin, är: Vad tänker ni göra för att stoppa gängrekryteringen?

Anförande nr 370

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag måste säga att Karin Ernlunds senaste inlägg blir lite märkligt i ljuset av att majoriteten inte en enda gång har bjudit in oss från oppositionen att sitta med och diskutera och ta fram planer och åtgärder tillsammans. Detta var något som vi gjorde när vi satt i majoritet, och det är något som jag tror att denna stad behöver. Vi behöver visa en bred enighet mot de

kriminella och mot gängvåldet och visa att vi inte ställer upp på detta. Tillsammans kan vi mycket bättre. Stockholm kan bättre. Detta käbbel duger faktiskt inte.

Jag tänkte säga något om en positiv insats som ligger i budgeten och hur jag tror att den gör skillnad. Droganvändandet i denna stad måste minska. Precis som Karin Wanngård talade om i sitt inledningsanförande kan inte fjortonåringar få sälja narkotika eller vara i närheten av droger. Därför tror jag att det är en viktig insats att, som vi nu gör, börja mäta vårt avloppsvatten och se hur droganvändningen ser ut. Detta kommer att ge oss viktiga verktyg för att se i vilka delar av staden som droger används, vilka droger det är och vid vilka tider på dygnet. Jag tror att det är en viktig kunskap att ha med sig.

När Stefan Löfven för två år sedan pratade om var någonstans i staden narkotika används försökte han göra den mycket viktiga poängen att det inte bara är i ytterstaden. Detta är ett problem för hela vår stad som vi måste ta på största allvar. Med den kunskapen måste vi sedan göra insatser. Det är där som de 200 miljoner kronor som vi har lagt till och som vi vill föra ut till stadsdelarna årligen under de kommande åtta åren gör stor skillnad. Med lokal kunskap om hur det ser ut i vårt närområde på olika dagar och vid olika tidpunkter kan vi sätta in rätt åtgärder.

Med de orden yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budget.

Anförande nr 371

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tycker att det var ett bra förslag, Arvid. Jag var inne på liknande idéer, så det kan vi prata vidare om efter detta.

Sedan vill jag bemöta de påhopp som Socialdemokraterna hela tiden gör om polisutbildningen. Om jag minns rätt var det en enig riksdag som fattade beslut efter att Rikspolisstyrelsen hade önskat det, då man hade anställt de 20 000 polisanställda som var löftet. Därmed kan vi väl lämna polisutbildningen och vad som hände för tio år sedan och blicka framåt.

Jag tycker att det är jättebra med samarbete och samverkan. Vi sitter ganska mycket med de socialdemokratiska ministrarna och pratar om hur vi kan få stopp på skjutningarna och den organiserade brottsligheten i våra storstäder. Ändå blir man attackerad i medierna av ministrar som säger att om Stockholm bara gör som Malmö och inför Sluta skjut i stället för Trefas skulle skjutningarna upphöra. Döm om min förvåning när Socialdemokraterna sedan inte lade fram det i sin budget. Det finns ingenting om Sluta skjut och inga satsningar på det, utan man verkar stödja den grönbå majoritetens politik om ett avhopparprogram och Trefas. Det välkomnar jag.

Anförande nr 372

A r v i d V i k m a n (S): Jag tror inte att stockholmarna blir imponerade av att debatten om vad vi ska göra här i Stockholm handlar om vad någon sa för några år sedan, utan jag tror att vi måste prata om de konkreta insatser vi ska göra och hur det gör skillnad i stockholmarnas vardag.

Jag vet inte hur många borgarråd från majoriteten som har varit uppe och tagit replik under de första inläggen, men inte i ett enda inlägg har de berört vilken konkret politik eller vilka insatser som kan göras lokalt för att det ska bli skillnad för våra medborgare och för stockholmarna i denna stad. Detta tror jag att vi måste vara mycket mer aktsamma med att prata om. Det är därför jag återigen vill trycka på de 200 miljoner kronorna. Vi säger att det inte nödvändigtvis är vi här i salen som bäst vet hur de ska användas, utan det måste ske utifrån den lokala kännedomen i stadsdelarna. Det är en politik som jag vet gör skillnad och som jag tror att stockholmarna kan känna sig trygga med, i stället för käbbel om vem som har sagt vad vid olika tidpunkter.

Anförande nr 373

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag tänker ta dig på orden, Arvid. Nu tänker Socialdemokraterna sluta käbbla – det ser jag verkligen fram emot. Men låt oss inte göra det med ytterligare debatter där vi kan använda stora ord eller stormöten, utan låt oss göra det inom de ordinarie strukturer som vi har i denna stad, i nämnd för nämnd, i bolag för bolag, i stadsdelsnämnd för stadsdelsnämnd. Det är detta som kommer att göra skillnad. Det ser jag verkligen fram emot.

Anförande nr 374

A r v i d V i k m a n (S): Då ska jag inte käbbla utan debattera, Karin. Jag tycker att det är viktigt att säga att när ni gick till val inför denna mandatperiod såg vi i min stadsdel Kungsholmen affischer där det stod att det skulle bli tryggare. Det var detta ni gick till val på. Sedan har jag under åren i opposition i min stadsdel efterlyst åtgärder och insatser, men jag kan tyvärr konstatera att det har brustit och att stadsdelarna inte har haft några ekonomiska resurser för att kunna möta de problem som man ser.

Vi har suttit med åtgärdsprogram i princip i alla delar av budgeten för stadsdelar därför att man prioriterar skattesänkningar. Jag ska inte tala för mycket om detta, men det är utmanande att det är detta som var högsta prioritet när resurser för att kunna göra något åt problemen saknas. Det är därför det är så bra att vi nu föreslår en annan lösning framåt. Jag vet och har lärt mig att det inte är ett högt tonläge i stadsdelarna lokalt, utan där kan vi tillsammans skapa något om det finns resurser och förutsättningar.

Anförande nr 375

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Du sa att inget sagt något konkret, Arvid, men jag sa faktiskt skola och socialtjänst, skola och socialtjänst flera gånger. Det är i den kärnan vi behöver jobba, och de behöver jobba ihop.

Socialdemokraterna vill sprida Trefas till fler stadsdelar. Det är positivt därför att polisen själva tycker att Trefas fungerar väldigt väl. Samtidigt har justitieminister Morgan Johansson varit oerhört kritisk till Trefas i medierna, och då fick helt plötsligt Karin Wanngård för sig att hon också skulle vara lite kritisk. Sedan ändrades inte budgettexten av någon anledning. Jag undrar därför om du kan tänka dig att informera honom om vad du tycker är bra med Trefas, eftersom Socialdemokraterna vill prioritera att sprida Trefas till fler stadsdelar i Stockholm?

Anförande nr 376

A r v i d V i k m a n (S): Jag tycker att Karin Wanngård har helt rätt inställning när hon säger att vi måste vara redo att hela tiden ompröva vår politik och se vad som passar bäst. Vi måste kunna se och följa forskningen och vilka resultat man får i andra delar av landet. När det gäller att Sluta skjut har fått goda resultat i Malmö har vi sagt att det är intressant att titta på. Det tycker jag är viktigt att ha med sig. Jag tycker inte att vi som politiker kan anklaga varandra och säga att någon har fått för sig något därför att någon sa något. Det är ju vår uppgift att vara medborgarnas representanter. Vi måste titta på vad som händer och sker och vilka effekter de insatser som vi sätter in ger och också vara redo att ompröva saker.

Med detta sagt är jag ledsen om jag missade dina konkreta förslag, Jan, för jag delar helt din uppfattning att det förebyggande arbetet med skola och socialtjänst måste prioriteras. Det är en ryggrad i arbetet för trygghet.

Anförande nr 377

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Antalet skjutningar har ökat betydligt de senaste åren; det har inte gått någon stockholmare förbi. Vår stad har utsatts för stora påfrestningar, och det har skapat mycket sorg, oro och frustration. Ändå lyser den blågröna majoriteten med sin frånvaro. Tyvärr har den blågröna majoriteten i staden inte kommit med några förslag till åtgärder för att stoppa skjutningarna. De satsar inga extra pengar på stadens stadsdelar och deras verksamhet.

Hösten 2020 varnade polisen för att staden skulle drabbas av ökat våld då flera centrala personer i kriminella nätverk som suttit i fängelse skulle släppas efter sommaren. Vi i Vänsterpartiet lade då fram förslag om att staden och stadsdelsnämnderna omgående borde ta fram åtgärdsplaner och se över beredskapen inför hösten 2020. Vi föreslog också att 20 miljoner kronor skulle omfördelas från trygghetsfonden till avhopparverksamheten i staden, men ingenting hände.

Vi i Vänsterpartiet satsar i denna budget alltså 76 miljoner kronor som omfördelas till stadsdelsnämnderna – barn, kultur och fritid samt individ- och familjeomsorg – för att hjälpa de unga som ligger i riskzonen för att dras in i gängkriminalitet och återföra dem som har begått brott till samhället. Vänsterpartiet anser att politikernas viktigaste uppdrag är att ge alla barn en uppväxt som ger möjligheter i livet och tro på en framtid. Den som på allvar vill minska våld och kriminalitet måste helt enkelt börja med att bygga ett rättvist samhälle.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservationsbudget.

Anförande nr 378

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det insinueras i en del inlägg att den här majoriteten bara lägger pengar på ordningsvakter och kameror, och det är så otroligt fel. Då har man inte läst den här budgeten eller den här mandatperiodens budgetar. Rashid sa i sitt inledningsanförande att vi lägger enorma summor på ordningsvakter. Egentligen kan vi säga att vi i proportion till det förebyggande arbetet

lägger ganska lite pengar på ordningsvakter. Vi lägger en rejäl summa, men jämfört med vad vi lägger på det förebyggande är det ganska lite pengar.

Jag tycker att man ska vara så ödmjuk från oppositionens sida att man erkänner att otryggheten ökade under hela förra mandatperioden också. Otryggheten har ökat under många år i rad. Det är först under denna mandatperiod vi faktiskt ser positiva siffror i stadens trygghetsmätning.

Sverige leder i Europa den tragiska ligan över dödsskjutningar och gängkriminalitet. Det beror naturligtvis inte på att det finns för få fritidsgårdar i Stockholm. Problemen är större än så, Rashid – det kunde ni faktiskt drista er till att erkänna.

Anförande nr 379

R a s h i d M o h a m m e d (V): Vi vet ju anledningen till att ni har infört ordningsvakter. Det var på grund av den otrygghet som rådde i staden. Därför tyckte ni att det kunde vara en lämplig åtgärd. Men ni lägger för 2022 ytterligare 6 miljoner på ordningsvakter, som vi i stället kunde få 180 fältassistenter för. Vi behöver satsa på socialsekreterare som vill jobba med de ungdomar som är inne i kriminalitet eller med att stoppa rekrytering av unga till kriminalitet. Det är detta som är skillnaden mellan oss; det är det vi menar. Vi satsar för att stadsdelarna ska kunna jobba förebyggande. Om vi till exempel satsar på mammorna i olika områden i staden och ser till att de till exempel kan nattvandra kan de göra skillnad. Men ordningsvakterna tror jag inte på. Polisen själv tror inte på ordningsvakter.

Anförande nr 380

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Rashid, jag har en fråga. Jag har suttit i olika råd inom Polismyndigheten i åtta år. Jag tror att jag är inne på min tredje polismästare vid det här laget. Det jag har lärt mig om polisen är att de jobbar långsiktigt. De vet värdet av uthållighet. De startar ett projekt och kör det in i kaklet. De utvärderar, och sedan ändrar de sig. Så jobbar de; det är min erfarenhet av Polismyndigheten.

Polismyndigheten har varit tydlig; man säger nej till det ni vill. Vi ska satsa på Sluta skjut i två andra kommuner – jag kommer inte ihåg vilka just nu. I Stockholm har vi Trefas. Om polisen säger att vi ska ha Trefas, varför ska vi som kommun överpröva professionen? Jag är ärligt nyfiken på varför. Polisen säger Trefas, och vi kör på det. Det är helt enligt den linje de arbetar efter. De startar ett projekt och kör det in i kaklet, och sedan utvärderar de.

Anförande nr 381

R a s h i d M o h a m m e d (V): Tack för frågan! Jag har också uppfattningen att polisen tycker att Sluta skjut fungerar mycket bra, och det har minskat antalet skjutningar i Malmö. Jag har suttit på ett seminarium där polisen i Göteborg talade om detta för oss. Sluta skjut fungerar; det är bara, som kollegorna här har pratat om, att titta på forskningen från Lunds universitet. Skjutningarna har minskat – det är

effektivt. Varför ska vi ha en annan metod när det finns en beprövad metod som fungerar?

Du nämnde i ditt anförande att vi måste kunna samarbeta när mammorna från Hammarby Sjöstad och Järva kan samarbeta. Men ni har ju suttit på läktaren och tittat på till dess att mammorna själva tog ansvar och inledde ett solidaritetssamarbete mellan olika stadsdelar i staden. Det tycker jag att vi borde satsa på: mammorna.

Anförande nr 382

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Först ska jag säga att Vänsterpartiet kan man alltid lita på, för ni är i alla fall ärliga med att ni har lagt pengar på Sluta skjutprojektet. Det har nämligen inte alla här gjort som säger att de vill ha det.

I Brås utvärdering säger man att det nog kan vara polisens förstärkningar i Malmö som har varit en viktig orsak till att skjutningarna har gått ned. En viktig del i detta arbetssätt handlar om att polisen ska punktmarkera de som inte ställer upp på ett avhopp, och inte bara dem – man ska gå på de som finns i nätverket, både vänner och personer som finns i närheten. Detta brukade Vänsterpartiet tidigare kalla för ett stigmatiserande arbetssätt och en överbevakning. Jag undrar om Vänsterpartiet äntligen har kommit till insikt om att man faktiskt ibland från polisens sida behöver jobba väldigt konfrontativt mot personer som är i gängkriminalitet.

Anförande nr 383

Raschid Mohamed (V): Självklart ska man jobba mot dem som begår brott. I akutläget måste vi låsa in de som är kriminella. Men Stockholms stad har ingått samverkansavtal med polisen, och en punkt i det är att jobba med Sluta skjut i Stockholm. Ni har ju möjlighet att prata med polisen i Stockholm och säga: Vi har ingått ett samverkansavtal – varför kan vi inte jobba med detta? Det handlar inte bara om polisen, utan det finns en samverkan mellan polisen och Stockholms stad.

Anförande nr 384

Borgarrådet König Jermayr (M): Vi får hela tiden höra just detta: att vi inte satsar förebyggande. Men vi lägger enorma resurser även på tidiga insatser. Vi har bara i år förstärkt den sociala investeringsfonden med 250 miljoner. Inför nästa år och långsiktigt ska man veta att föräldrastöd finns kvar; vi förstärker det. Vi jobbar med uppsökande program för mödrar. Vi stärker både mammor och pappor i våra mer segregerade områden. Och vi vill att fler ska kunna gå från bidrag till jobb.

Men det är beklagligt att Vänsterpartiet inte ser vikten av fler polisiära kollegor i Stockholmsregionen och för fram detta. Vänstern har flera gånger under debatten sagt att mammorna i Rinkeby eller i Järva efterfrågar det här och det här. Men när vi talar med föräldrarna handlar det om varför det är så mycket vapen i omlopp. I veckan sa också en forskare att det finns ett tydligt samband mellan förekomsten av vapen och skjutningar. Varför lyfter inte Vänsterpartiet upp även den här frågan på agendan, att få bort vapnen från detta område?

Anförande nr 385

R a s h i d M o h a m m e d (V): Det stämmer inte att vi inte vill ha fler poliser. Vi har sagt det gång på gång, och jag har själv sagt det här i talarstolen: Ja, vi vill ha fler poliser. Vi vill även stärka tullens befogenhet att beslagta vapen och narkotika. Något annat har vi aldrig sagt. Det är bra med fler poliser.

Men ni glömmer oftast det förebyggande arbetet. Socialtjänsten säger att man behöver fler händer. Man behöver anställa fler socialsekreterare för att kunna jobba med detta. Det kan vara skolsocionomer eller skolkuratorer som ska jobba speciellt med de ungdomar som behöver lämna staden på grund av hot. Vi har också sett att socialtjänsten saknar placeringsplatser; de kan inte placera. Placerar man en ungdom långt borta i Norrland hinner man inte följa upp. Det är därför vi ser att ungdomarna kommer tillbaka till de områden där de har varit.

Anförande nr 386

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack, Rashid, för dina inlägg! Jag känner en viss stolthet över att jag har vänner från samhällets alla vinklar och vrår, inklusive vänner som har varit grovt kriminella i exempelvis Järva men har lämnat den världen. Den gemensamma nämnaren för mina vänner som har gjort det är jobben. De lyckades hitta stabilitet och mening utanför kriminaliteten. De lämnade den successivt och har nu lagt den bakom sig. Det enskilda som de har gemensamt är jobben. Jag tror att Stockholms arbetsmarknad har en roll att spela. Jag tror att både den kommunala och den statliga arbetsmarknaden har en roll att spela.

I detta sammanhang borde vi kunna vara överens om att om vi tillsammans lyckas skapa långsiktiga och konstruktiva dialoger för att se hur unga personer från utsatta områden, men också äldre som vill lämna kriminaliteten, kan hitta nya vägar till jobb kommer vi att komma vidare. Vi har provat ett par stycken, men vi måste samarbeta för att hitta nya vägar.

Anförande nr 387

R a s h i d M o h a m m e d (V): Fredrik vet hur många jobbtorg som i detta läge finns i staden, liksom sociala insatsgrupper. Vi måste ha detta i hela staden, inte bara några få jobbtorg. Om du tycker att vi ska hjälpa ungdomarna till arbete måste det finnas tillit till socialtjänsten. Man måste samverka med föräldrarna för att kunna locka ungdomarna att komma till socialtjänsten och vidare till ett jobbtorg för att de ska kunna gå vidare. Många saknar gymnasiekompetens. De måste få vuxenutbildning för att kunna komma i arbete.

*§ 11 Rotel I Finansroteln
Rotel II Stadsbyggnadsnämnden*

*Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser
Servicenämnden
Valnämnden
SDN: Övergripande och ekonomi
Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns nedan
Stockholm Business Region AB
Mässfastigheter i Stockholm AB
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
Stockholms Hamn AB
STOKAB
S:t Erik försäkrings AB
S:t Erik Livförsäkring AB
Stockholm Exergi Holding AB
Storstockholms Brandförsvar m.fl.
Personalfrågor*

Anförande nr 388

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Pandemin har slagit hårt mot oss alla. Den har slagit på olika vis, men ingens liv har varit opåverkat av det vi nu förhoppningsvis lämnar bakom oss. Vi är i ett läge där vi kan välja om vi vill ha det som förr eller om vi vill staka ut en bättre väg för Stockholm – en väg mot framtiden och en väg av jämlikhet och hopp.

Vi i Vänsterpartiet föreslår därför två stora satsningar i den centrala medelsreserven på totalt 459 miljoner kronor, för en jämlik och hållbar återstart av Stockholm – en nystart för en ljusare framtid där vi investerar i en stad som vi alla tror så mycket på. Annars hade vi inte varit politiker. Här ingår bland annat extra pengar till äldreomsorgen för att öka de fasta anställningarna, satsningar på fritidsgårdar för att ge barnen en fritid där man skapar hopp och framtid samt personalförbättringsmedel till de personalgrupper som drabbats hårdast av pandemin: förskolan, skolan och äldreomsorgen.

Vi satsar också rejält på idrotten. För oss stockholmare är idrotten viktig. Ungdomarna har sett idrotten försvinna ur sina liv under pandemin, och idrottsföreningarna har sett ungdomarna försvinna. En riktig spurt behövs, och det vill vi bidra till med vår satsning. Vi i Vänsterpartiet vill se att idrotten kommer igång så snabbt som möjligt, så starkt som möjligt och för så många som möjligt. Det handlar om vilket samhälle vi vill ha och vilka möjligheter våra idrottsföreningar och ungdomar ska ha. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 389

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Jag har också hunnit med att vara på ett styrelsemöte i Stockholm Exergi i dag. Jag tänkte att det kunde vara intressant

att rapportera lite om vad som händer med detta intressanta bolag, som är på en fantastisk resa. Från att ha varit lite av Stockholms miljöbov med de största utsläppen i stan från kolkraftverket är det nu ett företag som är helt avgörande för att Stockholm ska nå många av de klimatmål som lades fram och diskuterades här i kammaren i går.

Alla som förlitar sig på att Stockholm ska bli klimatpositivt eller klimatneutralt kommer att vara mer eller mindre beroende av de klimatsänkor som Stockholm Exergi håller på att jobba med. Framför allt är det en anläggning som kallas för BECCS, som ni kanske har hört talas om. Det handlar om att avskilja den biogena koldioxiden från det stora bioeldade kraftverket i Hjorthagen och lagra den under havsbotten. Man suger koldioxid ur atmosfären.

Två stora steg mot ett förverkligande av detta projekt togs i veckan. Dels har Energimyndigheten uttalat sig och sagt att man är intresserad av en ordentlig finansiering av den typen av negativa utsläpp. Stockholm Exergi fick dessutom ett besked från EU Innovation Fund, som har valt ut detta som ett av hundratals stora industriprojekt i Europa och kommer att stödja det – jätteviktigt. Målet är en fullskalig BECCS-anläggning, som ska vara i drift 2025. Då blir den här gamla storutsläpparen förhoppningsvis klimatpositiv och kan dessutom hjälpa Stockholm att bli det. Spännande tider!

Anförande nr 390

Borgarrådet L u h r (MP): Jag hade också tänkt säga något om Stockholm Exergi och deras fantastiska arbete med koldioxidlagring, men nu går jag nog i stället in på att tala lite om de övergripande direktiven. Vi har ju lagt fram ett antal direktiv för en genomgripande omställning för hållbarhet, miljö och klimat – den omställning som vi behöver och som vi också ser att våra förvaltningar och bolag tagit sig an.

Stockholm ska som bekant vara ledande i genomförandet av FN:s globala hållbarhetsmål, som ska uppnås till 2030. Det märks verkligen att vi gör skillnad när vi som organisation låter miljö- och klimatarbetet genomsyra alla beslut och planer genom alla övergripande direktiv som vi lägger fram i budgeten. För mig som miljö- och klimatborgarråd är det oerhört glädjande att se hur alla förvaltningar och bolag har tagit vårt miljöprogram och vår klimathandlingsplan till sig.

Jag vill passa på att tacka alla stadens anställda då jag verkligen ser hur många tar tag i direktiven och tar sig an dessa utmaningar på många olika sätt. De är för många inom staden för att jag ska kunna hylla alla på 50 sekunder, men jag skulle vilja lyfta några exempel. Det handlar om allt från enskilda tjänstemän som Reza Tehrani på miljöförvaltningen, som på eget bevåg ställde om stadens hela energirådgivning till digital rådgivning under pandemin och blev utsedd till Sveriges bästa energirådgivare förra året, till de mer storskaliga projekten, som till exempel Stockholm Hamnars arbete med solceller och elanslutning i hamn, Sisabs arbete med AI och energieffektivisering och Stockholms hems arbete med energistyrning och biologisk mångfald.

Det sker helt fantastiska saker i vår stad. När alla jobbar åt samma håll når vi de skarpa mål som vi har satt upp. Jag vill säga ett stort tack till alla inom staden som driver på och genomför. Jag vet precis hur svårt det kan vara ibland.

Bifall till de övergripande direktiven som ska styra under 2022!

Anförande nr 391

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Jag vill med ett konkret exempel förklara varför vi är så skeptiska till de blågrönas marknadsexperiment när det gäller idrottsanläggningar. Genom åren har skattebetalarna förlorat på försiktiga avyttringar, avknoppningar och aktiv fastighetsförvaltning. Globen och Hovet är exempel på detta. Stadens evenemangsbolag såldes 2008. Nu äger staden arenorna, och företaget Stockholm Live bedriver verksamheten. Ni har alltså slutit ett hyresavtal som innebär att vi får 1–3 miljoner kronor per år i betalt för Hovet och Globen. För 2021 är hyran noll kronor. Så låga hyror har inte idrottsnämnden. För Mälarhöjdens idrottsplats är hyran 5 miljoner, för Zinkensdamms idrottsplats 7 miljoner och för Eriksdalsbadet 39 miljoner. Idrottsnämnden betalar dessutom en halv miljon till Stockholm Live för ungdomshockeyns timmar.

Nu vill ni att privata aktörer ska bygga idrottsanläggningar som staden sedan hyr med långtidskontrakt – detta trots att Kommuninvest nyligen visade att det nästan alltid är billigare att äga själv. Ett privat företag vill ha kostnadstäckning och vinst. De hyr inte ut till underpriser.

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning. Men de borgerliga får mig att tänka på Ingo Johansson och ett citat av honom. ”De ville ge oss en tredjedel av intäkterna, men vi sade att vi ska ha minst en fjärdedel.” Med dessa ord vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets förslag till mål och budget för SGA Fastigheter.

Anförande nr 392

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Jag trodde att du skulle ägna hela ditt anförande åt SGA Fastigheter, men du vidareutvecklade det något. Du är ju själv vice ordförande där och jag ordförande, så vi ses ju regelbundet i sammanhang som gäller Avicii Arena, Globen. Detta är förstås en god affär för Stockholm, för det handlar om infrastruktur. Det handlar inte om vägar eller elektricitet, utan det handlar om en infrastruktur för evenemang och för idrott – för att vara en internationell stad i världen.

Jag har förstått att det från Vänsterpartiets sida finns intresse för att ta tillbaka detta i egen regi. Jag är lite nyfiken på hur Vänsterpartiet anser att man ska göra detta. Tycker Vänsterpartiet verkligen att det är för stadens bästa att äga stora arenor och driva dem i de internationella sammanhang som det rör sig om? Det tror nämligen inte jag.

Anförande nr 393

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Tack så mycket för frågan! För det första tycker jag att ni ska erkänna att ni gjorde en riktigt dålig affär när ni hyrde ut till det här priset.

Det är också därför ni försöker omförhandla avtalet nu. Det vore bra om ni erkände det.

Det vi har sagt är att vi kan tänka oss att utreda detta. Det finns också kommuner som driver evenemangsbolag. Men framför allt är detta en fruktansvärt dålig affär för staden. Skulle vi driva det i egen regi skulle det bli bättre. Det är helt vansinnigt att man nu, 2021, inte betalar någonting i hyra för vare sig Hovet eller Globen, medan vi i Stockholms stad betalar en halv miljon för att få utnyttja våra egna hockeyplaner för ungdomshockeyn. Det är helt befängt.

Anförande nr 394

E r i k N o r d m a n (L): Ordförande och ledamöter! Som liberal gillar jag företagande. Jag tänker därför säga några ord om våra egna bolag i vår egen företagskoncern. Stockholms stad har troligtvis en av Sveriges absolut bredaste företagskoncerner, som spänner över allt från infrastruktur till näringslivsfrämjande event och egna försäkringsbolag.

Denna stora, varierade verksamhet har en direkt påverkan på stockholmarnas välmående och vardag. Den har också en stor påverkan på den kommunala ekonomin. Genom de vinster som görs i våra kommunala bolag skapas ekonomiskt utrymme för välfärd och reformer. Då är det väldigt viktigt att våra bolag är väl skötta och väl fungerande. Jag tycker att de senaste snart två åren av pandemi har visat att de är det.

Jag sitter själv i styrelsen för Stockholms Hamnar, en verksamhet som påverkades enormt mycket när pandemin kom och i stort sett alla besökare försvann över en natt. Jag såg hur Stockholms Hamn anpassade sin verksamhet till helt nya förutsättningar snabbt och professionellt, och jag har sett hur andra bolag har gjort motsvarande.

Jag är stolt över att vår blågröna budget innehåller väldigt tydliga ägardirektiv för våra bolag, som säkerställer att de även framöver kommer att vara välskötta och välfungerande. Jag ser att våra bolag även framöver kommer att kunna bidra till att Stockholm är en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar stad.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 395

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte säga några ord om stadens personalpolitik. Vi kan konstatera att det finns en tydlig koppling mellan kvaliteten i stadens verksamheter och personalpolitiken. Bristfälliga arbetsvillkor, för många timvikarier och bristande kompetensutveckling var, kunde vi se, en bidragande orsak till att det inte gick smärtfritt under vår pandemihantering.

Stockholm kan såklart bättre än så. En omsorg och service av högsta klass kräver att vi har en bra och modern personalpolitik. Stockholm ska som en av landets största arbetsgivare ha den bästa personalpolitiken. I vår stad ska du både vilja arbeta och vilja arbeta kvar. I Stockholm ska du kunna ha ett fast heltidsjobb utan att löpa risk att slita ut dig.

I majoritetens budgetförslag nämns tyvärr inte rätten till heltid. På ett sätt är väl det lite typiskt, för ambitionen för personalpolitiken är, anser jag, alldeles för låg. Man tog bort personalutskottet och sammanförde personalfrågorna med ekonomiutskottet. Vi har inte på tre år tagit ett enda beslut för att stärka stadens personalpolitik. Jag tycker att det är dags att höja ambitionerna. Stockholm kan så mycket bättre.

Bifall Socialdemokraternas förslag till personalpolitik!

Anförande nr 396

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tänkte att äldreborgarrådet skulle gå upp, men jag gör det i stället. Självklart tycker vi också att heltid ska vara norm; det ska inte finnas någon tvekan om det. Det är alltid det man ska erbjudas i första hand. Ganska många väljer dock att jobba deltid av olika anledningar – man är tillbaka efter föräldraledighet, eller man vill kombinera arbete med studier eller annat. Men heltid ska vara norm; det vill vi vara tydliga med.

När det gäller timavlönade har de minskat jämfört med föregående mandatperiod. Detta är också något vi jobbar för – färre timavlönade och fler långsiktigt anställda.

Så det är klart att det finns en viljeriktning, som också uttrycks på flera ställen i den här budgeten. Vi menar att det är viktigt att vi kan säkerställa att vi har kompetent personal framåt, inte minst med tanke på den åldrande befolkningen. Då behöver vi stärka upp dessa delar.

Anförande nr 397

Borgarrådet W a n n g å r d (S): När det gäller heltid som norm tar du upp frågan om föräldraledighet. Då har man ändå en rätt till heltid i botten, och det syns inte i vår statistik att alla är heltidsanställda. Man ska ha respekt för att detta är en svår fråga, men det är nödvändigt att arbeta aktivt med den. Tyvärr har den hamnat lite i skymundan sedan man tog bort ett ansvarigt personalborgarråd och tog bort personalutskottet.

När det gäller timavlönade handlar det inte om att ta bort dem, utan det gäller att omvandla anställningarna till heltidsanställningar och fasta anställningar så att man kan arbeta med den kompetensutveckling som krävs inom många områden.

Personalpolitiken förtjänar ett eget borgarråd, och den förtjänar krafttag. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 398

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Nu över till något helt annat. Stockholm har inte bara en hamn, utan vi har många. Vi delar Kapellskärs hamn med Norrtälje kommun. Vi delar Nynäshamns hamn med Nynäshamns kommun. Utöver det har vi Stockholm Norrvik, som ligger något norr om Nynäshamn. I Stockholm har vi Värtahamnen, Frihamnen, Energihamnen och Masthamnen. Vi förvaltar också förstås alla kajer och ett par slussar.

De senaste åren har vi både rustat upp och ökat kapaciteten i våra hamnar. I Kapellskär har vi näst intill dubblat kapaciteten, och i Stockholm Norvik har vi byggt helt nytt, inte bara kaj utan också vägar, broar, tunnlar, byggnader, godsterminal och tågterminal. Inte minst har vi själva byggt järnvägsanslutning för ungefär 800 miljoner kronor. Om staten ska göra det kan det nämligen ta 20–30 år, och det har vi inte riktigt tid att vänta på här i Stockholm.

På bara de senaste åren har vi investerat totalt 7 miljarder kronor i Stockholms hamnar. Är det bra eller dåligt? Det är bra, och utan pandemin hade det varit en fullkomlig succé. Nu har vi haft pandemi, som ni vet, men ett vanligt år ger hamnverksamheten effekter på sysselsättningen – nu ska ni få höra och ta med er. Godseffekten ger 14 000 arbetstillfällen, och hamneffekten ger 7 000. Passagerareffekten ger 3 000. Hamnverksamheten ger alltså ungefär 24 000 arbetstillfällen. Kommunalstatteffekten bara på lönerna är 3 miljarder. Detta är helt fantastiskt, och då har vi inte räknat in alla hotellnätter och allt som folk shoppar för när de besöker Stockholm.

På ett mer greppbart plan, på 20 sekunder, skickar vi i den här budgeten direktiv om att fortsätta underlätta för att stimulera elanslutning för fartygen, medverka till att göra innerstadskajerna trevligare och utöka kryssningstrafiken för att öka tillväxten. Målet med projektet Levande kajer är att revidera kajstrategin, men det ska vi göra tillsammans; det gör vi alltid, av tradition. Det ska bli extra trevligt och roligt.

Därmed är jag klar för denna debatt, 2021. Hoppas vi ses igen!

Anförande nr 399

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): SGAF, Avicii Arena eller Globen, är ett välskött bolag. Bolaget har haft det tufft under pandemin men har förvaltat tiden väl. Man har rustat upp en stor del av lokalerna extremt snabbt då de ändå varit tomma. Nu planeras ett stort moderniseringsprojekt i Globen. Vi ska ta ett inriktningsbeslut under vårterminen 2022. Konsulter har nu genomfört en validering av den konceptlösning som är aktuell, och vi hoppas snart få deras rapport. Vi vet nu att projektet är genomförbart avseende konstruktionsåtgärder och att kostnaderna ligger på rätt nivå. Vi har också koll på vad som behövs i fråga om tid.

Jag är stolt och glad över att sitta i styrelsen för ett så välskött bolag. Bifall majoritetens budget!

Anförande nr 400

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Nu kom vårt arenabolag upp här, och jag måste helt enkelt fråga dig vad du tycker om hyresavtalet. Tycker du att det var rimligt att det ingicks ett hyresavtal som innebär att man betalar endast mellan 1 och 3 miljoner för att hyra både hela Hovet och hela Globen? Är det bra ekonomisk hushållning?

Anförande nr 401

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Man måste ibland även ha kapital för att bygga nytt. Att sälja bostäder och byggnader kan vara bra på grund av att man behöver kapital. Jag var inte med när detta avtal diskuterades, så jag kan faktiskt inte återkomma till dig angående hur det diskuterades kring detta. Du får nästan fråga den som var med då.

Anförande nr 402

B ö r j e H ä g g m a n (M): Ordförande och fullmäktige! Efter ett och ett halvt år av pandemi och stora utmaningar ser vi att ljuset skymtar i tunneln. Restriktionerna har släppts, och människor har börjat använda alla våra verksamheter igen. Att det är så är helt avgörande för vår välfärd. Välfärden skapas ju av våra företagare och deras anställda.

Glädjande nog visar siffrorna nu att återhämtningen både går snabbare och är starkare än man hade trott. Det visar inte minst handelskammarens Stockholmsbarometer för kvartal 2. Merparten av bnp-prognoserna pekar på en ekonomisk tillväxt för Sverige på drygt 4 procent. Om detta håller är ekonomin tillbaka på de nivåer som rådde förra pandemin redan innan året är slut.

Även återhämtningen i Stockholms län har varit starkare och gått snabbare än väntat. Under de senaste tolv åren före pandemin har Stockholms län stått för närmare 40 procent av Sveriges tillväxt och skapat ungefär hälften av alla nya jobb i det svenska näringslivet. Prognoserna pekar nu på att Stockholms län befäster sin position som Sveriges jobb- och tillväxtmotor. Det tycker jag att vi ska vara både glada och stolta över.

För mig är det givet att Stockholm ska vara den mest attraktiva staden och regionen för företag att etablera sig i. Vi ska erbjuda en tydlig och professionell etableringsservice och öka samarbetet med externa aktörer på marknaden som vill investera i infrastruktur, bostäder och samhällsfastigheter. För mig har möjligheterna i Stockholm aldrig varit viktigare än nu. Möjligheterna är oändliga, och vi har under de senaste åren visat att vi har både viljan och förmågan.

Jag är övertygad om att Stockholm med hjälp av stadens nya företagarpolicy kan komma tillbaka ännu starkare än före pandemin. Jag är därför stolt över att den budget som den grönbå majoriteten nu presenterar har ett så starkt fokus på näringslivs- och företagfrågor. Bifall majoritetens budget!

Anförande nr 403

A r v i d V i k m a n (S): Jag blir glad när du säger att det är givet att Stockholm ska vara den mest attraktiva staden för företag. Vi är helt eniga om den saken. Men faktum är att Stockholm faller 13 placeringar i Svenskt Näringslivs rankning för lokalt företagsklimat. Även de tillfrågade politikerna i staden ger sämre betyg än tidigare. Jag är själv kritisk till de undersökningsmetoder man använder sig av från Svenskt Näringsliv, som ligger bakom detta, men ni har i er budget slagit fast målet att vi ska

klättra i alla rankningar gällande företagsklimat. Jag tycker att det vore spännande att höra vad ni tänker om detta.

Jag skulle dock med anknytning till detta vilja säga att jag tror att ni är inne på rätt väg när ni tittar på hur vi behöver komplettera bolagets uppdrag med mer lokalt arbete. Men jag är orolig för att ni har missbedömt de resurser som krävs för att klara av det arbetet. Vad tror du om detta?

Anförande nr 404

B ö r j e H ä g g m a n (M): Företagen har gått igenom en pandemi, och det har varit otroligt ansträngande. När Svenskt Näringsliv gick ut med sin fråga är jag ganska övertygad om att mängder av företag hade fokus på att klara sin dagliga uppgift och att färre än tidigare har besvarat enkäten.

När det gäller din andra fråga, hur vi gör för att stärka företagsklimatet, tror jag att det man har börjat med i Stockholm Business Region – att man är ute och talar med stadsdelarna – måste intensifieras, helt enkelt. Jag tror att varje stadsdel borde ha en tätare dialog med sina närliggande företag. Det är lokalt som detta avgörs.

Jag gillar att du har fått fokus på detta och att du är med i SBR.

Anförande nr 405

S u s a n n e W i c k l u n d (C): Jag trodde att det var vi centerpartister som skulle få förmånen att knyta ihop säcken efter de här budgetdagarna, men så var det inte.

Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Jag tänkte säga några ord om Svoa, Stockholm Vatten och Avfall. Svoa har, som ni vet, två ben: vatten respektive hantering av avfall. I dag när vi har en intensiv klimat- och miljödebatt är Svoas verksamhet viktigare än någonsin. Den har alltid varit viktig, men vi kanske inte har tänkt så mycket på den. Vatten har alltid kommit i våra kranar, och sopbilen har hämtat våra sopor – inget att bry sig om egentligen.

Men om vi fortsatt ska ha rent vatten och badplatser med vatten utan synliga och osynliga föroreningar behöver vi anstränga oss. Vad gäller rening av vatten håller vi på att sätta Henriksdalsverkets fulla potential på plats. Katarina Luhr berättade i går om det första steg man tar mot att rena vatten från mindre, osynliga partiklar, till exempel medicinska rester. Vi är också i allra högsta grad delaktiga med specialistkompetens när det gäller åtgärdsprogram som vi har genomfört och kommer att genomföra för vissa utvalda och utsatta vattendrag.

På avfallssidan har vi precis som många andra företag blivit drabbade av pandemins effekter. När verksamheter såsom restauranger och skolor stängs finns det inte heller något avfall att hämta. Vi har försökt dra vårt strå till stacken och vara tillmötesgående mot våra kunder. Det handlar om uppsägningsvillkor, tillfälliga stopp och betalningsvillkor och även om rådgivning.

Vi har fortsatt väldigt mycket jobb framför oss. Det är stora exploateringsprojekt på gång, med fastigheter som ska kopplas till vårt nät. Vi ska hantera skyfallsproblem tillsammans med andra aktörer i staden. Och vi ska alltid arbeta med att minska våra avfallsmängder.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 406

A r v i d V i k m a n (S): I går fick vi anledning att debattera lite grann om läkemedelsreningen kopplat till arbetet i Stockholm Vatten och Avfall. Jag var då kritisk mot att det i er budget saknas direktiv för att arbeta med detta. Borgarrådet Luhr gav visserligen exempel på arbete som i dag genomförs, men när jag läser er budget saknar jag direktiv som blir konkret politik och verksamhet i nästa led. När jag hör dig prata om behovet av läkemedelsrening i dag har jag samma fråga. Om ni ser det behovet och kan se hur det påverkar våra vatten, varför kan ni inte ge tydligare direktiv om att vi måste göra något åt detta?

Anförande nr 407

S u s a n n e W i c k l u n d (C): Där måste jag nog rätta dig. Det står lite om detta i budgeten. De membran som nu kommer på plats är första steget. Om vi inte har dem på plats kan vi inte ta nästa steg för att verkligen få bort alla läkemedelsrester. Det har gjorts försök i Norrköping eller Linköping – jag kommer inte ihåg. Det finns beskrivet; vi kan gå igenom det i budgeten sedan så ska jag visa dig.

Anförande nr 408

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Jag tänkte prata om vatten och hamnar. Det är aldrig någon som blir provocerad av det, för alla älskar ju vatten. Det har sagts mycket klokt tidigare – jag vill tacka Jonas Nilsson, Erik och borgarrådet Luhr för att ha nämnt hamnen i olika sammanhang. Jonas Nilsson exemplifierade väldigt tydligt vad vi jobbar med. Jag vill också passa på att tacka hela styrelsen, med Ulla Sjöberg som vice.

Vi har haft knepiga år, och stora och viktiga år för hamnen. Mitt i brinnande pandemi 2020 öppnade vi Norvik, som är en rejäl långbänk för er som har suttit i fullmäktige i många år. Det var en ikonisk möjlighet för godstrafiken och logistiken i Stockholm. Vi stänger containerhamnen i Stockholm och flyttar över godset till ytterhamnarna Norvik och Kapellskär. Vi gör därmed transporterna säkrare och Stockholms skärgård mer hållbar.

Samtidigt utvecklar vi frihamnsområdet. Vi har börjat med Norra Djurgårdsstaden och kryper ned till Värtan. Nu kommer Frihamnen, och snart kommer Loudden. Detta är stora infrastrukturprojekt som kommer att ha en mycket positiv påverkan på Stockholm under lång tid.

Inte minst ligger vi också väldigt bra till i hållbarhetsarbetet. Jag hade förmånen att få representera Stockholms Hamnar i EU-kommissionen i Bryssel förra veckan. Det är

helt uppenbart att vi ligger i absolut framkant vad gäller hållbarhetsarbetet i Stockholmsregionen. I exempelvis Norvik fortsätter vi att utrusta våra tak med solceller, på resan mot att faktiskt bli självförsörjande när det gäller den verksamhet vi själva bedriver, med den tydliga bilden att vi ska vara fossilfria i all vår verksamhet till 2030, precis som hela Stockholm. Men vi har också en nollvision för utsläpp till 2040.

Därmed vill jag avslutningsvis yrka bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 409

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Jag återknyter till Globen eftersom vi hade ett resonemang tidigare och inte riktigt hann slutföra det. Jag tänkte också svara på din fråga.

Det är inte en absolut naturlag att staden ska äga ett evenemangsbolag. Staden *kan* äga ett evenemangsbolag. Så är det i till exempel Göteborg, och det är inget Armageddon – ingen total katastrof. Det vet man om man har sett Springsteen på Ullevi eller någon annanstans.

Men jag vill återknyta till den fråga som du inte kunde svara på eftersom replikskiftet var över. Är det rimligt att Stockholm Live endast betalar 1–3 miljoner i hyra, samtidigt som staden betalar 5 miljoner för Mälarhöjdens idrottsplats och 7 miljoner för Zinkensdamms idrottsplats? Är det då verkligen rimligt att man bara behöver betala så lite för två så stora arenor?

Anförande nr 410

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Jag tror att vi alla kan vara självreflekterande när det gäller det avtal som skrevs på 2000-talet. Jag var inte heller själv i rummet, men jag tror att det finns mycket att lära. Men jag vill ändå påpeka vikten av att ha en väl fungerande arenastruktur i städer som vill vara städer. När det exempelvis gäller kulturen och de stora världsartisterna rör det sig om en auktionsfunktion. Du hoppas kunna få en artist, men du måste då kunna erbjuda flera spelningar på flera arenor. Det är så det fungerar med världsartisterna, och det är så de färdas runt om i världen. Om Stockholms stad ägde en enskild arena skulle man inte kunna göra de viktiga bokningar vi gör.

Jag vill också säga att Stockholm är en arena inte bara för stockholmare. Det är en arena för hela Norden. Människor reser hit för att vi har de här alternativen.

Det finns absolut möjlighet till självreflektion. Vi omförhandlar nu avtalet, och min förhoppning är att vi tillsammans kan hitta ett avtal som vi alla kan vara nöjda med.

Anförande nr 411

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Alla företag har olika förutsättningar. För att skapa och bibehålla ett gott företagsklimat behövs ett

arbete på många håll, med drivna personer som förstår och kan påverka företagarnas villkor.

Därför är jag imponerad över det arbete som Stockholm Business Region i dag gör. Man arbetar för att skapa ett bättre företagsklimat och för att stärka Stockholm som besöksdestination. Detta är viktigt, och jag tror att det är särskilt viktigt när vi reser oss efter pandemin och ekonomin blir starkare.

Vi är i stort överens om bolagets riktning, men det finns några saker som oroar mig. Eftersom vi i styrelsen avhåller oss från mer politiska debatter vill jag passa på att lyfta detta här. Jag är oroad över det som vi uppfattar som den ideologiskt drivna privatisering av nyföretagarrådgivningen som har skett. Med ett för dåligt underlag innan den gick igenom krävde vi och var överens om att vi skulle göra en rejäl utvärdering. Jag är övertygad om att vi inte har råd att ha en bristfällig verksamhet, eller en försöksverksamhet, när det gäller företagarrådgivning under denna tid, när man måste våga och veta att det finns bästa möjliga stöd från staden om man vill starta ett nytt företag.

Det andra är fokuset på flyg, eller jag kanske snarare ska säga avsaknaden av fokus på tåg. Internationella flygförbindelser och arbetet med dem har alltid varit en viktig del av bolagets arbete, men vi har också tidigare fört in tågtrafiken som en viktig del. Detta är viktigt, för det gröna resandet ökar nu. Vi satsar mer på tåg i Sverige.

Jag blir därför förvånad och besviken när jag läser majoritetens budget, där man har mildrat uppdragen gällande tåg. Det har gått från att man ska arbeta aktivt för det, som vi föreslår, till att man ska följa statistik om tågresandet. Stockholm kan bättre än så, och därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 412

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är klart att vi ska jobba med fler tågförbindelser. Vi har också lagt fram att det är viktigt med Stockholm–Oslo, och vi jobbar för det. Att stärka arbetsmarknadsregionen är också ett tydligt uppdrag till SBR.

När det gäller privatiseringen kallar vi det för kundvalsmodell. Vi har så många aktörer i Stockholm som vill jobba med att hjälpa människor till företagande. Bland annat har vi nu öppnat för rådgivning i Järva, där somaliska kvinnor kan få särskilt stöd. Det är en effekt av vår kundvalsmodell; det tycker vi är väldigt positivt.

Du tog tidigare upp att vi dippat i den senaste mätningen. Det var väldigt få svarande. Hälften hade inte ens haft kontakt med Stockholms stad. Tittar man på den resa vi har gjort under den här mandatperioden ser man att vi ändå har förbättrat företagsklimatet markant. Men det man säger nu är att man tycker att otrygghet är en viktig anledning till att företagsklimatet försämrats. Där måste vi jobba ännu mer med både polisiära resurser och också ordningsvakter, för det ser vi ger effekt.

Anförande nr 413

A r v i d V i k m a n (S): Om vi inte ska vara ideologiskt övertygade om vad som är rätt måste vi titta och göra ordentliga utvärderingar. Vi sa att vi efter ett år måste titta på vilka konsekvenserna blivit av kundvalsmodellen. Vi har sett en del orosmoln. När vi inte styr över detta på samma sätt är det svårare att säga att resultatet blir precis det du säger – att vi kan ge bättre stöd till kvinnor som vill starta företag i Järva. Vi vill vara övertygade om att vi kan göra det. Därför behöver vi göra en utvärdering och se att detta är rätt.

Men i stället för en utvärdering lägger ni fram en förändrad modell, med mindre krav på utförande och höjda ersättningar. Det är inte rätt väg att gå. Vi behöver börja med att göra grundarbetet så att vi kan garantera de stockholmare som vill starta företag att vi ger dem bästa möjliga stöd.

Anförande nr 414

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Arvid, nu blev det lite fel med tågen. Vi hade väldigt sparsmakat med uppdrag gällande tåg i Stockholm Business Region under förra mandatperioden. Dem har vi stärkt oerhört mycket nu i år. Kopplingar till flyg finns möjligen genom samarbetet med Connect Sweden, men i övrigt är det kliniskt rensat från detta.

Jag läser innantill, Arvid, om vad som är nytt för i år: "Arbeta för att öka den internationella tillgängligheten med såväl, dag- som nattåg och att marknadsföra Stockholm som en besöksdestination som kan nås med tåg. Inom ramen för arbetet i den större Stockholmsregionen verka för ökad tillgänglighet via järnväg samt söka andra möjliga samarbeten inom området med regioner och kommuner i Europa". Det var ett uppdrag.

Det andra uppdraget är att följa statistik över besökare som reser med tåg till och från Stockholm. Vi ska också verka för ökad internationell tillgänglighet till Stockholmsregionen via järnväg och slutligen, vilket också är nytt för i år, verka för införandet av snabbtåg mellan Stockholm och Oslo. Det är jättestora satsningar på tåg som vi nu har infört.

Anförande nr 415

A r v i d V i k m a n (S): Jag hade förberett en fråga i mitt förra anförande: Vad säger egentligen Miljöpartiet om detta? Därför är jag glad att Miljöpartiet är med och berättar. Om jag har missat detta ber jag om ursäkt. Det du pratar om nu är precis den linje vi behöver ha – vi säger att det gröna resandet med tåg, till Oslo och även till övriga Europa, är en viktig del av arbetet. Jag är helt övertygad om att det kommer att öka och att vi måste vara med och ligga i framkant i det arbetet. Är vi på samma linje här är det ingen som är gladare än jag. Precis som vi sa i går är det bara klimatet som är vinnare när vi tävlar om vem som kan leverera den bästa gröna politiken.

Anförande nr 416

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Servicenämnden ska arbeta med att effektivisera stadens administrativa funktioner. Detta ska leda till sänkta kostnader för stadens övriga nämnder och bolag. I budgeten för 2022 fortsätter vi att stärka servicenämndens viktiga arbete. Vi stärker bland annat det sociala upphandlingsarbetet och ger fler möjligheter för mindre företag genom att ge nämnden dessa uppdrag. Med stöd av arbetsmarknadsnämnden vill vi tillgängliggöra arbetsplatser genom sociala klausuler eller sysselsättningskrav i fler av stadens upphandlingar, där så är lämpligt eller möjligt.

Vi vill också genomföra fler upphandlingar med delade kontrakt för att underlätta för mindre aktörer och företag, också där så är lämpligt eller möjligt. Vi arbetar också med kategoristyrning, vilket gör att vi löpande utvecklar inköpsarbetet. Vi stärker också miljö- och hållbarhetsarbetet genom att ge nämnden i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen säkerställa att miljö- och klimatkrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena. Vi ska också stödja nämnder och bolag i att göra detsamma i sina egna avtal.

Vi vill också etablera generell miljökunskap genom upphandlingsförfarandet för att i kontakt med miljö- och hälsoskyddsnämnden kunna säkerställa miljö- och klimatkrav vid inköpsprocessen.

Med detta vill jag säga: Bifall till majoritetens budget!

§ 19 Avslutning

Anförande nr 417

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Efter pandemin känner man att man bara vill utbrista: Äntligen stod kommunpolitikern i talarstolen! För vilken konstig budgetdebatt det blev förra året! Vi saknade verkligen att ha en full sal. Och vilka intensiva debatter vi har haft! Jag tycker att ni har varit otroligt skickliga. Vi har haft olika åsikter, men det har varit så roligt att se er som gick upp för första gången – vad bra ni gjorde det! Även om vi tycker olika och har mycket debatt är det tydligt att alla i denna sal älskar Stockholm och vill Stockholm väl, och det känns väldigt bra.

Det känns också så bra att ha det här presidiet – så professionella! De håller i klubban och är hårda när det behövs. Men de eldar på också och säger: Nu var ni nästan provocerande eniga – kan ni få igång debatten? Jag tycker att ni håller ordning på den här gruppen och gör det föredömligt. Vi har saknat även er under pandemin, så det känns väldigt glädjande att ha er här.

Tack, alla stenografer! Min mamma behärskar detta skriftspråk. Jag kan det inte; hon är väldigt besviken på mig. De ser till att dokumentera de bevingade orden från denna talarstol för framtiden. Vad roligt!

Tack, alla ni som har skött tekniken och alla i denna sal som har gjort dessa två budgetdagar möjliga! Jag tycker att det har varit väldigt givande att lyssna på er alla och önskar er fortsatt lycka till. Vi har våra olika budgetar i ryggen när vi nu ska jobba vidare i stockholmarnas tjänst. Stort tack till alla er som har gjort de här två dagarna möjliga!

Anförande nr 418

O r d f ö r a n d e n : Då ska jag be att få förklara 2021 års budgetsammanträde avslutat. Tack!